

yeni demokrasi

MART 1990

Sayı: 30 Yıl: 3

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı : 3000 TL (KDV Dahil)

Şan olsun 8 Mart'a

**VE DEVRİM ATEŞİNİ KÖRÜKLEYEN
HER ANI ANIL GÜNE!**

Zulmün kalbine bir hançer gibi saplanan Yeni Demokrasi zulümkarları ürkütüyor

Yeni Demokrasi'nin kitlelerle bütünleşmesi, büro faaliyetleriyle yaygınlaşıp kiteselleşmesi faşist diktatörlüğü ürkütüyor. Bu gelişim egemen zorbaları sistemli ve bilinçli saldırılara sevk ediyor. İyiyi, güzeli, insani olan herşeye yeniyi düşman komprador patron-ağaların faşist düzenin bu paniği, terörü korkularının ürünüdür. Korktukça saldırganlaşıyorlar.

Yeni Demokrasi ve çalışanları üstünde esitirilen terör her geçen gün pervasızlaşıyor. Ankara Büro elemanlarımızın işkence tezgahından geçirilmesi, Kayseri Temsilcimizin tutuklanması, Sivas Temsilcimizin kısa aralıklarla sorgulanması, Samsun Temsilcimize saldırı derken Bursa büromuza ve elemanlarına karşı tezgahlanan komplolar... Tekrar Sivas Temsilcimiz Murat Kaymak, muhabirlerimiz Metin Öztürk, Cafer Avcı'nın yeniden gözaltına alınması, bir muhabirimize ajanlık teklifi yapılması, elemanlarımızın basın kimliklerine elkonulması, İzmir Temsilcimiz Ali Haydar Umut'un tehditler taciz edilmesi...

Evet, 10 gün içinde peşpeşe gelen bu saldırılar sistemli ve bilinçli politikanın uygulamasıdır. Yeni Demokrasi bürolarının açıldığı bölgelerde kitlelerle kaynaşması, kitlelerin dergilerine sahip çıkması zeminini yaratması, Yeni Demokrasi okurlarını daha politik bir ortama çekmesi bakımından güzel bir zemin yaratıyordu. İşte bu zemin, faşist zorbaların tedirginleşmesine, saldırılarının boyutlanmasına yetip artmıştı bile. İşte Bursa büromuzun açılması bir atılım, okurlarıyla bütünleşmesi, okurlarımızın dergimizi sahiplenmesi ortamını yaratmıştı. Uludağ Üniversitesi'nde faşist öğrencilerin devrimci-demokrat öğrencilere saldırması, bu saldırıların devrimci öğrenciler tarafından püskürtülmesi, öğrenci gençliğin faşist sisteme, YÖK'e karşı mücadelesinin yükselmesi Bursa'nın çehresini değiştirmeye başlamıştı. Bu gelişmeden ürken egemenler öğrenci gençliğin üzerine jandarmayı, polisi sürdüler. 200'ün üstünde öğrenci tezgahtan geçirildi. 91'i tutuklandı. Bu tutuklama ailelerde tepkinin yükselmesini beraberinde getirdi. Bu aynı zamanda tutuklu ailelerinin Yeni Demokrasi bürosuyla, Yeni Demokrasi'yle kaynaşmasını sağladı.

Bütün bu gelişmeler egemen zorbaların Yeni Demokrasi üzerinde komplolar tezgahlanmasına yetmişti. Tezgah hazırı; gelişen gençliğin mücadelesinin arkasında Yeni Demokrasi'yi göstermek, Yeni Demokrasi elemanlarını gizli örgüt e bağlamak ve bununla da Yeni Demokrasi'nin kitleler üzerinde yarattığı olumlu etkiyi kırmak ve de Yeni Demokrasi'yi zan altında bırakmaktı. Nitekim İç İşleri Bakanı ve "emniyet" müdürlüğünün bu yönlü beyanları böyle bir komployu sergiliyordu.

İlkin İstanbul'dan Bursa'ya, çıkartmış olduğumuz Yeniçeltrek ile ilgili özel sayıyı götürün muhabirimiz Mehmet Yıldırım, sonra Bursa muhabirimiz Ökkeş Karaoğlan gözaltına alınır. Daha sonra Bursa temsilcimizin evi basılarak gözaltına alma devam eder. Bu gözaltı olayı Temsilcimizin ikamet ettiği binanın bir başka dairesinde kalan 3 öğrenci daha gözaltına alınarak örgüt operasyonu süsü verilir. Peşinden birkaç öğrenci daha gözaltına alınarak bu şaibe pekiştirilmek istenir.

8 günlük sorgudan sonra Bursa Temsilcimiz Ali Rıza Altun, muhabirlerimiz Mehmet Yıldırım, Ökkeş Karaoğlan ve öğrencilerden Saadettin Bildirici, Doğan Er ve Levent Köseoğlu 2-3-1990 tarihinde çıkarıldıkları mahkemece tutuklandılar.

Yeni Demokrasi çalışanları açık bir komployla karşı karşıyadırlar. Faşist diktatörlüğün hiç bir oyunu, zulmü, terörü Yeni Demokrasi'nin ve elemanlarının haklı mücadelesini engelleyemeyecektir. Yeni Demokrasi gücünü çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasından ve emekçi halkından almaktadır. Susturulmak istenen proletarya ve emekçi halkımızdır. Susmayacak olan, mücadeleyi yükseltecek olan da bu halktır. Ülkemiz toprakları verimli ve bereketlidir. Elemanlarımız tutuklansa dahi bu topraklar hemen yenisini verecektir. Daha bilinçli evlatlarını yetiştirecektir. Tüm duyarlı kamuoyunu, insanımı diyen herkesi, basın özgürlüğünden yana, demokarsiyeye inanan tüm insanları, tüm Yeni Demokrasi okurlarını tezgahlanan bu komploya tavır almaya çağırıyor ve tutuklanan elemanlarımızın ve gözaltına alınan arkadaşlarımızın serbest bırakılmasını istiyoruz.

UMUT YAYIMCILIK

Ve Basım Sanayi Limited Şirketi

Adına Sahibi

Yusuf UYGUN

Genel Müdür

M.Ali ESER

Genel Yayın Yönetmeni

Hüseyin YILDIRIM

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Tuncer DİLAVEROĞLU

Yayın Danışmanı

Haydar UĞUR

Teknik Sekreter

M.Ali DOĞAN

Yönetim Yeri: Piyerloti Cad.

Ortaklar İşhanı No: 33/35-37

Çemberlitaş-İstanbul

Tel: 528 09 33 - 516 60 20

BÜROLAR VE TEMSİLCİLER**Yurtiçi**

* ANKARA

A. Ekber KAYPAKKAYA

Necatibey Cad. No. 80/12 Maltepe

Tel: 230 63 27

* KARTAL

Haydar SÖYLEMEZ

İstasyon Cad. Bingöl Apt. Kat 2-3 Bölüm 36

Kartal-İstanbul

* DIYARBAKIR

Burhan KARTAL

İngiliz Cad. Modern Çarşı No: 325 K. 3

* İZMİR

A.Haydar UMUT

Kestelli Cad. 2. Kestelli S. No. 49-202

* İZMİT

Kaya GÜLER

İnönü Cad. Ata Er İşhanı No% 184, K 2-28

* BURSA

(Tutuklu) A.Rıza ALTUN

Atatürk C. Koruyucu İşhanı K 5, No: 248

* KARS

Şah İsmail ATİK

Kazım K.Bekir İşhanı k 2, No0 217

Tel: 169 84

* KAYSERİ

Hasan ÖZASLAMACI

Sivas Cad. Stat İşhanı K5, No0 605

Tel: 11 06 01

* SIVAS

Murat KAYMAK

Sularbaşı M. Eski Belediye Sok.

Selçuk İşhanı No: 309

* SAMSUN

Cevdet GÜNDEMİR

19 Mayıs M. Ağabalı Sok. Çetin Han 5/2

* YURTDIŞI

* AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ

Kohlbergasse 16 8900-Augsburg 11/BRD

Tel: (821) 514 826

* AVUSTRALYA

1. floor Rawson It AUB 2144-Sidney

* FRANSA

17. Rue De-L'echoier 75010 Paris

* HOLLANDA

Spilker Sraat 203 6828 DD Amheltm

* İSVİÇRE

Herrngaerweg 19 4054 Bassel

* AVUSTURYA

Münzwardelngasse 5 1060 Wien

ABONE KOŞULLARI

6 aylık 15.000 TL.

1 yıllık 30.000 TL.

Yurtdışı

6 aylık 30 DM - 15 \$

1 yıllık 60 DM - 30 \$

Yurtiçi Hesap No: UMUT YAYIMCILIK

Akbank Bahçelievler İst. Şubesi

Hesap No: 6720-7 DFN

Yurtdışı Hesap No:

Akbank Bahçelievler İst. Şubesi

Döviz Tevdiat Hesabı No: 6764-5

Yurtdışı Aboneleri Hesap No:

Konto Nr: 1062520 BLZ.

72050000 STADSPARKASSE AUGSBURG

Dizgi : Rosa Dizgi

Baskı : Uygun Basım Mat. Ltd. Şti.

Dağıtım : Hürriyet Holding Aş.

Kavganın yakıcı ateşi hergün bir yerde tutuşuyor. 90 yılı daha şimdiden bu yakıcı ateşle kavrulmaya başladı. Ege'de küçük üretici köylü, ateşi körükledi. körüklenen ateşin alevleri tefeci-tüccarın, komprador-patron ağa düzeninin tenini yalamaya başladı. Yeniçeltek katliamının hemen ardından işçiler Zonguldak'ı yangın yerine dönüştürdü. Üniversite gençliğinin yaktığı ateş daha da parıldamaya başladı. Dağlardaki kavga yanardağ lavı gibi eteklere doğru zulmü kavura kavura akışının sinyalinin vermeye başladı. Kavganın kavurucu ateşinin gittikçe büyüyüp genişleyeceği açık bir şekilde görülüyor. Parıldayan bu ateş gelecek güzel günlere ışık tutuyor. Yeni Demokratik Türkiye'nin ufkunu aydınlatıyor.

Faşist diktatörlüğün saldırıları çok yönlü sürüp gidiyor. Demokratik kitle örgütlerinin kapısına kilit vuruluyor. Sosyalist basına top yekün bir saldırı var. Bundan en çok nasibini alanda dergimiz Yeni Demokrasi. Kayseri temsilcimizin tutuklanıp bir ay cezaevinde kalışından sonra Sivas Büro temsilcimiz ve muhabirlerimizin peşpeşe sorgulanması, Samsun temsilcimize Yeni Demokrasi'nin illegal bir örgütün yayın organı" olduğunu kabullendirmek için işkenceli sorgu, peşinden Sivas muhabirimize ajanlık teklifi ve Bursa'da Yeni Demokrasi çalışanları üstünde tezgahlanan komplo ve temsilcimiz ile iki muhabirimizin tutuklanması ve eksik olmayan toplatmalara 29. sayımızın da eklenmesi....

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü nedeniyle bu sayımızın kapağını emekçi kadınlara ayırdık. Emekçi kadın bugün daha bilinçli, "göğün yarısını omuzlayan kadın", kurtuluşu için erkek proleter kardeşiyle omuz omuza sömürü, talan, zulüm düzenine karşı mücadele bayrağını yükseltiyor. Fabrika'da, tarlada, okul'da sınıf kavgasının ateşini körüklüyor. dağda elde silah-kurtuluşu için ölümü kucaklıyor.

Faşist diktatörlük, resmi-sivil faşist odaklar vasıtasıyla provakasyonlar yaratarak devrimci hareketi "terörist" göstermeye devrime saldırısını meşrulaştırmaya çalışıyor. "Gerçek terörist kim?" yazımızla kimin terörist olduğunu sorguluyor ve egemen zorbarların gerçek kimliklerini ortaya koyuyoruz.

Doğu Avrupa'dan, Sovyetler'e, Güney Afrika'dan Nikaragua'ya kadar meydana gelen alt üst oluşların ayrı ayrı analizini yapan yazılarımızın yanı sıra Peru Komünist Partisi Başkanı GONZALO yoldaş ile yapılan söyleşi yayınıyoruz. Söyleşinin Türkiye devriminin bir çok şey kazandıracağına inanıyoruz. Bu söyleşi; devrimin silahların eşitirel gücüyle gerçekleşeceğine inanan, bu uğurda kavganın sıccak ateşi içinde bu inanlara tarihles tecrübeler kazandıracaktır.

Mart ayı Kürt halkı için özel bir öneme sahiptir. 21 Mart; Kürt halkının mücadelesi gündür. M.O. 612 yılında Asur imparatorluğu'nun kan emici zalim kralı Dehak'a karşı Kürt halkının Demirci Kawa önderliğinde isyan ateşinin tutuşturulup, zalim Dehak'ı devirdiği gündür. 21 Mart Newroz günü dağlarda isyan ateşinin yakıldığı bir gün, 16 Mart; Saddam rejimi'nin Halepçe'de 5000 Kürt emekçisinin kimyasal silahlarla katlettiği bir gündür. Bu günlerin önemi dolayısıyla sorunu sayfalarda kısaca vermek yerine özel sayı çıkartmayı uygun bulduk. Ekonomik sorunumuza sizlerden destekler geldikçe özel sayılar sizlere ulaşacaktır.

Dostlukla....

İÇİNDEKİLER

Gün Diriliş Gün Mücadele Günü İleri Atılım Günüdür	2
Şan Olsun 8 Mart'a	4
Sandinstler ABD'yle barış ararken iktidardan oldular	19
Demir Yumruklu Perestroika	23
Devrimci Demokrat Memurlara Düşen Görev	26
Gerçek Terörist Kimdir?	29
"Uslu Olmazsınız Askeri Başınıza Dikerim"	31
Peru KP Gonzalo Yoldaşla Halk Savaşı Üzerine Söyleşi, ...	32
Yılmaz Güney'in Kimikleri Sızlatıldı	51
Sosyalist İnşa	56

Gün diriliş Gün mücadele Gün ileri atılım günüdür

SSCB ile D. Avrupa ülkelerinde yaşanan liberal değişiklikler ve Malta'da netleşerek gelişen yeni emperyalist politikalar aylardan beri olduğu gibi dünyanın gündeminde büyük yer kaplamaya devam ediyor. Gelecek on yılların uluslararası güç dengelerini, dünya siyasi atmosferini, devrim dinamiklerini, savaş etmenlerini ve bunlara bağlı gelişmeleri büyük ölçüde etkileyecek tarihi bir durum olması nedeniyle bu zincirleme olayları izleyip yorumlamak tüm siyasal güçler açısından büyük önem taşıyor. Komünistler açısından bu kritik konjonktüre vakıf olmanın yanı sıra, yeni devrim dalgaları ile geleceğin sosyalist yapılanmaları konusunda teoriyi derinleştirmek ve bugünden yarına isabetli politikalar geliştirmek ayrı bir önem kazanıyor.

Dünya olayları ile birlikte ülkemizde yaşanan durumu, düzenin derinleşen krizini, yönetenlerin büyüyen açmazlarını, toplumun ağır sancılarını, bu ortamda yayılan ve sertleşen sınıf mücadelesini, işçi-köylü-gençlik hareketlerini, Kürt Ulusal hareketini, devrimci toparlanma ve atılımı, her alanda kendini açığa vuran, çoğu yerde kendiliğinden harekete geçen büyük potansiyeli, siyasi iktidara yönelik radikal mücadele için daha elverişli hale gelen toplumsal-siyasal koşulları, büyüyen avantaj ve süregiden dezavantajları iyi değerlendirmek; sahip olunan aktif güçleri ve aktiviteye açık olan daha geniş çevreyi çok daha dinamik bir öncülükle güncel görevlere, canlı kitle faaliyetlerine, militan mücadele ve radikal eylemlere seferber etmek; merkezi halkayı elden kaçırmadan ve onu daha bir güçlendirici tarzda mümkün olan her alanda politik etkinliği arttırmak bu hal-ka etrafında helezonik daireler halinde

kitleleri sarmalamak; bozkırın öncelikle tutuşacağı kuru alanlarda öznel olarak sahip olunan görece üstünlük ve avantajlara, nesnel olarak az çok farklı koşulların, sorunların, devrimci dinamiklerin ağırlık ve önem derecelerine göre, mevcut durumda en uygun seçim ve bilinçli tercihlerle yoğunlaşarak açılmak; dikkat, sabır, azim ve meşakketle müstahkem mevziler kaza kaza yayılıp genişlemek; yıldan yıla katlamalı büyüyen güçlerle düzene fiilen alternatif olmaya, yeni demokratik ve sosyalist geleceğin kalelerini yaratmaya, yüksek özveri, cesaret, cür'et yaratıcı ruh ve insiyatifle tam tek-mil kalkışmak; ve evet, dünyada "komünizmin ölümü" şerefine kadeh kaldıranların suratında kırbaç gibi şaklayacak özgürlük naralarından birini, alabildiğince gür alevli kızıl bir meşaleyi ülkemizin el-verişli toprağında yükseltmek gerekiyor.

Doğu blokunda gelişen liberal değişiklik süreci geçtiğimiz ay SSCB'nde hızlanarak önemli mesafeler aldı. Boynuzkulak yarışında Gorbaçov usta çıraklarını yakaladı hemen hemen. İçinden çıkamadığı birikmiş sorunların, Perestroika ile hafifletmek yerine daha da ağırlaşan sancılarının, ekonomik sıkıntıların dayatması sonucu batıya verdiği büyük ödünlere dev adımlarla sürdürürken, içinde de huzursuzluk ve kargaşalıkları yatıştırma-ya yönelik biçimsel bir "çok sesli"liğin yanı sıra kendi otoritesini güçlendirmeye, merkezi devletin yumruğunu pekleştirmeye çalışıyor.

Onların hiçbirisi sürpriz değil aruk. Vanılmak istenen yer belli, Dayatıcı ve sınırlayıcı faktörler belirliyor zamanlamayı. Şüphesiz aydan aya daha neler olacağını kestirmek kolay değil. Bunun için kâhin olmak lazım. Ama gelişmelerin is-

tikametini anlamak için kahin olmaya lüzüm yok. Geçirdiği en son evrimle modern-revizyonizm; bir hilkat garibesine dönmüş, rezil rüsva olmuştur. Kapitalizmin adından başka herşeyini açıkça benimseyen, sosyalizmden 30 yıllık geri dönüş sonunda ne haura kalmışsa onu da yok etmek isteyen, varsa biraz prestiji partisinin "komünist" sıfatını muhafaza edip yoksa onu da atan, düne kadar emperyalist dediği Batı'ya ülkeler satan, tarihin görüp geçirdiği en berbat revizyonizm bu. Daha hızlı "reformcu"suyla "tutucu"su arasında da pek bir fark yok. Bütün kanatlarıyla aynı yolun yolcusu. Bir bataktan ötekinel!... Çare saydığı her adımda biraz daha büyüyen sorunlarıyla dış ilişkilerde daha çok tavize zorlandığı da düşünülürse, bir süre sonra NATO için hiç bir şart ileri sürmeden tek taraflı olarak kendi askeri-siyasi ittifakını dağıtma yoluna girmesi bile mümkündür.

Dünyanın özellikle bu yöresinde ve bunun gibi dergimizde ayrı olarak işlediğimiz Nikaragua, Güney Afrika vb. ülkelerde çok önemli gelişmeler olurken, ülkemizde de oldukça canlı bir süreç yaşanıyor. Geçtiğimiz ay Yeniçeltel'le işçi sınıfı, Akhisar'la küçük üretici köylülük düzene karşı birikmiş öfkelerini açığa vurdu. Her iki olay bu yıl işçi ve köylü hareketlerinin daha radikal gelişeceğine işaret oldu. Son yıllarda işçi sınıfının kendiliğinden hareketindeki yükselmeye karşılık köylülüğün -Kürt köylüsü dışında- devam eden sessizliği, kimilerinin onu neredeyse tümünden gözardı etmesine neden oluyordu. Oysa küçük üretici köylü yığınların ekonomik durumu işçi sınıfı kadar kötüye gitmişti son on yıl içinde. Örgütsüzlük, dağınıklık vb. nedenlerle hareketsizliği devam eden köylülük de mutlaka ayağa kalkacaktı bir yerde. Bugün Ege'de, yarın Karadeniz'de, öbür gün Akdeniz'de direnişler kendiliğinden de olsa büyüyerek gelişecek. 55 tüccar bürosunun tahrip edildiği Ege bütün üreticilerinin kendiliğinden bir öfke seline dönüşen eyleminde yalnız hükümet değil, muhalefet partileri de "kışkırtıcı" arayıp durdular ve devrimci hareketle birleşecek kitlelerden duydukları büyük korkuyu açığa vurdular.

Düzenin krizi her alanda derinleş-

yor. Siyasal erk, hükümet işleri tam bir keşmekeş içinde. ANAP iktidarı cumhuriyet tarihinin en yıpranmış, en tabansız, en sallantılı hükümeti durumunda. buna rağmen diğer düzen partileri de etkisizdir. ANAP kendini yiyip bitirirken muhalefet partileri de yaptıkları bütün yaygallara karşılık bir erken genel seçimi sağlayamayacak kadar aciz ve çaresizdir. Asıl muhalefet sokakta gelişen halkın muhalefeti ve dağlarda-şehirlerde güç kazanan devrimci harekettir. Bir de iki arada bir derede oynamaya çalışanlar var bu tablonun içinde. Faşizmin icazetine sığınmış, olurlarını almış halde gayri ciddi "devrim" savunuculuğu yapan, TBKP'den farkını ispatlamaya çalışan, "solda boşluk yok, çünkü biz varız" diyen, yasal platform dışında sol tanımayan ve o platformda sahip olduğu avantajlarla -neler pahasına ayrı mesele- beyhude böbürlenilen bir SP örneğinin lafzı kulağa çok hoş gelebilir bazı konularda. Devrim isteyen kitleleri de etkilemesi doğaldır. Zaten onun için tanınmıştır o anayasal statü kendine. Etkilesin, çeksin, bir alternatif olarak görüp orta yerde bent işlevi görsün, uzak tutsun diye, gerçek devrimci yapılardan olabildiğince geniş kitleleri uzak tutsun diye. Bu partiye sempati duyan insanlar düşünmeli gerçekten; devrim istiyorlarsa; o program, o örgütlülük o pratik yönelim nasıl sağlayabilir devrimi?

Hakim sınıflar gelişen devrimci mücadeleye ket vurmak, kitleleri radikal güçlerden uzak tutmak için ayrıca provakasyonlar yapıyor. M.Aksoy gibi şahsiyetleri bir simge olarak katlettikten sonra "Albay, polis, profesör" diye farklı nitelikte olayları bir kefeye koyup kafa bulandırıyor, bin bir çeşit spekülasyon ortaya atıyor ve bütün bunların üzerine mecliste gizli oturumla "terör" konusunda toplantılar yapıyor, kitlelere gözdağı vermeye çalışıyorlar. Bütün bunlar kimseyi şaşırtmamalı, etkilememeli; daha kazançlı, daha radikal devrimci mücadelelerden alıkoymamalıdır.

Yurt sathında emekçi daha büyük kalabalıklarla direniş yükseltecekleri bu bahara ve yaza doğru, kitlelerle kaynaşan militan bir mücadele ve devrimci etkinliği arttırmak için kararlılıkla ileri.

DEVİRİM ATEŞİNİ KÖRÜKLEYEN HER ANLAMLI GÜNE!

Şan olsun 8 Mart'a

□ 8 Mart 1857'de New York kadın tekstil işçileri; daha iyi yaşam koşulları ve iş saatlerinin düşürülmesi, sosyal haklar elde edilmesi için greve giderek mücadeleye atılmışlardır ve bu direnişleri kanla bastırılmıştır. Bu nedenle; II. Enternasyonal 1910'da Clara Zetkin'in önderliğinde 8 Mart'ı dünya emekçi kadınlarının birlik, dayanışm ve mücadele günü olarak kabul etmiştir

SEZA MİS

Nedir 8 Mart?

8 Mart zulme, zorbalığa ve sömürüye karşı bir başkaldırıdır! 8 Mart, insanın insanca yaşamasını isteyen ve bunu sağlamak içinde kendini ateşatma cesaretini göstermenin bilince çıkarıldığı gündür. 8 Mart sorunların üstesinden gelmek için örgütlü olmanın zorunluluğunun kavrandığı gündür. 8 Mart "hak verilmez alınır" şiarının haykırıldığı gündür. 8 Mart umudun, özgürlüğün, sevdanın kapitalizmin iğrenç çarkları arasında kan, can pahasına yaşandığı güzel anlamlı bir gündür ve 8 Mart, Yeni Demokrasi'nin, sosyalizmin ve altın çağın kilometre taşlarından biridir. O sadece emekçi kadınların birlik, dayanışma ve mücadele günü değildir. O aynı zamanda insanca yaşamı, emeği, onuru savunan zulme başkaldıran yediden yetmişe kadın ve erkek herkesin günüdür. İşte 8 Mart ancak bu anlayışla adına layık anılabilir, yaşamla bütünleşebilir, sınıfsız topluma varmak için kaldıraç olarak kullanılabilir.

8 Mart'ın dünya emekçi kadınlarının birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kutlanmasının özel bir nedeni vardır.

8 Mart 1857'de New York kadın tekstil işçileri; daha iyi yaşam koşulları ve iş saatlerinin düşürülmesi, sosyal haklar elde edilmesi için greve giderek mücadeleye atılmışlardır ve bu direnişleri kanla bastırılmıştır. Bu nedenle; II. Enternasyonal 1910'da Clara Zetkin'in önderliğinde 8 Mart'ı dünya emekçi kadınlarının birlik, dayanışm ve mücadele günü olarak kabul etmiştir. O tarihten bu yana 8 Mart her yıl dünyanın dört bir yanında kutlanmaya başlanmıştır. Ama 8 Mart dünya emekçi kadınlarının birlik, dayanışma ve mücadele gününün ülkemizde anlam ve öneminin yeterince kavrandığını ve bilinç üzerine çıkarıldığını söylemek gerçeği yansıtmayacaktır. Kadın sorununu sadece yılda bir kez gündeme getirilip bir takım faaliyetlerde bulunulması -ki bununda hakkıyla yapıldığını söylemek mümkün değildir- yasak sarmaktan baş-

ka anlama gelmeyecektir. Oysa, bu sorunun sürekli gündemde tutulması kadınların "gökyüzünün yarısı"nın bilinçli olarak kucaklamasının sağlanması bir zorunluluktur. Zira biz bugüne sahip çıkmazsak egemenler ve onların türevleri (Feminist, Sosyalist feminist vb.) bu işe soyunarak 8 Mart'ın içeriğini boşaltarak kendi amaçları için kullanmaya çalışacaklardır, çalışmaktadırlar da. Onun devrimci niteliğini karartıp kadın haklarını sadece burjuva reformist bir talep durumuna indirgemektedirler. Tıpkı 1 Mayıs'a yaklaştıkları gibi. O günün işçi sınıfının uluslararası dayanışma ve mücadele günü olduğu gerçeğini unutturmaya, sadece eğlence günü ya da bahar bayramı olarak lanse etmeye çalışmaktadırlar. Aynı şekilde 8 Mart'ın dünya emekçi kadınlarının birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak anmanın önüne geçmek için bilinçli olarak içeriğinin ne olduğu belli olmayan -aslında belli olan- bir "Kadınlar günü" olarak anılmasını sağlamaya çalışıyorlar. Öyleki Senira hanım ve Papatyaları vizon kürkleri, şahane takıları, asalak yaşamlarıyla bugüne sahiplenmenin önderliğine soyunuyorlar, -tanrı bizi böylesi kadın haklansavunucularından korusun.- Tüm bunlara dikkat etmeli burjuvazi ve türevleriyle aramıza kalın çizgiler çizmeliyiz. 8 Mart ve benzeri günleri ML'ler tarafından siyasi gerçeklerin açıklandığı ve kitlelerle sıkı bağların kurulduğu kampanyalara dönüştürülmelidir.

90'nın 8 Mart'ı ülkemiz açısından daha anlamlı olmalıdır. Zira fırtınalarla dolu bir on yıl geçirdik. Ve doksanlı yılların ilk adımını atıyoruz. Tarihin her sayfası bizler için iyi ve kötü tecrübelerle doludur. Herhangi bir yazıda herşeyi anlatmak mümkün olamayacağı için biz esas olarak ülkemiz açısından kadın sorununun on yıllık sürecinin kısa bir irdelenmesini yapacağız.

İnanıyoruz ki devrimci mücadeleye şu ya da bu boyutuyla katılan ya da katılmayan herkes bu on yıllık süreci şu ya da bu boyutuyla kendi benliğinde hissetti, kimide oldukça yoğun yaşadı.

12 Mart yarı askeri faşist darbesiyle yenilgiye uğ-

Kadın sorunu sosyalizmde bile kavgası verilmesi gereken bir olgudur.

rayan devrimci hareket 74'ten itibaren tekrar ivme kazanmaya başladı ve bu ivme 80 yılına kadar devam etti. Gelişen sınıf mücadelesi hakim sınıfların içine düştükleri ekonomik ve siyasi kriz 12 Eylül askeri faşist cuntasını zorunlu hale getirdi. Ve ülkemiz 12 Eylül 1980 askeri faşist darbesiyle zulmün, zorbalığın karanlığına gömülmek istendi. Zira ömürlerini biraz daha uzatmak için başka alternatifleri yoktu. Faşist darbeler can simidi gibi sarılırlar ve çareyi çaresizlikte bulmaya çalışırlar. Nitekim 80'li yılların ilk döneminde belli bir başarı da sağladılar. Devrimci örgütlenmeler ağır bir darbe yedi, halkın en temel ekonomik demokratik ve akademik hakları gaspedildi, depolitizasyon ortamı yaratılmaya çalışıldı. Kendilerince dikensiz gül bahçesi istediler. Oysa gülün olduğu yerde

dikende vardır ve bu kaçınılmazdır. AFC insanları gölgelerden korkar hale getirmeye çalıştı. Her tarafta devlet terörü durdurak bilmeden estirildi ve halende estirilmeye devam ediyor. Ama bu baskı ve zulüm hakim sınıfların bunalımlarına çare olmadı ve son tahlilde ve tarihin çöplüğüne atılmalarına çare değildi, tarih boyunca çare olmamıştır. Nitekim Nikaragua'lı bir kadının dediği gibi "hükümettekiler bize baskı uygulayarak yüreğimize korku salacaklarını düşünüyorlardı. Tersine bu bizi daha yürekli kıldı. Baskı bizi ezdi çocuklarımdan biri öldü. Savaşmaktan başka ne yapabiliyordum. Evet korku bir noktaya kadar durdurabilir insanı o zincir kırıldığı an halkın o kahreden gücüne karşı dayanmak olası değildir. Çok acı çektirildimi insanın bir çare bulacağı asla akıldan çıkarılmamalıdır. Bilinmelidir ki her güç karşı gücünde beraberinde getirir. Bu tarihin şaşmaz yasasıdır. Bu diyalaktığın, zıtların birliği ve mücadelesinin yaşam bulmasıdır.

Onlar her ne kadar "3-5 kişi"de kalsa türkü söyleyen direnişi tamamen yok edemediler. "3-5 çete artıdır kökünü kuruttuk, kurutacağız" diye hergün demeler verselerde, sonunu getiremedikleri ve getiremeyecekleri yakıcı bir gerçektir. Zulmün en karanlık günlerinde devrime sevdalı bir avuç insan dayattı, ayak diredi kendilerini kaldırıp topların tüfeklerin üstüne attılar, var olmanın kavgasını verdiler ve de var oldular. Zira onlar özünde 3-5 kişi değildi. Onlar bilimin kendisiydi, onlar yaşamadı, gelecekti ve onlar, güneş kadar gerçektiler. Çünük onlar sınıflı bir toplumun zorunlu sonuçlarıydı, zulmün olduğu yerde başkaldırılarında olacağı gerçeğinin kendisiydi ve bu nedenle yok edilmeleri mümkün değildi. Yok edilen sadece bazılarının bedenleri oldu. Düşünceleri ve kavgaları günümüze miras kaldı ve bugün gelişen her mücadele de o karanlık dönemde kendilerini ateşe atılmaktan çekinmeyenlerin izi vardır. Bu yakıcı gerçeği hiçbir demagoji, hiçbir yalan karartamaz. Onlar, kadınıyla, erkeğiyle, yaşlısıyla genciyile ve hatta çocuğuyla dayattılar ve bugüne gelindi.

80'li yıllar bize çok şey öğretti. Konumuz dışında olanları yazmayacağız biz esas olarak kadınlarımız açısından taşıdığı önemi olumlu ve olumsuz yönleri yazmaya çalışacağız.

12 Eylül'le birlikte birçok kadın işkence tezgahından geçti, tutuklandı yıllarca sürececek cezalara çarptırıldı. Ama tabiki bu erkeklere nazaran nicel olarak çok daha sınırlıydı. Bu da bize kadınların mücadeleye çekilmesindeki yetersizliği bütün çıplaklığıyla gösterdi. "Gökyüzünün yarısını omuzlayan kadınlardır" dememize rağmen mücadeleye katılmaları oldukça sınırlı kalmıştı. Katılanların bir çoğuda genelde politikada geri düzeydeydi, devrimci yakınlarına duydukları sempatiyle katılanların sayısı çoğunluktaydı. Sempatiyle katılmaları elbette yadsınamak gerek, ama iş orada kalmamalı devrimin sönmeyen bir maşalesi olmak bilincinde erişmek hedeflenmeliydi. Yani kadın devrimci mücadelede erkeğin yardımcısı değil,

omuzdaşı olmalıdır. Ancak o zaman her şart altında ayakta durabilmenin ve devrimin kızıl güneşi olabilmenin şartlarını yaratır. Ancak o şartlarda yakınıyla birlikte katılıp o vazgeçince kendide vazgeçme durumunda kalmaz.

12 Eylül süreci bize kadınların devrimci mücadeleye çekilmesindeki yetersizliğini ve onları politikada öne çıkarma anlayışındaki eksikliği gösterdi. Bu üzerinde duracağımız en önemli derslerden biri olmalıdır. Bu işin subjektif yanı. Bu gerçeği tespit ederken elbette objektif olgularıda gözardı etmiyoruz. Zira bizim gibi ülkelerde kadının toplumsal statüsü nedeniyle mücadeleye katılması erkeklere nazaran çok daha zordur. Çünkü kırması gereken zincirler oldukça fazladır. Kutsal eş ve analık göreviyle kızkardeş ve kız evlat statüsüyle, feodal, küçük burjuva ve burjuva değer yargılarıyla kuşatılmıştır. Bu kuşatılmışlık çoğu zaman onu nefes alamaz hale getirir. Sessiz ve edilgen kimliğiyle yaşayan bir ölüden farkı olmaz. Onun için belirlenen kurallar içinde yaşamak zorunda bırakılır ve çoğu zaman kadının bahtsızlığı doğumuyla birlikte gelir ve ölümüyle birlikte kendi açısından son bulur. Kadınlarımızın içinde bulunduğu sorunlar yuvarğını, bayrak açılması, ve düzeltilmesi gereken noktaları şöyle özetleyebiliriz:

KIZ ÇOCUĞUNUN ERKEK ÇOCUĞA NAZARAN DAHA AZ DEĞERDE GÖRÜLMESİ VE EĞİTİMİNE ÖNEM VERİLMEMESİ:

Kadın daha gözünü dünyaya açtığı an erkek çocuğundan çok daha az değer biçildiği bir toplumun kucağına düşer. Feodal değer yargılarının çok daha yoğun olduğu yerlerde kız çocuğu bazen evlattan bile sayılmıyor. Çok sayıda kız olan kendini utanç içinde bulur, soyunun sopunun sürdürülemediği paniğine kapılır ve kadın oğlan çocuğu doğuruncaya kadar çocuk doğurmaya mahkum olur. Kız çocuklarını okula göndermekte tereddüt edilir. Tahsil yapmak çoğu için zar zor ilkokulu bitirmek olur, ki okula gönderilemeyenlerin sayısında azımsanmayacak gibidir.

Eğitim düzeyindeki nicelik bir üst kademeye çıktıkça devam edenlerin sayısı düşer. Orta okulda sayı biraz daha azalır, lisedeki sayı ortaokula nazaran daha azdır. Üniversiteli kadın sayısı ise çok daha azdır, o da genelde şehirlerde oturanlar yüksek okula biraz daha sıcak bakıyorlar. Kızın evden uzak bir yerde tahsil yapması aileyi oldukça tedirgin etmektedir. Okuyupta ne olacağı? Düşüncesiyle birlikte kendini koruyamayacağı, kötü yollara düşeceği endişesininde taşımaktadır. Topluma ve kendi yetiştirdiği insana alabildiğine güvensizlik duymaktadır. Kadının zayıf bir kişiliğe sahip olduğu ve ona her an kötülük yapacak birilerinin olacağı peşinen kabul edilmiştir. Kadını kötülüklerden korumanın yolunda onu eve kapamakta bulmaktadır. Kötülüklerden koruma

adına ona en büyük kötülük yapılmaktadır. Kızın yeri anasının babasının, evlenince de kocasının yanındır deyip uzak şehre tahsil yapmak için gönderilmiyor. Sonuçta da kadınların ezici çoğunluğu eğitimden ve sosyal yaşamdan uzak tutulmaktadır. Üstüne üstlük yüksek tahsil yapmış kadınların bazıları dahi evlenince iş yaşamından çekiliyor ya da yüksek okulu bitirdiği halde hiç işe girmiyor.

Kadınların eğitimsiz ve asosyal kalışları çevreyle ilişkilerinde de ve çocuklarının eğitiminde de olumsuz rol oynamaktadır. Aynı durum baba konumunda olan kişi içinde geçerlidir. Gelişime ayak uydurma yerine eski örf ve adetlere sarılma sosyal yaşamda bir dizi olumsuzlukta beraberinde getirmektedir? Ama genel bir kanı olarak analık ya da babalık içgüdüünün evlatları için her zaman en iyiyi düşüneneği ileri sürülüyor. Oysa Clara Zetkin böyle düşünenlere şu cevabı vermektedir: "Böylesi gerekçelere dayanan ispat çabası kötü bir ispat çabasıdır. Zamanımız deyim yerindeyse dünya üstü, ilahi açıklamaların gücüne inanacak kadar mistik değildir. Annelik sevgisi içgüdüdür kördür. Karanlıkta el yordamıyla ilerler. O bilgi ve becerinin yapabileceğinin yerini hiçbir zaman ve hiçbir şekilde tutamaz. O en iyi halde çocuğun eğitiminde en kötüyü engelleyebilir. Ama en iyi olanı yapamaz. Çocuğunun vücutça gelişmesinin temel koşullarını bilmeyen onun ruhi şekillenmesinin anahtarını kavrayamayan kadın ince bir denlilikle ve akıl hocası titizliği göstermeden ne zaman teşvik edici ne zaman engelleyici bir biçimde davranacağını bilmeyen bir kadın çocuğun insan olmaya doğru gelişimini kolaylaştıran teknik hileleri tanımayan kadın isterse çocuğun on defa gerçek annesi olsun eğitici rolü ve yaratıcılığı olamaz." Annelik sevgisi ve iç güdüsü "adına en narin annelerin çocuk tabiatının gelişmesine karşı ne denli akıl almaz şeyler -hadi canilik demeyelim- gösteren örnekler hergün görülmektedir." (Kadın Sorunu Üzerine Seçme Yazılar)

Eğitimsizlik kadının sosyal gelişmesi konusunda en büyük handikaplarından biridir. Okula gidenlerin büyük çoğunluğu sadece okur yazar olmakla yetinmiyorlar. Kıryıldada bir okuyacakları birşey ya da yazacakları bir mektup olduğunda bu "bilgi"lerini kullanıyorlar. Oysa sosyal yönden gelişmek için okumaya ilgi duymak şarttır. Aksi taktirde kişi bakar kör olmaktan kurtulamaz. Sadece günlük yaşamda öğrendiğiyle ya da ondan bundan duyduklarıyla yolunu bulmaya çalışan bir karanlıkta elyordamıyla hareket eden birine döner. Kendi yolunu kendi bulamaz. Kâh onun, kâh bunun peşine takılır.

Eğitimli olmayı salt okula gitmekle eşitlememek gerekir. Hele de ülkemiz şartlarında eğitim düzeninin nasıl olduğu öğrencilerin nasıl yetiştirildiği açık. Hakim sınıfların kendi düzenlerine su taşıyacak bir eğitim sistemi kurmuşlardır. Ama herşey ziddinide beraberinde getirir. Onlar her ne kadar kendi çıkarlarına hizmet eden bir sistem kurmaya çalışsalar da tahsil yapan insanların diğer gerçekleride görme şansı do-

Ekonomik mücadelede kadınların özel durumları ve talepleri de gözönüne alınmalıdır. Doğum izni, eşit işe eşit ücret, kreş vb. birdizi sorunun da çözümüne gidilmelidir.

ğuyor. Okuyup araştırma öğrenmek şansını yakalayabiliyorlar. Zaten eğitim düzeyinde salt okulda öğretilenlerle ölçmüyoruz. Zira üniversite tahsili yapıpta hala zır cahil insanların varlığıda yadsınmayacak bir gerçektir. Eğitilmiş olmak yaşamı tanımak, olayların nedeninin niçinini bilmek doğruyu yanlış ayırt edebilmek olarak değerlendirmeliyiz.

Bu nedenle çevremize bıkıp usanmadan -ki şartlarımız varsa bizzat yardımcı olarak- okur yazar olunması gerektiğinin propagandasını yapmalıyız, artı okur yazar olmakla kalınmamalı, dünyada ve ülkemizdeki gelişmelere ilgi duymalarını, basını izlemelerini, kitap okumalarını önermeli eğitmeli ve ısrarlı olmalıyız. Çok az insana "nasip" olsada şartlarını zorlayarak yüksek tahsil yapmaya çalışmalarını önermeliyiz.

KIZLARI ERKEN YAŞTA EVLENDİRMEK PANİĞİ:

Ülkemizin büyük bir kesiminde (özellikle kırsal alanlarda) 15'ine gelen kıza koca beklemeye aday gözöyle bakılır. 20'sinde evlenmemişse evde kalmış olarak değerlendirilir. Kız çocukları daha doğru dü-rüst kendi bedenlerini tanımadan kendilerini çoluk çocuğa karışmış evli bir kadın olarak bulurlar. Ve kendinden önceki kadınların kaderini yüklenir. Baba baskısıyla örölü dünyası artık koca baskısıyla örölmüş-tür. Çoğu zaman eşini seçme hakkı bile yoktur. Hep birilerine sığınarak yaşamaya gerektiği öğretilmiştir ve çocuk doğurma makinası olarak görölmektedir. Kız çocuğu doğurduğunda da değeri düşer, hele çocuk doğuramıyorsa hepten hiçlenir.

Oysa kişilerin kendilerini ve yaşamı tanımadan yapılan evliliklere karşı çıkılmalıdır, akraba evliliklerine sakat çocuk doğurma riski nedeniyle onay verilmemelidir. Eş seçme kişinin kendi tasarrufunda olmalı -ayrılma da öyle- ne kadar çocuk sahibi olunacağı konusu ise eşler arasında kadının sağlığıda gözönüne alınarak karar verilmelidir. Kadının kendi bedeni üzerinde öz sahibi olması hakkına saygı duyulmalıdır. Ama bu hak uç noktaya götürölmemelidir, feminist yaklaşıma sapılmamalıdır. "Beden benimdir çocuk yapıp yapmamaya da sadece ben karar veririm" mantığı yaşamın güzelliğine ve diyalektiğe ters olur. Doğa bebeği taşıma görevini kadına vermiş diye bu nu silah olarak kullanmanın mantığı yoktur.

KADININ ÇALIŞMA YAŞAMINDAN UZAK TUTULMASI

Kadının sosyal yaşamdan koparılmasının yaratığı olumsuzluklar sayılamayacak kadar çoktur. Toplumsal statünün içine kapadığı kadın çoğu kez yaşayan bir ölüye döner. Hiç bir güzelliğın, hiç bir gelişmenin farkında olmaz. Onun için belirlenen kısır döngüde ömür törpöler. Ve dünyayı, kuyudaki kurbağanın,

kuyunun ağzından gördüğü gökyüzü kadar görür. Bu yaşamı evle sınırlandırılmışlar için böyledir. Bu çemberi kırıp -ki günümüz koşullarında birçoğu ekonomik yıkıma biraz daha dayanabilmek için çalışmayazorunlu kalmıştır- çalışma hayatına karışan az sayıda kadının da bunlardan çok büyük farkları olmamaktadır. Zira salt çalışan kadın olmak sorunları çözümü ve kimlik sahibi olmak için yeterli değildir. İş hayatında ya da mesleki yaşamda kadınlar yine geri planda tutulmaktadır. Genelde yaratıcılık ve yöneticiliği içermeyen iş kollarında istihdam edilmektedirler. Bu da kadınların insiyatifi davranma yetisini sekteye uğrattırıyor. Oysa insiyatif sahibi olmanın insan yaşamında çok büyük önemi vardır. İnsiyatif sahibi olmak için kişinin illa da yönetici konumunda olması şart değil elbette. Zira insiyatif koyma yaşamın her alanında karşımıza çıkabilir. Bu nedenle böylesi bir beceri ve yeteneğe herkesin ihtiyacı vardır ve de olmalıdır. İnsiyatif kelimenin gerçek anlamıyla insana insanlığını duyumsatıyor. "İnsiyatif: Herhangi bir şeyde, herhangi bir olayda, durumda ve gelişmede yolunu bağımsız olarak çıkarmak, öncülük etmek ve cesurca herhangi bir yardımcı kişiye muhtaç olmadan tavır almaktır." Clara ZETKİN'in deyimiyle kadının "Buradayım! Ve insanları kendi görüşümce şekillendiriyorum" sözünü haykırabilecek seviyeye gelmesi, bağımsız bir kişilik kazanması açısından önemli bir kistastır.

Kadınlar ya fabrikada makinanın bir parçası haline gelen işçi olur ya da masa başında verilen emirleri yerine getiren küçük bir memur, sekreter, tezgahtar vb. iş kollarında çalışır. Evine döndüğünde de evin her türlü işi ondan sorulur. Birakalım sosyal yaşama karışmayı bazen nefes alacak zaman bile bulamaz. Ev-iş arasında mekik dokur. Bu nedenle kadının salt işe girmesi yeterli değildir. Bu kadının kimliğini bulmada atılan ilk adım olsa da tek başına yeterli değildir. Hakim sınıfların yaratmak istediği çalışan kadın tipi -ki erkeklerden de aynı şeyi ister- söyleneni yap sesini çıkarma yani, "salla başını al maaşını". Oysa bizler bu düzene bayrak açmak için buna alternatif bir insan tipi yani yeni tipte insan yaratma mücadelesi vermeliyiz. Her türlü yol ve yöntem uygulanarak kadın ve erkeğin siyasal bilinç kazanmasının yolunu açmalıyız. Çünkü bu düzen kadını edilgen bir konuma sokuyor ve onun içselleşmesini sağlıyor. Erkek egemen ideolojiyi yaşamın her gözeneğine yerleştirerek kadını erkeğe düşman etmenin maddi zeminini yaratıyor.

Kadınlar çalışma hayatında "salla başını al maaşını" anlayışıyla hareket etmemelidir. O da "hak verilmez alınır" şiarını içselleştirmelidir. İş yerindeki mücadeleye erkek işçilerle ya da iş arkadaşlarıyla omuz omuza katılmalıdır.

Ekonomik hakların kazanımı için yapılan mücadeleye katılmak kadına belli bir bilinç verir. En azından işçi-işveren ilişkisini ya da devletin belli ölçüdeki yaklaşımını gözlemleyebilir.

Ekonomik mücadelede kadınların özel durumları

ve talepleride gözönüne alınmalıdır. Doğum izni, eşit işe eşit ücret, kreş vb. bir dizi sorununda çözümüne gidilmelidir. Ama salt ekonomik mücadeleler kişiye siyasi kimlik kazandırmaz ki. Reformist ve revizyonistlerin ısrarla yaratmaya çalıştıkları insan tipide bunlar oluyor. Tüm mücadeleyi beş kuruşa üç kuruş eklemekle -ki oda eklendiği anda enflasyona tarafında tutuluyor- sınırlandırıyorlar. Oysa siyasi kimlik kazanmak için mücadelenin diğer alanlarında kucaklanmalı ve bir bütün olarak sınıfın iktidar mücadelesine katılmalıdır. Ekonomik mücadele sınıf mücadelesine tabi olmalı ve ona hizmet edecek şekilde ele alınmalıdır. Ekonomik demokratik nitelikte olsada bu mücadele siyasal bilincin verilip yaygınlaştırılacağı araçlar olarak görülmeli ekonomik muhteva siyasal muhtevayı da içermelidir. Ve devrimin gerçekleşmesine yardımcı olacak her mücadeleye omuz verilmelidir. Kavgamız emperyalizme, faşizme, komprador kapitalizme ve feodalizme karşı olmalıdır. Onları tarihin çöplüğüne atacak her mücadeleye omuz vermeli ya da içinde yer alınmalıdır. Politik bir kimlik ancak böyle kazanılır. Böylesi bir mücadeleye atılmak kadın sorunlarını dile getirmenin onun mücadelesini vermenin önünde engel değil, aksine daha sağlıklı bir rota izlenmesi demektir. Kadının istediği meslekte çalışmasının şartlarını yaratmalı ve yasalardaki engellemeleri ortadan kaldıranın mücadelesi verilmelidir. Ve bilinmelidir ki salt yasalarla tanınan eşitlik öncada önem değildir. Önemli olan cinsiyetçi iş birliğine karşı çıkmayı toplum olarak içselleştirmektir. Örneğin: Ülkemizde kadınlara oy hakkı birçok Avrupa ülkesinden çok daha önce verilmiştir. 60 yıldır bu hakları var. Ama kadınlarımızın yüzde kaç bu hakkı bilinçle kullanıyor ya da önemini biliyor? Siyasi partiler hakkında ne kadar bilgisi var? Eşi dostu ya da yörenin büyüğü hangisine oy veriyorsa oda götürüp ona oy veriyor. T.C. devleti ne kadar böbürlenirse böbürlensin "kadınlarımızın oy hakkı var, çağdaş medeniyet seviyesine ulaştık" derse desin, bunun bir demagoji olduğu bilinmektedir. Ona bakarsak kadının seçilme hakkıda vardır. Ama hangi partinin yönetim kademelerinde ve kaç tane kadın bulunmaktadır. Bu durum kadının burjuva siyasetindeki yerinde göstermiyor mu?

SHP'nin son zamanlarda, sözde kadınları düşünenek onları siyasete çekme amacı güttüğü iddiasıyla % 25 kota koyması, onun sahte solculuğuna bir kırık olduğu gibi aynı zamanda kadın konusunda siyasete katılacak kadınlara ancak çeyrek porsiyon yer hedeflediklerini ve gerçekte kadın erkek eşitliğinden yana olmadıklarını göstermektedirler. Kadın erkek eşitliği, yaşamın her alanında her iki cinsinde yaşama aktif katılımı ve söz sahibi olması için her türlü maddi ve manevi şartların var olmasından geçer. Yasalar kalırsa bir hayli özgürlüğümüz var. Seyahat özgürlüğü, eğitim özgürlüğü, insanca yaşama özgürlüğü var. Ama bu yasaları çıkaranlar ufak bir ayrıntıyı (!) göz ardı etmişler. Yoksulluğa mahkum ettikleri işçilerin emekçilerin bu hakları nasıl kullanacaklarını belir

memişlerdir. Tabii tüm bunlar "Ölümlere özgürlük, dirile- re hapisane" sunmaktan başka da bir anlama gelmi- yor.

Bu nedenle önemli olan hakların var olması değil onu içselleştirmek ve yaşama geçirmenin şartlarını yaratmaktır. KADIN SORUNU sosyalizmde bile kav- gası verilmesi gereken bir olgudur. Çünkü çözümü kafadaki yanlış değer yargılarını yıkmakla ve doğru değer yargılarıyla donanmış yeni tipte insan yaratıl- masıyla mümkündür.

Çalışma hayatına girmek kadının kısmi de olsa ekonomik özgürlüğünü kazanması açısından büyük bir öneme sahiptir. (Kısmi dememizin nedeni, çoğu kadın ya da erkek için çalışmak ekonomik olarak öz- gürlük için yeterli değildir. Hayat pahalılığı halkın ezici çoğunluğunu ekonomik olarak bunalıtmaktadır. İnsanlar borç-harc içindeler ve birbirine dayanarak ayakta durmaya çalışıyorlar. Ve bu yüzden de kavga- nın bir yanı maddi koşulları biraz olsun iyileştirmeye yöneliktir. Bu düzende tümünden iyileştirilemeyeceğide bilinen bir olgudur, ama kısmi bir özgürlükte olsa ka- dın için çok önemlidir. Zira çoğu zaman kadının ce- nesi neme dönen evliliklere katlanmasının bir nedeni- de kendi geçimini sağlamak için yoksun olmasıdır. Ta- bi bunun yanında çocuklarının varlığı ya da kocasın- dan ayrılmış bir kadına iyi gözle bakılmaması vb. ne- denlerinde etkisi vardır. Ekonomik özgürlüğü olma- yan bir kadın -ki bu baba evindeki yaşamı içinde ge- çerlidir- her zaman kendini sığır gibi hisseder, yanlı- şa karşı çıkacak gücü kendinde bulamaz ve yaşama karşı kendini güçsüz hisseder. Kişinin kendi ekmeğini kendinin kazanması, kimliğini savunmasının temel taşlarından biridir. Aksi halde hep birilerinin dayatma- larını kendi üzerinde hisseder. Ayrıca çalışma yaşa- mı (faal olmasa bile) kadına azda olsa sosyal bir çev- re imkanı verir. Dünyası biraz daha genişler.

KADIN ERKEĞİN ZEVK ARACI OLARAK GÖRÜLMEMELİDİR

Cinsellikten zevk almak onu insan tadında yaşa- mak, erkek kadar kadınında en doğal hakkıdır. Bu noktadaki sağlıklı yaklaşım tarafların daha gerilimsiz yaşamalarının ve daha çok mutlu olmalarının ön ko- şuludur. Kadınında zevk alması gerektiğini bilince çı- karılmayan bir erkek kendisinde cinselliği her yönüyle yaşayamadığını bilmelidir. Ve böyle bir ilişkinin "ka- bul edilmiş" bir tecavüzdən farkı olmadığını görmeli- dir. Ama ne yazık ki ülkemiz kadınlarının çoğunluğu zevk aracı olma rolünü üstlenmiş ve kendisinde zevk alması gerektiği konusunu bilince çıkaramamış- tır. Bilince çıkarsa bile bunu isteyecek cesareti ken- dinde bulamamaktadır. Bu nedenle belirleyici olan maddi koşulların varlığıyla bağlantılı yasalarda hak- ların varolması değil -ki bu toplumsal dönüşüm son- rası ilk adımdır- hakların kullanılması ve içselleştiril- mesidir.

EŞİT HAKLAR SAVUNULMALI ADİL KARARLAR ALINMALIDIR

Ev işleri olsun, çocuk eğitimi olsun, akrabalarla ilişki düzeyi olsun, sosyal ve siyasal yaşama katılma hakkı olsun hepsinde eşit haklar savunulmalı adil ka- rarlar alınmalıdır. Zaten bu da bir noktada dünyaya aynı bakış açısını paylaşmayı gerektirir. Evlilikte dünya görüşleri ve temel anlayışların ortak olma- sı mutlu olmaları için gereken anahtarlardan biri- sidir. Diğerleri ise kişilerin özgül kişiliklerinin karşılıklı olara k yarattığı değer, etkileme, beğeni, benimseme vb. kısaca söylersek sevgi olayıdır. İki ayağı üzerine dikilmeyen birlikteliklerin uzun ömürlü olmadığı, ola- mayacağı açık bir gerçektir.

Bu yönünü vurguladıktan sonra belirtmeliyizki, birlikte olan taraflardan birini mutlu, diğerini mutsuz eden kararlar alınmamalıdır. Eğer taraflardan biri mutluluğunu diğerinin mutsuzluğu üzerine inşa edi- yorsa örneğin: Düzenin erkeğe sağladığı "ayrıca- lık"ları kullanıyorsa bu demektir ki insanlığından epeyce birşeyler yitiriyor. Ve özünde o da mutlu değil- dir. Nasıl ki bir başka ulusu ezen ulusun kendisinde öz- gürlük olamıyorsa o da mutsuz olur. Aile reisinin baba ol- ması gerektiği statüsüne karşı çıkılmalıdır. Zira kadın ve erkek aileyi birlikte oluşturur, birinden birinin reis olması yanlıştır. Ayrıca kadının seçeceği meslek hu- susunda eşinden izin almasında doğru değil. Herkes çalışmayla ilgili kararı kendi vermelidir. Ve bu gerici düşünceler medeni kanunda yer almaktadır. İptal edilmesi gereken yasalardan ikisi bunlardır? Ama yasalara rağmen yasaları uygulamama hakkımız vardır. Aile reisi kavramının olmadığı, kadının işini seçme özgürlüğünün olduğu bir birliktelik yasalara uymuyor. Ama güzel bir olaydır. Ve zaten bu düzen hiçbir yönden meşruluk taşımadığına göre doğru bildiğimiz kararları yaşama geçirme hakkımız ve beceremiz olmalıdır.

ÜLKEMİZDE KADINA DAYAK SORUNU

Dayak toplumsal bir yara niteliğindedir ve insan- lık adına utanç verici bir olaydır. Ki bu şiddet türü salt kadınlarla sınırlı kalmamakta çocuklara ve erkeklerin kendilerine de yönelmektedir. Gücü gücü yetene mantığı kapitalizmin ve erkek egemen ideolojinin çir- kinliklerinden biridir. Kadına dayanın bir dizi sosyolo- jik, psikolojik, ekonomik vb. tahlillerini yapmak müm- kündür. Bu yazıda derinlemesine girmeyeceğiz, sa- dece dayaya karşı sessiz kalınmamasını önemle be- lirteceğiz. Bu noktada asla tavizkar davranılmamalı ve aile içi sorundur diye es geçilmemelidir. Duyduđu- muz ya da gördüğümüz anda karşı çıkmalıyız. "Kar- sını dövüyor ne erkek adam" anlayışını yerle bir et- meli, "karsını dövüyor ne aşağılık adam" diye karşı çıkmalıyız. Bu insanları hem eğitmeli hem de toplum- sal tecritle yüzyüze kalacaklarını hissettirmeliyiz. Ve

FAALİYETLERE ÇEKMENİN ZEMİNİNİ YARATMALAYIZ

kadınlarımız kendilerine kalkan ilk eli havada tutmayı bilmelidir, yoksa iş işten geçiyor ve çoğu zaman geri dönülmez bir cehenneme mahkum oluyor. Hiçbir zorluk dayağa tahammülden, onu sineye çekmekten çok daha zor değildir. Soruna salt verdiği fiziki acı yönüyle bakılmamalıdır. En önemlisi aşağılanmanın insan ruhunda yaratacağı parçalanmışlıktır. Kendine güvensiz, kendini zavallı gören ve yaşamdan nefret eden insan yaratmasıdır en acı yanı. Dayağın olduğu yerde herşey bu aşağılanmanın izlerini taşır. İnsanların ruhsal dengeleri bozulur ve özellikle böyle kavgalı ortamda büyüyen çocukların olumsuz noktada psikolojik etkilenmeleri çok daha boyutlu olmaktadır. Kadına dayak atılması sağlıklı bir toplumun devamının temeltaşlarından biridir.

Kadına dayak atılmasına şiddetle karşı durmalı ve o durumda olan kadına mutlaka sahip çıkılmalıdır. Kocasıdır döver, ya da çocuklarının hatırı için katlanmalıdır anlayışı kesinlikle mahkum edilmelidir. Tabi en başta buna maruz kalan kadının tavıralmasının gerekliliği tartışılmaz. Ancak, tavıralan kadının hele de ekonomik bağımsızlığı yoksa mutlaka yardıma ihtiyacı olmaktadır? Hatta ekonomik bağımsızlığı olanlar açısından da bu ciddi bir gereklilik oluşturmaktadır bir noktada. Tabii ülkemiz şartlarında toplumsal bir sahiplenme olmadığından en büyük sorumluluk kadının ailesine düşmektedir. Zira kadının böylesi bir durumda ilk yöneleceği kesim ailesi olacaktır ve olacaktır da. Onun suratına kapıyı kapatmak dayağa ortak olmaktan başka bir anlam taşımayacaktır. Ailesi dışında akraba çevresi ve insan olma sorumluluğu taşıyan herkes dayak yiyen kadına o durumdan kurtulması için yardımcı olmalı ve onu bu ortamdan kurtarmada kendini sorumlu bilmelidir.

Feministlerin öncülüğünü yaptıkları sığınma evi projesi yarayı sarmaktan çok uzaktır. Soruna dikkat çekmek ve kısa süreli de olsa çok az sayıda kadına nefes aldirmek bakımından biraz faydası olsa da toplumsal bazda çözüme anlayışından oldukça uzaktır. Bunun dışında ayrıca, birincisi; bu kuruluşları maddi olarak yaşatmak oldukça güçtür. İkincisi, kadının tecrüt edilmişliği ve aile çevresini kabul edilmemenin yarattığı psikolojik sarsıntı varlığını bütün şiddetiyle sürdürmektedir. Ve kadın burada da kendini sığıntı gibi hissetmekte gelecek endişesi belini bükmektedir.

Kadına dayak, düzenin ürettiği bir pisliktir. Ve bu düzen var olduğu müddetçe tamamen ortadan kalkması da mümkün değildir. Hepimizin hedefi bu düzeni kökünden söküp atmak olmasına rağmen o güzel güne erişinceye kadar düzen sınırları içinde düzeltmeye çalışacağımız şeyler mutlaka olmalıdır. Bunlardan biri kadına dayak atılmasına şiddetle karşı çıkılması, onu engellemeye çalışması ve dayak atılan kadına sahip çıkılmalıdır. Onun kendi yaşamını kurmasında yardımcı olmalıyız.

KADINLARI SOSYAL VE SİYASAL

Sanattan edebiyattan ve kültürel faaliyetlerden zevk alabilecek seviyeye gelmesi için kadına olanak verilmelidir. Ancak o zaman evin o dar bunaltıcı havasından üretken olmayan, kısırlaştırıcı ortamından kurtulabilir. Lenin'in deyişiyle: "Kamusal hizmette, mecliste, politik yaşamda kadınlara yer vermeksizin kadınları o uyuşturucu ev ve mutfak havasından çıkarmaksızın hiçbir gerçek özgürlük güvenceye alınmaz, sosyalizm şöyle dursun demokrasi bile kurulamaz. Kadınlar politikaya atılmadan yığınlar politikaya katılamaz... Çoğu durumda ev işi bir kadının yapabileceği en üretken olmayan, en barbarca ve en zahmetli iştir. Küçültücüdür ve kadının gelişmesini sağlayacak hiçbir yanı yoktur." Eğer herkim ki bu sözleri yaşamaya geçirme çabası vermiyorsa, söylediği herşey laf-ı güzaftır. Bu tip insanlar her ne kadar ben ilericiyim, aydınım, sosyalistim, çağdaş düşünüyorum" dese de her ne kadar süslü laflar etse de -ki ayinesi iştir insanın lafa bakılmaz- özünde gericiğin değirmeni-ne su taşıyordur.

Yaşadığımız süreç sosyal ve siyasal pratiğin en iyi eğitici olduğunu bir kez daha gösterdi bize. Örneğin, 12 Eylül sürecinde devrimci, komünist, yurtsever, ilerici, demokrat bir yığın insan cezaevlerine dolduruldu. Ve yine politikaya bulaşmamış bir yığın insan tutuklu yakını olarak kendini kavganın içinde buldu. Özellikle tutuklu yakını olan kadınlar için bu süreç iyi bir deneyim oldu. Küçükçük dünyalarında kendi hallerinde kendi sorunlarına boğularak yaşarken oğluna, kızına, eşine ya da yakınına sahip çıkma kavgası içinde bir çok gerçeği görebildi. Devletin niteliği hergün biraz daha açıklığa kavuştu. Anarşist, terörist diye durmadan demagojileri yapılan insanların neleri savduklarını nasıl direndiklerini nasıl haklıdan yana olduklarını ikendi gözleriyle de gördüler. Sempatileri hergün daha da çok arttı. Tutuklu yakınları olarak birlik ve dayanışma içine girdiler. Politikaya ilgi duydular, "devlet güçlüdür, devlet babadır, gençler kandırılmıştır" demagojilerine kanmadılar. O küçük dünyaları süreç içinde büyüdü, doğruları ve güzellikleri savunularla omuz omuza vermenin onurunu yaşadılar. Tutuklu yakınlarına uygulanan her baskı ve zulüm onların daha da bilinçlenmesine neden oldu. Onlar artık dönün çaresiz, cahil kadını değil bugünün ve yarının güzel insanlarından oldular? Bu süreci hepimiz gözledik ve biliyoruz. Aynı durum dünyadaki diğer ülkelerin kadınları içinde geçerlidir. Tutuklu yakını olarak mücadeleye atılıp süreç içerisinde politik bilinç kazanan kadınlar oralarda da vardır. Ki bu mücadelenin diğer alanları içinde geçerlidir. Örneğin, grevin iyi bir okul olması gibi.

Bugün genelde erkek düşmanlığı olarak ortaya çıkan feminizm aynı zamanda kadın düşmanlığıdır. Zira hiçbir kadın yaşamın yarısına düşman olarak mutlu olamaz. Nitekim feminizm savunucuları olarak

ortaya çıkanların içine düştükleri ruhsal gerilim ve mutsuzluklarına hep birlikte şahit oluyoruz.

Aynı şey erkekler içinde geçerlidir. Kadına layık olduğu değeri vermeyen onu hor gören, cinselliğini emeğini sömüren özünde kendi kişiliğinin hiçleşmesini ve mutsuz olmayı beraberinde getirmektedir. Düzenin, erkek olmasından dolayı tanıdığı bazı "ayrıcılık"ları kullanırken üstün ya da mutlu olduğunu sanan erkeğin, özünde o küçük "rahat"lığa karşı yitirdiği şeylerin değeri çok daha büyüktür. Zira cahil, boynu bükük kaderine boyun eğen, edilgen bir kadının kocasına vereceği mutlulukta pek kayda değer birşey olmayacaktır. Hele de erkek belli ölçüde gerçeklerin

Kadınlar katılmadan devrim olmaz, devrim olmadan kadınlar kurtulmaz

bilincindeyse eşinin böyle bir durumda kalmasına göz yumması onun gelişmesi için hiçbir çaba harcamaması mutsuzluğa davetiye çıkarmaya yarayan aptallığın dikalesidir. Zira Lenin'in deyimiyle "kadının geri kalmışlığı, erkeğin devrimci ülküsünün anlayışsızlığı, erkeğin savaşım sevincini, savaşım azmini sınırlandırıyor. Göze çarpmayan yavaş yavaş ama kesin kemirir, aşındırır küçük kurtlara benziyor." Kadının bilinçsiz kalmasına göz yumma durumunda erkeğin politik düşünceleri açısından bir o kadar samimiyetsiz

olduğu gerçeğini de ortaya koymaktadır.

Kadının sosyal yaşama katılmamasının yarattığı sonuçları Clara Zetkin şöyle dile getirmektedir: "İnsanlığın manevi gelişmesinin daha hızlı olmamasının nedeni kısmen insanlığın yarısından fazlasının gelişmede bu denli geri bırakılmasında yatmaktadır. Genel olarak kadının düşüncesi burnunun ucunun ötesine yani ailesinden öteye geçmemektedir. Kadın yeni koşulların yarattığı toplumsal ahlakın karşısında duran dar yürekli bir aile ahlakı gütmektedir. Tüm göklere çıkarılan erdemlerin feragatçılığı ve fedakarlığı, ince düşünceliliği sadece dar aile çevresi içindir. Ve sadece kadının sevdiklerine faydası vardır. Kendilerinin için en büyük fedakarlığı yapan kadın topluma karşı adeta canice bir egoizm gütmektedir. Gayet doğal! Genel yaşamın dışında duran toplumsal olaylara katılmayan ve ilgi göstermeyen kadına yeni toplumsal erdemler yabancı kalmıştır. Kadında aile sevgisi ne kadar gelişmişse toplumsal dayanışmada o kadar az gelişmiştir. Kadınların çok azı dayanışma kelimesinin ne anlamı geldiğini gerçekten bilir. Bu yüzden onun kişisel sempati alanının dışında olan herşeye karşı dar yürekliliği, sertliği evet hatta acımasızlığı kadının zengin ahlaki duygusal yaşamı aslında kafasını dar duvarlarına çarpma tehlikesi olmaksızın biryüksüğüne veya bir tencerenin içine sığmaktadır. (Kadın Sorunu Üzerine Seçme Yazılar.)

Böylesi bir kuşatılmışlık içinde ve bunun büyük bir çoğunluk tarafından kanıksanır hale geldiği toplumsal bir yapılanmada tüm bu zincirleri kırıp mücadeleye katılan kadınların sayısı erkeklere nazaran daha az olmaktadır. Ama genelde devrim mücadelesinin yükseldiği toplumsal katılımların çoğaldığı dönemlerde kadınlarda çok daha hızla devrim mücadelesine çekilmekte ve bir çığ gibi büyümektedir. Ve şurasıda açık bir gerçektir ki devrimci mücadelede bir yere gelebilmiş kadın -ki bu yere hakkıyla gelebilmişse kavgada daha tecrübeli daha direngen olabiliyor. Bu özel bir yetenekten de kaynaklanmıyor. Sadece oraya gelebilmek için toplumsal statüsü gereği onlarca engelle boğuşmak zorunda kalıyor. Kendi benliğiyle yoğun bir çatışmaya giriyor. Ve bu durum savaşın kendisinin en büyük eğitici olduğu gerçeğinin somutlaşmasından başka birşey değildir. Margaret Randall'in dediği gibi "sık sık öyle ağır darbeler yersiniz ki uğruna savaştığınız şeye daha büyük bir güçle inandıktan sonra birde bakarsınız ki katı, bükülmez olmuşsunuz."

Politik bilince erişen kadının kavgaya çok daha sıkı sarılmasının daha güzel bir dünya yaratma isteminin ötesinde de bir nedeni vardır, çünkü bu düzen onu hepten hiçliyor, insan yerine koymuyor, sınıfsal sömürünün ya da ikinci cins görülmenin dayattığı bir dizi haksızlığı yaşamak zorunda kalıyor... Yaşamı hakkında başkaları karar veriyor. Onun için sınırları belli bir yaşamın içine hapsedilir ve geleceğini kendi iradesiyle belirleyemez. Zindan içinde zindan yaşar.

Böyle bir atmosferden kurtulup kendi adına nefes alıp vermesi kendi ayakları üzerinde durması, olayları kendi bilinciyle değerlendirmesi yaşam karşısında çaresiz olmaması direngen olması onu sonsuz ölçüde mutlu eder ve yaşadığı bu mutluluk mücadeleye katılmadan dolayı ödediği diyetten kat be kat fazla olur.

Ve bu da onun kavgaya daha da inatla sarılması- nın maddi zeminlerinden birini oluşturur. Yeterki zincirleri kırmak gücünü kendinde bulsun ona bu noktada yardımcı olunsun.

Geçmişte devrimci örgütlenmelerde çoğu kez kadının devrimci mücadeleye çekilmesi teorik olarak savunulmasına rağmen pratik birebir teoriyi yansıtmadı. Bunun elbette çeşitli nedenleri vardır. Birincisi: Kadınların devrimci mücadeleye katılmasının yakıcı öneminin yeterince bilinç üzerine çıkarılmamasıydı. İkincisi: Yüzyılların verdiği, içselleştirdiği geleneksel kadın ve erkek rolünün olumsuz yansımalarıydı. Kadınların edilgen yapılarını korumadaki yetersizlikleri, erkeklerin: erkek egemen ideolojinin izlerini taşımaları, kadınların politikaya çekilmesinde belli ölçüde ayak bağı oldu. Her sorunda olduğu gibi kadın sorunda da salt teorik doğrular ortaya sürmek yetmiyor. Bu doğruyu ete kana büründürmek gerekir. Atılan her adımda ona yaşam olanağı tanımak gerekir. Bununda yolu kadın ve erkeğin bu sorunu ciddiye alması ve onu ML bakış açısıyla kavramasıdır. Her devrimci örgütlenme bunu politik bir hat olarak sürekli gündeminde tutmalı, sürekli bu konuda ideolojik eğitim yapmalı, kadının politik gelişiminin önünü açmalı, ileri adım atılmalı ve denetlenmelidir. Bu soruna geçici ve emnet taşıyıcı gibi yaklaşılmalıdır.

Kadınların politikaya atılması noktasında onca engin bilincinde olarak bu noktada çok daha fazla titiz davranılmalıdır. Mao Zedung yoldaşın dediği gibi "eşitsizliğin olduğu şartlarda eşit davranmak, eşitsizliğin daha ince kılıflarla devam etmesini beraberinde getirir." Kadın erkeğe nazaran mücadele ve daha eşitsiz şartlarda katılıyor. Kadınların önündeki dezavantajları düşünürsek onları politika sahnesine çekmede çok daha titiz davranılması kendiliğinden görülebilecek bir olgudur.

Toplumdaki cinsiyetçi iş bölümünün neden ve sonuçlarını yeterince bilince çıkarmadığımız koşullarda bunun olumsuz yansımalarını devrimci örgütlenmelerde taşınması kaçınılmaz olur. Ve baştan kadınların çalışacağı alanlarla erkeğin çalışacağı alanlar ayrılmış olur. Son tahlilde de kadınların kuryelik, yarıdakinin konumunu kamufler etme ya da ev sahipliği yapma dışında başkaca alanlara girmesi önlenmiş olur. Oysa erkeklerin yapabileceği her işi kadınların da yapabileceği -ki özel dönemler ya da özel durumlar elbette gözardı edilemez- perspektifiyle yola çıkılırsa kadınların politika sahnesinde inisiyatif sahibi olmasının da yolu açılmış olur. Bununda yolu kadını kırılacak bir biblo, narin duygusal bir varlık olarak ele almamaktan geçiyor. Her ne kadar bugünkü toplumsal

statü kadını böyle bir atmosfere sokmuşsa da bunu değiştirmek gerekir. Zaten devrimci kimliğimiz düzenin bizlere yüklediği geleneksel kadın ve erkek rollerini yadsıma üzerine inşa ediliyor mu? Eskiye karşı çıkıp yeniyi inşa etmek elbette zordur. Ama doğru zorda olsa onu başarmak için yola çıktık ve insanları eğitmenin en iyi yolunun onları sosyal pratik içine çekmek olduğunu asla akıldan çıkarmamak gerekir. Kadın ya da erkek sosyal pratiğe katılmadan politik mücadelede adım adım yol almadan var olan geleneksel rollerinden sıyrılmalarını beklemek, ham hayal olur.

Bir genelleme yaparak söylersek geçmişte devrimci demokrat hareket içinde kadın sorununun yeterince ciddi yaklaşılmadığı ve sorunun küçümsendiği açık hatta bazı kendiliğindenci anlayıştan doğan "sol" sektör ve mekanik anlayışların yaşama geçtiğinde yadsınamaz. Kendisi politik yaşama atılıp eşinin salt ev kadını olmasını önemsemeyen anlayışların etkisinde az olmadı. "Kadınlar katılmadan devrim olmaz, devrim olmadan kadınlar kurtulmaz" dendiği halde kadınları devrimci mücadeleye çekmede onların örgütlenmede yeterince kafa yorulmadı. Tüm bunlarda ML'nin yeterince kavranmamasının (teorik olarak genel doğrular savunulsada) ve tecrübesizliğin büyük rolü oldu.

Ama bizler "pireye kızıp yorgan yakan" tiplerden olmamalıyız. Bunlar bizim eksik ve hatalarımızdır. Yapılması gereken yanlışa yanlışa cevap vermek değil, uygulanmayan doğruyu uygulanabilir hale getirmektir. Doğru kararları raflardan indirip ona kan can vermektir. Yoksa feministlerin ya da sosyalist feministlerin çekim alanına girmek değildir. Bunlar sınıf uzlaşmacı yapılarını gözden ırak tutmak için geçmişin hatalarını kendilerine kalkan olarak kullanmaya çalışmaktadırlar. Ama tuttıkları yol yanlıştır, yanlıştın ömrüde uzun olmaz. Yeterki doğrular kararlılıkla yaşama geçirilmeye çalışılsın.

Kadın sorunuyla ilgili şiarımız "kadınlar katılmadan devrim olmaz, devrim olmadan kadınlar kurtulamaz"dır. Bu staretejik bir tespittir. Feministler -sosyalist feministler ve bilumum burjuva kadın hakları savunucuları hemen celallenmesinler "kadınların sorunlarını devrimden sonraya bırakıyorsunuz" diye. Biz toplumsal olarak ve gerçek kurtuluşu sosyalizmde görüyoruz. -Ki o dönemde de farklı boyutlarıyla sorunla uğraşmak gerekecektir. Sayt yasalarda eşitliğin sağlanması yetmeyecek toplumsal olarak içselleşmesinin mücadelesi verilecek ve bu mücadele sınıfsız topluma kadar sürecektir. "Kadınların kurtuluşu"ndan bir bütün olarak; Cinsler arasında yapılan ayrımcılığın ortadan kalkması yanında kadının ve tabi erkeğinde maddi ve manevi olarak özgürce gelişmesinin önündeki her türlü engelin kalkmasını gelişmesinin önünün açık, koşullarının elverişli olmasını anlıyoruz. Bununda temel koşulu bütün eşitsizliklere, haksızlıklara kaynaklık eden sömürücü özel mülkiyet düzeninin ortadan kaldırılmasıdır.

ması, herşey kâr için anlayışının yerini, herşey insan için anlayışını almasıdır. Sınıfsal sömürünün yanında cins ayrımcılığını ve kadının ikinci bir kez daha sömürüye tabi tutulmasını esas kaynaklık eden özel mülkiyetin varlığı olsadasonun salt bununla bitmemektedir. Hatta yarın özel mülkiyet proleter devlet aracılığıyla kollektif mülkiyete dönüştürülse de bir çırpıda kadınlar üzerindeki eşitsizliğin izleri yok olmayacaktır. Çünkü geçiş düzeninde eski düzenin yarattığı erkek egemen ideolojinin toplum bazında içselleştirilmesinin yarattığı çok önemli bir sorun hala varlığını -izlerini sürdürüyor olacaktır. İşte tam da bu noktada, sosyalizme geçildiğinde kadın sorunu otomatikmen çözümlenmiş olur anlayışı yeterli değildir. Daha uzun bir süre bunun için bilinçli ve iradi mücadelenin gerekliliğini görmek gerekiyor.

SOSYALİZM SADECE TOPLUMSAL OLARAK

YENİ İNSANIN YARATILMASININ KOŞULLARINI OLUŞTURUR

Artık, maddi ve manevi olarak dönüşmenin koşulları vardır. Ve doğru bir politik önderlikte de artık önceki toplumda olduğu gibi bataklıkta yetişen nilüfer çiçekleri benzeri yeni insan yaratılması tek tek kişi bazında değil bir bütün olarak toplum bazında gerçekleşebilecektir. İşte kurtuluşun maddi zemini, elverişli zemini budur. İnsanın önünde gelişmesine engel olabilecek hiçbir maddi ve manevi engel yoktur. İnsan artık özgürce gelişebilir. Bizim gerçek kurtuluşun anlamı da bu koşullara sahip olabilmek ve yeni tipte insanlara bu şartları dünya düzeninin kurulmasına yürütmek ve kurmaktır. Bu nihai hedefimizdir. buna giden yolda sosyalizm koşullarını yaşamaktan geçiyor. Kurtuluş sosyalizmdir derken anlatılmak istenen budur.

Stratejik tespitimiz bu olmakla birlikte bu düzen sınırları içinde de uğraşmamız ve düzeltmemiz gereken bir dizi olgu vardır. Ve bizler bunlar içinde mücadele veriyoruz. Tüm ekonomik, demokratik ve akademik haklar için verilen mücadelede bunların bir parçasıdır.

Şiarımız, "az laf çok iş" olmalıdır. Daha somut adımlar atılmalı ve başarıları gözle görülebilecek seviyeye getirmeli, yaşamımızda varlığını hissettirmelidir. Kadın sorunu her zaman her şart altında ve her yerde (evde, işte, okulda, sokakta) dile getirilmeli, tartışılmalı, konuşulmalı, değişmeli ve değiştirilmelidir. Bu konuda doğru adım atılması noktasında hem kendimizi hem de birbirimizi denetlemelidir. Bugün kadın sorunu vardır diyorsak -ki vardır ve yakıcı bir gerçek olarak kendisini göstermektedir- o halde bu konuda mücadelenin daha verimli ve sağlıklı geliştirilmesi için elimizden gelen çabayı sağlıklı yöntem ve araçlarla yaşama geçirmek için yaratıcı çalışmalar yapmalıyız. Bu kaçınılmaz ve görmezden gelinemez

bir sorundur.

Kadın sorunu bir yanıyla alabildiğine karmaşık zor, bir yanıyla da alabildiğine nettir. Birincisi; yüzyılların biriktirdiği bir sorunlar yumağı olması bakımından zor, üstelik kökleşmiş ve büyük oranda da, içselleşmiş yanlış değer yargılarına karşı bayrak açmak öyle kolay değil. Gericiliğin tüm şovyelere karşılarımızda buluruz. İkinci olmayı kanıksama yada erkek egemen ideolojinin ağır zaafalarını taşıma damı başı karşımıza dikilir. Diğer yanıylada net ve güneş kadar gerçek olan bir olgudur. Kadın sorununu ortaya çıkarma koşullarını ve ortadan kalkma koşullarını bilme durumundayız. Yani un var, şeker var, yağ var, iş helva yapmaya kalmıştır. Yiğınları yaşamın her alanında kadın sorununu -ki bu devrim sorununun bir parçasıdır- kavrama ve çözme yolları noktasında seferber etme, bu uğurda tüm zorlukları göze alma ve soruna uzun vadede yaklaşmak zorundayız.

Kadın sorunu salt kadınları ilgilendiren bir sorun değil toplumsal bir sorundur. Kadınlar kadar erkeklerde ilgilendirir. -Ki erkeklerin sorunlarında sadece erkekleri ilgilendirmiyor. Erkekler kadar kadınları da ilgilendirmelidir. - Zira kadın ve erkek yaşamın her anını her alanını birlikte soluyor. Birinden birini yok saymak yaşamın doğasına terstir. Onlar eş baba, çocuk, erkek kardeş, arkadaş, dayı amca ve yoldaştır. Her adım başı biz onlarla, onlar bizimle beraberdir. Birlikte olmamız bir zorunluluk olduğuna göre sorunların çözümünde de birlikte olmamız bir zorunluluktur.

Kadın sorunu erkekle beraber olmadan çözümlenemez. Çünkü sorunun bir ucunda biz varsak diğer ucunda da onlar vardır. Ve görev ikilidir. Bizler kendi içimizdeki edilgen kimliğe baş kaldırıırken, insan olma kavgası verirken -ki değişmede aslanan kendi kendimizle kavgamızdır. Başkaları ancak yol gösterir veya yardımcı olur- erkeklerinde erkek egemen ideolojisinin etkisinden sıyrılmalarına yardımcı olmalıyız. Zaten kendi kimliğimizi kazanmak bir noktada erkek egemen ideolojiyi mahkum etmekle ve kadın erkek eşitliğini yaşama geçirmekle mümkündür. aynı şekilde erkeğinde ikili görevi vardır. Hem düzenin kendine sağladığı ayrıcalığın neler olduğunu ve nelere mal olduğunun bilincinde olarak erkek egemen ideolojinin kendi özgünlükteki olumsuzluklarının kavgasını vermesi -ki bu aynı zamanda diğer hemcinslerinde bu olumsuz yanlarına karşı savaş açmayıda beraberinde getirir- gerekir. Hemde kadınların edilgen kimlikten kurtulması için onlara yardımcı olmalı ve önlerinin açılmasını sağlamalıdır.

Evet, burjuvaziye karşı savaşımız cepheindedir. Ve amacımız onu yoketmektir? Ama karşı cinsin olumsuzluklarına karşı savaşımızda görevimiz, onları yok etme (!) değil, ya da onlardan uzak durmak değil, dönüşümlerine yardımcı olmaktır. Kadın sorununu kadınların, erkek sorununu (kadın sorunuyla aynı boyutta olmadığı açık) erkeklerin daha derinden hissetmeleri mümkündür. Ama bu birbirimizi anlamanın sorunlarımızın çözümüne birlikte yönelmemizin önün-

de engel değildir. Zira sorunun çözümüne bilimsel yaklaşmalıyız. Sorunun çözümü ML bilimdedir. Ve bu bilimide erkekler ayrı kadınlar ayrı yorumlayamaz. Sosyalist bir bakış açısı her iki taraf içinde gerekli ve geçerlidir. Eğer kadın sorununa sağlıklı yaklaşılmıyorsa bunun suçu sosyalizm biliminde değil erkeğin yada kadının bilimi özümsemedeki yetersizliği veya işine geldiği gibi yorumlamasıdır. Bu devrimci örgütlenmelerde ya da kişi bazında da böyledir.

Kadın sorununu 12 Eylül yenilgisinden sonra bu denli gündeme gelmesinin iki nedeni vardır: Biri, olumluluğa yol açarken diğeri ise, olumsuzluğa ve burjuva yozluğuna davetiye çıkarmaktadır. Olumlu yan geçmişte bu konuda yaptığımız hata ve eksikliklerimizi görmemiz ve aşma çabasına girmemiz, olumsuz yan ise; yığınlığa kapılanların bu konudaki hata ve eksiklikleri paravan olarak kullanıp 12 Eylül yenilgisinin verdiği psikolojiyle bu sorunu her türlü sorunun merkezine koyma ve burjuva anlayışları sosyalist anlayış olarak yutturmaya çalışanların giriştiği çabalardır.

HAREMLİK-SELAMLIK ANLAYIŞIYLA KADINLARIN SORUNLARINA ÇÖZÜM GETİRELEMeyeCEĞİ AÇIKTIR

Bugün, kadın hareketini saptıranların başında feministler ve sosyalist feministler gelmektedir. Sosyalist feministler her ne kadar "biz sınıf gerçeğini kabul ediyoruz" diyorlarsa da, özünde feminist kardeşlerinden farklı değildirler. Feminizmi kapitalizmin ilk dönemlerinde kadın sorununa dikkat çekme bakımından belli yararları olsada gelinen aşamada kadın sorununa çözüm için ayakbağı olma niteliğine bürünmüştür? Kadın sorununu düzen içi sınırlarda böğmaktaki 3-5 reformist taleple geçiştirmeye çalışmaktadırlar. Ve varoluş nedenleri her ne kadar "biz erkek düşmanı değiliz" derlerse desinler, sonuçta oraya varmaktadır. Şimdiye kadarki pratikleride bunu yansıtmaktadır. Kadın sorununu düzenden veya devrim sorunundan ayrı ele almak insanı ya da örgütü ister istemez burjuvaziyle uzlaşmaya götürür.

Şimdi de feminist ve sosyalist feministlerden birkaç inci aktararak genel yaklaşımlarını birkez daha gözden geçirelim.

Sosyalist hareketin kadınlara güven vermesi gerekir diyen sosyalist feministlere -ki bunlarda sosyalist hareketin salt erkeklerden oluştuğunu düşünüyorlardır herhalde- feministlerden Handan Koç şöyle öfkelenmektedir: "Dünyanın neresinde hangi ezilenlerin mücadelesi onları ezenlerin vereceği güvene bel bağlar. Güven vermenin güvenceleri nelerdir? Kadın olarak eziliyor ve sömürülüyor olmamıza karşın mücadelemizi kendimizden başka birileriyle değil özellikle hemcinslerimizle dayanışma içinde sürdürmemiz gerektiğine inanıyoruz. Yoksa her zaman bizi ezenlerin kimler olduğunu unutturacak birileri çıkar." (Yeni Öncü) Haremlik selamlık anlayışıyla kadınların

sorununa çözüm getirilemeyeceği açıktır. Bu var olan sorunları daha da çoğaltmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Zaten buna bir avuç öfkeli hanım dışında geniş kesimlerin sıcak bakmayacağı da açık. Ama yanlış gidişatı var diye bu hareketleride küçümsemek gerek. Doğruyu hakim kılmada yetersiz kalındığında yanlışın yer kapması her zaman için mümkündür.

Fatmagül Berktaş "gelecek kadındır, çünkü ekmele birlikte gülü isteyenler en fazla kadınlardır" demektedir. Peki erkeklerde "gelecek erkeklerdir" diye tutturursa halimiz ne olacak? Dünya durdukça birbirini boğazlayan kadınlar ve erkekler mi olacağız? Yoksa ne kadar çok acı çekersek o kadar çok cennete gideceği mi düşünüyoruz? Ya da onca senedir erkek egemen ideolojinin altında ezildik gelecekte kadın egemen ideolojisinin hakim olmasını düşünüyoruz? Oysa ne güzeldir, kadın ve erkeğin yaşamı birlikte eşit ve özgürce kucaklamaları.

"Bizler politik bağımsızlık derken kadınların gerksinimlerinin belirlendiği bir mücadele gündeminden söz ediyoruz. Bu sosyalist politikanın gündeminden ve önceliklerinden de bağımsızlığı içeriyor... Dolayısıyla birçok sorun kadınlar olarak erkeklerin sosyalist politika da söylediklerini (abç) ayrı kadın örgütlerinde içselleştirilmiş bir biçimde yaşanması hiç değil." (Kaktüs sayı 4, sayfa 33) Kadın sorunu, kadınların örgütlenmesi ve kurtuluşu sosyalist hareketinde sorunudur. Ve onunda gündeminde vardır. En doğru çözüme de sosyalist hareket sunar. Ondan böylesine öcü gibi korkmak kadınların gerçek kurtuluşunun önüne set çekmekten başka bir anlama gelmemektedir. Ama feminist ve sosyalist feminist bayanlarımız sosyalist hareketin salt erkeklerden oluştuğunu düşündüklerinden, oralardan da kadınlar lehine birşey çıkmayacağından pek eminler. Elbette kadınların demokratik kitle örgütleri tek başına iktidarı hedeflemezler. İktidarı hedeflemek proletarya partisinin görevidir. Ama bu kadın örgütlenmeleride sosyalizm karşıtı örgütlenmeler değildir. Bir yandan kadın olmaktan kaynaklanan sorunları dile getirirken bryandan da kadınların kurtuluşunun sosyalizmde olacağı-

nın bilincinde olurlar. Ve bu örgütlenmelerde salt kadın sorununu dile getirilmez sosyalizmde propagandası yapılır.

"Kurtuluşumuz için gerekli gördüğümüz bir hareket içinde bazı kadınların öncelikli bir yeri olduğunu ve şimdiden bazı kadınlara önderlik atfetmenin hatalı bir yaklaşım olduğunu düşünüyoruz. Kadın hareketi iktidarı hedefleyen bir parti örgütlenmesi değil, örneğin, tartışmada işçi ve emekçi kadınların bu mücadelede önderlik etmesi gerektiği söylendi... Bu konumlarından ötürü daha radikal olacaklarını bugünden söylemek mümkün değildir. Statik bir öncü anlayışı olmaz. Bu konjoktüre göre değişir... Biz burjuva kadının sorunları içinde yürümek zorundakalacağız." (Kaktüs sayı 4, sayfa 35-36)

Kadın sorunu bir bütün olmakla birlikte bizler elbette esasta işçi ve emekçi kadınların sorunlarını ön plana çıkartacağız. Bugün burjuva kadınlarında kadın olmaktan doğan sorunlarının olduğunu yadsımıyoruz. Ama bu özel olarak onlar içinde sokağa dökülmemize neden olmamalıdır. Zaten proletarya kendisiyle birlikte tüm insanlığıda beraberinde kurtaracaktır. Hem unutmayalım ki tepelerde yaşamak onların işine gelmektedir. Kürkleriyle mücevherleriyle konken partileriyle asalak yaşamlarıyla kendileride seçiyor orayı. Ve onlar erkeklerinin işçi ve emekçilerden sömürdükleri kâra ortak olarak yaşıyorlar. Onlar vurup harman savururken emekçi "kızkardeşlerinin" neler çektiklerini hiçte düşünmüyorlar. Birakalım bu duygusallığı soruna biraz olsun sınıfsal yaklaşalım. Clara Zetkin'in dediği gibi "burjuva hanımlarıyla proleter kadınları sözümona birleştiren "yüce kızkardeşlik" üzerine sevgi gevezelikleri materyalist tarih anlayışının havasında renk renk parlayan sabun köpükleri gibi patladılar."

Soruna sınıfsal bakmak, sınıfların var olduğunu kabul etmek değildir. Akli başında hiç bir insan bunu yadsımıyor. En cahil insan bile adını bilimsel olarak koyamasada ezenden, ezilenden zenginden ya da fakirin varlığından, bir kısım insanların başka insanları sırtından geçindiğini biliyor. Burjuvazi bilinçleri karartmak için sınıflar yoktur diye demagoji yapsada gerçek onun tarafından yakıcı bir şekilde biliniyor. Bir taraftan sınırlar yoktur derken diğer taraftan en ufak muhalefeti bile "bir sınıfın diğer sınıf üzerinde tahakkümüne yönelmiştir" diye ezmeye çalışıyor. Sınıfların varlığını kabul etmek -ki sosyalist feministler yemin billah kabul ettiklerini söylüyorlar?- insanlığın kurtuluşunu -ki kadınlarda bunun yarısıdır- proletaryanın kurtuluşunda görmektir. Sınıfsal bakış açısı sosyalizmi giderek altınçağı hedeflemektir.

Şimdiye kadarki anlatımlarımızda kadın sorunundaki yanlış değer yargılarından ve onların alternatiflerinden söz ettik. Şimdide kısaca bu alternatifleri yaşama geçirmek için neler yapmamız gerektiğini söyleyelim.

Doğrunun hakim kılınması tek tek kişiler bazında bunun propagandasının yapılmasıyla mümkün ola-

maz. Her sorunda olduğu gibi bu sorunda da kalıcı ve yaygın başarılar elde etmek için uygun yöntem ve araçların kullanılmasına çok önem vermek gerekir. Proletarya partisi kadın sorununun öneminin bilincinde, özel olarak bu konuya eğilmelidir. Parti çalışmasının yapıldığı her yerde bu konunun tartışılması ve kavratılması cihetine gidilmelidir. Ayrıca kadınsorunun dile getirildiği, onların örgütlendiği ve sosyal pratiğe çekildiği demokratik kitle örgütleri niteliğinde kadın derneklerinde de çalışılmalıdır. Sendikalarda kadınların sorunlarını dile getiren onların ihtiyaç ve taleplerini işverene dayatan kadın kolları oluşturulmalıdır. Buralarda da salt kadın haklarını savunma çalışmaları yapılmamalı aynı zamanda kadınlara politik bir kimlik kazandırma çalışmalarında çalışılmalıdır. Emperyalizme, faşizme, komprador kapitalizme, feodalizm ve her türlü gericiliğe karşı çıkılmalıdır. Zira kadın sorunu bunlardan bağımsız değildir. Kadın sorunu salt "kötü erkeklerin kadınlara eziyet etmesi" değildir. Düzenin ürettiği bir pisliktir. Ve bu nedenle de düzene karşı çıkılmadan kadın sorununa sahip çıkılmayacağı yakıcı bir gerçektir. VE ASLOLAN DOĞRULARIN İÇSELLEŞTİRİLMESİDİR.

Kadınların devrimci mücadelede yer almasının önemi her geçen gün kendini biraz daha dayatmaktadır. Bunu hafife almak devrimi hafife almak anlamına gelir. Çünkü onlar kelimenin gerçek anlamıyla yaşamın her anında, her alanında varlar ve olmalıdır. Es geçmek olası değil. Kadınların katılımı toplumsal devrimi çok daha derinden harekete geçirir. Onun nitel ve nicel olarak gelişimi kendisiyle birlikte çevresinde sarıp sarmalar. Çocuğunun devrimci tarzda eğitilmesinin önünü açar. Eşine ayak bağı olmaktan uzaklaşır ve birlikte yürür. Ailesinin dayatmalarına karşı ayak direterek onlarınadönüşümüne katkıda bulunur. Toplumdaki geleneksel feodal, burjuva ve küçük burjuva anlayışların sarsılmasında önemli rol oynar. Kadın ve erkeklerin bilinçli olmasıyla dünyamız daha da güzelleşir.

Kadınların mücadeleye katılmasının ne kadar önemli olduğunu hakim sınıflarda biliyor ve bu nedenle de onlara saldırımları hiçte erkek omuzdaşlarından farklı olmuyor. Kadın "narindir", "kutsal anadır" aldatmacaları bir anda gözden siliniyor. Hele de "kadın başına" mücadeleye katılmaları onları daha da derinden öfkeliendiriyor. Zira o köhnemiş kokuşmuş düzenlenileri sarsan her hareket zulmün odak noktası olmaktadır. Polis sorgulamalarında olsun, cezaevi işkencelerinde olsun hiçte daha ilimli davranılmadı. Eğer belli dönemlerde geri adım attılar ya da atıyorlarsa, bunun nedeni de kadınların direnişi ve kadınlara saldırmanın toplum nezdinde onların yüzünü çok daha fazla teşhir etmelerindendir. Bir taraftan kadın "narindir", "kutsal anadır" diyenler diğer taraftan ırza geçme, yerlerde sürükleme, işkencenin en yoğununu yapma, can alma, iğrençliğini yapmaktadırlar.

Kadınların bilinçlenmesini isteyen herkes, onu kavganın orta yerinde görmeyi de istemelidir.

GÜNEY AFRİKA KAÇINILMAZ DEĞİŞİMİN EŞİĞİNDE

Mızrağı çuvalda tutamadılar Selam sana Mandela Sıkı tut yumruğunu!

27 yıl tutsaklıktan sonra halkının arasında başı dimdik, sıkılı yumruğu yine havada, "Silahlı mücadeleye devam" diyen, Kara Afrika'nın özgürlük sembolü, ulusal kurtuluş mızrağı Nelson Mandela'yı coşkuyla selamlıyoruz.

Tüm dünya saygı duyuyor O'na. Dosta da düşmanda da saygı uyandıran bir kişiliktir, o. Çünkü görünüşe bakılırsa yeminli düşmanları emperyalist haydutlar da "sevinç"le karşılamışlardır serbest bırakılıp halkının arasına karışmasını. Ne yaparsınlar, 27 kahırlı yılın yıpratmadığı bu dik başlı lideri yumuşatıp esnetmek, çıkarlarına en uygun uzlaşma noktalarına çekmek için zoraki de olsa gülümseyecek, sırıtarak da olsa sevinç gösterisi yapacaklardır. Hat ta bu haydutların başı olan Amerikan Başkanı Bush, O'nu Beyaz Saray'a davet etti. Niyeti orada kafalamaktır. Ama nasıl başaracak bunu? Mandela satılık olmadığını defalarca kanıtlamıştır. İrkçi beyaz azınlık yönetiminin 1985'ten bu yana vermek istediği rüşveti hep elinin tersiyle itti, silahlı mücadele-

O'nun bütün bir ömür boyunca kendini adadığı davaya, siyah halkın ulusal kurtuluş mücadelesine yürekten bağlılığı, 72 yaşında ve 27 yıllık tutsaklıktan sonra da sınıksız kalkan yumruğu, savaş tanrıalarının ezilenlere barışçılığı en çok empoze ettikleri bir dönemde silahlı mücadele gereğine yaptığı vurgu gerçekten övgüye değer yönleridir ve bu açıdan altın benzetmemize fazlasıyla layıktır.

den vazgeçmesi şartıyla tahliye edilmesi önerilerine "öyle özgürlük sizin olsun" dedi. Şimdi de ondan beklenen mazlum halklara zindan edilmiş dünyanın başgardiyani

ABD'ye ve diğer gardiyanlarına aynı resti çekmesidir. Ve zindanda da olsa özgür olmasını bilen, bu kavramın ruhuyla bütünleşen Mandela, Beyaz Saray'dan Şili zindanlarına, Monte Carlo'dan Tayland batakhanelerine, Wall Street'ten Filistin mülteci kamplarına, neon ışıklı Avrupa başkentlerinden Kara Afrika'nın inleyenderinliklerine kadar kendi kölelik sistemini "Hür Dünya" diye reklam eden, halen bir eli Pinochet'lerde biri Aquino'larda "özgürlük" şampiyonluğu yapan, son olarak Walesa'ları kendine mihmandar tutup oltasına taktığı dolarlarıyla yeni balık avlarına çıkan o Batı'nın büyük efendisine de eski uşağı Pik Botha'ya verdiği yanıtı verebilecek durumdadır. Güney Afrika'lı siyah halk için bu ülkenin kararmayan altın madeni gibi bir ulusal cevher olduğunu göstermiş ve göstermektedir.

O'nun bütün bir ömür boyunca kendini adadığı davaya, siyah halkın ulusal kurtuluş mücadelesine yürekten bağlılığı, 72 yaşında ve 27 yıllık tutsaklıktan sonra da sınıksız kalkan yumruğu, savaş tanrıalarının ezilenlere barışçılığı en çok empoze ettikleri bir dönemde silahlı mücadele gereğine yaptığı vurgu gerçekten övgüye değer yönleridir ve bu açıdan altın benzetmemize fazlasıyla layıktır. Bir Marksist olmadığına göre, ondan proleter devrim sloganları beklenemez, beklemiyorduz da. Ama o ve hareketi bugünkü dünyada komünistlik iddiasında olan enva-i çeşit güçlerin pek çoğundan daha saygıdeğer bir pozisyondadır. Kruşçev'den Gorbaçov'a evrilip çevrile artık bu sıfatı taşıyacak yüzleri de kalmayan sahte komünistlerin iktidarda muhalefette yaşadıkları çöküntüye karşılık yüzüne bu gibi maslekler takmamış kendi öz kimliğiyle hareket eden ulusal kurtuluşçu bir lider olarak Mandela dimdik ayakta ve halkının düşmanlarını zorlamaktadır. Emperyalizm ezdi-

uluslardan dabeler yemeye devam edecek. Proletarya devrimleri ile ulusal kurtuluş hareketlerinin bağışıklığı, dayanışması, yardımlaşması sürecek ve bunlar esas olarak silahlı mücadelelerle gelişip güçlenecek. Apartheid denilen katı ırkçılıkla ezilen G. Afrika siyah halkının, ulusal kurtuluş örgütü ANC (Arika Ulusal Kongresi)nin, askeri kanadı "Halkın Mızrağı" ve onun da örgütleyici Nelson Mandela'nın bu alanda önemli yeri vardır.

Mandela'nın mücadelesi 50 yıl ötelere başlar. 1944 yılında ANC Gençlik Derneği'ni kurar. ANC ilk olarak 1912'de siyah halkın haklarını korumak amacıyla kurulmuştur. 1948'de işbaşına gelen beyaz yönetimin Apartheid sistemini geliştirmesiyle siyahların tüm siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik hakları ellerinden gider. Kendi ülkelerinde herşeylerini kaybeder, adeta eski çağ kölelerine dönerler. ANC'nin mücadelesi bu durumda siyahların haklarını koruma, beyazlarla eşitlik ve özgürlüğe kavuşma yönünde gelişir. Mandela 1952'de düzenlenen direniş kampanyalarının örgütleyicisi olarak öne çıkar. Komünizmi Ezme Yasası gereğince, halk ayaklanmasını teşvik etmekten "suçlu" bulunur. 1955'te Özgürlük Bildirisi'ni imzaladığı 155 arkadaşıyla birlikte tutuklanıp "Vatana ihanet"ten yargılanır. 5 yıl sonra serbest bırakılır. Tekrar tutuklanıp aralıksız 27 yıl

Görüldüğü gibi bütün uzlaşıcılık havalarına rağmen şiddet çok geçerlidir. Öyleyse özgürlüğü dilenmek değil ko-partmak isteyen G. Afrika siyah halkı için de o kadar geçerli olacaktır.

hapis yaşamına girdiği 1962'ye kadar faaliyetlerini yer altında yürütür. Bu arada başlatılan gerilla savaşına önderlik eder. "Halkın mızrağı" nı ilk komutanı olarak silahlı eylemler örgütler. 18 ay içinde 70 önemli sabotaj gerçekleştirir. bu arada başka ülkeleri dolaşarak askeri eğitim görür, öğrütüne enternasyonal destek sağlar, ancak ülkesine döndüğü sırada yakalanır. Daha sonra ANC'nin merkezi olarak kullanılan bir çiftlik evinde polisın bulduğu belgelerden adı ve faaliyetleri tespit edilir. "Komünist eylemlere karışarak hükümeti devirmeye girişmek"ten ömür boyu hapse mahkum edilir. Mahkemelerde tavrı açıktır; "evet" der: "Bu yönetimi devirmeye çalışıyorum ve çalışacağım"!"... Gerilla savaşını ve sabotaj eylemlerini de cesaretle savunur.

"Sabotaj yapmayı planladığımı reddetmiyorum. Şiddeti sevdiğimden ve sabırsızlıktan sabotaj planlamadım. Yıllardır süren baskıcı yönetim ve halkımın beyazlar tarafından sömürülmesi ve ezilmesi sonucu ortaya çıkan siyasal koşulları sakın ve gerçekçi değerlendirmem sonucu sabotaj yapmayı planladım." (abç)

Ve içerden de önderlik ettiği ihareketi yine silahlı mücadeleye sevkeder. 1976'da Afrikaner dilinde öğretim yapılması için Soweto'da düzenlenen gösterilerin şiddetle bastırılması üzerine okullarda boykot ve gösteriler yayılır. 1983'ten itibaren yaklaşık üç yıl boyunca sürekli çatışmalar olur. 1.500 siyah ya-

Sıkılmış yumruğunu "silahlı mücadeleye devam" diyor Mandela

şamını yitirir. 1986'da ülke çapında olağanüstü hal uygulanması başlatılır. Geniş tutuklamalara gidilir, ancak bu gelişmeler içinde uzun süreli grev ve direnişler, siyasal istikrarsızlık nedeniyle yabancı sermayenin gelmemesi, ayrıca demokratik kamuoyu baskısıyla Avrupa ülkümetlerinin bazı yaptırımlar uygulamak zorunda kalmaları sonucunda ülke ekonomisi derin bir krize girmiş, siyasal çalkantı büyümüş, halkın uyanışı ve dayatmaları artmış, dünyada benzeri olmayan Apartheid bir çıkmaza girmiştir. İlk reform işareti Botha'nın Başkanlığı sırasında görülür. Ancak o aceleci değildir. 1989'da yerini alan Klerk durumu daha gerçekçi değerlendirerek geç kalmadan bazı ödünleri vermeye yönelir. Barışçıl gösterilere izin, ANC'ye yasallık ve bazı siyasal tutukluların serbest bırakılması gibi adımlar atılır.

Mandela dahil tüm siyasal tutukluların da serbest bırakılacağı açıklanır. Hareketin lideri olan Mandela, sembolik olarak vakit geçirilmeden salıverilir.

Evet, Mandela serbesttir. Ve 30 yıl aradan sonra ilk kez yasal olarak toplanacak Afrika Ulusal Kongresi'ne başkanlık edecektir. Ama henüz ırkçı rejim birşey vermiş sayılmaz. Nüfusun yüzde 16'sını oluşturan beyazlar herşeyin sahibidir. Siyasal iktidar ve bütün ekonomi onların elindedir. Toprakların % 87'si onların mülkiyetinde. 5 milyon beyaz 26 milyon siyahı yönetmekle kalmıyor, onları insandan bile saymıyor. Zenciler beyaz mahallelerde oturamaz, çocuklarını aynı okullara gönderemez, "Whites Only" yalnız beyazlar için" levhasının olduğu yerlere girmez. Oy hakları yoktur, hiçbir demokratik hak ve özgürlüğe sahip değildiler. Hint kökenlilerle melezlerin sahip olduğu ayrı meclisler de onlardan esirgenmiştir. Gerçek sahibi oldukları topraklar üzerinde ikinci sınıf da değil, üçüncü sınıf vatandaş muamelesi görmekteydiler.

Henüz bunlardan değişen birşey yok. Nelson Mandela ve mücadele arkadaşları bir açıdan içerde de olsalar özgürdürler, ama bir diğer açıdan serbest bırakılmış olsalar da özgür sayılmazlar. İşte şimdi hem çok eski hem de i hem de yeniden başlayan bir mücadeleyle bu özgürlüğü hedeflemektedirler.

Klerk veya Botha gibi biri, kim olursa olsun G. Afrika'daki rejimi eskisi gibi sürdüremez artık. Ve beyaz azınlık ülke yönetimini siyah çoğunluğa bırakmak zorundadır. Şimdi onların bütün çabası bu kaçınılmaz gelişme içinde kendi imtiyaz ve çıkarlarını olabildiği kadar kurtarmaktır. Yönetimi kendileri açısından uygun uzlaşma formülleriyle paylaşmak ve büyük sömürücü konumlarını mümkün olduğunca korumaktır. Barış istiyor görünmeleri içtenlikten yoksundur. Bir yönüyle gerçek, bir yönüyle oyundur. Şu haber çok şey anlatıyor bu açıdan: "Nelson Mandela'nın serbest bırakılışı G. Afrika'daki ırkçılığa karşı olanları aynı coşkulu tepkilerle birleştiriyor. Ancak bu coşku ve sevinç, daha şimdiden, özgürlüğü kutlayan kalabalıklar üzerine ateş açılmasıyla gölgelenmiş durumda" (Dış basından aktaran Cumhuriyet.).

Görüldüğü gibi bütün uzlaşıcılık havalarına rağmen şiddet çok geçerlidir. Öyleyse özgürlüğü dilenmek değil koymak isteyen G. Afrika siyah halkı için de o kadar geçerli olacaktır.

Mandela silahlı mücadeleye devam edeceklerini söyledi. Bununla birlikte diyalog kapısını da aralık tutmaya çalıştı. Ayır abeyazların egemenliği gibi siyahların egemenliğine de karşı olduğunu, tüm ırkların tam bir eşitlik içinde ya-

şayacağı bir toplum istediğini belirtti. Bunun anlamı yönetimi yarı yarıya paylaşmak değil. Eşitlikten kasıt hak eşitliğidir. Öyle olmalı en azından. Beyazları ülkeden kovmak düşünlmemeli elbet.. Yüzyıllar içinde -her ne kadar sömürgeci yağma savaşlarıyla gelmişlerse- onlarında vatani olmuştur ülke. Muhakkak ulusal ve özgürlükleri olmalı. Ama ulusal imtiyazları ve aynı ölçüde büyük sömürücü sınıf imtiyazları sona ermeli. Birinci tür imtiyazı sona erdirmeye hedefi açık olan Mandela ve ANC'nin, ikinci tür imtiyaz ve egemenliği de bir yere kadar ıtırpanlama arzusu görülüyor. Ancak nereye kadar? Bu belirgin değildir. Sosyalist bir toplum yaratma hedefi yok. Ulusalçı burjuva çizgide bir ilerilik ve devrimciliği sözkonusudur. Gerçekçi düşünmek gerekirse, tüm direngenliğine, onurlu geleneğine, mücadele azim ve kararlılığına karşın, G. Afrika halkının ulusal ve sosyal kurtuluşunu yarı yolda bırakacak, onun gerçek çıkarlarıyla örtüşmeyecek uzlaşmalara açıktır. Silahlı mücadele kararlılığı da bu siyasal gerçeklik içinde savunma temelinde ve düşmanlarını kendi ulusal hedeflerine en yakın uzlaşma noktalarına getirip masaya oturtmaya yöneliktir. Herşeye karşın saygı uyandırıcı bir tutum içindedir. Tüm siyasal tutukluların salıverilmesi, eşit oy hakkı vb. bazı şartlar yerine getirilmeden müzakerelere başlamayacağını yüksek sesle ilan etti, radikal mücadele gereğinin bilinciyle, ırkçı rejime kafa tutar tavrını belirgin biçimde korumuştur. Dileğimiz bu anti-empyalist, anti-ırkçı, ulusal-demokratik hareketin daha da kararlı yürümesi, giderek daha devrimcileşmesi nihayet "Kara Afrika'nın da kızıl ışıkla aydınlanmasıdır.

KAMUOYUNA:

"Güvenlik demagojisi: Tek kişilik hücreler!..

Cezaevlerinde Devrimci tutsaklara yönelik yeni provakasyon ve imha planları tezgahlanıyor. Her defasında yeni bir gerekçe öne sürerek ayaklar altına alınan insanlık onuru, yaşatılan vahşet bu defa "güvenlik" bahanesiyle yeni inşa edilen ölüm kamplarında gerçekleştirilmek isteniyor. İlk elde Eskişehir ve İstanbul'da bu amaçla iki cezaevi hazırlanmıştır. Sadece faaliyete geçirilecek uygun zaman ve koşullar bekleniyor.

Bu defa imha programı ve amacı "güvenlik" demagojisi üzerine ve buna uygun inşa edilen tecrit hücreleri aracılığıyla gerçekleştirilmek isteniyor. Bir kez daha görülüyor ki, esas amaç aynı sadece araçları değiştiriliyor. Buna bir kez daha dikkat çekmek istiyoruz.

Dün imha politikası, cezaevi kuralları, tüzük-yönetmelik ve genelge kılıflarıyla uygulamaya sokuldu. Bugün ise gerekçe "güvenlik" olarak açıklanıyor. Tutsakların dünyadan tecrit edilmesi, birbirinden tecrit edilmesi, ve böylece her türlü saldırı, baskı ve işkenceye açık hale getirilmesi, "güvenlik"le açıklanmak isteniyor.

Eskişehir ve İstanbul'da yapılan bu iki cezaevi, devrimci tutsakların insan onuruna ve siyasi kimliklerine uygun en asgari koşulları gözeterek değil, esas olarak devrimci tutsakları tek tek teslim almayı, insani ve siyasi kişiliklerinden, özlerinden boşaltmayı tepkisiz birer robot haline getirilmesi için en uygun koşullar gözetilerek yapılmıştır. Bu cezaevleri, tek kişilik hücreler, tek kişilik havalandırmalar biçiminde inşa edilmiş ölüm kamplarıdır. Bu fiziki koşullarda tutulacak devrimci tutsaklar, siyasi ve insani değerlerinden vazgeçme ya da ölümü seçme dayatılacaktır.

Ancak bu yeni imha programı sadece Eskişehir ve İstanbul'da inşa edilen ölüm hücreleriyle sınırlı kalmıyor; birşey bu politikaya göre düzenleniyor. En önemlisi iç ve dış kamuoyunda bu "güvenlik" demagojisiyle uyutulmak isteniyor, buna göre

şartlandırılmaya çalışılıyor. Bu amaçla burjuva basın-yayın organlarınınca bilinçli ve sistemli bir propaganda yapılıyor, yürütülüyor. Yapılacak katliamlar karşısında, şimdiden kamuoyunu tepkisiz bırakmak için, hemen her gün, "cezaevlerinde denetim yok", "güvenlik yetersiz", "cezaevi yol geçen hanı" biçiminde kaynağı belli olmayan ve ismini gizli tutan yetkililerin (!) demeye ve açıklamalarına yer veriliyor. Tüm bunlar asılsız ve yalandır! Kamuoyunu yanıltmayı amaçlamaktadır.

Bugüne kadar cezaevlerinde yüzlerce ölü, yaralı ve sakat çıkmıştır. daha dün aydın cezaevinde, tüm insanlığın gözleri önünde MEHMET YALÇINKAYA ve HÜSEYİN HÜSNÜ EROĞLU adlı devrimcilerin katledilmesiyle sonuçlanan ve edkisi halen de Aydın cezaevinde canlı biçimde süren bir vahşet yaşanıyor! Aradan daha bir kaç ay geçmeden, yeni bir imha dayatılıyor. Eskişehir ve İstanbul'da iki yeni cezaevinin bu amaçla hazırlanmış öğrenmek için, bunları yaşamak gerekmez. Kısacası yeni bir imha-işkence saldırısı adım adım gerçekleştiriliyor. Hem de geliyorum diye!

Rejimin, bu insanlık düşmanı inkarcı yüzünü, yıllardır cezaevlerinde sürdürdüğü uygulamaları ele veriyor. Her fırsatta, devrimci tutsaklara saldırmaktan geri durmuyor. Ancak, rejim ve piyonları olan işkenceciler, şunu iyi bilsinki devrimci tutsaklar insanlık onurunu çiğnetmeyecek, insani ve siyasi kişiliklerini bedenlerinden ördükleri barikatlarıyla can-kan pahasına savunacaklardır.

Tüm kamuoyunu, ilerici ve devrimci güçleri, kendisine "insanım" diyen herkesi, cezaevlerinde gerçekleştirilmek istenen bu yeni saldırıya karşı duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Zindanlarda yükselen insanlık sesine kulak verin!
Devrimci tutsaklara sahip çıkın!

Cezaevlerinde, imha politikasını rahatça gerçekleştirmek amacıyla, rejimin başvurduğu yalan ve sahtekarlıkları açığa çıkarmak için, tüm gücümüzü harekete geçirerek bu yeni iğrenç ve kanlı oyunu boşa çıkartalım.

Canakkale Cezaevindeki Sol tutsaklar adına DURSUN ALI KÜÇÜK MURAT ÖZEL, ÜLKÜ DARICIOĞLU, A.HİSAN ZAFER, MEHMET YILMAZ

NİKARAGUA'DA HAZİN SEÇİM SONUÇLARI

Sandinistler ABD'yle barış ararken iktidardan oldular

Yazıklar olsun Sandinistlere. Kanlarıyla kazandıkları iktidarı sandıkta teslim ettiler. Çok daha onurlu darvanmaları gereken bir SÜreçte anti-emperyalist direnci elden bırakıp ABD'ye jest yapmakla onun teveccühünü kendilerikazanamadılar ama, gerici bir yönetim altına soktukları Nikaragua'ya fazlasıyla kazandırdılar.

Seçim kampanyası sırasında "Nikaragua'nın kapıları ABD Başkanına açıktır. Başkan Bush ve Amerikan yönetimini Nikaragua Devlet Başkanlığı törenine davet edeceğim" diyerek eski ABD Başkanı Carter ile dünya basınına samimi pozlar veren, onun da içinde yer aldığı 2.000 yabancı gözlemciye seçimleri izleten, Batı'nın "hür ve demokrasi" rejimlerinden farkı olmadığını ispat çabasına giren, emperyalizm ve gericilikle kararlı mücadele yerine cömert tavizler temelinde uzlaşma politikaları geliştiren Daniel Ortega ve Sandinist Cephe iktidarı işimdi ortaya çıkan seçim sonuçlarıyla Nikaragua'nın kapılarını ABD Başkanı'na çok güzel açmış oldu. Seçimlerde zafer kazanacak bir Ortega'yı karşılamaya hazırlanan Bush, Nisan ayında gene asıl daveti ondan almış olarak, fakat onun yerine umulmadık bir başarı kazanmış olan hayalindeki Nikaragua Başkanının yemin törenine katılacak.

Evet, ABD için bir rüyanın gerçekleşmesidir bu. On yıl boyunca yüzlerce milyon dolarla, Somoza artıklarıyla ve kanla beslemiş olduğu hülya, sonunda kansız bir olayla kolay tarafından gerçek olmuştur. Kendinin bile şaşırıldığı bu sürpriz zaferi sağlayan ise, onun emperyalist baskı gücünden çok rakibinin küçük burjuva kaypaklık ve beyinsizliği olmuştur.

Sandinistler açısından tek kelimeyle acınacak bir yenilgidir. Kendi düşen ağlamaz derler. Fazlaca üzüntü yersiz. **Tüm dünyanın şahit olduğu gibi Ortega, at sırtında güle oynaya şov yaparken düşmüştür.** Halkın sorunlarına, sıkıntılarına devrimci perspektifle ciddi çözümler arayıp geliştiren, daha özgür ve müreffeh gelecek umudunu pekiştiren, yetkin-gerçekçi-dönüştürücü bir çizgide, emperyalizm ve gericiliğe karşı onurlu direngen baş eğmez tutum çinde geniş kitleleri sarıp sarmalayacak politik bir dinamizmle hareket etmek, onların güvenini bu şekilde tazele-

yip güçlendirmek yerine, siyasal ciddiyet ve ağırlığı olmayan, halkın sorunlarını, ruh haline gerici muhalefetin etki gücünü hafife alan, bu arada emperyalizme zayıflık ürünü gülücükler dağıtan festival-karnaval türü gösterilerle prim yapmaya çalışınca aklının ucundan geçmediği sandık yenilgisini tatmıştır.

Sorun seçim kampanyasında güdülen kötü politikadan veya politikasızlıktan ibaret de değil. Daha önemlisi, herşeyin temeli ve bu son olumsuzlukların da kaynağı olarak öteden beri sempati duyulup zamanla Batı'nın dayatmaları ve Doğu Bloku'ndaki liberal dalganın etkileriyle daha bir kuvvetli eğilim gösterilen burjuva parlamenterizmi, temsili demokrasi anlayışı, gericilere yasallık mantığı, bu temelde benimsenen çok partili seçim sistemi, emperyalist tehditler karşısında devrimci tutumu zayıflatan, giderek bir teslimiyet ruhu geliştiren, uzlaşmacı, tavizkâr, sağa savurmuş çizgi ve bunun da kökündeki tutarsız, kaypak, zayıf sınıf karakteri görülmelidir.

Hem proletarya, hem de burjuva ideolojisinden etkilenmiş bir küçük burjuva akımı olan Sandinizm, ABD emperyalizmine ve uşağı Somoza ailesinin oligarşik-faşist diktatörlüğüne karşı Nikaragua halkının radikal mücadelesini örgütleyerek ulusal-demokratik bir devrim gerçekleştirmiş, bu devrimle tarım alanında Hacienda ve Latifundiya denilen feodal, yarı-feodal büyük mülkiyeti tasfiye, yoksul köylüyü topraklandırma, kısmen kollektif üretim birimleri oluşturma diğer alanlarda emperyalist-komprador büyük sermayeyi kamulaştırma, bunların siyasal-askeri örgütlü güçlerini dağıtma, ideolojik-kültürel hakimiyetlerini kırma, halk güçlerinden oluşan cephe yönetimi altında kitlelerin yerel meclisler, sendikal-demokratik örgütlenmeler aracılığıyla siyasal yaşamına katılımlarını sağlama, kadın hak ve özgürlüklerini geliştirme, gençliği devrimci kültürle yetiştirme, yeni top-

lumun yaşatılması ve yurt savunması için halkı seferber etme, eğitim düzeyini yükseltme, sağlık hizmetlerini, sosyal olanakları genişletme gibi pek çok köklü değişiklik ve ilerlemelere önderlik etmiş, bu süreçte esasen olumlu rol oynamıştır.

Ancak toplumsal dönüşümü sınıfsız topluma kadar götürme perspektifinden yoksun bir hareket olarak, sosyallizm hedefi daha baştan kararsız ve muğlak kalmıştır. Süreç içinde gelişip öne çıkan işe, porleter değil burjuva yönü olmuştur. ABD emperyalizminin baskı ve çökertme siyaseti, karşı-devrimci kontraları besleyip sınırlardan saldırtması, müttefikleriyle birlikte ekonomik ambargo ve yaptırımlar uygulaması, bu durumun ülkede sürekli bir askeri seferberliği şart koşması ve ekonomik gelişmeyi sınırlayıp halkın sıkıntılarını büyük ölçüde devam ettirmesi, ağır bir dış etken, olumsuz bir nesnel koşul olarak onun zaten pek güçlü olmayan devrimci ruhunu fazlasıyla yıpratmış, özünde var olan liberal eğilimlerini ayrıca körüklemiştir. Keza, uluslararası ilişkilerde, "sosyalist" saydığı RSE ve müttefikleriyle yakın bağlar kurması, modern revizyonizm ile onun Goracıov dönemindeki liberal evriminden etkilenmesine neden olmuştur.

Böylece bir süreden beri gerici ve karşı-devrimci güçlere sınırlı ölçülerde tanımaya başladığı propaganda ve örgütlenme olanağını giderek artan ödünlerle genişletmiş, ABD'nin yıldırma taktikleri karşısında uzlaşma arayışını arttırmış, onun yönlendirdiği Orta Amerika "barış" görüşmelerine umut bağlamış, Kontraların uymadığı ateşkes kararlarını tek taraflı olarak sürdürmüş, silah bırakan 1000 kadar Kontra mensubunun ülkede yasal muhalefet yürütmesine izin vermiş, hatta bunlardan bazılarının muhalefet yöneticileri olarak boy göstermelerine göz yummuş, sınırlardan savaşı sürdüren karşı-devrim çetelerinin ülkedeki siyasi müttefikleri olan ve onlar gibi Amerika'dan mali yardım gören güçlerin yasal parti ve cephe örgütlenmeleriyle toplumdaki artan bir meşruluk elde etmelerine, taban tutturup genişlemelerine, Amerikancılığın böyle bir ülkede prim yapılmasına çanak tutmuş, onların anladığı türden bir demokratlık ispatı içinde iktidarı seçim yoluyla almalarına fırsat tanımış, parti programlarında ve koalisyon halindeki seçim kampanyalarında Anayasa'ya aykırı hedeflerle devrimin getirdiği pek çok şeyi açıktan tasfiye etmek istemelerine ses çıkartmamış, 14 parti ve grubun ittifakından oluşan UND (Birleşik Ulusal Muhalefet Koalisyonu) nun ekonomiyi tam liberalleştirme, yasadışı olarak el okunan(!) toprakları eski sahiplerine geri verme, kontraların haklarını(!) iade etme, zorunlu askerlik hizmetini kaldırma, hükümet ve ordu partiler arasında yetki ayrışımı yapma, Washington'la güvenilir ilişkiler kurma gibi cerütkâr vaatlerine resmen seyirci kalmış, üstelik bunlara karşı kendi politikasını da Amerika'yla barış ve dostluk yönünde şekillendirmiştir. Biryandan halkın geçmişteki acılarını hatırlatarak UNO'yu Somoza döneminin Ulusal Muhafızları (GN) ile işbirliği yapmakla suçlamış, bir yandan bu acıları unutmuş görünerek aralarında işkenceci-katil GN mensuplarının da bulunduğu eski rejimin suçlularından oluşan çok sayıda mahkuma af ilan etmiştir. GN ile ilişkilerini eleştirir konusunu yaparken, ABD ve kontralar'la ilişkilerini sorun yapmamış, seçim kampanyası boyunca Amerika'dan açıkça desteklenmelerine ve 7 milyon dolar yardım görmelerine "görsünler bakalım, nasıl olsa biz kazanacağız" havası içinde kayıtsızlık göstermiştir. En nihayet Batı aleminin BM aracılığıyla bu seçimlere bir müfettiş gibi müdahale edip 2000 gözlemciyle hem bütün kam-

Nikaragua deneyi, küçük-burjuva ideolojisiyle yapılan devrimlerin, kazanılan iktidarların ne kadar sallantılı olduğunu bir kez daha ispatladı.

panyaları, hem de seçim günü oy kullanma ve sayım işlemlerini denetlemesine müsaade etmiş; "Siz kim oluyorsunuz da bizim seçimlerimize karışıyor, sandık başına adam dikmeye kalkıyorsunuz? Bu vesayet hakkını nereden aldınız? Burası sömürge mi? Müfettiş istemiyoyuz. Defolun gidin" diyememiştir.

Yıllarboyu taşınan onur ve saygınlık ayaklar önüne serilip herşey sineye çekilince halka verilen mesaj tek yanlı ödünler temelinde ABD'yle uzlaşma, barış ve iyi ilişkiler geliştirmek olunca, seçmenlerin büyük bölümü o iyi ilişkileri en iyi geliştirecek olanlara vermiştir oyunu. Kamuoyu yoklamaları seçim kampanyası içinde Sandinist oyların UNO oylarından yaklaşık iki kat fazla olduğunu göstermesine karşılık Başkanlık seçimini % 10 farkla UNO adayı kazanmıştır. Siyasi yorumcular bu sonucun UNO'ya sempaticiden çok Sandinist iktidara bir tepki ve küskünlüğün ifadesi olduğunu belirtmektedirler ki, çok mantıklı bir yorumdur bu.

Daha iki ay önce kendi burnunun dibindeki Panama'ya sudan bahanelerle 25.000 askerlik çıkartma yapan, bu eylemiyle tüm Latin Amerika ülkelerini üstü kapalı tehdit eden, Nikaragua, Küba, K.Kore, İran ve Lübya'yı "dünyanın 5 terörist devleti" ilan edip bunlara açıkça "haddini bildirmek"ten sözeden, dize gelmiş RSE'yle anlaşmalar içinde dünyanın teksüper devleti ve yegane jandarması gibi davranıp her zamankinden daha serbest, daha pervasız haydutluk yapan, bir ay sonra ne halt karıştıracığı belli olmayan ve şu kritik devrede kendinden herşey beklenen bir ABD vardı ortayda. Nikaragua başkanlık seçimlerine katılan muhalefet

cephesinin arkasındaki de açıkça bu ABD'ydı. Madem yasalık tanınıp muhtap alınıyordu bu Amerikancı muhalefet, hiç olmazsa onun niyetini ve ABD'nin bu konjontürdeki rolünü Nikaragua halkına teşhir edip seçim kampanyasını bir anti emperyalist birlik ve mücadele kampanyasına dönüştürmek gerekmez miydi? Rekabetin de en isabetli ve tek doğru yolu bu değil miydi? Bu doğrultuda politik etkinlik göstermenin yanısıra, emperyalizme bağlantılı, karşı-devrimci, anayasa ve yasalara aykırı muhalefet kampanyalarına tavır takınmak, dış yardım ve müdahalelere engel olmak, Batı'nın "demokrasiyi denetleme" faaliyetlerine izin vermemek, Nikaragua halkından başka kimseye verilecek bir hesabın, kanıtlanacak bir durumun olmadığını açıklamak düşmez miydi Sandinist cepheye? Ama hayır, bir kere teslimiyet yolu seçilmiş. Bu yoldan ABD ve Batı'yla arayı düzeltmeye karar verilmiş. Yaşanan konjontür ve gerçekler onun teşhirini ne kadar önemli kılsa ve ayrıca bunun için kendisi ne denli olanak sağlasa da, amaç uzlaşma olunca böyle "sekte" davranmasının alemi yoktur. Dünyanın belli başlı güçleri arasındaki aldatıcı yumuşama havasını öne çıkartarak, ABD'nin bu hava içinde yaptığı ve yapacağı koranlıkları gözardı ederek, ülkesine karşı beslediği derin düşmanlığı, kötü niyetleri artık bahse konu etmeyerek, nasıl ve neler pahasına olacağı bilinmez bir barış ortamı için ona ve yandaşlarına ılımlı yaklaşmak, hatta samimiyetle dostluk eli uzatmak icabetmektedir. Dolayısıyla Amerikancı muhalefete karşı seçim kampanyasındaki mücadele ve rekabette anti-amerikancılığa yer oyktur. Taban örgütlerinde yer olsa bile en azından resmi planda ve üstkatlarda görünmez. Görülen Carter'le el sıkışma, gülüşme, Bush'a davetiye gönderme ve teveccüh bekleme olur. Bu arada halkın tevaccühü yitirilir, farkında bile olunmaz.

Biz inanıyoruz ki, Nikaragua halkı süregiden emperyalist tehdit ve şantaj karşısında ulusal onuru dik tutan, ülkenin ne sorunu toplumun ne sıkıntısı varsa bunları kendi öz gücü ile seferberlik içinde aşma bilincini geliştiren, bu yönde güven tazeleyen bir çizgiye çoğunluk desteğini verirdi. O güne dek liberalizme kaymaya rağmen, Malta sonrası artan tehdit daha fazla taviz yerine direniş çizgisini canlandırma vesile olabirdi ve olmalıydı da. Ne yazık ki kötü kapıyı açmış liberal rüzgara. Basiret bağlanmış, cesaret yitirilmiş bir kere.

Ekonomik durumun kötülüğü her yerde ve her seçimde olduğu gibi kitlelerin iktidar kesimine desteğini zayıflatan önemli bir faktör olmuştur muhakkak. Ama o alanda da emperyalist yaptırımların teşhir edilmesi ve ayrıca ABD'nin yaptırım yerine "yardım" uyguladığı hangi Latin Amerika ülkesinde ekonomik durumun iyi olduğunun sorgulanması, kitlelere kalkınma ve refah içinde kendi öz gücüne dayanma ve emperyalizmle kararlı mücadeleden başka seçenek bulunmadığını kavratma görevi düşmekteydi.

Muhalefet adayı bayan Chpamarro'nun seçim kampanyası boyunca dine bağlı olduğunu vurguladığı ve bir çok gerici vaade bulunduğu belirtiliyor. Her yerde olduğu gibi Nikaragua toplumunda da dini inançların hâlâ güçlü olduğu düşünülürse, bu ona puan kazandırmış olabilir. Ama bu da Sandinistlerin genel teşhir faaliyetleriyle boşa çıkarabilecekleri bir şeydi. Dini inançlarla siyasi gericilik ayrıştırılıp, ikircisi kuvvetle mahkum edildiğinde, devrime papazların bile geniş ölçüde katıldığı Nikaragua toplumu içinde o din sömürüsü fazla prim yapamazdı. Ama görülüyor ki emperyalist destekli gericiliğin teşhirinde uzlaşmacı çizgi nedeniyle pek etkili olunamamış. Bir bakıma onun prim yapması-

na yardımcı olunmuş. Tutarlı bir mücadele yürütmek kolayla yardımıdır.

NİKARAGUA'YA DA BİR "AQUINO"!! BUNDAN SONRA NE GÖZÜKÜYOR?

Sandinist yönetim işlediği politikanın yanlışlığını hiç olmazsa seçim sonuçlarını gördükten sonra anlamış mıdır? Cephe içinde farklı kanatların, bazı liderlerin bu uzlaşmacı çizgiye baştan da karşı çıkmış olmaları mümkündür. Ama merkezi tavır olarak görüyoruz ki seçimden hemen sonra da aynı liberalizm sürüyor. Başkanlığı yitiren Ortega, kazanan muhalefet adayı Bayan Chamorro'yu tebrik ettikten sonra da aynı liberalizm sürüyor. Başkanlığı yitiren Ortega, kazanan muhalefet adayı Bayan Chamorro'yu tebrik ettikten sonra "gelecek için işbirliği" öneriyor.

Violeta Chemarro kimdir? Somoza döneminde öldürülen La Prensa Gazetesi Müdürü Chamorro'nun dul eşi. Yani Filipinler'in Bayan Aquino'su gibi biri. Sandinist devrimden sonra kurulan hükümette görev almış kısa bir süre. Ondan sonra "halkın umutlarına ihanet edildiğini" söyleyerek istifa etmiş ve kocasının gazetesini yeniden çıkartarak muhalefet örgütlemeye yönelmiş. Anlaşıyor ki bayan Chamorro'ya göre "halkın umutları" Somoza diktatörlüğü kadar zalim olmayan yeni bir Amerikancı rejimdir. Ve ABD Filipinler'de koltuğu sallanan 20 yıllık uşağı Marcos'u nasıl devreden çıkarıp yerine Aquino'yu tutmuşsa, Nikaragua'da zaten halkın gücüyle yıkılıp bir daha canlandırılmayacak olan Somoza diktatörlüğünün bir eşi yerine de, Sandinistlere alternatif olarak Nikaragua'nın Aquino'sunu keşfedip desteklemiştir. Böyle biriyle "gelecek için işbirliği" arzusu, Sandinist iktidarın geldiği noktayı gösterir. Gene dikkat çekici iki demec; Chamorro bu seçim sonuçlarıyla Nikaragua halkının "demokrasi, barış ve özgürlük isteğini ortaya koyduğunu" söylerken, Ortega'da "ülkeye demokrasinin gelişinde rol oynadıklarını" söylemişti. Yan ibi Amerikancı muhalefete yasalık tanımasa, batı tipi seçimi sisteme geçmese Nikaragua anti-demokratik mi olacaktı. Herhalde.... Demokrasi anlayışı değişip burjuvazi karşısında komplekse düşülünce başka ne denecekti?

Biz bu gelişmelerden sonra Nikaragua halkı daha geniş bir demokrasiye sahip olmayacak. Halk için bunun tersi söylenebilir ancak. Ama sorun burjuvazinin kavuşacağı demokrasiye, doğru, o daha geniş hak ve özgürlüklere kavuşacak halkı ezmek için. Eski büyük toprak sahiplerinden işbirlikçi müteşebbislere, halkın kanına girmiş Kontralar'dan yeni faşist gruplara kadar hepsi, gelen hükümetin başarabildiği ölçüde "hak"larını geri alacak, geniş özgürlüklere kavuşacak ve Amerikan emperyalizmi de buna paralel olarak "arka bahçe hakkı"ni tekrar garantilemeye çalışacak elbette. Seçim zaferiyle birlikte Nikaragua'ya uyguladığı yaptırımları en kısa zamanda kaldıracacağını, ancak Sandinistler iktidarı tam olarak devretmeden bunun yapılmayacağını duyurdu. Sandinist iktidar da buna güçlü çıkartma niyetinde değil zaten. Washington'da IMF ve D.Bankası eliyle Nikaragua'ya büyük "yardım" hazırlığı var şimdi. Ayrıca Bush yönetimi Nikaragua'ya para sağlamak için Japonya, İngiltere ve AT ülkelerini devreye sokmaya hazırlanıyor. Tabi bu paralar taksit taksit verilirken yeni istekler ve şartlar da dayatılacak peyder pey. Bakalım Nikaragua halkı ne diyecek bu gidişe? Ortega'nın "çok partili iktidarla tutarlı bir hükümet" önererek ılımlı yaklaşımı sürdürdüğü bu "demokratikleşme" sürecine Sandinist cephenin devrimci tabanı

ve emekçi halk ne kadar izin verecek?

BBC haber yorumunda "devrimci Sandinistlerin genç ve heyecanlı tabanının hâlâ iktidardan uzaklaştıklarına inanamamaları geçiş sürecinin zorlu olacağını gösteriyor" denildi. Bu arada Daniel Ortega'nın Sandinista önderliği adına okuduğu bildiride "FSLN'nin ülke yönetimini devredebileceği" tekrarlandı, ancak "hala devrimci süreci denetlemek ve garanti etmek zorumluluğuna sahip olduğu" belirtildi. "Ordu ve polis kuvvetlerinin bütünlüğünü ve profesyonelliğini savunacağı" da kaydedilerek "Hükümet değişikliği devrimin sonuna demek değildir" denildi. Şimdi merak edilen özellikle ordunun bundan sonraki yapısı ve tutumunun ne olacağıdır. Bilindiği gibi yeni devlet başkanı zorunlu askerliği kaldırmak istiyor. Ayrıca ordunun kilit noktalarına kendi adamlarını geçirmek isteyecek, ordu-hükümet ilişkilerini vs. düzenleyen Anayasa maddelerini de değiştirmeye çalışacaktır. Zaten Anayasayı her konuda değiştirmek istediği açıktır. Bu bakımdan FSLN önderliğinin de aşırı uzlaşmacı olmayacağı anlaşılıyor. Ayrıca önderlik uzlaşsa bile tabanın ve radikal subayların tavır takınması, direniş geliştirmesi, çatışmalara girmesi beklenir. **Nikaragua Ordusu ve polisi, Romanya ordusunda Securitate'den de öзде farklıdır. Olası direnişlerine de bakışımız farklı olacaktır. Arzumuz devrimci Sandinista tabanının, devrimci güvenlik mensuplarının halkla birlikte güçlü bir direniş geliştirmeleri, FSLN önderliğini de liberal yaklaşımdan sıyırtıp yeniden devrimci çizgiye çekmeleri ve Nikaragua'nın tekrardan "arka bahçe" olmasına izin vermeleridir.** Daha esaslı arzumuz Marksist-Leninist bir önderliğin doğması ve yeni devrimci mücadele sürecine ağırlığını koymasındır. Proleter çizgi hakim olmadıkça hareketin kaypaklığı giderilemeyecek, teslimiyete varan uzlaşma politikaları yeni süreçlerde eski ve yeni devrimci güçler arasında tekele teker baş gösterecektir.

Şüphesiz seçim sonuçları iktidarın herşeyiyle elden gittiği anlamına gelmiyor. Ama devlet başkanlığına ek olarak yapılan bu seçimlerde parlamento çoğunluğunun muhalefete geçmesi, yeni hükümeti de yeni başkanın kuracak olması iktidarın esasla yitirildiği anlamına gelir. Başka devlet organlarında da yeni gelenler kendi hakimiyetlerini oluşturmaya çalışacak ve sistemi adım adım değiştirme gayretini göstereceklerdir. Yasal yetkilere dayanarak bunlar yapılırken FSLN'nin "devrimci süreci denetleme ve garanti etme"si yasal yoldan pek mümkün olmayacak, yasaların

farklı yorumuyla bir hukuki mücadele ve bazı adımları engelleme mümkün olsa da herşey set çekilemeyecektir. O zaman "devrimci süreci garanti etme sorumluluğu"nun gereği olan uzlaşmaz tavarları FSLN önderliği ne kadar geliştirebilecek, süreç içinde göreceğiz.

Nikaragua'da gelinecek nokta, tüm dünyadaki devrim güçlerinin ciddi dersler çıkartmaları gereken bir sonuçtur. Küçük burjuva ideolojisiyle yapılan devrimlerin, kazanılan iktidarların ne kadar sallantılı olduğu bir kez daha belgelenmiştir bununla. Orta yolcu çizginin Romanya olayı üzerine yaptığı yanlış savunuyu ve protestoların benzerini de tekrar edemeyeceği kadar hazin bir tablo çıkarmıştır ortaya. Darbe de yoktur, direniş de, yönetim değişikliğinde. Burjuva demokratizmi ve uzlaşmacılık sonucu yitirilen pisi pisine giden bir iktidar sözkonusudur yalnızca. Ne denilecektir şimdi, on yıllardır bayraklaştırılmış olan Sandinist Cephe yönetiminin kendi kendini düşürmesi hakkında? Dünkü tavırla nasıl sahip çıkılacaktır veya, sandık yenisi Ortega'ya? Tutarlılık nerde görülecek, nasıl sağlanacaktır? Bakalım görelim. Bu onu şimdiye dek esasta eleştirisi savunmuş, örnek göstermiş ve örnek almış olanlarını soruyoruz. En ciddi dersleri de bu arkadaşların almaları gerekli.

Çavuşesku'yu "sosyalist" sayıp, darbeyi de sanki yavaşan bir devrim varmış gibi "karşı-derim" olarak nitelendirmeleri noktasında eleştiriyoruz. Geçen sayımızda yaptığımız eleştirmeyi. Sözkonusu olayda Gorbaçov-Bush ikilisinin gizli anlaşma ve müdahaleleri protesto edilmeli, hiçbir gerici cilik ilericiler görülüp savunulmamalıydı. Gelen de, giden de halkın dostu değil, düşmanıydı. Nikaragua Sandinist yönetimi aynı şekilde devrilsen olayı karşı-devrim olarak değerlendirmek, bu temelde protesto etmek ve Sandinistleri savunmak doğru olurdu. Çünkü bu özgün örnekte iktidar "sosyalistlik" iddiasıyla halkı ezen, sömürücü burjuva ideolojik siyasi çizgisinde bir sağa savuruluş, bir liberalleşme, devrimcilikten reformculuğa bir gerileme görülmele birlikte, hale esas yönü ve rolü ilericiydi. Bir emperyalist blokun üyesi olmadığı gibi, diğer blokun sevgilisi de olmamıştı hiç bir dem. RSE'ye bir ölçüde yakınlık duyuyor ve iyi ilişkiler içinde bulunuyordu, ama bağlanmış değildi. Sallantılı da olsa bağımsızlığa sahipti. Bu açıdan Sandinist, iktidarın uzlaşmacı politikalarla kendi kendini düşürüşüne acıyor ve bu ükenin tekrar emperyalist talana açık bir sürece girmesinde üzüntü duyuyoruz.

MEHMET GÜNDÜZ

**Bürokrasi
ve
Sosyalist
Demokrasi**

KORAL YAYINLARI

DEVRİMCİ KÜLTÜR

**VE
AHLAK
DERLEME**

YAŞAM YAYINLARI

Bol tavizli, çok sesli, tek adamlı, demir yumruklu perestroika!

Doğan IŞIK

SSCB ve Doğu Avrupa ülkelerindeki zincirleme gelişmeleri günden güne ayrıntılarıyla aktarıp yorumlamaya çalışan burjuva basının köşe yazarları halen daha "sürpriz durum" tespitleri yapmaktan, olanları hayret, şaşkınlık ve heyecanla karşılamaktan kendilerini alamamakta, hemen her yeni gelişmeyi değerlendirirken "daha bir hafta öncesine kadar kim böyle bir şeyi tahmin edebilirdi?" diye söze başlamakta ve bir süredir nerelere varacağı iyice açıklığa kavuşmuş olmasına rağmen bu liberal dalganın katettiği her aramşafeyi beklendeki olağanüstü bir şeymiş gibi yorumlama alışkanlığını sürdürmektedirler. Sürpriz gelişmelerin olağanüstü, atılan cüretkâr adımların sıradanlaştığı, nihayet her şeyin beklenilir olduğu birdurumda burjuvazinin ilkg ünkü hareketiyle devam eden sevinç çılgınlıkları vesüregiden heyecanı olup bitenlere halen inanılmaz bir rüya gibi bakmasından değilse eğer, "küminizmin ölümü", "sosyalizmin çöküşü", "hür dünyanın zaferi" yolundaki aşağılık propagandasını daha bir etkili kılma arzusundadır.

En son SBKP'nin kendi "öncü rolü"ne son vermesi yersiz bir hayretle karşılanıp büyük tantanayla kutlandı bu çevrelerde. Oysa hiçbir olağanüstülük yoktu o kararda. Sürpriz sayılacak bir olay değildi gelinen noktada. Her şey kendi mecrasında olacağına varıyordu, o kadar. SBKP'nin de diğer D. Avrupa KP'leri gibi kendi "öncü rolü"ne son vermesi hemen o gün olmasa bile yakın gelecek için çok muhtemel görülebilen olağan karşılanacak bir karardı.

Diğer ülkelerde liberal değişiklik sürecinin hemen başında ilk adımlardan biri olarak "KP" tekeline son verilirken, Gorbaçov önderliğindeki SBKP'nin kendi ülkesinde bu konumunu daha uzun zaman sürdüreceği güç ve kararlılıkta olduğu havasını vermesi, en azından kısa sürede "öncü rolü" bırakma niyetinde olmadığı imajını korumaya çalışması anlaşılır bir şeydi. Hatta çok yakın zamanda kadar yalnız dış karşı bir imaj olarak değil kendi içinde beslediği gerçek bir niyet olarak da mevcut anayasal statüsünü hiç olmazsa bir iki yıl daha sürdürmek istemesi doğaldı. Liberal rüzgarların sonradan esmeye başladığı ülkelerde eski revizyonist parti şefleri parti dışı liberal güçlerle yönetimi paylaşmaya ya da daha beteri toplu istifalarla yerlerini parti içi parti dışı muhtalefet gruplarına bırakmaya mecbur kalmışlardı. Hükümette, parlamentoda, başka yönetim organlarında parti dışı siyasal güçler ağırlık kazanırken bu partilerin filli olarak

zaten kalkmış olan iktidar tekellerini hukuki olarak da kaldırmaları kaçınılmaz oluyor, dahası hoyratça kirleterek kitlelerin gözünden büsbütün düşürmüş oldukları "komünist" sıfatını da terketme tercihiyle yüzyüze kalıyorlardı. Hemen başlangıçta işi bu noktaya getiren bu ülkelerdeki revizyonist parti yönetimlerinin tutunmaya çalıştıkları yüksek mevkilerde geleneksel politikalarıyla aşırı yıpranmış olmaları, bürokrat kapatılma krizinin dayattığı liberal düzenlemeleri kendi kontrollerinde ağır ağır nispeten uzun bir zamana yayılmış olarak gerçekleştirmek için iyice geç kalmış bulunmaları ve "KP"lerin buralarda zaten çok güçlü olmayan, tarihsel derinliği bulunmayan kitle temelini tam anlamıyla zayıflatmış olmalarıydı. SB'de ise Gorbaçov liderliğindeki "KP" eski revizyonist çizgiyi liberalize ederek yeniden yapılanma sürecini kendi kontrolünde başlatmış ve parti dışı güçlerle iktidarı paylaşma zorunluluğu duymadan bu programı aşama aşama uygulamaktaydı. Bu arada parti dışı örgütlülüklerin de oluşmasına, özellikle birliğe bağlı cumhuriyetlerde milliyetçi hareket ve örgütlerin yeryer büyük güç kazanmasına rağmen SBKP'nin merkezi gücü, ülke genelindeki kitle tabanı tüm D. Avrupa KP'lerinden daha köklü ve halen idare eder bir genişlikte olup iktidarı yeni ortaya çıkan güçlerle paylaşmadan sürdürmesine nispeten daha iyi imkân tanınıyordu. Ancak bürokrat kapitalist-sosyal emperyalı stisistemin krizine çare olarak geliştirilen perestroika (yeniden yapılanma) hareketi başlangıçtaki pembe umutların aksine daha karmaşık yeni sorunlarla Gorbaçov ve partisinin yaşadığı büyük güçlükleri içinden çıkılmaz noktalara getirdikçe bu iktidar tekellinde de bir zorlanma olmakta, sarpasaran gelişmeler ve yeni oluşan güçler giderek bu ülkede de ilgili anayasa maddesinin değişmesini dayatmaktaydı. Nihayet Gorbaçov'un yönelimi, glasnost ve perestroika'nın ruhu, bu değişikliğe kapalı değildi. Daha ötelelerinde de.... Girilen yol Batı sistemiyle aynışlaşma yoluuydu. Onun ekonomik -siyasal-toplumsal modellerini adım adım kendi sömürü sistemine yerleştirme yoluuydu. Sorun atılacak yeni adımların zamanlamasındaydı.

Kendine bağımlı D. Avrupa ülkelerindeki liberal değişiklikleri de Gorbaçov yönetimi teşvik etti. Sürecin önünde ayakbağı olan eski parti şeflerini istifaya zorladı. Direnç gösteren Çavuşesku'yu zor yoluyla ve fiziken tasfiye ettirdi. Parti dışı güçlerin buralarda hükümete katılmaları, "KP"lerin iktidar tekellinden vazgeçmelerini, her tür partiye rıza

kutladı. Boynuzlar kulağı geçmişti ama sorun değildi. Kulak da uzamaya devam edecekti nasılsa. Belirli bir sınırı yoktu bu işin. Nitekim isteyen partisinin adını, isteyen cumhuriyet adını, isteyen ülke bayrağını değiştiriyor, isteyen istediği ekonomik-siyasi kararı alıyor, istediği dış bağlantıları geliştiriyordu. Henüz girişilmeyen, gündeme gelmeyen önemli bir şey kalmışsa o da Varşova Paketi ile Comecon'dan ayrılma konusuydu. RSE merkezli askeri ittifak ve ekonomik işbirliğini zayıflayan bağlarla da olsa sürdürme durumundaki bu ülkelerin tek tek ve farklı derecelerde Batı emperyalizmine kapı aralayıp öncelikle mali yönden bağlanmaları, bu arada AT'a başvurulmaları, özel olarak iki Almanya'nın birleşme çabası ve başka şeyler, sosyal emperyalist Doğu Bloku'nun her şeyiyle dağılma olasılığını da kuvvetlendiren somut gelişmeldi. Kaldı ki **Gorbaçov da "Ortak Avrupa Evi" hedefini ilan etmişti açıkça. Emperyalizm-sosyal emperyalizm farkı sonunda ortadan kalkacak, Batı'nın sistemi içinde kaynaşılacak ve mümkün olursa eğer Avrupa'nın batısı ile bir şekilde birleşme de sağlanacaktı.**

RSE açısından büyük tavizler eşliğinde ilerleyen bir süreç bu. Dünya ölçüsünde bir geri çekilişti. D. Avrupa'yı kendi kontrolünde aynı liberal değişim sürecine sokmakla birlikte, ağır ağır Batı'ya terketme veya en azından Batı'yla paylaşma gibi bir gerçeklik içeriyordu. Bundan da önemlisi kendi cumhuriyetler birliği içinde gelişen milliyetçilik hareketleri ve ayrılık eğilimleriyle sadece devlet bütünlüğü tehlikeye düşmekteydi. Baltık'tan Kafkaslar'a, oradan Orta Asya'ya kadar bir çok cumhuriyette milliyetçi örgütler kitlelerin desteğini kazanarak ağırlıklarını ortaya koyarken yerel "KP"ler ve hükümetler yönetimde zorlanıyordu. Federasyon yapısı içinde cumhuriyetlere daha fazla özerklik tanıma gereğinin yanısıra çok partili seçim sistemine geçilmesi de giderek bir ihtiyaç durumuna geliyordu. "KP" tekelinin tek tek bazı cumhuriyetlerde kaldırılıp genelde sürdürülmesi mümkün değildi. Hiç kaldırılmaması halinde o cumhuriyetlerdeki yönetim krizleri ve siyasi kargaşalıklar daha bir büyüyecek, bu da olası kopmaları hızlandıracaktı. Bu durumda çare KP'nin anayasal statüsüne merkezi olarak son vermektir.

Daha önceleri böyle bir şeyin gündeme getirilmemesinin nedeni Gorbaçov liderliğindeki SBKP'nin perestroikayı mevcut iktidar tekelıyla bir yere kadar da olsa kendi programı doğrultusunda ve güçlü bir denetim altında götürmek istemesiydi. Merkezi planda sahip olunan güç ve otorite buna elverişliydi. Ne ki yerel KP'lerin kötüye giden durumu dikkate alınmak zorundaydı. Bundan ayrı olarak Gorbaçov'un parti genel sekreterliğini bırakıp Devlet Başkanlığını Amerikan tipi başkanlık sistemine çevirerek daha güçlü sürdürme isteği SBKP'nin anayasal statüsünü daha fazla zaman geçirmeden değiştirme terherine götürdü onu. Öyle ki 6 ay sonra yapılacak parti kongresini de beklemeden MK toplantısında konuyu gündeme getirdi. İşin ilginç toplantıda sert tartışmalara girdikleri söylenen "tutucu"ların da sonunda öneriye olumlu oy vermeleri oldu. Böylece Lenin önderliğinde ilk sosyalist toplumu kurmuş olan bu büyük partinin 1956 yılındaki 20. Kongresinden beri konünist niteliğinden kopararak sınıfsal öz ve siyasal işlevi değiştirilmiş (proletarya yerine burjuva diktatörlüğünün aracına dönüştürülmüş) olan 70 yıllık öncü rolü bir MK toplantısında oy birliğiyle sona erdirildi. Tabi ki resmîyet kazanması Kongrede olacaktı. Ama böyle tarihi bir kararın öncelikle MK tarafından alınması perestroikanın tüzük müzük tanımayacak kadar

dara düştüğünü de ortaya koydu. Ve alınan karar Batı alemi tarafından "Sovyetler Birliğinde Devrim" diye nitelenip her zamanki demagoji şarlatanlığı içinde abartılı sevinç gösterileriyle kutlandı. Öyle ya, bu da komünizmin başka yerlerden sonra ilk ve en büyük kalesindeki iflasi'nin kanıtı(!) olarak bando mızıkla eşliğinde reklam edilmesi gereken bir önemli gelişmeydi.

En son Azerbaycan gerginliğiyle siyasi geleceği ciddi tartışma konusu olan Gorbaçov milliyetler sorunu üzerinde yoğunlaşılacağı bildirilen MK toplantısında partinin "öncürolü"ne son veren tarihi kararı aldirtmakla hem ülkesindeki parti dışı siyasal güçlere, hem de dış dünyadaki dostlarına daha büyük güven vermeyi, her iki kesimin daha güçlü desteğiyle kendi konumunu ve perestroikayı tehlikelerden korumayı amaçladı esasta. Merkezde ve özellikle de gerginliğin büyüdüğü cumhuriyetlerde siyasi uzlaşmalar, dış ilişkilerde Batı'dan talep edilen büyük mali yardımlar böylece daha kolay sağlanabilecekti. Bu kararla birlikte Gorbaçov'un parti yönetimindeki kişisel ağırlığını azaltıp devlet yönetimindeki ağırlığını arttırma gayreti de, sallantılı liderliğini pekiştirmeye yönelikti. Öyle ki "radikal reformcular" ve "tutucular"la parti içi çatışmalardan kendini sıyırmak, yeni siyasal düzenlemeler içinde daha sağlam bir yere sahip olmak istiyordu. Aynı zamanda daha büyük yetkileri kendi elinde toplamayı... Ne var ki istediği güçlü Devlet Başkanlığı parlamentoda kabul görmedi. Şimdi Fransız modeline benzer daha yumuşak ikinci bir öneri hazırlandı. Bu ikinci öneri kabul gördü ve ilkinden pek de eksik tarafı olmadı. Bir yandan çok seslilik, bir yandan tek adam!

KP tekelinin kalkmasıyla birlikte SB'deki liberal değişiklikler de D. Avrupa ülkelerinde olduğu gibi başdöndürücü bir hızla erişecek. Nitekim bu kararın hemen ardından bir öze İmülkiyet yasası da görüşülmeye başlandı. Bilindiği gibi bu ülkede küçük ölçüde özel mülkiyete daha önce serbestlik tanınmıştı. Şimdi sözkonusu olan büyük mülkiyettir? Büyük topraklar ve fabrikalar dahil üretim araçlarının sınırsız özel mülkiyeti tartışılmaktadır. Serbest piyasa modelinin diğer unsurları da ardarda gündeme gelecek, Batılı tekeliler büyük kayıplar açılacak, Avrupa ekonomisiyle bütünleşme çabası geliştirilecektir.

Siyasi-ekonomik liberalizasyonu hızlandıran Gorbaçov, uluslararası ilişkilerde Batı'ya yeni ödünler vermeyi de eli mahkum sürdürüyor. Son olarak Avrupa'da asker indirimi ve iki Almanya'nın birleşmesi konularında, alışıldığı üzere işi alttan alan taraf oldu. Tüm Avrupa'da ABD'nin mevcut asker sayısı 305 bin, SSCB'ninki 565 bin'di. Karşılıklı indirimde asker sayılarının eşitlenmesi bile ABD'nin lehine olacakken, SSCB onun daha fazla asker bulundurmasına ısrarla gösterdi. Rakibinin çok zayıflamış pazarlık gücünü değerlendiren ABD, karşılıklı 195'er bine düşürmeyi önerdiği asker sayısına Türkiye, Yunanistan, İtalya, İspanya ve İngiltere'de bulunduğu kendi 30 bin askerinin dahil edilmesini istedi. Başlangıçta buna itiraz eden SB iki hafta için de bize gelip anlaşmayı imzaladı. Buna göre SSCB Avrupa'dan 370 asker çekerken ABD sadece 80 bin çekecek ve konvansiyonel silahlarda da buna benzer bir indirim gerçekleştirilecek. ABD ve NATO için bu durum son yıllarda ki bütün uzlaşma ve anlaşmalar gibi çok memnuniyet verici olduğunu belirtmeye bile gerek yok. Kendileri sık sık belirtiyorlar zaten.

İki Almanya'nın birleşmesine de başlangıçta karşı olduğunu söyleyen Gorbaçov, son durumda yeşil ışık yakıyor. Hatta bu tavrını da "tarafsız" bir Almanya'dan NATO'ya

li bir Almanya'ya kadar geliştirdi. Bilindiği gibi B.Almanya ve A3D birleşik bir Almanya'nın NATO içinde yer almasını savunuyorlardı. Başbakan Kohl buna, Doğu'daki muhatapları Modrow ve Gorbaçov'a da benimsetmek için, birleşme halinde NATO üsleri ve askerlerinin yine bugünkü Batı topraklarında kalıp Doğu kesimine yayılmaları formülünü ortaya atmıştı. Herhangi bir ittifaka bağlı olmayan birleşik bir Almanya'nın sahip olacağı serbestlikle eski saldırgan politikalarını yeniden canlandırabileceği endişesiyle başta Polonya olmak üzere D.Avrupa ülkeleri de "tarafsız" bir Almanya'dansa NATO'ya bağlı bir Almanya'yı tercih edeceklerini açıklıyorlardı. Uzmanlar bunun SB içinde daha mantıklı bir tercih olacağı, ya da en azından değerine göre fark eden bir şey olmayacağı görüşündeydiler. Nitekim birleşme sorununa ilk yeşil ışığını yakarken D.Almanya'nın Varşova'dan kopmasına karşılık B.Almanya'nın NATO'ya bağlı kalarak Doğuyla birleşmesine de rıza gösterebileceğini ortaya koydu. Gerçekten de rıza gösterebileceği bir D. Almanya'yı B.Almanya'nın tarafsız olarak mı, yoksa NATO üyesi olarak mı iç edeceği önem taşımaya-
caktı RSE için. Onu kendi etki alanında tutamayacak oldukları ve Batı'ya kaptırmayı göze aldıkları sonra, onun içinde yer alacağı Birleşik Almanya'nın Batı'da nasıl bir konuma sahip olacağını fazlasıyla önemseyip bu noktada ciddi bir ağırlık ortaya koyması, uzlaşmaz tavırlar geliştirmesi pek anlamlı olmayacak, ayrıca böyle bir gücü de kendinde bulamayacaktır.

Doğu-Batı Almanya birleşmesi son gelişmelerle bir ihtimal olmaktan çıkıp gerçekliğe dönüşmeye başladı. Adını da "Demokratik Sosyalizm Partisi" olarak değiştiren D.Alman eski "KP"si ve Hükümeti, ülkesinin B.Almanya tarafından yutulması anlamına gelen birliğe, "yaşlı fakat zengin bir adamla evlenip rahat erme" manitiğiyle hazır duruma geçti. Yeni D.Alman yönetimini tavlayan B.Alman Başbakanı Kohl bir anlamda veli ve vasisler olan 2. Dünya savaşının dört müttefikleriyle bu evlilik işini somutlaştırmak üzere mekik diplomasisine çıktı. Görüşmeler ardından birleşme planı belirginleşip uygulamaya girecek. Henüz taslak halindeki plan öncelikle ekonomik ve parasal birliği öngörüyor. Bunun için zor durumda olan D.Alman ekonomisinin acilen düzülüşüne çıkması amacıyla 10-12 milyar DM'lik bir yardım düşünüyor. Batı sermayesinin D.Almanya'da büyük yatırımlara girişmesi ve en kısa zamanda B.Alman markının Doğuda da ulusal para haline getirilmesi hedefleniyor. Birleşme sürecinde D.Alman ekonomisinin B.Alman Merkez Bankası denetimine girmesi kaçınılmaz görülüyor. Bu arada girilen ve geliştirilecek olan ortak siyasi yapılanmalarla, ekonomik birliğe bağlı olarak siyasal birliğin de sağlanması ve en son konfederatif bir devlette bütünleşilerek sürecin tamamlanması tasarlanıyor. Siyasal alanda şimdiden B.Almanya'nın partileriyle D.Almanya'da yeni kurulanlar arasında sıkı ilişkiler geliştiriliyor. B.Alman SPD'sinin onur başkanı olan Willy Brandt'ın D.Alman Sosyal Demokrat Partisine de onur başkanı yapılması bu alanda çarpıcı bir gelişme olarak dikkat çekiyor.

Sonuç olarak D.Almanya yönetimi B.Almanya'nın siyasal-ekonomik sistemini olduğu gibi kabul ederek birliği gerçekleştirecek, kendi toplumunu Batı modeli Birleşik bir Almanya içinde eritmeye gidecek. Hem de mümkün olan en kısa zamanda. Yapılan açıklamalara bakılırsa önümüzdeki yıl iki Almanya resmen birleşmiş olacak. Bu yılın sonunda yapılması gereken B.Almanya'daki genel seçimlerin de bu hedeflerle ertelenmesi düşünülmüyor.

Şimdi şu Avrupa'daki gelişmeler içinde iki Almanya gibi bir özgüllük olmasa, D.Avrupa'da ve SB'de dört nala giden liberal değişimin Batı'yla bir kavşakta buluşacağını, sözkonusu ülkelerin Batı'yla tamamen ya da hemen hemen aynılaşınca kadar çehre değiştireceğini, "insancıl ve demokratik sosyalizm" adı altında bu ülkelere bal gibi Batı kapitalizminin yerleştirileceğini söylememiz kimilerince alaya alınabilirdi. İyi ki iki tane Almanya varmış.... D.Almanya gibi kendine eş bulma imkânı olmayan diğerlerinin de AT'a girmek için yanıp tutuşmaya başladıkları ve Batı'nın daha fazla ekonomik "yardım" yapması için geri te daha ne kalmışsa eski modelden, hepsini değiştirmeye hazır oldukları dikkate alınırsa, durum gayet açıktır. Sınır tanımayan gidiş D.Almanya'ya özgü değildir. Bütün o ülkeleri böyle bir mecraya sokan ise, bürokrat kapitalizmin açmazlarıdır.

Kitleler bir yandan liberal burjuva etki ve yönlendirmeler altında hareket edip sosyal-faşist baskı mekanizmalarına burjuva demokratik taleplerle karşı çıkarken, bir yandan da bu liberal değişimin önceki süreçte "sosyalist" görünümü sürdürme belasına korunmuş olan parasız eğitim, parasız sağlık-ulaşım hizmeti, ucuz konut vb. sosyal olanakları elinden çekip alma, kısıtlama, işsizliği hızla arttırma, ücretleri dondurma, yüksek enflasyonla eritme, kuyrukları kaldırıp pahalı ithal mallarla dolu vitrinleri seyrettiğine gibi sonuçlarına karşı mücadele yükseltecektir. Ki bu "acı reçete" etkilerinin şiddetli biçimde kendini hemen göstermeye başladığı Polonya'da 10 yıl boyunca Walessa'nın peşinden sürüklenmiş olan işçi sınıfı şimdi Walessa ve yandaşlarının yönetimine karşı büyük direniş hareketleri geliştirme hazırlığındadır. Daha büyük, daha gelişkin kitleleriyle Rus işçileri başta olmak üzere SB ve D.Avrupa ülkelerinin işçi sınıfı, diğer emekçileri şu an Polonya'da görülenlerin çok daha ötesinde acı gerçeklerle yüzyüze geldikçe 30 yıldır tahrip edilip en son yadigarı gibi kalmış kırıntıları da tasfiye edilmekte olan sosyalist sistemin bürokrat-liberal her tür kapitalizme üstünlüğünü kuvvetle hissedecek ve bu alternatifini yeni öncü müfrezelerle tekrardan güçlendireceklerdir.

Doğu Almanya'dan Rusya'ya bundan böyle sosyal-demokrasinin hakim olacağı söyleyen burjuvazi ilk etap için bir gerçeği ifade ediyor olabilir. Ama ya sonra? O sosyal-demokrasinin geleceği nasıl olacak? Bugünkü kamuoyu yoklamaları onu da gösteriyor mu? Büyük dış sömürü kanallarıyla beslenip kitleleri uzun süre avutma ve aldatma olanağı bulunmayan bir sosyal-demokrasinin durumu parlak olabilir mi? Olamayacağına göre "komünizmin ölümü"ne dair erken sevinç çığlıkları da kursağında kalacaktır, tüm sömürücülerin. O yüz yıl önce bir "heyula" dir, yüzyılın ortalarında bir "baş belası" şimdilerde "insan aklının geç anlaşılabilir yanılgısı" ... Her neyse, asıl ne olduğu, bir daha kirlenemeyecek ölçüde ezilen insanlık onu yüceltip bir dünya sistemine dönüştürdüğünde tarih tarafından saptanacaktır en iyi. Varsın sövenlersövsün, dönenler dönsün, maske edinmiş olanlar yırtıp atsın, bir de üzerine çıkıp tepinsinler şimdi. O dünyanın her yerinden tüm düşmanlarının yüreklerini ağzına getiren "örtükücü bir hayalet" gibi peyder pey başını kaldırıp doğrulacaktır yeniden. And dağlarından Munzurlara onun yaşayan ve savaşan cengaverleri ruhlarını karatmasınlar yeter ki. Sahte komünizmin ölümü, sınıf mücadelesinin diriliş ve şahlanışından başka bir şeye yaramayacaktır uzun vadede.

Devrimci-Demokrat Memurlara Düşen Görevler:

Melih GÜRKAYA

1982 Anayasasında yer alan 2821, 2822 sayılı iş yasaları, işçi sınıfının mücadelesini engelleme misyonunu yüklenmişti. Ancak gelinen aşamada değil 2821, 2822 sayılı yasaları, Polis Selahiyetleri Yasası bile (ki toplumsal muhalefetin zerresini dahi zorla bastırıp engellemek gibi bir işleve sahip) işçi sınıfının kendi ekonomik-demokratik talepleri için başlattıkları mücadeleyi engelleyememiştir. Engellemezde. Zira tarih, kitlelerin kahredici gücünün üstünlükleri ile doludur. Kitlelerin örgütlü gücü karşısında egemenler, sürekli acze düşmüş kitleleri pasifize etme yoluna gitmişlerdir. Dönem dönem geri adım atarak, reformlara başvurarak durumu idare etmeye de gitmektedirler. Ülkemizde 1961 Anayasası bunun en açık örneklerindedir. Ancak aynı egemenler, kitlelerin gelişen mücadelesini reformlara hapsedemeyeceklerini anladıklarında da hiç tereddüt etmeden zora başvurmaktan, hatta kendi koydukları yasaları dahi çiğniyerek reformları rafa kaldırmaktan çekinmezler. Tıpkı 12 Mart, 12 Eylül Askeri faşist diktatörlüklerinde olduğu gib...

12 Eylül sürecini hep birlikte yaşadık ve gördük. Bu süreçte birlikte bastırılan toplumsal muhalefet yıllar sonrada olsa yeniden toparlanarak kendi ekonomik-demokratik taleplerine sahip çıkmakta, egemenler tarafından gaspedilen haklarını geri almak için mücadele etmektedir. Faşist yasaların dikenli telleri arasında hapsedilen ekonomik-demokratik haklarımızın egemenler tarafından gönüllü verilmeyeceği hepimizce iyi bilinen bir gerçektir. İyi bilinmesi gereken diğer bir gerçek ise şu; Ekonomik-demokratik haklarımızın faşist yasalarının dikenli tellerinden kurtarmanın biricik yolu; kitlelerin örgütlü, bilinçli mücadelesidir. Burjuvazinin çetşitli kliklerinden ve onların sahte demokrasi havariliğinden medet umma yerine, kendi öz gücümüzün yaratıcılığını kullanmak en doğru olandır. 2821, 2822 sayılı iş yasalarının parçalayıp Grev hakkını kullanan ve önemli mevziler (ekonomik-demokratik) kazanan, işçi sınıfı gibi yada YÖK'e karşı başkaldırıp mücadeleyi mevcut iktidara yönelten öğrenci gençliğimiz gibi.... Yine son zamanlarda homurtu halinde olan yoksul köylülüğün yer yer patlaması gibi örnekler dik-kate değerdir. Burada dikkat çekmemiz gereken bir konu var. İşçiler ekonomik-demokratik, öğrenci gençlik akademik-demokratik talepleri için, köylülük ekonomik-demokratik haklar için sesini her geçen gün yükseltirken, memurların mücadelesi çok gerilerde seyrediyor olması olumsuz bir durumdur. Bu olumsuz durumun bir çok nedeni var kuşkusuz. Nedenler arasında esas olarak, faşist yasaların vahşi uygulamalarının yanında sözkonusu kitlenin sınıfsal yapısında önemli bir rolü vardır. Bu nedenlerin ikisi bir araya

gelince memur kitlesinin olumsuz bir konumda kalmasına neden olmaktadır. Diğer yanıylada bir türlü örgütlülüğün sağlanamaması yine en önemli nedenler arasına girmektedir. Ayrıca devletin bürokratik çarkının içinde olmalarında devlet açısından önemli bir avantaj. İstedığı şekilde müdahale edip kontrolü sağlayabiliyor. Dipçik zoruyla sağlanan bu kontrolün ömür billah sürmüyeceğini, sürdürmeyeceğini egemenler de çok iyi biliyorlar. Bir kontrol mekanizmasında, tüm kamu kurum ve kuruluşlarına yerleştirdikleri Türk-İslam Sentezi çizgisinde olan gerici-faşist kadrolarla sağlamaya çalışıyorlar. Bu konuda da bir hayli başarılı olduklarını itiraf etmek durumundayız. Ayrıca egemenlerin kendi düzenlerini sağlama almak için kurum ve kuruluşlarını böylesine şekillendirmeleri yeni bir durum değildir. Bunu yıllardır yapıyorlar, bundan sonrada yapacaklardır. Önemli olan onların ne yaptığı yada yapacağını iyi bilmek ve bizim neleri nasıl yapacağımızı bilince çıkarıp bu temelde harekete geçmemizdir. Onlar elbette düzenlerinin devamı için bir dizi yöntemler kullanıyorlar. Bizlerde bu düzenden hoşnut değilssek ve devamını istemiyorsak-ki istemiyoruz- o halde kullanacağımız sayısız yol ve yöntem vardır. bunların en başında gücümüzü birleştirerek örgütlülüğümüzü oluşturmak gelir.

Kamu çalışanları mevcut örgütsüzlüğe ve dağınkılığa son vermek zorundalar. Çalışan nüfusun önemli bir bölümünü oluşturan kamu çalışanları, bürokratik despotluğun ve sömürü çarkının dişlileri arasında kıvranıp durmaktadır. 12 Eylül Askeri faşist diktatörlüğü boyunca en azgın sömürü-baskı mekanizmasına tabi tutulan kesimlerden bir kuşkusuz kamu çalışanları (memurlar) olmuştur. Sıkıyönetim kanunlarının hüküm sürdüğü dönem boyunca ve hala bugün en ufak bir ekonomik-demokratik talepte bulunamamış, bulunanlar ise yasalara karşı geldiklerinden ötürü ya sürgüne gönderilmiş veya görevden uzaklaştırılmıştır. Hatta birçoğu sırf bu yüzden gözaltına alınmış işkencelerden geçirilmiştir.

1982 Anayasası'nın, mevcut sistemi pekiştirme, sömürü çarkını garantiye alma, bir yanıyla da "demokrasiye geçiş" şartlatanlığının bir ürünü olduğunu hepimiz biliyoruz. "Demokrasiye geçiş"! Ama kimin için demokrasiye geçiş? Elbette işçinin, memurun, öğrencinin köylünün ve dargelinin çıkarları için demokrasiye geçiş değildi bu. O sadece komprador bu ve toprak ağalarını sömürü mekanizmasını daha iyi işletmesi için atılan sahte demokrasi narasındadır başka bir şey değildi. Bu "demokrasiye geçiş" sürecinde kitlelerin çeşitli kesimlerini ustaca uyutmasını becermiş, uyutamadıklarını da zorla uyutmuşlardır. Özellikle kamu çalışanlarının gasp edilen haklarını bir daha elde etmemele için çok ustaca yöntemler elde etmişlerdi. "Devlet memur

hiçbir partiye, derneğe, sendikaya üye olamaz, faaliyette bulunamaz ve bu tür kuruluşların kurucusu olamaz" şeklindeki anti demokratik, faşist hükümlerle kamu çalışanları üzerindeki her türlü uygulamayı yasallaştırdılar. Bu uygulamaların, neler getirdiğini, nasıl ezdiğini, sömürdüğünü, kamu çalışanlarını nasıl köleleştirdiğini burada detaylandırmamıza gerek yok. Zira tüm kamu çalışanlarını (devlet memuru) bu süreci bizzat yaşadı gördü ve hala yaşıyor. Bundandır ki bize düşen görev yaşananları teker teker aktarmak hatırlatmak değil, nelerin nasıl yapılması gerektiği konusunda zaman kaybetmeden harekete geçmektir. Bu hareketin üstüne basıp yükseleceğini hepimiz biliyoruz. Bu zemin; kamu çalışanlarının insanca muamele görmelerini ve insanca yaşamak için gaspedilen tüm ekonomik demokratik hakların yeniden kazanılması, pekiştirilerek daha ileri götürülme zemindir.

Türkiye'de kamu çalışanlarının kaybedecek bir dakika zamanı kalmamıştır. En kısa zamanda güçlerini birleştirip kendi örgütlülüklerini yaratarak, gaspedilen haklarını geri almak ve yeni kazanımlar elde etme mücadelesini yükseltmelidirler. Bugün acil olarak oluşturulması gereken mesleki örgütlülüklerin esas hedefi kamu çalışanlarının sendikal platformun bir çekirdeği görevini yüklenmeleridir. Bu mesleki örgütlülükler daha fazla görevler yüklenmesi doğru değil. Doğru olmadığı gibi, kamu çalışanlarının bir çatı altında toplanmasını engelleyecektir. Bunun pratiğini geçmiş dönemlerde açıkça yaşadık. Bugün hala yanlış yöntemler kullanarak mesleki örgütleri oluşturma çabasında olan anlayışlarla uzlaşmamalı, aksine onlara doğru yöntemleri benimsetip daha iyiye doğruya götürmek için, sabırlı, özverili ve olgun davranmak durumundayız.

Sözkonusu mesleki örgütler, bugün kimi oluşturulmuş, dizi oluşum sürecini yaşamaktadır. Dolayısıyla buralarda dizi sorunla karşı karşıya kalacağız. Bir yanı sıra hakim sınıfların bizleri engelleme çabaları, diğer yanı sıra reformist-revizyonist ve dar-grupçu anlayışların objektif olarak devrimci-demokrat Memurların Birliğini ve mücadelesini engelleme, sabotaj etme durumları vardır. Bunlar bugün yer yer yaşanmaktadır. Özellikle mesleki temeldeki örgütlenmeler (dernek) son zamanlarda yaygınlaşıyor. Bu mesleki örgütlenmelerde reformist-revizyonistlerin mantığını biliyoruz. Bunlar daha çok mevcut durumu koruma kaygılarının hareket edip, icazetli bir dernekle sorunu çözmeye çalışıyorlar. Bu anlayışlarına karşı çıkarılan ise "anarşist-terörist" gibi suçlamalarla kitleler nezdinde teşhir etmeyi hiç ihmal etmiyorlar. Bunlara karşı devrimci demokratların takınıması gereken tavır şu olmalıdır: Mesleki derneklere yada platformlarda bunların anlayışları teşhir etmeli ve alternatif anlayışlarla kitleler eğitilmelidir. Bu yapılırken, yöntem olarak onların kullandıkları yada baş vurdukları seviyesiz yöntem ve burjuva entrikalara düşmeden sonuna kadar sabırlı, inatçı, sürücü olmak durumundayız. Bu onlara karşı kullanacağımız en doğru ve akıllıca yöntem olacaktır. Aynı zamanda kitleye güven vermenin ve düşüncemizin kitleselleşmesinin en uygun, en doğru yoludur. Bununla birlikte reformist-revizyonist düşünce sahipleri ile kişisel sirtüşmeden, grupsal kışımalardan mutlaka uzak durmalıyız. Reformist-revizyonistlere karşı diğer bir yöntemde devrimci-demokrat zeminde olan bütün güçlerle birlikte hareket ederek sözkonusu anlayışı tecrit etmektir. Bu somut kollarla göre başvurulması gereken bir yöntemdir.

D.D.M.B ve mücadelesin engel olan diğer bir anlayış-dar-grupçu ve fokocu anlayıştır. Bu anlayışa özellikle

mesleki örgütlülüklerde dikkat etmek zorunludur. Zira geçmişten beri var olduğu yerlerde kitleleri bölmüş, ekonomik sorunlarına karşı soğutmuş, ve objektif olarak kitlelerin sorunlarına sahip çıkmayı sabotaj etmiştir. Sınıfın çıkarları yerine kendi dar-grupçu çıkarını, sınıf mücadelesine yerine kendi grup mücadelesini koymuştur. Türkiye devrimci demokrat hareketi bu anlayışın bedelini ağır ödemiştir.

Bugün hâlâ aynı anlayışlara sahip olanlar mevcuttur. DDM'lara düşen görev, bunların sol-sekter anlayışlarına karşı bıkmadan usanmadan doğru yöntemlerle mücadele etmektir. Bu anlayışlara karşı mücadele etmeyip, mesleki örgütlülükleri onlara terketmek yanlış anlayışlara bile bile prim vermek, hatta ödüllendirme anlamına gelir. Ki bu da DDMB'ne ve mücadelesine çok büyük zararlar verir. Onların grup çıkarlarına karşı bizler, kitlelerin çıkarına, onların dar-grup mücadelesine karşı bizler sınıf mücadelesinin gereklerine baş vurup uygulamamız durumunda sonuçta kazanacak taraf biz olacağız. Kısa vadeli bir takım kazanımların peşinde koşmak yerine, uzun vadeli kitlelerle zamanın en doğru yöntem olduğunu unutmamalıyız. Zaman zaman bazı arkadaşlarımız mesleki örgütlülüklerde dar, grupçu, sol sekter anlayışlar var diye oralarda mücadele etmekten çekinmektedirler. Bu anlayış kesinlikle yanlıştır, aynı zamanda kolaycılığı seçmektir. Türkiye'de kamu çalışanlarının ön plana çıkan ve acil olarak çözülmesi gereken sorunlarının başında sendika ve toplu sözleşme sorunlarıyla birlikte, fazla çalışmak, ücret, özlük haklarının sınırlandırılması, sürgünler, görevden uzaklaştırmalar, siyasi baskılar, anti-demokratik uygulamalar vb.'leridir.

Tüm bu sorunların kaynağı elbette hakim sınıfların, baskı, sömürü, insanlık dışı sisteminde yatmaktadır. Bunların bir bütün olarak çözülmesi ancak ve ancak bunlara kaynaklık eden her türlü eşitsizliğin, çirkinliğin, kaynağı mevcut sistemin ortadan kaldırılmasıyla mümkündür. Mevcut sistemin çirkeflilikleriyle birlikte ortadan kaldırılıp, tarihin çöplüğüne atılması, "ben insanca yaşamak istiyorum" diyen herkesin, yaşamın her alanında güçlerini birleştirip mücadele etmesiyle mümkündür. Aksi durumda bu kahrolası yaşam koşullarından kurtulmak mümkün değildir.

İşte DDMB bu temel perspektifiyle hareket etmek durumundadır. Bu temel perspektif ile kamu çalışanlarının sorunlarını ele almak, kamu çalışanlarını kendi öz örgütlülüklerinde (dernek-sendika vb.) örgütleyip önderlik etmek ve sınıf mücadelesine aktif olarak katılımını sağlamak durumundadır. Daha çok kamu çalışanlarının bulunduğu yerlerde sendikal mücadeleyi ön plana çıkarmak ve bunun için platformlar oluşturarak mücadeleyi geliştirmek gerekmektedir. Birey olmaktan kurtulup, gücümüzü kolektif üretkenlikle seferber etmeliyiz. Bunun için bilinçli, özverili, ve sabırlı çalışmak durumundayız. Doğru perspektiflerle suskunluğa ve duyarsızlığa son vermek bizim görevlerimiz arasındadır. İki kişi olsak bile, o iki kişinin gücünü mutlaka kolektif üretkenliğe dönüştürmek ve bilinçli seferber etmemiz durumunda çok büyük kazanımlar elde edebiliriz.

Kamu çalışanlarını (devlet memuru) ayırtırdığımızda, Öğretmenler, Doktorlar, Hemsireler, Teknik Sağlık Elemanları, Maliye Memurları, PTT Memurları, Belediye Memurları, Kara, Demir, Hava, Deniz Yolları Memurları şeklindeki ayrırabiliriz. Ancak bunların hemen hemen hepsinin ortak sorunları, hiçbir örgütlenme ve hak arama hakkına sahip olmamalarıdır. Bununla birlikte, fazla çalışma, sürgün, siyasi baskı, özlük haklarının sınırlandırılması, ücret vb. vb.

ise diğer ortak sorunlarıdır. Bunun yanında her mesleki dalın kendine özgü sorunları mevcuttur. Bu durum, mesleki temelde örgütlülüğünü ön plana çıkarıp onu genel örgütlenmeye bütünleştirmemizi emrediyor. Mesleki örgütlenme ele alınırken mutlaka genelle birleştirme perspektifi ile ele alınmalı ve uygulanmalıdır. Sadece mesleki temelde ele alıp, onu genelle birleştirmemek; bir yanıyla statükoyu koruma, diğer yanıyla da henüz yeni oluşum halinde olan kamu çalışanlarının örgütlülüğünü bölme konumuna düşer.

Bugün varolan mesleki örgütlülüklerde çalışmanın yöntemi ve devrimci demokratlara düşen görevleri somutlarsak;

-- Devrimci Demokrat Öğretmenler;

Türkiye'de öğretmenlerin geçmişteki mücadelesi esas olarak reformistlerin önderliğinde olduğundan dolayı, bugünün öğretmenlerinin parlak bir mirasa sahip olduklarını söylemek hayli zor. Ancak geçmiş mücadele deneyiminde olumlu dersler çıkararak, bugünün ve geleceğin öğretmen mücadelesini sağlam zeminler üzerinde kalıcı bir hale getirebiliriz. Bunu başarabilmenin yolu; sınıfsal bakış açısıyla, düzen alehtarlığının birleştirilmesi sabırlı, bilinçli ve özveri ile ele alınmasında geçer.

Geçmişte TÖB-DER vardı, bugünde Eğitim-Der, TÖB-DER içindeki devrimci demokrat öğretmenler reformist çemberi kırıp mücadeleyi sınıfsal bir zeminde kitleselleştiremediler. daha çok bireysel yada dar-grupçu davranışlar başarısızlığın nedenleri arasında önemli bir yer tutmaktadır.

EĞİT-DER'i kuran anlayışın, TÖB-DER'den önemli bir farklılığının olmadığı açık. EĞİT-DER'ciler daha çok icazetli bir dernekle olayı geçiştirmeye çalışıyorlar. Oysa bugün öğretmenlerin sendika ve toplu sözleşme gibi önemli bir sorunu vardır. Bunu ön plana çıkarmaktan köşe bucak kaçıyor EĞİT-DER yöneticileri. Bakanlara rica minnette bulunarak dernek kurma mantığını ön plana çıkarıp, öğretmenlerin sınıfsal temelde gelişen düzen alehtarlığını nötralize etmeye çalışıyorlar. Ve bunu, diğer bütün kamu çalışanlarının ortak sorunlarından kopararak, güçleri parçalıyarak pasifize etmeye çalışıyorlar.

Devrimci Demokrat Öğretmenlere düşen görev; tüm bu oyunlara karşı güçlerini birleştirerek öğretmenlerin sendika, toplu sözleşme ve diğer bütün haklarını elde etmek için kendi öz örgütlülüklerini denetimine alıp, diğer kamu çalışanlarının güçleriyle birleşerek, mücadeleyi sınıfsal zemine oturtmaları zorunludur. Bunu yapmamak ekonomik demokratik haklarına sahip çıkmamakla eş anlamlıdır. Aynı zamanda mevcut sistemin insanlık dışı uygulamalarını sessizce onaylamaktır.

İster küçük bir köy okulunda, ister bir metropolde olsun, bunduğumuz her alanda bunun örgütlülüğünü oluşturmak ve yaygınlaştırmak devrimci demokrat öğretmenlerin vazgeçilmez görevidir. EĞİT-DER içinde çalışarak devrimci demokrat öğretmenlerin birliğini oluşturmalı. EĞİT-DER'e üye olmak ya da gidip gelmek ya da sorunun çözümeceğini hepimiz biliyoruz. Yapılması gereken şey orada bizzat sorumluluk yüklenmek, önderlik etmektir.

-- Belediye, maliye, PTT memurları bugün halthazırda varolan mesleki derneklerine sahip çıkıp, bu mesleki örgütlenmeleri sendikal örgütlenme için bir sıçrama tahtası ve sendikal örgütlenmenin bir çekirdeği durumuna getirmeleri gerekmektedir. Bu mesleki derneklerin bazılarında dar-grupçu anlayışların var olması, devrimci demokrat memurların buralara gitmesinin önünde kesinlikle bir engel değil-

dir. Biz kendi doğru anlayış ve yöntemlerimize inandığımız sürece buralardaki yanlış anlayışları bertaraf edebiliriz, oraları sınıfın genel çıkarları için kullanılacak yerler durumuna getirebiliriz. Söz konusu mesleki örgütlenmeleri hiç bir zaman olduğu gibi koruma mantığına sahip olmadan, onu bugünkü sendikal platformların odağı haline getirmeliyiz. Zaten sendikal oluşum yaratılıp tüzel kimlik kazanmasıyla esas olarak kitle buralara yönelir. Ama taban örgütlülüğü olması açısından, mesleki derneklerin önemini küçümsememek gerekir. Zira bu bir taban örgütlülüğüdür.

İstanbul'da kurulu olan Belediye Memurları Derneği (BEM-DER), PTT Çalışanları Yardımlaşma Derneği (PTT-ÇAYAD), ülke çapında yaygınlaştırılması için çaba sarfedilmektedir. Özellikle Ankara, İzmir, Bursa, Adana vb. büyük illerde bu derneklerin şubeleri mutlaka açılmalıdır. Bu görev söz konusu illerde bulunan devrimci demokrat memurlara düşmektedir.

Henüz oluşum halinde olan Maliye Memurları Derneği (MAL-DER)'de keza yaygınlaştırılmalı, söz konusu illerde şubeleri en kısa zamanda açılmalıdır. Bu şubeler hiçbir zaman dar grupçu anlayışların tekeline terk edilmemelidir. Alabildiğine kitleselleşmesi için devrimci demokratlar hemen harekete geçmeli ve üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmelidirler.

-- Tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan doktor, hemşire ve teknik sağlık elemanlarının sorunlarına sahip çıkış perspektiflerinde aynı olmalıdır. Devrimci demokrat doktorların görevi Tabipler Odası ve benzeri mesleki kuruluşlardan ziyade, sağlık kesimindeki tüm memurların gücünü sendikal bir platformda toplamak ve mücadeleye kanalıze etmektir. Sağlık memurlarının bugün yoğunlaşması gereken mesleki örgütlülüklerin "Sağlık Teknik Elemanları Derneği" olmalıdır. Güçlerini burada birleştirecek olan devrimci demokrat sağlık elemanlarının esas yönelimi, tüm kamu çalışanları ile güç birliği yaparak, sendika, toplu sözleşme ve benzeri haklarının elde edilmesi mücadelesini ivmelen-dirmek olmalıdır. Buralardaki devrimci demokrat doktor hemşire ve teknisyenlere düşen görevlerden biride, dar grupçu, sol sekte anlayışlara olduğu kadar, reformist ve revizyonistlere karşıda mücadele etmek ve düşünceleri kitleselleştirmektir. Tek tek birey olmaktan çıkıp, örgütlü bir güce haline gelmek için tüm gücümüzle harekete geçmeliyiz.

Aynı sorunlar, kamu kesiminde olduğu gibi özel sektöre bağlı sağlık kuruluşlarında çalışan elemanlarının da Bu kesimdeki güçlerle diğer güçler birleştirilmelidir.

--Kara, Demir, Hava, ve Deniz yollarındaki memurlar da mesleki derneklerini bu anlayış doğrultusunda ele alarak güçlerini diğer bütün güçlerle birleştirmek için sendikal platforma aktif olarak katılmak zorundadırlar. Özellikle Denizyolu memurlarının gücünü bölen ve kitleyi örgütlülükte uzaklaştıran anlayışa karşı mücadele edilerek bir tek mesleki dernek çatısı altında birleşilerek sendikal mücadele odağı haline getirilmelidir. Ayrıca bu derneğin şubelerini diğer illerde de faaliyete geçirmek mücadelenin geleceği açısından büyük bir öneme sahiptir. Buradaki Devrimci Demokrat Memurların diğer bir görevi de, bu iş kolunda çalışan işçilerle güçbirliği yapmak ve birlikte mücadele geleneğini yaratıp sürdürmektir.

DDMB ve mücadelesi bugün cılız olmasına rağmen sağlıklı politikalar üretip, bu politikaları hayata geçirmek için uygun yöntemler tespit eder ve kullanırsak yakın gelecekte kitleselleşip önemli bir güç haline gelmemesi için bir neden yoktur.

Gerçek terörist kimdir?

Bugünlerde, egemen sınıflar tarafından sürekli bir tarzda "terörizm" olgusu işlenmekte ve ülkede siyasal gündemi meşgul etmektedir. Demokrat, aydın geçinen gruplar da bu koroya katılarak "terörizm"e cephe almakta ve özünde faşist olan bu düzeni meşru göstererek, "demokrasi"ye sahip çıkmaktadırlar. Bunların yanısıra burjuva artıklarının yalayıcısı olmakta yeminli gözükten legalizm tutsakları da silahlı eylemlere lanetler yağdırarak, düzenin devamı noktasındaki niyetlerini açığa vurmaktadırlar. Bütün bunlar, devletin gerçek niteliğinin gizlenmesinden başka bir şey olmayan egemen ideolojinin yansımaları ve halka yönelik resmi-sivil, faşist saldırıların gizlenmesi için bir bahane, niteliği taşımaktadır.

Egemen sınıflarla, egemenlik koşullarında yaşayan emekçi yığınlar arasındaki karşıtlık, doğası gereği toplumsal alana şiddetli çatışmalar biçiminde yansır. Hakim olanlar tarafından uygulanan ve tirmandırılan zor, kaçınılmaz olarak karşı zoru doğurur. Ülkenin ekonomik, tarihsel ve toplumsal koşullarının bir sonucu olarak zayıf olan egemen sınıflar, varlıklarını sürdürülebilmek, ömürlerini biraz daha uzatmak için baskı ve şiddeti sürekli kılmak ve buna uygun örgütlenmeleri oluşturmak durumundadırlar. Bu saltanata bir son vermek ve özgür bir dünya için yürüyen yığınlar da, bunlara karşı aynı araç ve gereci kullanmak zorundadırlar. Zora zorla, silaha silahla, orduya orduyla karşı koymak bir kanundur. Bu kanunu anlamayanlar, halkın haklı ve meşru şiddetini bile "terörizm" olarak adlandırmakta, ona karşı egemenlerin cephesinde yer alabilmektedirler. Oysa, tarihsel gelişmenin önündeki her türlü engele uygulanan şiddet, haklı ve meşrudur. Desteklenmeli ve savunulmalıdır. Aynı şekilde, bu gelişmeyi kösteklemeye çalışan, halka karşı yapılan her türlü şiddetin düşmanı olmak, karşı çıkmak gerekli ve zorunludur. Bunun orta yolu yoktur. Ya birinden yana olunulur ya da öbüründen...

Toplumsal alanda ortaya çıkan şiddetin her şeyden önce ayırımı yapmak gereklidir. Bu ayırımı yapmak aynı zamanda haklı ve meşru ile, haklı olmayanın tesbitini de yapmak demektir. Her türlü şiddeti ve zoru "terörizm" olarak adlandırıp reddetmek, lanetler yağdırmanın sonunun burjuva karargahına sürükleneceği ve haklı olan şiddetin, karşısına çıkacağı açıktır. Terör tarihsel bir olgudur. Devrimci mücadeleye bireysel terör ise küçük-burjuva sapkınlığının ve tepkiseliliğinin bir ifadesi olmakla beraber ilke olarak onu reddeden ve "hiç bir zaman, asla" diyen anlayışlar da, tarihsel birer olgu olup, burjuva sapkınlığının bir başka çeşididir. Her iki anlayış da burjuva karargahlarında konaklar.

Tarih gerçek anlamda tek bir terörist tanımıştır. O da egemen sınıfların militarize ettiği ve ezilen yığınlar üzerinde bir baskı aracı olarak örgütledikleri devletin halka karşı uyguladığı gerici şiddettir. Dikkat edilirse devlet, ordusuyla-polisiyle, Millî istihbarat, kontr-gerilla örgütleriyle, organize edilen sivil mihraklarıyla halkın karşısına dikilmektedir. Ve bu örgütlenmeler, baskının, vahşetin ve terörün birer simgeleri olarak ortada durmaktadırlar. Bunlar yetmiyormuş gibi, koruculuk, "özel tim" ve sivil savunma olarak adlandırılan "teritoryal birlikler" gibi daha nice gerici şiddet örgütleri örgütlenilerek, halkın üzerine salınmaktadır. Haklı ve meşru bir zemini olmayan, bu örgütlenmelerin yürüttüğü terö-

rizm görmezlikten gelinirken, öbür yandan halkın haklı ve meşru şiddetine lanetler yağdırmak neyin nesidir? Bu halk üzerindeki terörü, baskıyı ve vahşeti gizlemeye çalışma çabasından başka bir şey değildir. Fakat hiçbir çaba ve çarpıtma, devletin uyguladığı terörü, gerçekleştirdiği katliamları meşru ve haklı kılamaz, onları gizleyemez. Çünkü, o tarihsel girişim ve yönelim olarak haksız bir zemindedir. Onu uyguladığı zor da kurtaramayacaktır.

Egemen sınıfların ideolojik alandaki kaleşörleri ve yol göstericileri, eskiden beri sürdürdükleri komünist ve devrimci örgütlenmeleri "terörist" olarak gösterme çabalarına son günlerde bir hayli hız verdiler. Buna neden olan veya neden olarak gösterilen iki önemli olay vardı. Bunlardan ilki, Ocak ayının 24'ünde, geçmişte Hüseyin CEVAHİR'in katledilmesinde rol oynayan, 2 Eylül 1977'de 1 Mayıs mahallesindeki gecekondu yıkımını yöneten ve yapılan saldırılarda 12 işçinin katliamını gerçekleştirip, halka yönelik dolaylı-dolaysız, irili-ufaklı bir çok saldırının başında görülen Emekli Albay Recep Uğurlutan'ın halkın nefretinden kurtulamayıp kurşuna dizilmesi; öbürü de, Ocak ayı sonlarında, 89 1 Mayıs'ında halka ateş edip, bir devrimcinin ölümüne sebep olan bir polisin cezalandırılmasıdır. Yani, devlet tarafından organize edilen iki 'resmi terörist'in, halkın adaleti tarafından cevaplandırılması olaylarıdır. Bu tür eylem olumluluklarını terörizm olarak lanse etmenin olsa olsa yoz burjuva mantığından hareket etmek olduğu açıktır. Halka ve devrimcilere işkence yapan, baskı uygulayan, kurşun sıkın kim olursa olsun, halkın devrimci şiddetiyle karşılaşması doğru ve meşrudur. Proleter devrimler bu tür eylem olumluluklarını savunup desteklerken, aynı zamanda bunların coşkun bir kurtuluşu sağlayamayacağı, coşkun kurtuluşun kitlelerin aktif katılımıyla gelişecek olan uzun erimli savaşla mümkün olacağını bilincindedirler.

Aslında hakim sınıfları ürkün, bunca telaşa düşüren olay, halkın devrimci şiddetinin bir göstergesi olan bu iki olayın yanısıra, kitlelerin yükselen mücadelesinin silahlı çatışmalara varma noktasındaki eğilimi ve yönelimidir. Proletaryanın öncüsü buna dikkatle eğilmek zorundadır. Diğer yarıdan, dağların sınır tanımayan öfkesinin, özgürlük savaşçılarının oralarda yankılanan yürekli sesleri de bir top mermesi gibi şaşkına çevirmektedir egemen sınıfları. "Demokrasi elden gidiyor", "12 Eylül öncesi mi geri geliyor", "Demokrasimiz tehlikede" vb. teranelerinin altında yatan gerçek, ekonomik ve siyasal alandaki çıkmazlarla ifade edilebilir ancak. Yığınların giderek artan hoşnutsuzluğu da bunun toplumsal alandaki yansımasıdır. 12 Eylül Cuntasının elebaşısı ve bir numaralı terörist Evren, hükümet ve muhalefetteki burjuva partilerine birlik çağrısı yapıyor. Burjuva basını "terörizm"e karşı kampanyalar açıyor. Devlet terörünü gizlemek için vargüçüyle çalışıyorlar. Sosyal-demokrat geçinen bazı aydın ve burjuva partileri, şiddet eylemlerine karşı ulusal birliği işliyorlar. Biz bütün bunları iyi anlıyoruz. Halkın devrimci şiddetinin bunları korkuya boğması iyi bir şeydir. Fakat hakim sınıfların yeni yeni provakasyon ve katliamlarına karşı uyanık olmayı, bu tür saldırılara karşı halkın öfkesini çıkarmayı görmek lüzum. Muammer AK-SOY'un öldürülmesi, bu tür provakasyona iyi bir örnektir. Ö-nümüzdeki süreçte bu tür provakasyonların giderek artaca-

bir şeydir. Egemen sınıflar ve uşaklarının yükselttiği terörizm teranelerine burjuva düzeninin sınırları içerisinde "bir tas çorbayı barış içerisinde içmek" isteyen modern-revizyonistler de, silahlı başkaldırıya lanetler yağdırarak katılmakta ve düzenin yedeği olma konumlarını garanti altına almaktadırlar. Ama toplumsal devrim için, siyasal iktidar için ayağa kalktıklarını iddia eden bazı oluşum ve akımların da çaktırmadan bu koruya katılmaları ve silahlı mücadeleye öcü gibi bakmalarını anlamak düşündürücü olsa gerek. Bunların da netice itibarıyla konaklayacakları yer, hiç kuşku yok ki, burjuvazinin legalizm sofrasıdır. Tarih bunun örnekleriyle doludur.

Bugün üniversiteleri polis karargahları haline getirip de öğrenci gençlik üzerinde terör estiren, en masum talepler uğruna gelişen gençlik hareketi üzerine çevik kuvvetini salıp, kanla boğan kimdir? Dağların özgürce yükselişine kızan ve tankıyla, topuyla, özel timleriyle oraları kuşatan, uçan kuşa bile kurşun sıkan, çeşme başlarında köylü kadınları kurşunlayan, zorla köyleri boşalttıran, Kürt köylülerine dışkı yedirmekle övünen, Azerbaycan'ı alkışlayıp desteklerken iki yüzlü bir şekilde, diğer yandan ulusal kurtuluş özlemiyle yanıp tutuşan yoksul Kürt köylüleri üzerinde baskı ve şiddeti eksik etmeyen, onları topluca katleden kimdir? Tuzla köprüsünde dört devrimciyi sorgusuz-sualsiz haince bir pusuda kurşuna dizen, daha dün Nazimiye'de 10 özgürlük savaşçısını katleden ve yöre köylüleri üzerinde terör estiren kimdir? Yüzlerce devrimci ve komünist'i işkencehanelerde katleden, yüzlercesini kaybettiren, kurduğu darağaçlarında onlarca insanın kanına giren ve binlercesine de uyduruk mahkemelerde cezalar verip zindanlara tıktıran kimdir? İşte gerçek terörist bunları yapandır, yaptırandır. Ve bu devlet, gerçek teröristin ta kendisidir. Onun suçlarını saymakla bitirmenin imkânı yoktur. Terörizme karşı çıkmak, onu yocketmek, katliam ve provakasyonlara bir son vermek istiyorsanız düzene isyan edin. Halka gidin ve onlarla birlikte yürüyün. Gerçek teröristi iyi tanıyın ki, kurşunlarınız hedefini şaşırmasın. Komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının faşist diktatörlüğünü, bir takım silahlı eylemleri bahane ederek "demokrasimize sahip çıkalım" demogojisiyle, demokratik gösterilmeye çalışılması hiç bir sonuç vermeyecektir. Çünkü ezilen ve sömürülen yığınlar, bu düzenin demokratik olmadığını, elden gidennin de demokrasi olmadığını iyi biliyorlar. Onların, giderek nitelik kazanan tarihsel yürüyüşlerini bu türden demagojilerle karartmanın imkânı yoktur.

Ülkenin bugünkü görüntüsüne dikkat edin. Çelişmelerin muhteşem bir keskinleşmesini ve proletarya açısından umut verici gelişmeleri görürsünüz. Sürece ve gelişmelere müdahale kendisini dayatıyor. Bugün bu zorunluluğu gören ve güçlerini buna göre seferber eden gelişmelerin ardından sürüklenecekten kurtulacaktır. Aksi bir durumda ısrar edenler, her zaman kitlenin önderi değil, ardılları olmaya mahkumdurlar. Proletaryanın öncüsü bu durumu en iyi bir şekilde değerlendirmek, güçlerini ona göre mevzilendirmek durumundadır. Hiç bir şey kendinden yürümüyor. İnsanın dinamik gücü şarttır. Eylemliliklerini sürekliliğini sağlamak için elden gelen bütün gayretler harcanmalıdır. Bir kaç büyük şehirde gelişen işçi, öğrenci mücadelesine gereken önemi vermek gereklidir. Ama onun büyümesine kapılarak şehirleri mesken tutmak, rotayı şaşırarak tehlikelidir. Egemen sınıfların korku duydukları ve ezmeye çalıştıklarının kırsal alandaki faaliyet ve mücadele olduğu açıktır.

Egemen sınıfların ideolojik ve siyasal alandaki terör-

rizm edebiyatı altındaki saldırılarına karşı kitleleri, şiddetin bu mücadelenin temel biçimi olduğu, bunun zorunluluktan kaynaklandığı perspektifiyle, halkın cephesinden zulme sıkılan kurşunların, demokrasiyi ortadan kaldırmayı değil, ama gerçek demokrasiyi kurmayı hedeflediğini anlamalı, devletin ve onun organize ettiği sivil mihrakların yapacakları yeni provakasyon ve katliamlara karşı uyanık olmayı kavratmalı, bu amaçla ortak kampanyalar temelinde örgütlenme, savunma temelinde de olsa yeni örgüt biçimleri yaratmak durumundayız. Muammer AKSOY'un öldürülmesinin bir provakasyon olduğu, faillerinin açığa çıkarılması gerektiği noktasında, devleti ve siyasal iktidarı teşhir bombardımanına tutmak, onun kullandığı silahın geri tepmesini sağlamak göreviyle karşı karşıyayız.

Bugün çeşitli emperyalist ülkelerin uşaklığını yapan egemen sınıfların siyasal arenadaki sözcüleri burjuva partileri, halkın yükselen ve giderek kendiliğinden de olsa yer yer çatışmalara varan mücadelesini bastırmak ve daha çok şiddet uygulamak için ahırlarında ortak tavır üzerinde görüş birliğine varıyorlar. Sözümona insan haklarına saygılı, insana değer veren bir felsefeyi savunduğunu söyleyen İnönü, Nazimiye'de on yiğit özgürlük savaşçısının katlini sevinçle karşılayan, ölen üç asker için üzüntülerini dile getiriyordu TV'de. İktidardaki Özal kılığı, Albay ve polisi vuranlardan hesap soracaklarını beyan ederken, Profesör Aksoy'u öldürenlerin ortaya çıkarılması konusunda çelişkili beyanlar ileri sürmektedir. Bizler iyi biliyoruz ki, hakim sınıflar arasındaki çelişkiler varolsa da çıkarları halk tarafından tehdit edildiğinde halka karşı saldırılarda bir araya gelebilmektedirler. Terörizm bahanesi altında bugün olan da budur.

Ama onlar ne yaparlarsa yapsınlar. Tarihin onlar hakkındaki hükmü kesin ve acımasızdır. Tarihin bu hükmünü yerine getirecek olan, proletarya önderliğindeki uzun erimli savaşın mantığı da o oranda acımasızdır. Uygulanan tüm baskıların, vahşetin ve katliamların hesabı her zaman sorulmuştur. Tarih hesap sormalarla doludur. Türkiye Devriminin gelişim yönü, o hesabın, parça parça sorulması yönüdür. Dağların öfkesini destekleyin. Düzene isyan edip, dağları yakından tanıyın, kitlelere dağları anlatın ki oradan gelen ışığı anlayabilsinler. Hiç bir çaba, hiç bir provakasyon düzenin siyasi zorunun gerçek terörist niteliğini değiştiremez, gizleyemez.

Enver Hoca

1

ÇIKTI

**EMPERYALİZM
VE
DEVİRİM**

"Uslu durmazsanız askeri başınıza dikerim!..."

Son aylarda kamuoyunda tanınmış bilim adamı ve gazetecilere yönelen saldırı ve cinayetler büyük yankı uyandırmaktadır. Muammer Aksoy ve Çetin Emeç'in öldürülmeleri tesadüfî bir olay değildir. Bu iki insanın niteliği çok açıktı. "Devletin bekasını" isteyen, düzen yanlısı, ama bugünkü hükümete muhalif olan tanınmış "laik" kişilerdi. Kamuoyunda "liberal" olarak bilinen ve tanınmış, öldürüldüğü zaman büyük yankı uyandıracak bu kişilerin seçilmesi, planlı ve programlıdır.

Bu kişiler nasıl bir ortamda öldürüldü. Önemli olan budur. Bugün egemen sınıflar egemen ve siyasi bunalımindedir. Egemen sınıflar her ne kadar devrimci mücadeleye karşı "ortak tavır" alsalarda kendi aralarında önemli çelişkiler vardır. Ekonomik ve siyasi bunalım derinleşmesine paralel olarak çelişkiler daha da artmaktadır.

Öte yandan, 12 Eylül faşist cuntasının bu yana sınıf mücadelesi her geçen gün gelişmektedir. Egemen sınıflar sınıf mücadelesinin önüne geçememekte ve yoğun baskı ve yasak uygulamalarına rağmen devrimci mücadelenin gelişimini önleyemiyorlar. Başta Kürt ulusal mücadelesi olmak üzere sosyal kurtuluş mücadelesi veren gerilla hareketlerinin de gelişmesi, egemen sınıf cephesinde tedirginlik yaratmaktadır. Özellikle işçi sınıfının ve öğrenci gençliğin mücadelesinin giderek gelişme göstermesi ve daha da gelişeceğinin objektif temellerinin varlığı ve polis baskılarıyla önlenemez oluşunun gerçeği, egemen sınıfları tedirgin etmekte ve uykularını kaçırmaktadır. Önümüzdeki günlerde altıyüzbin işçinin toplu sözleşmesi gündemdedir. Bu, işçi sınıfının hareketleneceğinin göstergesi ve sınıf mücadelesinin gelişmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

Bunlarla beraber devrimcilerin giderek örgütlenmesi-toparlanması ve giderek işçi sınıfı ve diğer emekçi kesimler ve öğrenci gençlik içinde örgütlenmelerini geliştirmeleri egemen sınıfları oldukça rahatsız etmekte ve yoğun saldırı, tutuklama, işkence ve mahkemeler yoluyla bunun önüne geçmeye çalışmaktadırlar.

Kürdistan'da gelişen silahlı mücadele ve kitlelerin örgütlenmesi ve devrimci mücadeleye yönelişi, egemen sınıflar açısından korkunun birinci nedenidir. Bugünkü ekonomik ve siyasi istikrarsızlıkla bunun önüne geçemeyeceklerini çok iyi bildiklerinden, toplumu yanlış yönlere kanalizetmeye çalışıyorlar.

İşte, Prof. Aksoy ve gazeteci Çetin Emeç böylesi bir ortamda öldürüldüler. Çünkü halka korku vermek istiyorlar. Toplumun tümünü tedirgin ederek, sınıf mücadelesinin önüne geçmeye çalışıyorlar. Ayrıca vermek istedikleri mesaj yine aynı. "Uslu durmazsanız askeri başınıza dikerim". Uslu durmasını istediği kesimler kim? İşçi sınıfı, köylüler ve öğrenci gençlik.

Öte yandan, bazı halk düşmanlarının ve işkencecilerin bazı komünist ve devrimci örgütler tarafından cezalandırılmasıyla Aksoy ve Emeç'in öldürülmesi aynı keşeye konmakta, böylece devrimciler "cani" olarak topluma tanıtılmak isteniyor. Muammer Aksoy ve Çetin Emeç'in katilleri çok açık. Bunların arkasında MIT var. İşçileri Bakamı bu insanların katillerini çok iyi bilmekte ama, bilmezliğe gelmektedir. Olayı üstlenmeler de çok ilginçtir. Aksoy'un ölümünün de, Emeç'in ölümünün de şimdiye kadar adı duyulmamış bir gerici örgüt ile bir "ilerici" örgüt üstlenmiştir. Abdi İpekçi olayında da böyle olmuştu. Sonunda altında neler yattığı çok açık şekilde ortaya çıktı. MIT hedef şaşırtmak ve devrimcileri teşhir etmek için adı ve sanı olmayan gerici ve ilerici örgüt isimleriyle ortaya çıkarak, gazetelerde üstlenmeye gitmiştir. Tuzla katliamını da "mafyanın işi" olarak göstermeye çalışmadılar mı? Üstelik bu yalan haberi de Hürriyet gazetesi yayımladı. Bugüne kadar bilinen bir gerçek var; illegal faaliyetlerde bulunan devrimci ve komünist örgütler yaptıkları eylemleri açıkça üstlenmişlerdir. Çıkardıkları illegal bildiri ve kendi yayın organlarında bunları yazmışlardır. Ama burjuvazi Aksoy'un ve Emeç'in katili olarak devrimcileri suçlamakta.

Bu olayları faşistlerin ve gericilerin yapma olasılığı da var. Ancak, faşist ve fa-

natik gericilerin MIT ile içli-dışlı olduğunu bilmeyen yok. MIT, bunları 12 Eylül öncesi çok rahat kullandı. Bugün de kullanılmaktadır. Okullarda devrimci ve ilerici öğrencilerin üzerine, fabrikalarda da grev yapan işçilerin üzerine saldırtıyor. Bu nedenle Emeç ve Aksoy'un katilleri devletin yanbaşıdır. Katilleri başka yerde aramaya çalışanlar devrimcileri hedef gösteriyorlar. İşçi sınıfının mücadelesini, öğrenci gençliğin haklı mücadelesini, Kürt ulusunun haklı ve meşru mücadelesini hedef gösteriyorlar.

Bazı bilim adamı ve ünlü gazetecilerin hedef seçilmesinin altında yatan gerekler yukarıda sıraladığımız nedenlerdir. Ama egemen sınıflar bu tür "korku senaryoları"yla halkımızın bağımsızlık, halk demokrasisi ve sosyalizm uğruna verdiği mücadelenin önünü karartmaya çalıştığı gibi, Kürt ulusal mücadelesinin haklılığını da ortadan kaldıramaz. "Askeri cunta" senaryolarıyla halkın mücadelesini durmadı ve bundan sonra da durmayacaktır. MIT'in iğrenç oyunlarıyla devrimci ve ML'lerin mücadelesi karartılamaz. Halkımız bu tür karanlık senaryo yazarlarının ve uygulayıcılarının karnesi olduğunu çok iyi bilmektedir. Bu nedenle beyler, katil içinizde. Devrimcilerin ve Marksist-Leninist'lerin yüce emellerine çamur atmayın. Onları kirletmenize müsaade etmeyeceğiz.

Aksoy ve Emeç'in katilleri; Yeşilde köylülerine dışkı yedirenler, Silopi'de Kürt köylülerini katledenler, Tuzla'da dört devrimciyi kurşuna dizenen, Doğan Öz, Ümit Kaftancıoğlu, Cevat Yurdakul, Cavit Orhan Tütengül Ümit Yaşar Doğanay, Bedrettin Cömert ve daha birçok devrimci ve bilim adamlarının katilleridir? Bunlara kim öldürülme emrini vermişse, Muammer Aksoy ve Emeç'in öldürülmelerine de aynı kişiler ve kuruluşlar emir vermişlerdir. Diğerlerinin katilleri ortaya çıkarılmadığı gibi bunların katilleri de çıkarılmayacaktır. Çünkü bunların arkasında MIT ve Kontrgerilla vardır. Ama egemen sınıflar kendi caniliklerini başkalarının üstüne atmaya çalışıyor. Boşuna. Bu tür oyunlarla devrim kervanının önüne geçemeyeceksiniz. Bunu bir kere daha burada vurguluyoruz.

PERU KOMÜNİST PARTİSİ'NDEN BAŞKAN GONZOLO İLE HALK SAVAŞI ÜZERİNE BİR GÖRÜŞME

*Avrupa'da uluslararası bilgi çarpıticılarının (desinfonya-
teurs) gülünç bir biçim vermek amacıyla taktıkları, "Aydın-
lık Yol" adıyla tanınmakta olan Peru Komünist Partisi'nin
önderi Başkan Gonzola ile 1988 Temmuz'unda Peru'nun
"El Diario" gazetesi tarafından yapılan ve bir yıl sonra Par-
tinin kendisi tarafından da yayınlanan röportajdan yeni bir
seçme yayınlayan ve aynı zamanda 5. sayısının büyük bir
bölümünü Halk Savaşına ayıran Correspondences Reveluti-
onnaires'in yayınlamış olduğu sözkonusu röportajı okuyucularımıza çevirerek sunuyoruz.*

*Sözkonusu metin altınçağ (sınıfsız, sömürsüz, sınırsız)
projesinin dünyada sürmekte olan canlılığına tanıklık et-
mektedir ve biz klasiklerdeki düşüncenin güncelliğini koru-
makta olduğuna işaret ediyoruz: -teorik ve pratik faaliyetini
ML'nin verili ekonomik ve toplumsal gerçekliğin somut ko-
şullarına uygulanmasının bir örneği olarak gördüğümüz Pe-
ru KP'nin katkılarının ardısıra doğal olarak yer vermiş ol-
duğu Başka Mao'nun halk savaşıyla ilgili düşüncelerinin
aydınlığı ve açıklığı bu temelsoruna devrimci bir içtenlik ka-
zandırmaktadır; Bu altınçağ yolundaki teorik ve pratik mü-
cadelede gerçek bir gönüllülüktür.*

Halk savaşı üzerine: Peru Komünist Partisi Başkanı Gonzolo ile yapılan görüşmenin özeti.

(....) Sayın Başkan şimdi Halk Savaşından bahsedelim. Başkan Gonzola için şiddet ne anlam taşıyor?

G: Biz şiddetle ilgili olarak Başkan Mao tarafından konulmuş olan ilkedan hareket ediyoruz: şiddet, devrimci şiddetten bahsediyorum, bizim temel çelişkileri çözmemizi sağlayan işte bu şiddettir. Biz niçin Başkan Mao'nun tezinden yola çıkıyoruz? Çünkü biz Marksizmin onunla ye-

niden doğrulandığını ve onun bu yasanın hiçbir istisnası olmadığını kanıtlamayı başardığını düşünüyoruz. Daha önce Marks bize şiddetin tarihin ebesi olduğunu söylemiştir, bu tesbit geçerliliğini ve önemini hala korumaktadır. Şiddet konusunda, Lenin; Engels tarafından devrimci şiddete ilişkin olarak yapılmış olan övgüden bize bahsetmektedir. Ama bunun herhangi bir istisnası olmayan devrimci bir yasa olduğunu bize söyleyen Başkan Mao'dur. Bu teze dayanmamızın sebebi budur. Bu Marksizmin temel bir tezidir:

çünkü devrimci şiddet olmaksızın bir sınıf diğerinin yerine geçemez, eski düzeni yıkarak yerine bir yenisini kuramaz ve proletarya tarafından, güntümüz koşullarında komünist partiler eliyle yönetilen yeni düzen kurulamaz. Devrimci şiddet sürekli olarak önümüze çıkan bir sorundur. Bu yüzden dir ki, biz devrimciler ve komünistler ilkelerimizde ısrarlı olmak zorundayız Devrimci şiddet sorunu bize göre halk savaşı'nda somutlanmaktadır. Bize göre Başkan Mao halk savaşı'nın somut koşullara göre her yerde uygulanabilir evrensel boyutlardaki ilkelerini kurarak proletaryayı kendi çizgisinde, kendi teorisini ve kendi pratiği içinde silahlandırmıştır. Savaş sorununu biz öyle görüyoruz: savaşın iki görünümü vardır. Biri yıkıcı, diğeri yapıcı, yapıcı görünüm temel olanıdır. Ve sorunları böyle görmemek, devrimi yıkmak onu zayıflatmaktır. Diğer yandan halk eski düzeni yıkmak için silahı ele aldığı anda gerçilik onu ezmeye, yıkmaya, yok etmeye yönelir ve kendi düzeninin bütün araçlarını, katliama varıncaya kadar, kullanır. Bunu gördük, görüyoruz ve daha da göreceğiz. Ta ki Peru devletini yıkana, onu ortadan kaldırıncaya kadar.

Bu sözde kirli savaşla ilgili olarak, gerici ordu bizi bu kirli savaşa mecbur ettiği sürece onu sürdüreceğimizi açıkça söylemeyi tercih ediyorum. Kirli savaş, suçlaması, devrimin, halk savaşının, neler olduklarının anlaşılmasının bir ifadesidir.

Gerçilik, silahlı kuvvetleri, baskı güçleri aracılığıyla kendisini bize yönelik ortadan kaldırma ve yok etme isteğini uygulamaya koymaktadır. Ve hangi gerekçeyle? Biz aynı şeyi ona yapmak istediğimiz, sınıf olarak onu ortadan kaldırmak istediğimiz için. Mariategui daha önce eski düzeni geçersiz kılmanın, onu yıkmadan bir yenisini kurmanın mümkün olmadığını belirtmişti.

Sonuç olarak biz bu sorunları, Başkan Mao tarafından kurulmuş olan Halk

savaşının temel ilkesi olan, düşman güçlerinin imhası ve kendi güçlerimizin korunması ışığında ele alıyoruz. Ve çok iyi biliyoruz ki düşman dün katliamlar yapmıştır, bugün yapmaktadır ve yarın da yapacaktır. Bu noktada bizim düşüncelerimiz çok açıktır. Ve sonuç olarak biz ödeyeceğimize bedelle ilgili soruyu kendimize çoktan beridir ki sormuş bulunuyoruz. Düşmanı yok etmek, kendi güçlerimizi korumak ve onları daha da geliştirmek için bedeli kanımızla ödeyeceğiz. Halk savaşının zaferi için partinin şehitler vermesi bir zorunluluktur.

Ve terörizmle ilgili olarak: bizleri teröristler olarak niteliyorlar. Yalnızca hepimizin düşündüğü gibi cevap vermek istiyorum. Bütün devrimci hareketi terörizmle suçlayan Yanke emperyalizmi ve özellikle Reagan değil midir? Oyle mi, değil mi? Bu yapılan, devrimi gözden düşürmek, tecrit etmek ve böylece yok etmek içindir; onların hayali budur. Ama sözde terörizme karşı mücadele edenler sadece Yanke emperyalizmi ve diğer emperyalist güçler değillerdir. Onların yanısıra sosyal-emperyalizmi ve revizyonizmi de saymak gerekir. Günümüzde bizzat Gorbaçov "terörizme karşı mücadele"de birlik önermektedir. Ve Arnavutluk Emek Partisi VIII.inci kongresinde Genel Sekreter Ramiz Alia'da terörizme karşı mücadeleye giriyorsa bu basit bir tesadüf değildir.

Ama Lenin'in şu yazdıklarını tekrar hatırlamakta hepimiz için çok yarar görüyorum:

"Yaşasın devrimci halk ordusunun öncüleri! Bu bizi engelleyen herhangi bir kişiye karşı bir komplo değildir, bu bir ölüm eylemi değildir, bu umutsuzlukla başvurulmuş bir çözüm değildir, bu basit bir yıldırma eylemi değildir, hayır: bu güç ilişkilerinin hesap edilmesi, düşünülmesi ve hazırlanmasının başlangıcıdır."

"Devrimci bir halkın yokluğu nedeniyle devrimin tecrit edilmiş devrimci teröristler eliyle yapıldığı dönem, mutluluk veren bir tarzda değişmiştir."

"Bomba artık bireysel bombacının silahı olmaktan çıkmış ve halkın silahlanmasında vazgeçilmez bir unsur haline gelmiştir."

Lenin, daha önce bize çağın değiştiğini, bombanın bir sınıfın mücadelesinin silahı haline geldiğini, artık onun bir cezalandırma aracı olmadığını, ancak, bir partinin, planlı sistemli, ordu eylemi olduğunu öğretmiştir. Şeyler oldukları gibidirler ve sözümona terörizm nerededir. Bu yalanlar aleni bir alçaklıktan başka bir şey değildir.

Sonuç olarak, günümüzde savaşta terörizme bir mücadele aracı olarak başvuru tarafını esas olarak gericiğin kendisi olduğu her zamankinden çok görülmektedir ve bu gerçek binlerce kez kanıtlanmıştır. Terörizm Peru devletinin silahlı kuvvetlerinin başvurduğu gücün bir biçimidir. Daha önce anlattıklarımız doğrultusunda

ayaklarının altından akan toprağın yol açtığı umutsuzlukla ve halk savaşını gizlemek, gözlerden saklamak için terörizm çığlıkları atanlarla iktidarı bitirebiliriz. Ama, onun ulusal boyutunun farkına vardıklarında, bu onlar için tam bir şok olmaktadır. Özellikle de onun Peru devletine meydan okuyan başlıca problem haline gelmiş olduğunu kavradıklarında. Hangi terörizm böyle davranabilir? Hiçbiri: ve daha kötüsü artık onlar halk savaşının bir komünist partisi tarafından yönetildiğini inkar edememektedirler. Ama şu sıralarda içlerinden bazıları düşünmeye başlamışlardır. Hiç kimseyi önceden mahkum etmemek gerekir, ilerleme kaydedebilecek olanlar vardır. Ve del Prado gibi bazıları ise asla ilerleyemeyeceklerdir.

Peru halk savaşının özellikleri nelerdir? Dünyadaki, Latin Amerika'daki diğer savaşların ve özellikle "Tapuc Amaru Devrimci Hareketi" tarafından yürütülen ne gibi farklılıklarınız vardır?

G: Bu güzel bir soru. Bir kez daha dogmatizm suçlamalarının üzerine gitmek fırsatını verdiğim için teşekkür ederim. Bazıları, bizim Başkan Mao'nun düşüncelerini artık uygulanma imkanının kalmamış olduğu bir dönemde, uygulamaya çalıştığımızı söylemek istiyorlar. Sonuçta ne kastettikleri sorulduğunda onlar saçmalamaktadırlar. (...) Devrimin karakteri gereği, halk savaş, evrensel olarak uygulanır ve her ülkede de özel bir karaktere bürünür, başka türlü olması zaten mümkün değildir. Bizim durumumuzda ise özellikler oldukça belirgindirler. Bu mücadele, başlangıç tarihi olan 1968'den beri kırdı ve kentte sürdürülmektedir. Burada bizim bir özgünlüğümüz vardır: savaş hem kırdı, hem de kentte sürdürülmektedir. Biz bu özelliğimizin ülkemiz koşullarına bağlı olduğunu düşünüyoruz. Örneğin Latin Amerika'da diğer kıtalarda pek rastlanmayan oldukça büyük kentler mevcuttur. Bu Latin Amerika'nın kimse tarafından inkar edilemeyecek bir özelliğidir. Bunun için oldukça gelişkin nüfusa sahip Peru başkentine bakmak yeterlidir. Böylece bizim açımızdan kent bir kenara itilemez ve savaş buraya da yaygınlaştırılmaktadır. Savaş genel olarak kırdı ve yürütülmekte ve kentte gerektiği kadar güç bırakılmaktadır. İşte, sahip olduğumuz özelliklerden bir tanesi. Bir tane daha var.

Gerçek şöyledir: halk savaşına girilen, polis güçlerine meydan okuyan bizler olduk ve silahlı kuvvetlerin ise müdahalesi 1982'den sonra olmuştur; bu onların daha önce polis gücünü desteklemek ve bizim gelişmemizi izlemek gibi bir rol üstlenmemiş oldukları anlamına gelmez. Ve eğer onlar müdahale etmek zorunda kalmışlarsa bu bizim Halk İktidarı oluşturmayı başarmış olmamız nedeniyle. Ülkedeki politik durum bunu gerektirmekteydi.

Eğer biz böyle davranmış ve Başkan Mao'nun söylediklerini harfi harfine izle-

miş olsaydık, şimdi hala silahlı kuvvetlerin üzerimize gelmesini bekliyor olacaktık. Kendi kendimizi engellemiş olacaktık. Diğer bir özellik de, daha önce değinmiş olduğumuz ordunun değerlendirilmesi konusuna ilgilidir.

Bütün bunlar özelliklerdir: daha önce kır ve kent, savaşın nasıl yapılacağı, ordu, yeni iktidarın nasıl kurulacağı konuları üzerinde durmuştuk. Partinin kendi kendisini nasıl militarize edeceği bir diğer özelliktir. Bunlar Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ve Başkan Mao'nun halk savaş teorilerinin ülkemizin özgün koşullarına hayata geçirilmesiyle ilgili kendi gerçeklerimize tekabül eden özgün konulardır.

Dolayısıyla bunlar, bizi diğer mücadelelerden farklılaştırmaktadır. Biz diğerleri ile niçin farklılaştık? Çünkü biz bir halk savaşını düzenledik; ve bizi Latin Amerika'daki diğer mücadelelerden farklılaştırdı.

Küba'da bir halk savaşına asla olmadı, ancak onların mücadelesi de kendi özelliklerine sahiptir ve bu özellikler kasıtlı olarak unutturulmuşlardır; Onlar, önce Kuzey Amerika emperyalizminin "müdahale etmeme" siyasetinin "istisnai bir olgu" olduğunu (Guevara) belirtmişler ve daha sonra da bunu unuttular; savaş yönetecek bir komünist partisinin mevcut olmaması dışında "Kübanizm" in sorunları ve baş karakteristiği vardı: Sınıflararası farklılıklar yeterli düzeye ulaşmamıştı ve bu durum kurtarıcıların ezilenleri arkalarından sürüklemeleri ihtiyacının doğmasına yol açmıştı; sosyalist devrim'in yada devrimin bir karikatürü; ulusal burjuvazisiz bir ulusal cephe; destek üstlerine sahip olma zorunluluğunun olmaması; ve daha önce belirtmiş olduğumuz, Parti'ye duyulan zorunluluğun yokluğu. Bugün Latin Amerika'da şahit olduklarımız bu durumların gelişmesi değil, ama her defasında sosyal emperyalizmin ve onun Yanke emperyalizmi ile dünya egemenliği için yürüttüğü çatışmanın daha çok emrine girmesidir. Latin Amerika bunu açığa göstermektedir. Ve MRTA (Tapuc-amarec) bildiğimiz kadar bu konumu en azından paylaşmaktadır.

Bizi farklılaştıran diğer bir nokta, ısrar etmeme izin veriniz, bağımsızlık, karar özerkliği ve kendi öz gücümüze dayanma olgusudur. Başkaları bu karakteristikleri paylaşmıyorlar ve santranç tahtasındaki piyon konumunda bulunmaktadırlar, biz ise değiliz.

Çok önemli bir farklılık daha: biz kendimizi Marksizm-Leninizm-Maoizm'e tabi kılmış bulunuyoruz, diğerleri hayır. Anlattıklarımızın bir sentezi olarak, büyük farklılık, temel farklılık, dolayısıyla bu hareket noktasında bulunmaktadırlar. Çıkış noktamız olan ideolojide Marksizm-Leninizm-Maoizm'de, özellikle ülkemizin özgün koşullarına uygulanan Maoizm'de bulunmaktadır ve ısrar ediyoruz ki, kendi efendilerinin emri

üzerine bize isnat ettikleri sözde doğmatizmin gerçeğe uygun olmadığını, özgünlüklerimize uyarlanan Maoizm net biçimde göstermektedir.

Sayın Başkan, MRTA o halde ülkenizde karşı devrimci bir rol mü üstlenmiştir?

G: MRTA üzerinde düşünülmesi gereken konulara sahiptir. Örneğin onun APR'ya sunduğu destek vardır, o destek ki APR "halka saldırana kadar" koşulluyla verilmişti. Ama biz biliyoruz ki Alan Garcia Perez başkan olduğu günden beri cumhuriyetini başkentinde dahi kitleleri bastırmıştır. 1985 Ekim'inde Lurigancho'daki katliam belleğimizdedir. Halka saldırılmıştır, evet mi hayır mı? Ve daha ne kadar üsre bekleyecekti MRTA bu desteğe son vermek için? Bunlar sorgulanması gereken şeylerdir.

Destek üsleri önemlidir: bunlar bu ülkede nasıl oluşturulmaktadır? Ayaklanmaya ilişkin ne düşünüyorsunuz? Kentler nasıl hazırlanmalıdır?

G: Destek üsleri halk savaşı'nın bel kemiğidir. O olmadan savaş geliştirilemez. 1982 yılının ikinci yarısında karşılaştığımız özelkoşulları daha önce belirtmiştim. Yarı-feodal sömürü ilişkilerine son vermeyi hedefleyerek devlet iktidarının temeli olan ve devlet yok olana kadar da öyle kalacak olan "caciquism" ile hesaplaşmayı hedefleyerek dayanılan tabanı genişletme kampanyasının son bölümünü geliştirdik. Polis güçlerinin bastırıcı ve küçültücü saldırılarına darbeler indirmeye ve onları püskürtmeye devam ediyorduk; bunu söyleyen ben değilim, ama örneğin Expresse muhabirleri -ki devrime yakınlık duyduklarını hiç sanmıyorum- söylemektedirler. Böylece kırsal kesimde bir iktidar boşluğu yaratmış bulunuyoruk. Soru daha önce yöneltilmişti; ne yapmalı? Halk komiteleri, birbirlerine bağlı diktatörlükler, yeni bir iktidar kurma kararı aldık. Gizli olmaları gerektiği kararını aldık, çünkü silahlı kuvvetlerin derhal müdahale edeceklerini çok iyi biliyorduk. Bu halk komitelerinin sayıları bugün yüzleri bulmaktadır, bir bölgedeki komiteler bir destek üssü ve bunların birliği kurulmakta olan Yeni Demokratik Halk Cumhuriyetini (RPDN) oluştururlar. Komitele, üsler ve Yeni Demokratik Halk Cumhuriyeti bu yöntemi izleyerek kurulmuşlardır.

Silahlı kuvvetler bölgeye girdiklerinde sert bir mücadeleye giriştik; onlar eski iktidarın yeniden kurulmasına hayata geçirmeye çalışmaktaydılar, biz ise Yeni İktidarı kurmak için "karşı kuruluşu" hayata geçirmekteydik.

Son derece acı, merhametsiz bir katliam sürdürülmekteydi. Biz bütün gücümüzle onlara direniyorduk. Gerçiklik ve özellikle silahlı kuvvetler 1984'de bizi yok edeceklerini hayal ediyorlardı. Ben onların belgelerine başvuracağım: Bu belgede bizim artık bir tehdit oluşturmadığımız, esas tehdiden MRTA'den geldiği

PKP Başkanı Gonzalo

söylenmektedir. Ama sonuç ne oldu? Halk Komiteleri ve destek üsleri hızla çoğaldılar ve bu bizi üsleri geliştirmeye sevketti. Bugün sürdürmekte olduğumuz işte bu geliştirme planıdır.

Ayaklanmayla ilgili olan sorunuza gelince, ben bunun temel bir önem taşıdığını düşünüyorum. Bizim ülkemiz gibi bir ülkede yükselmekte olan devrimci durum öncelikle yeni tip bir parti ve aydınlık bir ideolojiyle halk savaşının başlatılması olanağına sahiptir. Üslerin gelişmesi, gerilla; Halk Ordusu'nun gelişmesi ve halk savaşı'nın yükseltilmesi devrimci durumu hızla geliştirmektedir.

Böylece bütün bunlar, Başkan Mao'nun ilerleme, Lenin'in "devrimci kriz" olarak tarif ettikleri yöne doğru gitmektedirler. Bu, an geldiğinde ayaklanmayı üretecektir. Bu içinde kendimizi geliştirdiğimiz halk savaşı teorisidir. Bizim halk savaşı sürecimiz böylece "ilerleme"ye yönelmektedir. Sonuç olarak biz, sentezi kentlerin ele geçirilmesi olan ayaklanmayı hazırlamaktayız, çünkü o bir zorunluluktur, o olmadan ülke çapında zaferi kazanamayız.

Kentlerin önümüze çıkardığı sorun nedir? Biz kentlerde ve kırdaki bir çalışma sürdürmekteyiz; evet uzun yıllardan beri biz bunu yapıyoruz. Burada halk savaşıyla ilgili bir dönemeç ve bir değişim vardır, bu kesindir. Şimdi ulaşılmış olduğumuz konum, bizi kenti ya da kentleri halk savaşı'nın ülke geneline yaygınlaştırılması yolunda hazırlamak için yapmamız gerekenleri yapmaya yöneltiliyor. Bütün bunlar kitle çalışmasını geliştirmeye bağlıdır, ama halk savaşı içinde ve halk savaşı için; bunu yaptık ve yapmaya devam etmekteyiz, sonuç onu daha da çok geliştirmeye başlamamız yönünde gerçekleşmektedir. Bizlerdeki faaliyetimizin vazgeçilmez olduğunu ve gerektiğini düşünüyoruz, çünkü proletarya kentlerde yoğun-

laşmıştır ve biz bunu revizyonizm ve oportünizmin ellerine terk edemeyiz.

Kentlerde halk semtleri bulunmamaktadır, uçsuz bucaksız halk kitleleri bulunmamaktadır, 1976'dan beri kent çalışmasıyla ilgili yönlendirici bir çizimimiz vardır. Halk semtlerini ve gecekonduları temel ve proletaryayı yönlendirici olarak ele almaktayız, bizim yönlendirici çizimimiz budur ve biz günümüzde halk savaşı koşullarında bunu pratiğe geçirmeye devam ediyoruz.

Bizim hangi kitlelere yönelmiş olduğumuz açık biçimde görülmektedir. Daha önce demiş olduğum gibi, halk semtleri ve gecekonduardaki kitlelerin düşmanı yok etmek ve gerici güçleri ezme isteyen demirden muhafızlar oldukları net biçimde ortaya çıkmıştır.

Biz işçi sınıfını, o ve halk bizi yakından tanıyana ve bize inanana kadar süreç içinde kazanmak zorundayız. Biz sınıfın görmesi, anlaması ve kendi öncüsünden emin olması için ve halkın bir yönetici merkeze sahip olamayı gerçekleştirmesi için çok zamana ve bir olaylar dizisine ihtiyaç olduğuna biliyoruz. Onlar haklıdır. Kitleler, proletarya, halk semtlerin sakinleri, küçük-burjuvazi, aydınlar kaç kez hayal kırıklığına uğratılmış değil midirler? Umular kaç kez kırılmıştır? Bilmek gerekir ki, onlar öncüleri olduğumuzu kabul edene kadar bundan kuşku duymak hakkına mutlak biçimde sahiptirler: Biz çalışmak, onlara göstermek ve yeniden göstermekle yükümlüyük.

Biz, öncü olmakla, öncülüğü kitleler tarafından kabul edilmek arasındaki farkı kabul ediyoruz. Halk bu hakka sahiptir ve kimse onu bu yüzden kinayamaz; biz öyle düşünüyoruz. Biz proletarya ve halkın bizi bugünden yarına kendi öncüsü ve tek merkezi olarak kabul edeceğini hayal etmiyoruz. Ama biz günü geldiğinde devrimi başarabilmek için öncülüğü elde etmek zorundayız ve sonuç olarak biz azimle çalışmalıyız ve kitleler halk savaşı'nı, silahın değerini, tüfeğin önemini kavrayana kadar çeşitli biçimler, zengin biçimler altında kitle çalışmasını sürdürmeliyiz. Başkan Mao bize köylülüğün tüfeğin önemini kavraması gerektiğini söylüyor; bu bir gerçekliktir; o halde bu yönde çalışmalıyız, yeni yöntemler kullanmalıyız ve kitle çalışmalarını geliştirmeliyiz, tabii ki halk savaşı için ve halk savaşı içinde.

Bütün bunlar, hedefi bir halk direniş merkezi kurmak olan diğer durumla, Halk Direniş Devrimci Hareketiyle ilişkilidirler, biz bunları açıkça söylüyoruz; halk savaşı alışılmış yöntemlerle benzerlikler olmayan başka organik biçimlerin, başka mücadele yöntemlerinin kullanılmasını zorunlu kılınmaktadır. Onlar farklı olmalıydılar; bu somut bir olgudur. Biz Parti'yi Halk Gerilla Ordusu'nu, Halk Savunması Devrimci Hareketi'ni ve farklı çalışma alanları için yaratılmış değişik örgütlenmeleri geliştiriyoruz.

Bizim savaşı duyulan uyarmaya

ihtiyacımız var, kitlenin potansiyellerinin dışı vurulmasına ihtiyacımız var, sınıfın potansiyellerinin elde edilmesine ihtiyacımız var. Bu sorunu ele alalım: Günümlüde güçlü yükselişin bedellerini ödemekteyiz, o halde niçin bir halk muhalefeti mevcut değil? Kitleleri kim hareketsiz bırakıyor? Lenin belirtmiştir: "yükseliş gericiliği, türetiyor" Sınıfın sokağa döküldüğünde gericilik titriyor; bizim hayata geçirmek istediğimiz de budur, Marksizm-Leninizm-Maoizm'in bize öğrettiği de budur. Sınıf, mücadele içinde doğar ve gelişir; halk da öyle. Bizim ihtiyaç duyduğumuz şey, kitleye, halka özel deneylerin sentezini sunmaktır, yeni organik biçimleri, genel mücadeleyle azami uyum içinde olması gereken kentlere uygun mücadele biçimleri geliştirmektir. Yapılan budur.

Biz ne düşünüyoruz? Konu aydınlıktır. Merkez kurlardır, ama ayaklanma için merkez kentlere kayacaktır. Bunun için başlangıçta savaşçıların kentlerden kırılma intikal etme tarzı öngörülmüştür; şimdi onlar kırlardan kentlere doğru intikal halindedirler, bu yapılıyor. Biz güçlerimizin yerini değiştiriyor ve ayaklanmayı hazırlıyoruz. Halk Gerilla Ordusu'nun bir ya da birden fazla kentteki ayaklanmayla ortak faaliyetini sağlayacak koşulları incelemek zorundayız. Bizim ihtiyaç duyduğumuz budur.

Ayaklanma, halk savaşı'nın ülkenin bütününe yayılmasını sağlamak için kentlerin ele geçirilmesini hedeflemektedir; ancak ayaklanma aynı zamanda gericiliğin tahrip edebileceği üretim araçlarının korunmasını, gericiliğin imha edileceği devrimci tutsakları, ya da tanınmakta olan dervimcileri savunmayı da üstlenmelidir; ve diğer yandan düşmanları tutsak etmeli ve onları emin yerlerde tutmalıdır. Bizim öğrendiklerimiz bunlardır ve ayaklanma da budur. Lenin bize bir ayaklanmanın nasıl düzenleneceğini ve Başkan Mao bir ayaklanmanın halk savaşı içerisinde nasıl konumlandırılacağını öğretiyor. Böylece bizim gördüklerimiz ve hazırladıklarımız bunlardır. Bizim izlememiz gereken yol, izlemekte olduğumuz yol budur.

Bir konu çok aydınlık olmalıdır; ayaklanma kendiliğinden bir dışı vurum değildir. Hayır böyle bir şey tehlikelidir. Ancak böyle kendiliğinden bir ayaklanma patlak verebilir ve bu yüzdendir ki biz bugünden bir ayaklanma olabileceğini öngörüyoruz ve buna hazırlanıyoruz. Bazıların halk savaşı'nı kendi çıkarları yönünde yönlendirmek isteyebileceğini düşünüyoruz. Merkez Komitesinin bir toplantısında, bunun üzerinde durduk ve belli olasılıkları tahlil ettik. Bu olasılıklardan bir tanesi revizyonizmin ve başkalarının gerek gelişme sürecini engellemek, gerekse kendi efendileri sosyal-emperyalizme ya da kendilerini yöneten bir başka güce mevzi kazandırmak ve hizmet etmek için bir "ayaklanma" tahrik edebilirler, zira uluslararası gericiliğin bir çok odağı bizi kullanmak istemektedirler.

Sayın Başkan, benzer durumda parti ne yapacaktır?

Bu tür durumlarda biz Lenin'in yaptığını yapacağız. Kitlelere henüz o günün gelmediğini anlatmaya çalışacağız; ama eğer kitleler savaşmak isterlerse, biz onların görecekları zararı asgari düzeyde tutmak için, düzenli bir ricatı gerçekleştirebilmek için onlarla omuz omuza savaşacağız. Ve eğer onlarla birlikte ölürsük kanlarımız daha çok birbirlerine karışacaktır. 1917'deki ünlü mücadeleler vesilesiyle Lenin'in bize öğretmiş olduğu budur. Biz kitlelere yanlışlıklarını anlatamayız, bunu onlar kendi eylemlerinin sonucunda anlayacaklardır; hayır biz bunu onlara söyleyemeyiz. Kitle kitledir, sınıf sınıftır, ve eğer kitleler iyi yönlendirilmişlerse, eğer belli durumlarda koşullar onları umutsuzluğa itmekteyse -buna kendilerini kendilerinin itmiş olduğunu hesap etmeden- anın elverişsizliğini göstermek için onların yanında kalmalı ve onlarla birlikte savaşarak asgari zararı görmeleri için onlara yardımcı olmalıyız. Onlar böylece iyi ve kötü günlerinde yanlarında olduğumuzu göreceklidir ve bizim kendi partileri olduğumuzu onlar tarafından anlaşılması için bu en iyi fırsat olacaktır. Bizim tavrımız işte budur.

Sayın Başkan size bir soru, kentlerdeki mücadele biçimleri üzerine konuştuğunuzda sendikalarla ne gibi bir rol tanıyor-sunuz?

G: Marks'ın "sendikaların dünü, bugün ve geleceği" adlı eserinde onlara atfettiğinin aynısını. Marks bize geçen yy."da sendikaların başlangıçta basit karşılaştırmalardan başka bir şey olmadıklarını, ekonomik bir savunmayı hedeflemekle yetindiklerini söylemiştir; bu onların geçmişidir. Şimdiki durumları daha çok örgütlenmek ve politik olarak gelişmektir ve geleceklere, iktidarı fethine hizmet etmektir. Marks bize daha önce bunları söylemiştir. Sorun her iki mücadele biçimini birleştirmektedir. Ekonomik talepler için mücadele Marks'ın bize demiş olduğu gibi bir çeşit gerilla savaşıdır: Ücret için, işgünü süresi için, çalışma koşulları ve diğer haklar için sınıfı, proletaryayı ve halkı geliştirmekle onları grevlere yönelmektedir; bu sadece ekonomik ve politik düzenin somut bir sorunu için yürütülen bir mücadele olmayıp, aynı zamanda genel çıkarlar için yürütülen bir hazırlıktır. Onun tarihsel özü budur ve dolayısıyla bizim sorumuz talepler için verilen mücadeleyi iktidar mücadelesine rapetmektedir. Bizim halk savaşı için ve halk savaşı içinde kitle çalışmasını geliştirmek olarak adlandırdığımız budur.

Sayın Başkan, devrimci krizden bahsettiğinize göre, bunun yakın zaman için düşünülebileceğini tahmin ediyormusunuz?

G: Sorun halk savaşının zaferidir ve esas olarak daha ve çok daha fazla mücadele etmeye bağlıdır. Daha önce de değindiğim gibi kurtuluş yolu ayaklanmadır, biz

buna hazırlanmalıyız ve günümüzde yaptığımız da budur, zira başkalarının ayaklanmayı kullanarak bizi engellemeyi isteyeceklerini öngörmekteyiz. Bu üzerinde düşünmekte olduğumuz bir konudur, ama temel sorun ayaklanma fırsatıdır; uygun anda buna hazır olmalıyız.

Peru Komünist Partisi halk savaşı'na niçin 1980'de başladı? Bu olayın askeri ve tarihi açıklaması nedir? Hangi iktisadi, toplumsal ve siyasi tahlil sonucunda bu savaş başlatıldı?

G: Biz ülkeye ilişkin araştırmalar yaptık ve özellikle İnci Dünya Savaşı sonrasında hareket ederek ülkeyi inceledik. Peru toplumunun koşullarının karmaşık süreçlere girmiş olduklarını gördük. Bizzat devletin kendi araştırmaları 1980'li yılların nazik sorunlara gebe olduğunu göstermekteydiler? Peru da her on yıllık dönem ikinci yarısında bir bunalım görülmekteydi ve her bunalım bir öncekinden daha derindir.

Dahası biz bürokratik kapitalizmi tahlil ettik, o devrim için gerekli koşulları olgunlaştırmıştık. 1980'de seçim sonuçları ülkeye yeni hükümet getirmektedir ve bu hükümet devlet aygıtını çalıştırabilen için bir buçuk iki yıla ihtiyaç duymaktaydı.

Bundan dolayı bürokratik kapitalizmin devrimi olgunlaştırdığı, 1980'li yılların kriz olgusu nedeniyle zor yıllar olacağı, seçimden çıkan bir hükümetin ülkeyi yönetmekte zorluklarla karşılaşacağı vb. sonuçlarına ulaştık ve bütün bunlar halk savaşının başlatılması için çok elverişli bir konjonktür sunmaktaydılar. Bu, bizim koşullarımızda silahlı mücadelenin, halk savaşı'nın başlayamayacağını, çünkü iktidarda yeni bir hükümet olduğumu savunan görüşleri yalanladı. Olaylar bu bakış açısının yanlışlığını teşhir etti. Biz bunların hepsini, yeni hükümetin devraldığı koşulları ve gireceği konumu önceden tahmin etmiştik. Bu durum şöyleydi; askerler oniki yıl sonra iktidarı terketmişlerdi ve bize karşı hemen bir mücadeleye girişemezlerdi, devletin dizginlerini ellerine alamazlardı, zira politik olarak son derece yıpranmış ve bütün prestijlerini yitirmiş durumdaydılar. Bunlar somut olgular, gerçeklerdir.

Biz daha önce, uzun süreden beri Kurucu Meclis'e katılmanın samimiyezsizlik olacağını, tek seçeneğimizin onu boykot etmek olduğunu, zira Kurucu Meclis'e katılmasının Peru devletinin yeniden yapılandırılmasına hizmet edeceğini ve kendi kimliğimizi korumayı kararlaştırdık. Bütün bunlar öngörülmüştü. Burada önceden görülmemiş hiçbir şey yoktu. Hareketimizin temellerini yeni hükümet kurulmadan atmakta acele etmemizin nedeni budur. Biz böylece 17 Mayıs'ta seçimlerin hemen arifesinde hareketi başlattık.

Bizim hareketi geçmemiz böyle oldu. Biz bu koşullarda faaliyetimizi geliştirilebileceğimizi, onu yaygınlaştırmayı başarabileceğimizi ve ilerletebileceğimizi,

on yılın ikinci yarısında önceki krizden daha şiddetli bir tanesinin patlak vereceğini ve sonuçta bizim gelişmemiz için olağüstü elverişli koşullar olacağı düşünceyle önceden kabul etmiştik.

Halk savaşı'na girişilmesinin planlanması bu veriler ışığında oldu. Ama bazıları bizim düşünüp tahliller yapmadığımızı sadece dogmatik biçimde hareket ettiğimizi söylemektedirler. Neden? Yeldeğirmenlerine karşı savaşan softa bozuntuları oldukları için.

Bizim bu anı seçmemiz bu yüzden ve olaylar bizi doğrulamıştır. Biz, Belaunde'nin bir askeri darbeden çekindiğini ve ordunun ağırlığını sınırlamaya yöneldiğini de dikkatle gözlemlemekteydik. (!) Bunu öngörmek zor muydu? 1968'de yaşananların ışığında cevap vererek, hayır; bunlar önceden görülebilecek şeylerdir ve hesap ettikimiz, tahlil ettiğimiz ve ölçtüğümüz takdirde anlaşılabilirler; bu sorunlarda ve özellikle hazırlık çalışmalarında ilgili konularda çok titiz olan Başkan Mao'dan öğrendiklerimiz bunlardır. Bizi olayların doğruladığı düşüncesindeyiz: silahlı kuvvetler iki yıl boyunca herhangi bir müdahalede bulunmadılar. Böyle oldu mu, olmadı mı? Bugün onlar kendi gizli servislerinin enfomasyonlarının o tarihte tahrip olmuş olduğunu söylüyorlar; yeni hükümet kendi yönetimini kurmakta çok büyük zorluklarla karşılaşmıştı: olaylar bunu bize kanıtladılar. Arkasından bunların patlak verdi; askerler her defasında daha kalabalık güçlerle müdahale ettiler; uzun yıllardır biz onları yeniyoruz ve her zaman enerjik ve canlıyız. Güçlerimiz ise gelişiyor.

Savaş 1980'de başlamamızın sebepleri bunlardı ve olaylar bizim kendi kendimizi aldatmamış olduğumuzu, en azından büyük ölçüde yanlışladığımızı göstermişlerdir; aldanılmaması gereken nokta budur.

Uzun süreli halk savaşı'nda iki staretjinin birbirleriyle çatıştığını hesaba katarak askeri planlarındaki gelişmeleri ve başarılarının sebeplerini anlatabilirsiniz? Bu özgün bir şey midir? Hangi sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

G: Bir durumdan hareket ettik. Her sınıf kendi özgün savaş biçimini ve sonuçta da staretjisini belirler. Proletarya ve kendisinin, halk savaşını yaratmıştır ve bu en üst stratejidir. Burjuvazi hiçbir zaman bundan daha üst boyutta bir stratejiye sahip olamaz, proletaryanın bu stratejisinden daha gelişkinine sahip olamaz. Bu, dünyadaki askeri süreci gözlemlemekle ilgili bir sorundur. Her sınıf daima kendi savaş stratejisini ve savaş biçimini belirler ve kazanan her zaman bir üst boyuttaki stratejidir. Yeni sınıf bugün en üst boyuttaki stratejiye sahiptir. Bu halk savaşı'dır. Olaylar bunu bize kanıtlamaktadır. Bunu askeri tarihin uzmanları söylemektedirler. Komünistler kendi prensiplerini uygulamadıkları zamandır ki yenilmektedirler. O halde bundan, üst düzeyde, evrensel dü-

zeyde kanıtlanmış bir staretjiye sahip olmamızdan hareket edersak sorun kendi savaşımızı nasıl yapacağımızdır, zira bir yanlışlığı payı her zaman mevcuttur.

Kararlıştırdığımız ilk şey, halk savaşını mekanik biçimde hayata geçirmek oldu, zira Başkan Mao Tse-Toung bizi uyarılmış bulunmaktadır: Mekanik uygulama, oportünizm ve başarısızlığa götürür, 1980 Halk Savaşını başlatmayı kararlıştırdığımızda, Parti Merkez Komitesinde, özgün uygulamaya ilişkin olarak, çok dikkatli olmak gerektiğinde mutabık kaldık. Dogmatizme hayır, mekanizma hayır, mutabık kaldığımız hareket noktası bunlar oldu. Ve burada ilk karşıımıza çıkan probleme değinebiliriz: Bu sorun, halk savaşının başlatılmasına muhalefet eden sağ oportünist bir çizgiye karşı yürüttüğümüz antagonist mücadele oldu. Bu çizginin esas bölümünü 1980 Şubat'ındaki IX.'uncu tam üyeli toplantıda tasfiye etmiştik. Bu bizim ilk sorunumuz oldu, ve bu dönemde, daha önce bahsettiğimiz arınma vuku buldu. Merkez Komitesinin bizzat kendisini de budamak, sayısını daraltmak zorundaydık, bizim güçlenmemiz ve savaş başlatılabilmemiz bu sayede oldu. Kırdı ve kentte yürütülecek bir savaşa ilişkin planımız zaten mevcuttu.

Önerdiğimiz ilk plan halk savaşını başlatmakla ilgili olanıydı. Siyasi büro, silahlı faaliyetin nasıl geliştirileceğini tanımlamayı üstlendi. Onun sunduğu organizma, askeri konuyla ilgili müfrezeleri esas alan planı. Bu planı biz 1980'de tamamlamıştık: Ancak, söylemek gerekir ki harekete geçtikten iki hafta sonra nasıl başlamış olduğumuzu tahlil etmek için genişletilmiş bir siyasi büro toplantısı yapıldı ve biz yeni bir şeyin doğmakta olduğunu ve bunun halk savaşı olduğunu tespit ettik. Bunlar silahlı eylemler, askeri müfrezelerdi. Bu plandan sonra savaşı yaygınlaştırma planını geliştirdik: Bu çok uzun bir planı, iki yılımızı aldı ama bir çok kırsal bölgede uyglandı ve ulaştığı sonuç yeni iktidar biçimlerinin somutlaştırılması oldu, halk komiteleri böylece ortaya çıktı.

1982 sonunda silahlı kuvvetler müdahale ettiler; bir yılı aşkın bir incelemeden sonra, Merkez Komitesi silahlı kuvvetlerin müdahalesini incelemez ve ordunun daha sonra giderek ikinci plana düşecek olan polis kuvvetlerinin yerine geçmeye kadar varacağını belirlemişti; ve olaylar böyle gelişti, bu koşullarda başka türlü olması mümkün değildi biz buna hazırlanmıştık ve aynı zamanda ikinci bir sorunumuz vardı: Silahlı kuvvetlerin müdahalesi sonuçsuz kalmamaktaydı. Onlar ilk günlerden itibaren katliamlar gerçekleştirerek, köylü milisleri oluşturarak ve kitlelere karşı kitleleri bir kalkan gibi kullanarak amacıyla zorlayıcı tedbirlere başvurarak müdahaleyi başlattılar. Onlar açıkca bunu yapmak zorundaydılar. Burada yalnızca daha önce Marks tarafından görülmüş olan gerici bir politika olan kitlelerin

kitlelere karşı kullanılması değil. Ama aynı zamanda kitlelerin kallesçe kullanılması görülmektedir; kendilerini korumak için onları önlere bulunduyorlardı. Silahlı kuvvetlerin kazanacakları bir şey yoktu ve bu yüzden biz doğru bir tanımlamayla silahsız kitleler üzerine saldırmaya uzman olduklarını söylemişizdir. Peru silahlı kuvvetleri işte böyledirler.

Bu durum karşısında, ilgili olan herkesin katıldığı bir genişletilmiş Merkez Komite toplantısı yaptık, bu oldukça uzun sürdü. Bu toplantıda, biz üstler edinilmesine ilişkin planı oluşturduk. Halk gerilla ordusu polisinkinden gözle görülür bir biçimde güçlü bir üst düzeyde çekirdeğe ulaşmak için kurulmuştu; cephe sorununu biz kendimize burada yönelttik.

Böylece ikinci bir sorun katliamlara karşı koyma sorunu belirdi, bundan 1983-1984 katliamları anlaşılmalıdır, parti belgelerinde bu belirtilmiştir, tekrar değinilmesi gereksizdir; aksine biz bunun barbara bir katilam olduğunu hatırlatmak istiyoruz; onlar böylece bizi "haritadan sileceklerini" umuyorlardı. Oyleki 1984 sonlarında, kendi subayları eyleyle yok oluşunda ilgili belgeler dağıtımaya başladılar. Savaş sürüyordu, karmaşık ve zor anlar yaşanmaktaydı.

Gerici askeri faaliyetlerden köylü milislerin kullanılmasına çarpıcı bir eylemle cevap verdik: Lucanamarca (!)yı ne onlar ne de biz unutacağız, çünkü onlara hiç beklemedikleri bir cevap verdik. Sekseni aşkın kayıp verdiler, bu doğru, ve biz 1983'de yaptığımız tahlilde bunu bir aşırı olarak değerlendirdik. Ama hayatta her şeyin iki yönü vardır: Bizim sorunumuz onları durdurmak için sert vurmaktı, onların; işlerin umdukları gibi kolay gitmeyeceğini anlamalarını sağlamak zorundaydık. Belli fırsatlarda, bunda olduğu gibi, Merkezi Yönetim eylemi bizzat kendisi planlıyor ve uygulamaya koyuyordu: Burada da böyle oldu. Başlıca amaç onlara sert darbeler vurmak ve böylelikle de onları durdurmaktı; Onlar, yeni tip halk savaşçılarıyla karşı karşıya olduklarını anlamışlardı, bizim daha önce karşılaşmış olduklarımızı benzediğimizi artık biliyorlar; onlar bunu anladılar. Aşırılık ise bu eylemin olumsuz yönüdür.

Savaşın anlayarak ve Lenin'in Clausewitz'e başvururken dediklerine dayanarak, savaşta, mücadelede, kitlelerin bütün kinini derin sınıf duygularını ve ona yönelik duygularını dışa vurabileceğini kavrayabiliriz, bu eylemin kökeninde varolan işte budur. Bu Lenin tarafından aydınlatılmış biçimde anlatılmıştır. Aşırıklar olabilir, sorun bir noktaya ulaşmak ve onu aşmamaktır, onu aşmanızda sapsınız olursunuz, bu bir açığı bidir, bir dereceye kadar açılabilir, fazlasına değil. Eğer biz kitlelere bir dizi kısıtlamalar, yasaklamalar, dayatıyorsak bu suları taşımakla isetmediğimiz içindir. Ama eğer buna ihtiyaç duyarsak, bu suların taşınmasından, bir fırtınanın onları taşımamasından, kendi geçiş

sirasında taşkınlıklara yol açmasındandır ve hava dindikten sonra kendi doğal akışını alır. Bunu Lenin tarafından mükemmel bir biçimde izah edildiğini ve bizimde bu aşırılıkları anladığımızı tekrar ediyorum. Ama ısrar ediyorum, Lucanamarca'da esas olan, onlara bizim çetin ceviz olduğumuzun anlatılmıdır!

Marks bize anlatmış bulunuyor: ayaklanmayla oyun oynanmamalıdır, devrimle oyun oynanmamalıdır. Ama biri ayaklanma bayrağını çektiğinde, silahu eline aldığı anda, artık bayrağı indirmez, nihai zafere kadar düşmesine izin vermeden elinde tutar; bize öğretmiş olduğu budur ve ödenecek olan bedelinde pek bir önemi yoktur! Dolayısıyla Marks, Lenin ve esas olarak Mao Tse-Toung bize ödenecek bedeli, korumak için yok etmeyi, bayrağı yüksekte tutmayı öğreterek bizi silahlandırmışlardır. Ve biz bu belirlemeyle şu korkunç, aşağılık kalles katliamı aştığımızı söylüyoruz; Zira, bu-başkan geçinen kişi-başkalarının kanıyla oynayan bir Atilla adayı olduğu halde yüzü kızarmadan katliamlardan bahsedebiliyor.

Zor günler yaşadık mı? Evet, ama bize gerçeği gösteren nedir? Kumanda mevkinde siyas içizgi korunup elden bırakılmadığında, siyasî bir stratejiye sahip olduğunda, açık seçik bir plana sahip olduğunda, ilerleneceğini, ve önem taşımayan kan banyosuna karşı konulabileceğini gösteren nedir? 1981'den beri bizi hazırlanmaya sevk eden yaklaşan kan banyosu olmuştur: Böylece biz kendimizi ideolojik olarak hazırlamış bulunuyoruz ve temel olanda budur. Bütün bunlar güçlerimizin yayılmasını ve hızla artmasını sağladı. Sonuç budur. Başkan Mao'nun şu söylediği tamamlandı: Gericilik devrimi kanla boğmak isterken hayal görmektedir; istediği kadar hayal görsün, istediği kadar kan döksün, bu amansız bir yasadır. Böylece o her seferinde bizi ilkelerimizde daha sadık, daha bağlı hale getirmektedir ve kitlelere olan inancımızı pekiştirmektedir.

Böylece, biz zor günlerden güçlenecek ve daha büyük bir orduya, daha çok halk komitesine ve daha çok destek üslerine sahip olarak ve daha güçlü bir partiyle çıktık; bütün bunlar onların hayal ettiklerinin tersiydi. Gericiliğin kanlı hayallerinden daha önce bahsetmiştik; sonuç olarak, bunlar kabul edilmiş sonuçlanan kanlı düşlerden başka bir şey değillerdi. Ama ısrar ediyorum ki, biz ilkelerimizi koruyarak, ve kitlelerin özellikle de yoksul köylülüğün desteğiyle mücadele ederek bu zor durumlara karşı koyabildik; bu benim daha önce bahsetmiş olduğum kitle kahramanlığının ifadesidir.

Ardından yeni bir planı uygulamaya koyduk: günümüzde de sürdürmekte olduğumuz üslerin geliştirilmesi planını. Ne söylenebilir? Biz yeni sorunlarla karşılaştığımızda, bu derslerin aklımızda olacağını tahmin ediyorum: Bütün plan, hazırlanmış, uygulanmıştır, onun dökümü iki çizgi mücadelesinde çıkarılmıştır ve bu

mücadele çok yoğundur zira yeni bir planın onaylanması sorunlusudur; bu bir gerçekliktir. Bu bir olağanüstü öğretici olmuş bir dersiştir, bundan öğrendik, bilgi edindik, bu böyledir. Hesabın sonuna baktığımızda, halk savaşı, yoğun bir mücadelenin ortasında, çok yoğun bir birliği doğurmuştur, çünkü, karşılaşılan sorunlara, zor ve karmaşık durumlara, dış etkilere rağmen, mücadeleye atılanların ideolojik dinamiği onların hayatlarını devrime adanmalarını sağlamıştır. Ve bir komünistin hayatı, o bunu gerçekleştirdiğini göremeyecek olsada komünizme adanmıştır. Çünkü gerçekte en azından ben bunu göremeyeceğim. Kendi döneminde Marks devrimin zaferini göremeyeceğini biliyordu ve buna rağmen neden buna yöneldi? Kendi güçlerini devrimin ilerlemesi için yoğunlaştırmaktan: Bunlar aldığımız derslerdir ve bu büyük örnekler bizi yönlendirmektedir: Bir kez daha ısrar ediyorum: Bu kendimizi onunla karşılaştırmak değildir, bu halkın yıldızlarını her zaman izlemek anlamına gelmektedir.

Peki? Biz silahlı mücadele, halk savaşı hakkında düşündüğümüz taktirde, diyebiliriz ki gerillayı geliştirmeye yol açan, manga aşamasından müfreze aşamasına geçmemizi sağlayan girişimdir ve biz gerillaya böyle başladık; üsleri geliştirme planı bize halk komitelerini verdi; üslerin elde edilmesi ise üsleri vermişti ve geniş bir alanı keşfetmemizi sağlamıştı; bunu hatırlatmak iyidir. Biz ülkemizin Sierra'sı olan Antları savaşı yaygınlaştırmaya ve iktidarı ele geçirme faaliyetimizin bel kemiği olarak aldık, ve bir sınırdan diğerine, Ekvador'dan, Bolıya ve Şili'ye uzanan bir araziyi keşfettik. Ama aynı zamanda çalışmalarımızı Amazon ormanlarının kenarlarına sahil şeridinde ve aynı zamanda kentlere yaydık bugün, yüzlerce Halk Komitemiz ve sayısız üslerimiz, kuşkusuz ki her bölge için temel üsümüz olduğunu söyleyebiliriz.

Son olarak planın gereği olarak, savaşı stratejik tek bir planla ele aldığımızı ve stratejik merkezîyetçilik ile taktik ademi merkezîyetçiliği uyguladığımızı söylemek gerekiyor. Biz savaşı, aşamalardan, kampanyalardan operasyonel stratejik planlardan, taktik planlardan ve her eylem için somut planlardan oluşan tek bir planla yürütüyoruz; ancak tüm bunların anahtarını tek bir stratejik plandır, savaşı birlik halinde yürütmemizi sağlayan budur, ve halk savaşının yönetilmesinin başlıca ilkesidir. Söyleyeceklerim bunlardır.

Sayın Başkan, halk savaşının bu sekiz yılı boyunca bozgunculuk aleyhtarî stratejinin yol açtığı sonuçlar ne olmuştur ve güncel sorunlar nelerdir?

G: Sorduğunuz bu soruya, aşağıdaki biçimde cevap vermeyi tercih edeceğim: Öz olarak gericilik kendisinde bu tarz yönetilmeyi devam ettirdiği taktirde yenileceğini kabul etmektedir. Avukat diliyle söyleyebiliriz ki "itiraf karşısında delile gerek kalmaz", bu durumu özetlemekte-

dir.

Halk Ordusu'nun eldeki toprakları koruyabilecek ve silahlı kuvvetlerle açık çatışmalara girişebilecek bir konvansiyonel savaş geliştirebilecek güce ne zaman erişeceğini düşünüyorsunuz? Peru Komünist Partisi planlarında bu tür bir savaş öngörülmekte midir?

G: Biz parti düzeyinde düşünüp, tartışmış ve bu sorunlara ilişkin kalıcı çizgiler oluşturmuş bulunuyoruz. Bu sorun 1981'den beri bizi meşgul etmektedir. Bunu daha önce başka vesilelerle yapmıştık. Biz başkan Mao'nun çelişkiden hareket eden halk savaşı öğretisinden yola çıkmış bulunuyoruz. Burada birbirleriyle çatışan biri güçsüz, diğeri ise geçici olarak güçlü iki bakış açısı var. İlk bir başlangıç evresinden, stratejik savunmadan, ikinci olarak stratejik denge evresinden ve üçüncü olarak da stratejik saldırı evresinden geçmek gerekiyor. Biz henüz stratejik savunma aşamasında bulunuyoruz, ve bu koşullarda gerilla savaşı kentten çok kırdı da geniş biçimde yaygınlaştırılmış bir gerilla savaşı, bizim temel mücadele biçimimiz olmaya devam ediyor, başlıca sahne kırdı ve kent in işlevi kırılan tamamlayıcısı olmakla sınırlıdır, ve biz yaklaşık olarak tüm ülke sahnede savaşıyoruz. Şu anda içinde bulunduğumuz aşamaya ilgili olarak söyleyeceklerim işte bunlar.

Başkan Mao Tse-Toung'un ilkelerine sadık kalarak halk savaşını geliştirdik, ve gericilik şiddetli bir karşı-devrimci savaş yürütmek zorunda olduğu sürece de daha da geliştireceğiz; ama, bu durumda Başkan'ında demiş olduğu gibi, esas olarak gerilla savaşını ve tamamlayıcısı olarak da bir hareket savaşını yürütmeyi sürdüreceğiz. Bu, Başkan'ın "uzun süreli savaş üzerine" eserinde yazılı olduğu gibi zaten belli özel savaş biçimlerini içermektedir. Biz, halk savaşı daha baskın hale geldiğinde bastırma savaşının, ağırlık merkezini katliamlar oluşturmaya yol açacak güçlü biçimde yaygınlaşmasını tahrik edecektir. Bu kuşkusuz ki, Başkan Mao Tse-Toung'un dediği gibi doğru ve ciddi bir ideolojik ve politik çizgide sebat göstermeyi, ve bunun sonucunda öteden beri yapımız gibi doğru ve ciddi bir askeri çizgiye sahip olmayı içerir, ve bu bizi gelecekte stratejik denge aşamasına yöneltmektedir. Böylece bu çizgideki kararlılığımızla kendimizi stratejik denge aşamasına yönlendirmek istemekteyiz ve katliama yönelen alçakça planlar hazırlayan gericilik, bu durumda kendisini güçsüz hissetmekte ve Peru halkını peşi sıra sürüklemek istemektedir. Halk kendi sınıf çıkarları aleyhinde davranamayacağı için onu izleyemez. Ben ideolojik politik ve askeri alanlarda ve bunlarla ilgili her şeyde, doğruluk ve açıklık anlayışının sürdürülmesinde ısrarlıyım. Bir halk savaşının kentlerin zaptedilmesi ve stratejik saldırıyı ilgilendiren bölümlerinin hazırlanması yolunda yaygınlaştırılması sorusunu kendimize ancak böylece yöneltebi-

liriz. Bugün daha fazlasını söylemek mümkün değil.

Bahsetmiş olduğunuz savaşı güçlendirmek için halk gerilla ordusunun askeri donatımını takviye etmek gerekiyor mu? Bunu nasıl çözümlenmeyi düşünüyorsunuz?

Evet bu önemli bir sorundur. Önce şunu açıklamama izin veriniz: biz her zaman kendi prensiplerimizden yola çıkmak alışkanlığına sahibiz, ve bunda ısrarlıyız, ve ilkelerimiz ışığında somut sorunlarımızı çözebiliyoruz. Başkan Mao Tse-Toung bize, esas olanın insan olduğunu, silahın bir araç olduğunu söylemiştir; dolayısıyla bizim temel kaynağımız insandır, onun ideolojik ve politik güçlenmesidir, ordunun askeri şekillenmesidir, ama aynı zamanda onun ideolojik-politik şekillenmesidir. Bizim hareket noktamız budur.

Silahlarla ilgili olarak Başkan Mao bize düşmanın silahlara sahip olduğunu ve sonuç olarak sorunun bunları ondan almak olduğunu söylemektedir, esas olan budur; modern silahlar gereklidirler, ama onlar kendilerini kullanan ideolojisine göre iş görürler. Lenin bunu daha önce bize öğretmiştir. Pusular kurduğumuzu söylemekte mahsur yok ve gericiliğin silahlı kuvvetleri bunun ne olduğunu ve yedikleri sert darbeleri çok iyi biliyorlar. Ben burada Cayara ve yirmi beş askeri safdışı ettiğimiz Erusco pususu örneklerini vereceğim, elimizden yalnız bir kişi kurtuldu o da yaralı olarak onların bu barbar katliamına cevap vermemezini sebebi buydu.

Olayların onların anlattığı gibi değil, ve onlar büyük güçleri harekete geçirmelerine rağmen bizi yakalamayı başaramadıklarını ve bizim silah elde ettiğimizi anlamışlardır: Onlar bunu çok iyi biliyorlar, dahası bir değil iki askeri aracı havaya uçurmuşuk çünkü yol bir kilometre arayla mayınlanmıştı. Onların hiç bir kurtuluş imkanı yoktu. Bunlar, televizyon ve gazetelerin bize gösterdikleri gibi, devlet başkanı olarak geçinen şahsın, sözlüm ona komisyonu oluşturanların bize dedikleri gibi "gökteki küçük oyuncaklar", "sudaki gölgeler" değillerdir. Sonuç olarak onların silahlarının bize akması uzun süreden beri başlamış bulunuyor. Onlar silahlarını bize vermeye mecburdurlar. Bulduğumuz her yerde bize vermeye mecburdurlar. Ve bunu yapmaya başladıklarını kabul etmek gerekiyor. Niçin böyle konuşuyoruz? Çünkü onları dağıtmış bulunuyoruz, onların saflarında bir çok noktada gedikler açmış bulunuyoruz ve onları etkisiz durumda bırakmış bulunuyoruz, çamura saplanmış bir fil durumundadırlar ve dolayısıyla onları avlamak daha kolay hale gelmiştir. Ordu ve genel olarak silahlı kuvvetler artık daha ciddi düşünmek zorundadırlar. Söylediklerim Başkan Mao'nun savaşın sonunda Çan Kay Şek'i bir silah müdahiti olarak ödüllendirmek gerektiğini söylerken bize öğrettiklerinin hayata uygulanmasından başka bir şey değildir. Ordunun bize silah transferi çok önceden

başlamıştı ve silahlı kuvvetler bunu bilmekteydiler, kurdukları gizli planları harekete geçirdikleri bütün güçlere, düzenlemek istedikleri büyük taarruza bütün bunlara hoş geldiniz diyoruz, zira onlar silahlarının transferini önleyemedikleri, Peru halkının kendi öz çıkarlarına karşı davranışlarını başaramadıkları ve başlarında aşağılık, sefil bir kasap bulunan APRA hükümeti tarafından yönetilen, en kara, en çürümüş gericilik oldukları için de başarısız kalacaklardı. Tarih şahittir ki, Peru halkı faşizmin yolunu izlemekte ve kendisinin korparatizm içinde asimile edilmesine izin vermemektedir. Bu Peru'da çok önceden beri böyle kurulmuştur. Sorun günümüzün sorunu değildir, on yıllardan beri süregelen bir sorundur. O halde, düşmanın silahları zaptedilmelidir. Bu bizim, temel kaynağımızdır.

Mütevazı dinamik, önemli bir rol oynamaya devam etmektedir zira maden ocakları halkın silahlarıdır ve biz ilke olarak, bütün kitleleri kullanabileceği en basit silahları tercih ediyoruz. Çünkü savaşımız bir kitle savaşındır.

Çok iyi; bu bizi ikinci bir soruya, araç imalatına götürüyor. Araçların imalatı için çaba sarfediyoruz ve gericilik bizim kendi ellerimizle halkın elleriyle yapılmış havanlarla doğrudan hükümet sarayına yönelttiğimiz uyarılarla yakından temas halindedirler.

Üçüncü imkan satın almadık, çünkü silah elde etmenin üç yolu mevcuttur. Temel olanı düşümandan elde etmektir: İkincisi, onları imal etmek, ve üçüncüsü satın almak. Burada sorunlarla karşı karşıyayız, çünkü silah fiyatları yüksektir. Biz halk savaşını dünyanın en ucuz savaşı haline getirmeye çalışıyoruz, zira imkanlarımız sınırlıdır ve çünkü kitleler bizi destekliyorlar. Bu sorunun nasıl çözüleceği konusunda bir kez daha ısrarlı olacağım. Lenin her ne pahasına olursa olsun silah elde etmek gerektiğini belirtmiştir ve ben yukarıda Başkan Mao'nun bize öğrettiğine işaret etmiş bulunuyorum. Bizim hayata uyguladığımızda budur.

Yönettiğiniz devrimin ilerlemesi ya da zafer kazanması halinde, bir Kuzey-Amerika askeri müdahalesi olabileceğini tahmin ediyor musunuz? Böyle bir durumda Peru Komünist Partisi ne yapacaktır?

Yankee emperyalizminin kendisi zaten, müdahale etmektedir bu konuda somut olarak söyleyebileceğimiz budur, Birleşik devletler komşu ülkeleri harekete geçirebilirler, biz mevcut sessizliğe rağmen, toprak taleplerinden kaynaklanan gerilimler ve sınır sorunları olduğunu hiç bir zaman unutmadık burada değineceğim; Brezilya'ya tanınmış olan rolü iyi biliyoruz. Birleşik devletler doğrudan kendi hesaplarına ve kendi birlikleriyle müdahale edebilirler ve zaten burada eğitimden göreviyle bulunan kişiler mevcuttur.

Bir süre önce Merkez Komitesinde, toprağımızı çignemeye gelen düşman kim olursa olsun karşı koyacağımızı ve onu

yeneceğimizi kararlaştırdık. Böyle bir dönemde çelişki değişecek ve ulus emperyalizm çelişkisi baş çelişki haline gelmeye başlayacaktır, bu halkımızı birleştirmek için bize daha geniş bir alan sağlayacaktır.

Gericilik, Revizyonizm, "Birleşik Sol", oportünizm sizin kitlelerden tecrit olmuş bir durumda bulunduğunuzu söylüyorlar. Bu konuda ne diyorsunuz?

G: Ben, biz nedersek diyelim, onların bizim kitlelerin desteğine sahip olduğumuzu gördüklerini düşünüyorum. Bu revizyonist ve oportünistlerin kimi söylediklerine karşılık olarak biz şu soruyu soruyoruz: Sekiz yıldır hiçbir uluslararası desteğe sahip olmadan halk savaşı yürüten bir hareketin varlığı, kitle desteği olmadan nasıl açıklanabilecektir?

Sekiz yıldır sağcı ve revizyonist, oportünist ve tüm gerici parti ve gruplar özellikle Peru Komünist Partisi'nin "çilgün", "mezhep yapısında", "kan dökücü", "polpotçu", "dogmatik", "sekte", "Nakro-terörist", bir örgüt olduğu söylenmekte ve haykarmaktadırlar, ve Mariatagüst Birleşik Partisi sizin köyülleri iki ateş arasında bıraktığınızı, "militaristler" olduğunuzu eklemektedir ve son olarak da Villanueva sizin "katliamcı teröristler" olduğunuzu söylemektedir ve daha bir çok nitelermeye tabii tutulmaktasınız. Bu suçlamalara ne diyorsunuz? Ve bunların hedefi nedir?

G: Bana göre bu suçlamalar temelsizdir ve bir halk savaşını anlamadaki çapsizliğin göstergeleridir. Bana göre devrim düşmanlarının bunu anlayabilmesi zaten asla mümkün değildir. Bizim köylüleri iki ateş arasında bıraktığımız konusuna gelince, bu tam bir çarpıtmadır, çünkü halk gerilla ordusunun ezici çoğunluğunu oluşturanlar esas olarak köylülerdir. Sorunu Peru devletinin kendi baskıcı silahlı kuvvetleriyle devrimi kanla boğmaya çalıştığını anlayabilmektir. Biz sorunu böyle kavriyoruz, ve bu baylara, genel olarak savaşı, devrimci savaşı ve esas olarak halk savaşı ve Mao'izmi araştırmalarını tavsiye ediyoruz, gerçi ben onların bunu anlayabileceklerinden kuşkuluyum, çünkü bunun için sınıf konumlanmasına sahip olmak gerekir.

Bay Villanueva'nın "katliamcı teröristler" suçlamasına gelince ben kaba bir sahtekarlık ve yalanın sözkonusu olduğu kanısındayım. Onlar kendilerine bir eldiven gibi uyan kasap deyimini bize yakıştırmak istiyorlar. Katliamcıların bizzat kendileri olduğu bu gerici devleti yöneten APRA olduğu, ve silahlı kuvvetler bastırma güçleri olduğu, tüm ülkenin ve tüm dünyanın gözleri önünde aydınlık bir biçimde görülmektedir. Aşağılık kasaplar kendileridirle. Parlak nutuklar/olayları hiçbir zaman değiştiremezler, tarih zaten yazılmıştır. Bunun dışında Villanueva daha ne kadar dayanabilecektir? Ve geleceği ne olacaktır? Onun yalnız bunu düşünmesi gerekir.

Size göre sekiz yıllık halk savaşı'nın sonunda Peru politikasında, toplum ekonomik yapısında ve kitleler arasındaki değişiklikler nelerdir?

G: Üretilen ilk sonuç yenilmez biçimde ilerleyen bir halk savaşının yükseltilmesidir, bu ülkemizde demokratik devrimin gerçek biçimde ilk kez yaşandığı anlamına gelir. Bu durum, Peru politikasının bütün verilerini değiştirmiştir. Bu yüzden ki gericiğin kendisi ve revizyonistlerden başlayarak onun bütün eklentileri kim olurlarsa olsunlar onu destekleyen herkes Peru devletinin başlıca sorununu sürmekte olan halk savaşının oluşturduğu kanaatindedirler. Böylece biz bu ülkede dünyayı değiştirmeye sürecini veren önemli başlıca başarıyı bütün ülkeyi kapsamakla sonuçlanacak olan yürürlükteki Yeni İktidarın doğuşunu ve yükselişini yaşıyoruz.

Ekonomik yapıya ilişkin olarak; yeni iktidar bir yerde yeni üretim ilişkilerinin kurulması aşamasındayız; işçiler, köylüler ve ilericiğin ilk kez yönelttikleri bir diktatörlük eliyle, kolektif emeğe ve sosyal hayatın yeni bir gerçeklikle bizi yeniden düzenlemesine başvurarak uyguladığımız toprak siyaseti, bunun kanıtıdır, bu ülkenin gerçek anlamda dönüştüğünü isteyenler için tek yolun halk savaşı olduğunu biz böylece bir kez daha anlamış bulunuyoruz.

Gericiği ilgilendiren konulara gelince, savaş olayını ve halk savaşının kapsadığı ekonomik çöktüğü onlara hatırlatmadan önce, biz bürokratik kapitalizmi ve yarı-feodal ilişkiler yapısının dayanağını oluşturan CASIOUE ve temelini çökmeye ve emperyalizme darbeler vurma sürecindeyiz.

Ülkemiz halkı, bu kahraman kitleler, ve özellikle önder sınıf olma vasıflarını her zaman kabul ettiğimiz proletarya, ilk kez iktidarı üstlenmekte ve balın tadını dudaklarında hissetmektedirler. Onlar onunla yetinmeyecekler, tümünü isteyecekler ve sahip olacaklardır.

Peruda halk savaşının güncel durumunu ve perspektiflerini nasıl görüyorsunuz? Sekiz yıldır önderlik ettiğiniz devrim zafere ulaştığı taktirde Peru halkının hedefi özetle ne olacaktır? Bu hükümetin ya da bir düzenin, bir devrim bunalımına her şey çözümlerini getirebileceğini tahmin edebiliyor musunuz? Peru Komünist Partisi, "tartışma temelleri" belgesinde, AP-RA'nın stratejik bir plan yapmadan yönetmeyi sürdürdüğü, zor yıllara girdiğimize işaret ediyor. Devrimin zaferin ve iktidarın PKP tarafından alınmasının eşliğinde misiniz?

G: Peru halkı her geçen gün daha büyük bir hareketlilik içerisine giriyor ve sınıf mücadelesi yaygınlık kazanıyor. Bu doğrudan halk savaşıyla bağlantılıdır. Çünkü bizim elde silah varoluşumuz sınıf mücadelesinden başka bir şey değildir.

Onun kaderi ne olacaktır? Ben onun kahramanca kaderinin eski devleti yıkarak ve görkemli biçimde yeni bir toplum

kurmak olduğunu düşünüyorum; bunlar yoğun bir çaba gerektirmektedir. Bunlar fedakarlık ve zorluk yılları olacaktır, ama sonuçta zafer halkın olacaktır. Şunların hatırlanması yerlidir; halk savaşından önce yılda 60 bin çocuk bir yaşına varamadan ölmüyor muydu? Peru'da durum bugün bu mu? Hayır. Sonuçta halk bütün gücüyle çalışmaya ve zorluklara göğüs geremeye ama her geçen gün daha bilinçli biçimde zorunlu bedeli ödüyor, çünkü kazanacağını biliyor. Gericiğin çözümü: Böyle bir şey olmadığını düşünüyorum. Çağdaş Peru toplumuyla ilgili yorumumuz, bürokratik kapitalizmin 1980'den beri yıkılma sürecine girmiş olduğunu ve sonuçta sistemin yıkılacağını öngörmektedir. Onun açısından hiç bir çıkış yolu sözkonusu değildir. Olaylara baktığımızda, bir bunalımın var olduğunu, her ikisinde vahim olan 1980 ve 1990'lı yılların bunalımlarının çakışmakta olduklarını görüyoruz; gericiğin hiç bir çözüm olmadığını bu açıklıyor. Zor yıllara gelince, halk savaşıyla karşı-devrimci savaş arasında bir kabarma beklemekteyiz: Biz düşünürüz ve ben tekrar ediyorum ki, stratejik denge oluşacaktır.

Süreye ilişkin olarak Başkan Mao şöyle demiştir: Biz daha fazla ve daha iyi savaştığımızda süre kısacaktır. Biz bunu gerçekleştirmekle yükümlüyük. Bu bunu yapıyoruz ve yapacağız, zira çok mükemmel koşullara sahibiz. Peru toplumunun geçersiz hale gelmiş olan sisteminin içine girmiş olduğu genel bunalımın kurumları, bize bu zor yılların devrimci durumu ve gelişmeyi hızlandırabileceğini ve büyük ölçüde hızlandırmanın gerektiğini belirtiyorlar.

Bugün bizim sorunumuz nedir? Toplum olarak daha çok halk savaşı, daha çok yeni iktidar, daha çok ordu, daha çok kitle katılımı. Zafer perspektifine böyle sahip olduğumuzu düşünüyorum.

Konuyu bağlarken, yeryüzünde halk savaşındaki konunuzu açıklayabilir misiniz? İki süper güç arasındaki birdünya savaşı durumunda insanlığa yönelik sorunlar neler olacaktır?

G: Bir dünya savaşı mümkündür, evet mümkündür. Kaynağını biz ortadan kaldırmadığımız sürece bunun koşulları vardır. Süper güçler savaşı hazırlıyorlar ve büyük planlar yapıyorlar. Bu bellidir. Ama biz komünistleri ve devrimcileri, kitlelerin, halkın, insanların, yeryüzünde böyle kaygılara izin veremeyeceklerini, dikkatlerini süper güçler arasındaki savaş olasılığı üzerinde odaklaştırmaları gerektiğini düşünüyorum. Zira bizim özgürlüğümüz savaşın doğmayacaktır. Bu dünyanın yeniden paylaşımı için çapul savaştan öte bir şey olmayacaktır. Büyük güçlerin savaşı hegemonyadan öte bir şey hedeflememektedir, hiç bir şey. Biz bundan ne bekleyebiliriz? Büyük katliamlar, büyük soykırımlar, yüzlerce milyon ölü, ama hiç kuşkusuz, insanlığın ezici çoğunluğu yaşamaya devam edecektir. Biz, bu

gün atom silahlarının ve diğer geliştirilmiş özel silahları öven bu teşhir ettiğimiz düşünceleri ve bu silahların bizleri hareketsiz kılmak için şantaj araçları haline dönüştüklerini kabul etmiyoruz. Gerici her zaman ve her yanda bu silahların kesin yok edici gücünden, insanlığın yok olacağından bahsetmektedirler. Ancak bu her zaman kendi köhnemiş egemenliklerini sürdürülebilmek için, bizleri bastırmak ve frenlemek amacına yöneliktir. Bu yüzden kendi köhnemiş egemenliklerini, güçlerini, heyecanımızı, irademizi, halk savaşının geliştirilmesi üzerinde yoğunlaştırılması olduğunu düşünüyorum. Çünkü halkın ve proletaryanın kurtuluşu, nihai ve gerçek kurtuluşu o doğuracaktır. Biz emperyalist bir dünya savaşına verilecek cevabın küresel bir halk savaşı olduğunu düşünürüz, sorunun bunu hazırlamak olduğunu düşünürüz ve bunu halk savaşı içinde olan bizlerin yükseltebileceğini düşünürüz. Henüz anlaşılmamış olan emperyalist egemenliğin, gericiğin egemenliğinin yalnız böyle yıkılabileceğidir. Biz onları yeryüzünden ancak böyle süpürebiliriz.

Biz dünya çapında bir halk savaşını, bir günde her yerde patlak verecek, önceden bir olgu olarak değil, başkan Mao Zedung yoldaşın belirttiği olduğu gibi elli yıl içinde gerçekleşecek bir proje bir perspektif olarak ele alıyoruz. Bu halk savaşının, Lenin'in belirtmiş olduğu gibi, dünya çapındaki büyük bir kızıl ordunun çeliktan ulusal lejonların oluşumu sonucuna ulaşmak, büyük halk savaşı dalgalarını biçiminde öngörüyoruz. Bir dünya savaşı riski mevcuttur. Bu noktada ısrar ediyorum: Bu savaş korkunç bir katliam olacaktır. Ve onun yol açacağı sonuçlar yalnızca, sefalet, adaletsizlik, acı ve ölümden ibarettir. Bunun ancak, kesintisiz dalgalar halinde geleceğini tahmin ettiğimiz bizi dünya çapında, halk savaşına ve enternasyonal proletaryanın ve halkların çelik lejonlarının birliğine ulaştırarak olan halk savaşı düşüncemizin gereğesi budur. Ve yolun sonunda, mutlulukla beklediğimiz tarihsel misyonumuzun tamamlanmasına ulaşacağız: Bu emperyalizm ve gericiğin ortadan kaldırılacağı, Başkan Mao'nun öngörmüş olduğu o yılları yaşamaktır. Biz bunu görmemek bile bizi izleyen nesiller görecektir, zira her geçen gün lejonlar giderek büyümektedirler.

Sorun nerededir? Anahtar nedir? Marksizm-Leninizm, Maoizmi yönetici konuma getirmek ve özellikle Maoizm'le her ülkenin koşullarını ve her devrimin özel karakterini gözönünde bulundurarak halk savaşını evrensel düzeyde uygulayabilir hale getirmektir.

Peru Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Temmuz 1989

Yeni Demokrat İşçi

VE ZONGULDAK MİTINGİ İŞÇİ SELİNİ BÜYÜTTÜ!

"İşçilerin Katili Patron-Ağa Devleti"

24 Şubat'ta Türkiye Maden-İş Sendikasının Zonguldak'ta; Yeniçeltik'te katledilen 69 işçinin katledilmesini protesto etmek için düzenlediği mitingde atılan en gür sesli sloganlardan biriydi, "İşçilerin Katili Patron -Ağa Devleti."

Dergimizin proletaryanın sesi olmasının gereği olarak özel önem verdiği Zonguldak mitingine Merkez büro, Kartal, Samsun ve Ankara Bürosu temsilcileri ve Muhabirleriyle katılarak tam anlamıyla Maden İşçisinin sesi, dili, kulağı olmuş. Çıkarıldığı "Yeni Demokrat İşçi" özel sayısını miting alanında yaygın dağıtımını yaparak patron-ağa düzeninin işçi katliamcı politikasına karşı işçilerin yanında yer almıştır.

Zonguldak miting-i işçilerin bundan böyle maden ocaklarında diri diri ölmeye razı olmayacaklarını komprador patronlara haykırdığı bir lanetleme mitingiydi. Miting alanına 30 bin dolayında bir kitle ile akan işçi yığını, çevre illerden otobüslerle gelen işçilerin bir an önce öfkelerini ortaya koyma sabırsızlığıyla bir saat önce başladı. Saat 10'da demiryolu caddesinde başlayan toparlanma işçiler el ele genel greve "işçilerin katili patron ağa devleti", "Türk-İş istifa", "hükümet istifa", sloganlarıyla, Zonguldak halkının deyimiyile "15 yıldır görülmeyen" bir uğultuyla sokakları inliyordu. Dergimizin yanı sıra çeşitli siyasi dergilerin katliama ilişkin çıkardıkları özel sayılar miting alanını adeta bir matbaahaneye çeviriyordu.

Mitingin en anlamlı anı Zonguldak maden işçilerinin başlarına bağladıkları siyah bantlarla miting güzergahını dordurmasıydı. Saat 12'ye doğru istasyondan

miting alanına akan işçi seli taşıdığı döviz ve pankartlarla sanki faşist diktatörlüğün resmini çiziyordu.

Zonguldak halkının miting-e iştirak etmemesine rağmen, miting alanının çevresinde polis kordonuyla çevrilen işçi selininin hemen arkasında ikinci büyük bir halkayla ve ilgiyle miting-i izlemesi miting-e katılıp katılmamak arasındaki tereddütü ifade ediyordu. Zaman zaman mitingdeki işçilere ve konuşmacılara tuttukları alkış temposu kendileri miting alanının dışında olsalar dahi gönüllerinin işçilerin yanında olduğuna dair ilettikleri mesaj niteliğindedir. Zira, Çeltik katliamıyla birlikte madencinin ceset sayısını kronolojik sırasına göre yazan burjuva basını özellikle maden işçisinin mücadele tarihini gözlemekle korkusunu yenmeye çalışıyordu.

BURJUVA BASININ İKİYÜZLÜ- LÜĞÜ 12 EYLÜL ÖNCESİ MÜCADE- LE VE ÖRGÜTLÜLÜKLER GİZ- LENDİ

Sendika şube başkanı iki ay önce yetkilileri bir facia olabileceği yolunda uyarı-mış! Peki uyarıya hiçbir yanıt verilmemiş-göre neden direniş kararı alınmış, neden işçilerin baskı ve tehditle madene indirilmelerine seyirci kalmış bu sendika? "Uyarı yapmıştım" diye belirtilen özür kabahatten daha büyük değil mi?

Yeniçeltik katliamı işçi sınıfının patron-devlet-sarı sendikacı üçlüsüne karşı topluca mücadele yükseltmesinin ne kadar hayati bir önem taşıdığını ortaya koymuştur. Gene Yeniçeltik katliamı işçilerin ancak devrimci örgütlülük ve sınıf sendikacılığıyla güçlü olabileceklerini,

ekonomik-demokratik haklarını ve can güvenliklerini geliştirmede bile etkinliklerinin buna bağlı olduğunu göstermiştir bir kez daha.

Yeniçeltik işçileri 89 öncesi, devrimci kardeşlerinin aralarından çekilip alınmasına, 12 Eylül faşizminin sillesini on yıldır yemelerine, din afyonuyla ve başka gerici ideolojik-siyasi araçlarla beyinlerinin bombardıman edilmesine, işsiz bırakılma tehditinin ve her türlü baskıya rağmen katliam niteliğindeki faciaya iyi tepki gösterdiler. Bölgeye gelen bakanlara, başka yetkililere, işletme müdürüne, sendika başkanına ve bunların güvenliğini sağlama gayretindeki jandarmaya öfkelerini haykırdılar. "Teselli"ye gelen Bakanlar "yuh"larla yüz geri oldu. Aynı tepkiden Demirel ve Baykal faşistleri de aldılar nasiplerini. İşletme müdürünü ve sendika başkanını jandarma gücüyle kaçırdı, linç etmek isteyen işçilerin önünden. Küçük çapta çatışmalar oldu. Patlamaya hazır bomba görünümündeki işçiler ve bölge halkı büyük güvenlik önlemleriyle denetim altında tutulmaya çalışıldı. Halkın galeyana gelebileceği gerekçesiyle cenazelerin toplu nakli ve tören yapılması bile yasaklandı. Korkusunu her yönüyle ortaya koydu faşizm. Hem suçlu, hem de "güçlü"ydü! Adeta sıkıyönetim uyguluyordu acılı Çeltik halkı üzerinde. Ortalık yatıştırmak amacıyla üç işletme yetkilisinin tutuklandığı açıklandı. Olan işçi ailelerine yasa gereği en fazla 1 milyon 568 bin lira tazminat ödenecek. Tutuklanan yetkililer de ya birkaç milyon para ceza ya da birkaç ay hapisle kurtarılır artık.

Yeniçeltik'te büyüyen öfke ve işçi sınıfının genel tepkisi Türk-İş merkezine de tüm işyerlerinde 2 dakikalık saygı duruşu kararı aldırttı. Ayrıca Maden İşkolundaki yetkili 2 sendika bir kaç gün iş bırakma yönünde bir eğilime girdiler. Madenlerde güvenlik önlemleri alınmıyca kadar sürekli direniş örgütleyeceklerinden filan da bahsediyorlar. Bütün bunlar her zaman olduğu gibi devlet ve patron yanlısı sarı-sendikacıların koltuklarını koruma telaşıyla aldıkları yasak savma türünden kararlardır.

KARA BANTLILARIN, TULUMLULARIN İNSANI GIPTA ETTİREN ÖĞRETMENLİĞİNE 4 ÖRNEK:

Birincisi, Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz'ın gönderdiği mesajın "rahatsızlığım" dolayısıyla, diye başlayan ilk iki kelimesinin okunmasıyla, 30 bin işçinin ıslık ve yuh sesleriyle çığlığa dönüştürdüğü protestonun işçilerdeki sezgi gücünü ortaya koyuşu idi. Türk-İş Başkanının her ciddi durumda patron uşağı kimliğini gizlemek için rahatsızlık numarası çekmesi, bütün işçiler tarafından bu işçi emeğiyle saltanat süren işçi düşmanına ait olduğu hemen farkedilebiliyor. Bu, öyle bir tepki; öylesine güçlü bir sezgi ki mesajı protestolar içinde bitirmek zorunluluğunu hissedenden sendikacıya bile, "Türk-İş burada, başka Türk-İş yok" dedirtti.

İkincisi; Miting alanının bir köşesinde 15-20 kişilik bir grubun -devrimci gençlik- pankartı altında zaman zaman mitingin niteliğine denk düşmeyen sloganlar atmasıyla rahatsız olan bir grup işçiye 40 yaşındaki bir işçi temsilcisinin söylediği "Arkadaşlar öğrenci-möğrenci onlarda kendilerince birşey bağırıyorlar. 10 yıl önce, bizim sorunlarımıza gençler-öğrenciler sahip çıkıyordu. Biz onların kalabalığında bir avuç işçi olarak katılıyorduk. Onlar seviniyordu. Şimdi kendi sorunlarımıza kendimiz sahip çıkıyoruz onlar aramızda 5-10 kişi kadar iseler buna da biz sevinmeliyiz. Demek ki artık bu düzeni tanımaya başladık. Bu demektir ki onun sonunu getirmeyi de öğreneceğiz. Bu kavgamızda gençlerimiz cılız da olsa bizim yanımızda yer alıyorlarsa buna da sevinmeliyiz. Onlar bizim evlatlarımız bugün bizim gibi düşünemiyorlarsa bizimle yan yana ola ola yarın bizi anlayacaklar" sözleri idi. Bu sözler işçi sınıfının 10 yıl öncesine göre gösterdiği nitel aşamayı işaret ediyordu.

Üçüncüsü; Miting günü girdiği iş yerinde henüz 13. gününü dolduran ve geçtiğimiz aylarda Bulgaristan'dan Türkiye'ye gönderilen işçinin, İstanbul'da içine, biraz peynir ve yağ sürülmüş miting günü boyunca yiyeceğinden ibaret yarım ekmekli Bulgar soydaşın "sınıf kavgasının yeri yurdü zamanı yoktur" dedirtircesine mitinge katılmasınıydı. Bu bir otobüsün içindeki bir kişiydi. 30 bin işçinin içinde kaç "soydaş" işçinin olduğu yada olmadığının önemi yoktur.

Dördüncüsü; Miting dönüşü 50 yaşında bir emekli işçinin haberleri dinlerken bültende mitinge yer verilmediğinin anlaşılması üzerine, soför mahalindeki mikrofonu kapıp "Arkadaşlar biliyoruz ki şu an 69 işçi kardeşimizin düpedüz diri diri maden ocağına gömülerek patronlar tarafından katledilişimi protesto mitinginden döntüyor. Bu Türkiye'de önemli bir olaydır. 30 bin kişiyle haykırdık, öfkemizi kustuk, birliğimizi ve gücümüzü pekiştirdik. İşçilerin katili patron ağa devletidir dedik. İşte ispatı. Radyo bu önemli olay

Zonguldak mitingi işçilerin bundan böyle maden ocaklarında diri diri ölmeye razı olmayacaklarını komprador patronlara haykırdığı bir lanetleme mitingiydi.

hakkında tek bir söz söylemedi. Demek ki devlet patronların cinayetini deşifre ettiği için işçilerin mücadelesini halktan gizliyor. Bu tavrıyla da patronları koruyor onların cinayetlerini destekliyor, suç ortağı oluyor. Haberlerde bugünkü mücadeleden tek bir kelime söz etmeyen Radyo bunu birkez daha ispatladı. Öyleyse bunu protesto edelim, radyoyu kapatalım" dedikten sonra zaten konuşmaya başladığında kapanan radyonun sesinin kesildiğini görünce devam etti "Bugün miting meydanında üreten biz yöneten de biz olacağız" dedik öyleyse alın size mikrofon. Bütün arkadaşlar bugün doğru olarak haykırdığımız bu sloganın gereğini önce bu mikrofonu yönetmekle gösterebiliriz. İsteyen hayatını, isteyen fikrini anlatır. İsteyen türkü söyler, isteyen de bugünkü mücadelemizin değerlendirmesini yapar. Yanlışlarını, derslerini özetler. Her ne şekilde olursa olsun bu mikrofonu yönetmeliyiz. Söylediğimiz sözlerin ne anlama geldiğini de anlayabiliriz" diyerek, bütün işçilere önerdiği doğrultuda mikrofonu yönetti. Hızla seyahat halinde olan otobüsün eğitimi yerine çevirmesi, engin tecrübesini gösterdi.

***

Gericici basın Yeniçelttek olayının çetnli yönlerini aktarıırken, 80 öncesi, Yeniçelttek'te bugünkü Yeniçelttek'i sendikal örgütlenme ve mücadele yönüyle kıyaslamaktan özenle kaçınıyor. Neden? Çünkü bunu yapsa devrimci hareketin rollünü teslim etmiş olacak. Evet, Yeniçelttek katliamı genel anlamda bu sömürü düzeninin eseridir. Ama daha özel olarak da 12 Eylül'ün eseri sayılmalıdır. Şu kadar ki, 12 Eylül öncesinin Yeniçelttek işçisi faciyanın açıkça geliyorum dediği o koşullarda madene kesinlikle inmez ve inmesi için zorlanmazdı da. 1975'ten 80'e kadar bu madende yetkili olan Yeraltı Maden-İş Sendikası, reformist DİSK içindeki en ileri, en militan mücadeleci sendikaydı. Yeniçelttek işçileri ezici çoğunlukla devrimci hareket saflarındaydı. 4 yıl içinde her biri aylarca süren üç büyük grev ve çok sayıda direniş gerçekleştirmiş zaman zaman madeni işgal ederek eylemlerini sürdürmüş, asker-polis saldırıları karşısında gerilememiş, burayı yönetip bir devrimci direniş mevzisi yapmışlardı. 12 Eylül geldiğinde Yeniçelttek işçileri yine direnişteydi. Faşist cuntta buraya hava komandoları ve jandarma-piyade birliklerini sevk ederek direniş

güçlkle bastırıldı. İşçilerle sendikacıların büyük bölümünü yoğun işkencelerden geçirip tutukladı. 12 Eylül askeri mahkemelerinin Amasya'da görüldüğü toplu davalardan biri "Yeniçeltek Dev-Yol Davası"ydı. Halen bu davadan çok sayıda devrimci işçi ve sendikacı hapidedir.

80 öncesi uzun ve kararlı direnişleri, devrimci mücadele geleneği, 80 sonrası tutuklu sendikacı ve işçileriyle ünlenmiş olan Yeniçeltek, bugün 25 yılda dördüncü defa olmak üzere tekrar "grizu faciası"yla konuşulur oldu. 10 yıl önceki Çeltek'te böylesine açık bir katliam yaşanabilir miydi? Devrimci örgütlülüğe sahip o günkü Yeniçeltek işçisi bu "mukadderat" a razı olur muydu hiç?. Değil böyle açıkça geliyorum diyene, belli belirsiz işaret verene de baştan set çekmesini bilirdi o günkü Yeniçeltek işçisi. Çünkü o dönem yeralundaki can güvenliğinden üretim planlamasına kadar görülen olumsuzluklara işçeri konseyleri aracılığıyla müdahale edebiliyorlardı rahatlıkla. Yeralundaki tehlikeli durumlarda işyeri konseylerinin kararıyla üretimin durdurulup işçilerin yer üstüne çıkabilmeleri toplu sözleşmelere bile geçirilmişti.

Dönemin Türk-İş dışındaki tüm sendikalarını kapatan, Yeralu Maden-İş ve Yeniçeltek'in militan sendikası ve devrimci işçilerini topluca tutuklayan, yerlerine alınan ve eskiden kalan işçileri madene kışla düzeniyle çalıştıran, mescitler camiler yapıp işçilere zorla namaz kıldırarak, her tür direnişi yasaklayıp engelleyen, yıllar boyu baskı ve tehditle her koşul altında madene sürüp ölümlerle burun buruna getiren 12 Eylül faşizmi, çıkarttığı toplu sözleşme yasasıyla ileriye dönük önlemlerden biri olarak işçilerin ve sendikaların işyeri çalışma düzenine müdahale hakkını yasaklamayı da ihmal etmedi.

12 Eylül'ün fiili saldırıları ve hukuki düzenlemeleri "sivil" yönetim altında bugün de devam ediyor. Bu madene de Türk-İş'e bağlı Maden-İş Sendikası yetkili. Sarı sendikacılık devlet ve patronlarla birlikte işçilerin canına okumayı sürdürüyor. Kim bu katliamdan devlet ve işveren kadar sendikaların da sorumlu olmadığını söyleyebilir?

***

"İnsana saygı" mitingi Türkiye işçi sınıfının katliamlara ve ağır sömürü koşullarına karşı tepkisini ortaya koymasından önemli ve anlamlı bir eylem olarak sınıf mücadelesinde yerine alacaktır. İşçi sınıfı 69 işçi kardeşinin katledilmesinden sonraki süreçte daha iyi gördü ki, katliamlara ve kıyımlara karşı radikal tavırlar geliştirmedikçe devrimci militan temsilcileri önderliğinde güçlü ve militan direnişler örgütlenemedikçe, toplu sözleşmelere insiyatifini koymadıkça, ne katliama maruz kalmayı önleyebilir, ne aç açına çalıştırılma rezilliğinden kurtulabilir ve ne de kendi "kaderini" değiştirecek siyasal iktidar mücadelesine yönelebilir.

KUMKAPILAR, YENİÇELTEKLER...

Bu bir katliamdır

SAMSUN-ANKARA

7 Şubat 1990 katliam yeri Yeniçeltek. Amasra, Kumkapı, Yeniçeltek... Kim bilir katliam sırası nerede? Ve kimbilir yeni bir katliam sonrasında kaç kadın dul kalacak, kaç çocuk yaşamını babasız sürdürecektir?

Cangüvenliğinden yoksun, sefalet türetili ile en ağır koşullarda çalışan Türkiye İşçi Sınıfı sık sık "iş kazası" adı altında katliamlara maruz kalmaktadır. Adı işkazanı olan Yeniçeltek cinayeti 69 yeralu işçisinin hayatına mal oldu, maden ocağı mezar oldu 69 cana...

"Yeniçeltek Kömür İşletmesi"nin çalıştığı kömür yatağı, kalorisi yüksek, kendiliğinden yanmaya elverişli ve yoğun metan çıkışının olduğu bir yapıya sahiptir. Patlamanın yaşandığı gün yapılan ölçüm ve gözlemler patlamanın meydana geldiği panoda kömür oksidasyonunun (yangın) olduğunu kanıtlamakta. Karbon monoksit gazı oranının hızlı bir şekilde yükselmesi, bu oksidasyonun seri bir şekilde yayıldığını göstermektedir." Böyle deniliyordu, işletmede yapılan incelemeler sonucunda. Yine patlamanın olduğu gün yapılan ölçümler metan gazının patlama bölgesinde % 5 ile % 5,5 arasında olduğunu göstermekte. Ve yine bilinir ki, % 2,5'lük metan oranı ve fazlası, her an patlama sebebi olabilir.

Durum bu iken, işçiler neden madene zorla indirilmişti? Üç gün öncesinden Karbonmonoksitten işçilerin zehirlenmesine, metan gazının göçük bölgesinde çok yük-

sek düzeylerde bulunmasına rağmen, Polonya'dan getirilen "hidrolik tahkimatlar" ve kazılmış olan kömürleri çıkarmak için işçiler ocağa inmek zorunda bırakıldılar. Tehlikeyi götüp aşağıya inmek istemeyen işçiler, yöneticiler tarafından "Ya aşağıya inersiniz, ya da istifa dilekçelerinizi yazın" seçenekleriyle karşı karşıya bırakıldılar ve "ekmek kapıları" olan madene, bile bile ölüme gönderildiler. Ve ne yazık ki işçiler, "örgütsüzlüklerinden" dolayı ölümlü seçmek zorunda kaldılar.

Ayda 300 bin lira ücretle çalışacak yığınla insan vardır bu ülkede; büyük bir işsizler ordusu. Üretimin tüm maliyeti içinde ücretler çok küçük bir oran tutar; ama Polonya'dan alınan malzemeler böyle mi?... Yenisini almak pahalıdır, ancak yeni bir işçi bulmak hiç zor değildir. İşte sistemin zihniyeti budur; işte bu zihniyettir 68 işçiyi katleden ve bu zihniyet İşletme Müdürü Hasan Sarıtepe'ye "Benim bir katırım öleceğine, 10 tane işçim ölsün... Daha iyi." dedirtebilmektedir.

Halk, İşletme Müdürünün Süleyman-çı olduğunu iddia ediyor. Sakal birakanlara, namaz kılanlara yer üstünde tehlikesiz görevler veriliyor. Orada kömür işçisi olmanın da bedeli pahalı. Halk, İşletme Müdürünün işe girenlerden rüşvet aldığını söylüyor. Kimisi iki milyon, kimisi dört milyon rüşvet vermiş işe girebilmek için. Eşini yitiren bir kadın yaktığı ağıta "Alınlarını alıp üç milyona sattın da ölmeye mi girdin yeralına" derken bu rüşvet gerçeğini dile getiriyordu. Ayrıca müdürün Merzifon'da bir çivi fabrikası da var. İşletmeye çivi sağlamakta.

Yeniçeltek İlkokulu Müdürü Ahmet Yaylacı da, Hasan Sarıtepe ile beraber rüşvet alanlardan. Aynı zamanda Cami Yaptırma Derneği Başkanı olan İşletme Müdürü Hasan Sarıtepe ile doğrudan konuşmayanlar, rüşvet işini Ahmet Yaylacı ile konuşuyorlarmış. Bu adam, 1980'den sonra Cumhuriyet İlkokulu'nda (Suluova-Amasya) Müdür Yardımcılığının yanı sıra 4 ve 5. sınıfların din derslerine giriyormuş. Bir tarikatla bağlı olduğu söyleniyor. Yine bu adamın aldığı rüşvetler sonucunda Suluova'da Fazilet adlı bir market açtığı söylenmekte yöre halkı tarafından.

Şeker Fabrikalarına kömür sağlamak amacıyla kurulan Yeniçeltek Kömür İşletmesi, görünüşte her ne kadar özel şirket gibiyse de, aslında Şeker Fabrikaları Kanalları Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın denetimindedir. Diğer kamu kuruluşlarında olduğu gibi burada da madencilikle uzaktan yakından ilgisi bulunmayan, salt ekonomik güçleri ve siyasi görüşleri yüzün-

den bu kişiler yönetim kuruludur. Yöneticiler tarikatçılardan, büyük toprak sahiplerinden vs. oluşmaktadır. Öte yandan işletmede maden mühendislerinin çalışma sürelerinin de çeşitli olumsuzluklar nedeniyle uzun olmadığı bilinmektedir. Nitekim Yeniçeltek'teki Genel Müdür ve İşletme Müdürünün dışında 5 maden mühendisinden en kıdemlisi üç ay, en yenisi ise "kaza"dan üç gün önce işe alınmıştır. Madencilikte, özellikle de kömür madenciliğinde deneyim ve madeni tanıyor olmak yaşamsal bir öneme sahiptir. Buna rağmen işletmede yararlı olabilecek bir çok mühendis kapı dışarı edilmiştir. Nitekim işine son verilen tecrübeli bir mühendis hakkında, yaşlı bir işçinin şu haykırışı dikkate değerdir: "o mühendisin işine işçinin yana olduğu için son verdiniz."

Kömür madenciliğinde grizu patlamasının önüne bütünüyle geçmek mümkün değildir. Gelişmiş ülkelerde bile bu tür olaylarla zaman zaman karşılaşıldığı bilinmektedir. Ama uygulanacak ileri teknoloji, erken uyarı sistemleri ve diğer önlemlerle kazalar en aza indirilebilir. Türkiye'de bu önlemlerin yetersiz olmasının yanı sıra, insanlar bile ölüme gönderilmektedir. "Maden kazalarında ölenlerin üretim miktarına oranları kıstas alırsa; bu oran gelişmiş ülkelerde 0.115 milyon ton iken, Türkiye'de ortalama 2.52 fazla insan ölmektedir"

Yeniçeltek'te çalışanların büyük bir çoğunluğu yöre halkı ve Ladik'in dağ köylerinden gelenlerdir. Verimsiz ve kurak toprakları işlenmeyişi yüzünden, yeraltında çalışmak zorunda bırakılmış bu insanlar. Merzifon'un Kayadüzü Köylüleri (eski adı Belvar) madende çalışarak yaşayabiliyorlar. Çok az miktarda hayvancılığın ve tarımın yapıldığı köydeki yaşlıların büyük çoğunluğu madenden emekli. Belvar'ın yanı sıra diğer köyler de madende çalışmak zorundadırlar ve buralarda da madende çalışmak babadan oğula geçen bir meslek halini almıştır.

"Kaza"da ölenlerin 9-10'u Belvar'lı. Belvar Köylülerinin hemen hepsi devrimci-demokrat. 12 Eylül Döneminde köy halkının üçte ikisi içeri alınmış. Suçları malum; madende çalışan işçilerin örgütlenmeleri, Belvar'lıların solcu olmaları. Ayrıca köyün alevi olmasının da baskıların artmasına sebep olduğu köylüler tarafından söylenmekte. Bu köy, 12 Eylül sonrası çok baskı görmüş, işkencelerden geçirilmiş insanların çoğu. Köyün isminin değiştirilmesi bu baskılardan yalnızca biri. Tüm baskı ve sindirmelere rağmen köy halkı, kendilerine yapılan haksızlıklara tahammülsüzdür. İşte "kaza" olduktan sonra yöneticilere, "Belvar duymadan, acele jandarmaya haber verin" dedirttiren onların bu yapısı.

Yeniçeltek cinayetinin hemen ardından siyasi parti liderleri üstütlüler Yeniçeltek Kömür İşletmelerine. Belki oy potansiyellerini biraz daha artırabilirlerdi. Yeniçeltek'te yaşanan bu katliam, düzenin zorunlu sonuçlarından biridir. İnönü'ler, Demirel'ler, Baykal'lar vb.'nin bu konuda söyleyebilecek hiçbir sözlere yoktur. Çünkü onlar da bu düzenin partileridir, bu düzenin devamından yanadırlar ve Ye-

niçeltek katliamının suç ortaklarıdır. Hükümete çatmak, gerçek yüzlerini saklamak ve oy potansiyellerini arttırmak içindir.

Bu katliama iş kazası denilemez; çünkü "kaza geliyor mu diyorsa", artık onun adı kaza değildir. Ve Türkiye madenciliği bu katliamlara davetiye çıkarılmış durumda.

İşçilerin hemen hiç bir talebi sendika (Türkiye Maden İş Sendikası) tarafından sahiplenilmemekte. Yeniçeltek'te işçiler yemek yerken dahi üretimi devam ettirmek zorundadır. Madene iniş ve çıkış süresi toplam 1,5 saattir ve bu zaman çalışma süresine dahil değildir. İşçi Lokali 12 Eylül sonrası kapatılmış ve hâlâ depo olarak kullanılmakta...

Kelle istenir duruma gelinmiştir ve kelleler de bulunacaktır. Çünkü, halkın kabaran tepkisini dindirmek gerekir. Daha önceleri de olduğu gibi, bir iki kişinin feda edilmesiyle olay geçiştirilecek, yeni bir faciaya kadar "unutturulacaktır".

Türkiye'de bulunan maden işletmelerinde oldukça geri teknolojiler uygulanmakta. Türk komprador burjuvazisi, niteliği gereği, en ucuz ve en ilkel teknoloji ile, -ki bu, emperyalizme bağımlılığın, yarı sömürgeciliğin doğal bir sonucudur- işçilerin yaşamları pahasına artı-değer birikimini sağlamaktadır. Eğer bir suçlu varsa, o da işletme müdürünün de, diğer yöneticilerin de uzantıları olduğu kan emici sınıflar ve onların düzenleridir. "Suçlu aranıyor madenciliği ilkel bırakanların, maden işyerlerini madencilik bilim ve teknolojisi açısından, işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından denetlemeyenlerin; çalışanların elini kolunu bağlayan anlayışı getirenlerin peşine düşülmelidir." Eğer suçlular aranıyor onlar da, işçi sınıfının sendikal örgütlenmelerini askeri faşist bir darbeye dağıtan, işçilerin kazanılmış haklarını gasp eden, onları köleliğe mahkum edenlerdir. Suçlular, Yeniçeltek'e kurtarma ekipleri yerine, kitle hareketinden korktuğu için asker yığınlarıdır. Suçlu aranıyor onlar da yaşama güvencesi olmadan işçilerin o mezarlarda çalışmasına izin veren sendika ağalarıdır.

İlhan Yayınları toplumcu gerçekçi şiir örneklerinden oluşan "AYAKTAYIZ" adlı şiir antolojisi kitabı yayınlıyacaktır.

Antolojide yer almak isteyenler:

- 1- En az üç şiir göndereceklerdir.
- 2- Her şiir üç kopyadan oluşacaktır.
- 3- Şiirlerle birlikte ad, soyad, kısa özyaşam ve adresin belirtilmesi gerekmektedir.
- 4- Şiirler en geç 30 Nisan 1990 tarihine kadar elden ya da posta ile yayınevine ulaştırılmalıdır.

İLHAN YAYINLARI, Muvakkithane Cad. Güneşlibahçe Sok. Yazıcı İş Hani, No: 41/2 Tel: 346 27 97 Kadıköy/İstanbul

TÜTÜN TABAN FİYATI KOMİK Yoksul Köylü Perişan ....Ve Kavgacı

İZMİR BÜROSU

Şubat ayına Egeli yoksul köylünün (tütün üreticilerinden) eylemliliğiyle girdik. Eylemlilik, emperyalizmin ülkemizdeki işbirlikçisi komprador patron ağa düzeninin ekonomik politikasının bir devamı olan taban fiyat, beklenenin altında verilince başladı.

Düşük taban fiyatla yerli tütünün bir daha ekilmemesi hedeflenmektedir. Bu politika, yabancı tütün üreticilerinin tekelleşmesinin sağlanmasının bir aracı olarak kullanılmaktadır. Onlarca yıldır, faşist diktatörlüğün demir ökçesi altında tutulan geniş emekçi yığınlar, estürilen devlet teröründen; baskısından, zam ve zulümden fazlasıyla nasibini aldı, hala da almaktadır. Düşük taban fiyatı yoksul köylünün öfkelenmesine ve ayağa kalkmasına neden oldu. Taban fiyatının açıklanmasının hemen akabinde, bütün öfkelerini kuşanmış olan yoksul köylüler bu çifte standarta, sömürüye, zulme, baskıya karşı başkaldırının bir tepkisi olarak sokağa döküldüler.

İşbirlikçi kapitalizmin tefeci tüccarı-toprak ağası ve faşist düzene karşı kinlerinin öfkelerini dile getiren köylüler, tekel ve tütün tüccarlarının bürularını bastı yağmaladılar. Kendiliğinden gelen yoksul köylülerin bu eylemleri yaklaşık 5-6 saat militanca sürdü.

Yoksul köylülerin eylemliliğinin radikalliğini pasifize etme, düzen sınırları çerisinde tutma yönünden yoğun bir çaba sarfeden SHP ve DSP gibi düzen partileri bir kez daha faşist yüzünü gösterip, siyasi misyonuna uygun bir rol takındılar.

Yoksul tütün üreticisi sokağa dökülüp tütün tüccarlarının, tefecilerin

ve en büyük tüccar tekelin binalarına yönelirken, kinini buraları basıp-dağıtmaya yönelirken karşısında "Vatan bekçisi" pozunda görünen ama gerçek işlevi egemen komprador patron ve ağaların sömürü düzenini koruma, kollama olan "mehmetçiği" ve her zaman zaramanlığını halka terör estirmekle gösteren polisi buldu. Asker-Polis yoksul tütün üreticisinin haklı eyleminin üstüne dipçikle, copla yürüdü. Yoksul tütün üreticileri dipçiklerden, coplardan geçirildi. Tefeci tüccarların tütün patronu Tekel'in çıkarları tehlikeye düşmüştü. "Kahraman" polis, "vatan-millet" bekciliğini -ki bu esasta patron ve ağaların milyarlarını sömürü düzenini, saltanatını koruma bekciliğidir- yapan ordu he-

men görevini ifa etmeliydi. Yoksa yoksul tütün üreticisi köylünün bu haklı eylemi daha da büyür, tüm tütün üreticisini kucaklayabilirdi. Bu da faşist egemen zorbalara için en büyük tehlike olurdu. O zaman tehlike büyümeden bertaraf edilmeliydi. Faşist zor hemen uygulandı. köylülerin haklı isyanı bastırılarak tefeci tüccar ve tütün patronu Tekel'in çıkarı korunmuş oldu. Onlarca köylü gözaltına alınarak işkence tezgahlarından geçirildikten sonra tutuklandı. Buna rağmen yoksul tütün üreticisi köylünün tepkisi dinmedi. Yer yer tütün üreticileri sokağa döküldü. ANAP binaları, tekel ve tefeci tüccarların iş yerleri taşlandı. İzmir'de ise Cumaovası Tekeli köyünde ateş yakmak suretiyle tren yolu 4 saat ulaşımına kapanyor.

Selenköy'de 19 üretici, Denizli'nin Çivril ilçesinin Karabedirler Köyü'nden İzmir'e gelen tütün üreticileri hükümeti protesto için 3 günlük açlık grevine başladılar.

Bunlara destek olma amacıyla İzmir'den de iki kişi açlık grevine katıldı. Ayrıca bu açlık grevini Yol-İş, Seliş-İş, İHD ve büyük ölçüde işçiler destek ziyaretleriyle köylüler ise telgrafla desteklediler. Polis ve Ordu

Tütün üreticisi hakkını ararken....

mensubu "mehmetçik"ler Akhisar'da olduğu gibi tütünün büyük patronu Tekel'i tefeci-tüccarı kollama görevini yerine getirerek tütün üreticisinin üstüne dipçik ve coplarla gittiler. Egeli tütün üreticisinin bu haklı eylemliliğinden önemli dersler çıkarılmalıdır.

Bu 70'li yıllarda köylülerin toprak işgallerinden sonra gerçekleşen en büyük ve ciddi eylemlerden biridir. Egeli tütün üreticisinin bu eylemi esas olarak iki açıdan önemlidir. Birincisi; faşist diktatörlüğün sömürü, zulüm ve talanına karşı emekçilerin tahammülünün gittikçe azaldığını, kitlelerin ta-

şah öfkesinin artık düzen sınırları içinde tutmanın zorlaştığını, kitlelerin artık mücadeleyi radikal-militan bir mücadeleye doğru ilerlettiğini göstermektedir. Bu da devrimci hareketi legalize ve pasifize etme uğraşlarının beyhude bir çaba olduğunu göstermektedir. İkincisi, yarı-sömürge, yarı-feodal bir sosyo ekonomik bir yapıya sahip olan ülkemizde köylülüğün devrimde üstleneceği önemli rolün ve bu rolün temel bir nitelik taşıması milli demokratik devrimin bir halkası olan demokratik devrimin köylü toprak devrimi olduğu gerçeğini gözler önüne sermesi bakımından

da önem teşkil etmektedir. Bu aynı zamanda toprak devrimini, köylülüğün bu devrimde oynayacağı temel rolü köylülükte ciddi bir kıpırdanma olmadığını göstererek inkara yönelen tüm oportünist, revizyonist ve Troçkistleri yalanlaması bakımından önem teşkil ediyor. Egeli tütün üreticisinin bu eylemliliği bu iki ana temel dışında daha birçok önemli dersi de ortaya koymaktadır.

Egeli yoksul köylülerinin bu meşru hak arama eylemliliğinin ayrıntularını olay yerine dayanışmaya gittiğimiz köylülerle yaptığımız söyleşiye bırakıyoruz.

TÜTÜN ÜRETİCİSİ "Enflasyon bizi silindir gibi ezdi"

Akhisar'da, özellikle tütün üreticilerinin bulunduğu bir kahveye girdik. Tanıştıktan sonra hemen konuya geçmek istedik. Zaten biz tütün konusunu açmadan kendileri başladılar. Üreticilerden biri, "isterseniz size önce tütünün nasıl üretildiğini anlatabayım ki, sizde ona göre kendi değerlendirmenizi yapın. Ve tütünün maliyetinin kaç lira olduğunu hesaplayın." diyordu. On dönümlük tarlada ürettiği tütünün maliyetini yaklaşık on milyon lira olarak hesaplıyordu. Bu gide-re kendi ailesinde çalışan dört kişinin emeğini hesaba dahil etmiyordu.

Bu günün en az 15 saat saatini tarlada çalışarak geçiren dört kişinin işçiliği, bu on milyon içinde değil. Eğer bunların yıllık işçiliği de maliyete katılırsa korkunç bir rakam çıkacak. Yani biz tütün fiyatlarının A, gradı için 25-30 bin lira olarak beklerken, fiyatlar en az 15 bin lira olarak açıklanıyordu.

Y.D. -Bize tütün üreticilerinin açıklanan bu fiyat karşısındaki tepkilerini anlatır mısınız?

Tütün Üreticileri- Fiyatlar açıklandığında, halk şaşkına döndü, şoke oldu diyebilirim. Üreticilerin hepsi ilk olarak Tekel Binasının önünde "Bakan istifa" diye sloganlar atıldılar. Aynı

zamanda Hükümet de istifaya çağırıldı. Hemen orada oturma eylemi yapıldı. Halk oradan kalkıp yürüyüşe başlayarak İstanbul-İzmir Karayolunu, aynı zamanda tren yolu da o gün 5.5 saatlik bir süreyle trafiğe kapattı. Eylemi yapan insan sayısı onbeşbinden fazlaydı. Bunların hepsi tütün üreticisiydi. TRT olayı başkaları tarafından kışkırtılan bir grup olarak nitelendirildi. Oysa böylesi birşey söz konusu değildir. Tamamen halkın haklı olarak emeğinin, alın terinin karşılığını almak için yaptığı bir protestodur. Protestolar sakın bir şekilde sürerken, polisler olaya sert müdahale ederek halkı dağıtmaya çalıştılar. Bu ara polis tarafından tutuklanmalar oldu. Tutuklanarak gözaltına alınanların sayısı yüz civarındaydı. Daha sonraki gözaltuların sayısı ise üçyüzü aşmıştır. Şu anda tutuklu sayısı ondokuz. Olaylara polis müdahale etmeseydi sonuç daha farklı olabilirdi. Polisin müdahalesi halkı daha da hırslandırmış; üreticiler sağa sola saldırarak, özellikle tütün tüccarlarının dükkanlarına saldırdılar. Fiyatlar açıklanmadan önce Tekel, Ziraat Odası ve ANAP binası polisler tarafından korumaya alınmıştı.

Y.D. - Bu eyleme genelde kimler katıldı?

Tütün Üreticileri- Köylüler gruplar halinde katılarak bu eylemleri yapmışlardır.

Y.D. - Ziraat Odalarının sizlere yardımı oldu mu? Ziraat Odası'nın tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tütün Üreticileri- Şimdiye kadar hiçbir yardımı olmadı. Biz Akhisar Halkı olarak Ziraat Odalarını Hükümetin bir kuklası olarak görüyoruz. Ziraat Odalarına sorun, onların görevleri nedir? Bizleri neden savunuyorlar? Amaçları bizleri kurtarmak mı, yoksa batırmak mı?

Y.D. - Açıklanan tütün fiyatları hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tütün Üreticileri- Daha önce de açıkladığımız gibi, Tütünün kilosunun maliyeti on bin liranın üzerinde. Bizlere verilen fiyat ise şöyle; A-Grad-II bin, B-Grad-5800, Kapa-1500 lira. Verilen bu fiyatlar maliyeti kurtarmıyor. Şu anda çok büyük zarardayız. Üstelik alacağımız bu parayla banka kredilerimizi ödeyeceğiz. Öte yandan enflasyonda bizi silindir gibi ezip geçiyor. Fiyatlar enflasyona göre ayarlansa, yine en az 14-15 bin lira yapardı. Maalesef verilen fiyat 11 bin.

Y.D. - Banka kredilerinizi nasıl, kaç aylık vade ile alıyorsunuz, kimler kredi alabiliyor?

Tütün Üreticileri- Tüm tarım üreticileri kredi alabiliyor. Kredileri Ziraat Bankası'ndan Nisan-Mayıs Haziran ayları arasında alıyoruz. Aslında bizim aldığımız krediler 12 aylıktır. Ama 9 ay olarak işlem görüyor. Yani yılbaşında son buluyor. Yılba-

şından sonra ise gecikme zammı konuyor. Halk da satıldığı ürünün parasını Nisan-Mayıs ayları arasında alıyor. Bu çarpıklıktan dolayı en büyük darbelere birini de bankadan yemiş oluyoruz. Bankanın yaptığı bir ayırım daha var, o da bankada hesabı olmayanlara 200 bin liradan fazla para vermiyor. Öte yandan hesabı olana geçen yıl 1 milyon 200 bin lira verilmişti.

Y.D.- Peki paranız kalmadığında nereye başvuruyorsunuz?

Tütün Üreticileri- Tefeciden alıyoruz. Paralarını mahsülden mahsule ödüyorum. O da en az %100 faizlen veriyor. Oradan da alamazsak o anda elimizdeki tütünü çok ucuza satıyoruz.

Y.D - Tütünlerinizin fiyatları nasıl belirleniyor?

Tütün Üreticileri- Tütün fiyatlarının tespiti yapıldığında, fiyatlar saklı kalıyor. Bizim istediğimiz ise; o anda gradlar bize bildirilsin. Bu gradları Tekel eksperleri belirliyor. O anda bize bildirilse, tütünlerimizin kaç para yapacağını biliriz ve ona göre hareket ederiz. Durum böyle olursa, tüccara gidip satabileceğimiz fiyatı bulmazsak, götürüp Tekel'e satarız. Sıkıntı çektiğimiz bir konu daha var, o da ilaç...İlaçlama konusunda hiç kimse yardımcı olmuyor.

Y.D.- Tütünlerinizi nasıl satıyorsunuz? Bu konuda da bilgi verirsiniz?

Tütün Üreticileri- Önce tüccarlara gidip fiyatları öğreniyoruz. Örneğin: İlk girdiğim yer 9000, ikinci girdiğim yer ise 8000 lira istiyor. Birinci tüccara gidip malımı vermek istediğimde, bu kez 7500 liraya alabilirim diyor. "Neden?" diye sorduğumuzda, "az önce telefon geldi, fiyatlar değişmiş" diyor. Bütün bunlar bir saat içerisinde oluyor.

Akhisar'da yaptığımız röportajda, fotoğraflarını çekmek istedik, ancak üreticiler izin vermediler. Nedenini sorduğumuzda ise, bize "Daha önce gazetecilerin çektiği fotoğraflarımızı gazetelerinde yayınladılar. Bunun üzerine Emniyet de gazetede fotoğrafı çıkan insanları tek tek topladığı için, fotoğraf çekmenize izin vermiyoruz" dediler...

ASELSAN YÖNETİM KURULU BU İŞYERİNDE SENDİKA OLAYI BİTECEK

ASELSAN "kışlası" kapatıldı

Ankara Bürosu

ASELSAN (Askeri Elektronik Sanayii), reorganizasyon gerekçesiyle kapatıldı. 20 Şubat'ta ASELSAN işvereni, mesai bitip işçiler servislere bindiğinde, ağzı zımbalı zarflar içinde bir "duyuru" dağıttı. Duyuruda "ASELSAN'daki reorganizasyon çalışmaları dolayısıyla fabrikamız 21 Şubat 1990 tarihinden itibaren ikinci bir duyuruya kadar kapatılmıştır" deniyordu.

Daha öncelerden anımsanacağı üzere, ASELSAN işçileri, patronlar ve uşaklarının önlerine çıkardığı binbir engeli aşarak, sendikalaşma yolunda önemli adımlar atmışlardı. Otomobil-İş sendikası somutunda işçilerin örgütlü birliğini gerçekleştirmek amacıyla, işçilerin büyük bir bölümünün katılımıyla eylemler yapılmış, işverenin her türlü demagojik karşı-propagandasına karşın, coşkulu bir eylemlilik ve dayanışma ortamı yaratılmıştı. Yıllardan bu yana süregelen örgütsüzlük zincirini sendikalaşma bazında kırmışlar, daha ileri mevzilere yürüyebilmek için asgari örgütlülük koşullarını oluşturmuşlardı.

İşte, ASELSAN işvereni paniğe götüren; fabrikayı, reorganizasyon

gibi bir bahaneyle (ki, reorganizasyon adına hiç bir çalışma yok fabrikada) kapattıran, 2600 işçiyi kapının önüne koydurduveren neden buydu. Getirilen diğer gerekçelerin yükü işçilerin sırtına yüklenilemez. ASELSAN'a bilinçli işçi aldirtmayanlar bunun hesabını vermeliydiler.

Duyurunun dağıtıldığı akşam, ASELSAN işçileri bu gerçeği kavrayarak, Otomobil-İş Ankara şubesinde yaptıkları bir toplantıda, çalışmak için "direnme" kararı aldılar.

Bu insanlık dışı uygulama ilk anda işçiler arasında şok etkisi yaratmıştı. Ne yapacağını bilmeden sorunlarını iletcekleri kapılar aradılar. Ancak bu şok ve ne yapacağını bilememe giderek mücadele etmek gerektiği noktasında somutlaştı. İşçi sınıfının mücadelesinin güzelliği yavaş yavaş kendisini ortaya koymaya başladı.

21 Şubat'ta fabrikaya girmek için toplanan işçileri, daha fabrika girişine 500 metre kala, çevik kuvvet ve sivil polislerden oluşan güvenlik (!) güçleri karşıladı. 1500 ASELSAN işçisi fabrika kapısına kadar yürümek istedi fakat, polislerin engeliyle karşılaştılar. 4-5 saate yakın bir süre beklediler.

ARAS KARGO'DA ÖRGÜTSÜZLÜK GİDERİLMELİ "Burada dolandırıcılığın bini bir para"

27 Şubat sabahında 1500 dolayında işçi, fabrika girişinde tekrar toplandılar. Bu arada SHP'li 4 milletvekili ve sendika yöneticileriyle görüştüler. Görüşme sonucunda %20-30 dolayında işçinin işten atılacağı kesinlik kazandı. Bunun üzerine işçiler aynı günün akşamı açlık grevine başladı.

İşçilerden biri "bir çoğumuz kapı önüne konulunca işçi olduğumuzun farkına vardık" "Bir çoğumuz belki işe başla diye gelecek olan postadan mektup bekliyor, pazartesi günü burası (fabrikanın önü) daha da şenlenecek, çünkü 600 civarında işçinin atılması kesin" diyordu.

Bir bayan, "benim hiç erkek arkadaşım yoktu, sıkılır utanırdım onlardan; ama mücadele bizi öylesine yakınlaştırdı ki, şimdi onlarca erkek arkadaşım var ve sıkılmam, utanmam boşunaymış" diyor.

İşçilerin açlık grevi direnişi çeşitli sendikalar, DKÖ'ler, öğrenciler tarafından destek görmeye başladı. Büyükşehir Belediyesi işçilere erzak yardımında ve başka desteklerde bulunmakta. DYP işçileri desteklediklerini ve yanlarında olduklarını belirtti.

İşbaşı yapan işçiler üzerinde sıkı yönetim uygulanmakta; Yönetim Kurulu Başkanı Olcaytu paşa, ustabaşlarına "işçilere (ulan) diye hitap edeceksiniz, sendikanın lafını bile duymayacağım, iki kişiyi bir arada görmüyeceğim" direktiflerini belirtmiş durumda. Giderek kamuoyunun gündemine daha çok giren ASELSAN işçilerinin direnişi hem devlet güçlerini hem de işvereni tedirginliğe itmiş bulunuyor. Çünkü coşku ve destek giderek yükselmekte ve baharın şu ilk günlerinde yükselen mücadele, geçen yılın bahar eylemlerinin bu yıl daha da yükseleceğinin belirtilerini somut olarak ortaya koymakta.

ASELSAN'daki reorganize operasyonu, tek başına Aselsan Yönetim Kurulu ve Sendika Yönetim Kurulunun iradesiyle ve cesaretiyle gerçekleşmiş olamaz. Bu insanlık dışı kararın hükümetle işbirliği içerisinde alındığı ortada. Ama işçi sınıfının kudreti bütün bu sorunları çözer niteliktedir. Yeter ki bu kudret bilinçli şekilde kullanılslın.

ASELSAN'da büyük bir işçi kıyımının yaşandığı şu günlerde, Aras Kargo Yurtiçi Taşımacılık A.Ş işçileri de işsizliğin kucacağına atıldı. Şirketin Ankara 100. yıl aktarma merkezinde çalışan şoför ve taşıyıcılardan 38'inin işine son verildi.

Aras Kargo turizm sektöründen, elektronik sanayiine dek çeşitli alanlarda şirketleri olan Celal Aras şirketler topluluğu'nun bir parçası 10 ay önce faaliyete geçmesine rağmen ülke çapında 60'a yakın şubesi bulunmaktadır.

İşyerinde atılmalarından önce toplam 59 işçi çalışıyordu (şoför ve kurye) Şoför ve kuryelerin maaşı net 350 bin lira dolayında. Kuryeler 16 saat çalıştıklarını, şoförler 48 saat hiç durmadan taşı sürdürdüklerini anlattılar.

Aras Kargo'da öğlen molası yok, idarenin verdiği ve genellikle ekmeğin arası peynir ve helva gibi kuru katıklardan oluşan yemek ayak üstü yendikten sonra, tekrar işbaşı yapılıyor. Çalışanlar sigorta primlerinin düzenli olarak ödendiğine inanmıyorlar. Yıldı bir ya da iki kez ancak yatırdıklarını söylüyorlar. Bu nedenle vergi iadeleri almalarının bir komediye döndüğünü, maliyenin bile haberi olmadan hep bir ay gecikmeli ödendiğini söylüyorlar. Şoför ve kuryelere sefer yapmadıkları halde hayali yol harcı belgesi düzenlenip imzalanıyor. Bunu vergi kaçırmak için yaptıklarını da açık açık söylüyorlar. İşçiler, Aras Sitespor futbol takımına bağlı olarak zorla her ay bin liranın maaşlarından kesildiğinden de yakınıyorlar.

İşveren, Şubat ayı başında 18 şoföre zorla teminat senedi imzalatıyor, şehir içi seferler için bir buçuk, şehirlerarası seferler için beş milyon lira olarak belirlediği bu senetleri, taşıtlar kaza yaparsa işleme koyacaklarını söylüyor. Teminat senedi imzalamayı reddeden 4 şoför diğer bölge merkezlerine sürgüne gönderildi. Kaza durumunda işçilerin maaşlarının üçte biri-

nin-kesilmesi gerekirken, büyük bir kısmının kesildiğini belirtiyorlar. Adnan İstar isimli bir şoför bu yüzden 3 aydır sadece beşbin lira maaş alabildiğini söylüyor. İşten atıldıktan sonra bazı şoförlerin evlerine icra protestosu gelmiş. Şoförler, "kolayca icra senedi gelmesinin nedenini sonradan anladık. Meğer imzaladığımız teminat senetleri iki parçadan oluşuyormuş, üstteki teminat senedi yazılı kısmın altında açık senet olan diğer bir bölümü de farkında olmadan imzalamışız, teminat senedi diğer parçadan ayrılınca açık senetler kullanılır hale geliyor" dediler.

Senetlerin imzalanmasını izleyen günlerde baskı ve keyfi uygulamalar arttı. İşveren uşağı yöneticilerin ağzından sık sık kaba küfür ve tehditler çıkmaya başladı. Aras Kargo açıldığında diğer işçilerle aynı maaşı alan, ama sonra rüşdünü ispatlayıp patronun has adamlığına yükselince bir milyon yüzbin liralık bordrolar kestiren teknik ulaşım müdürü Kemal Beydoğan, kuryelerin, Başşoför Ersin Çatıkkaş'da şoförlerin" eli sopalı efendisi" kesiliverdi.

Bütün bunların üzerine, çalışanlar bir de, bir buçuk aylık maaşlarını alamayınca toplu halde patronun maaşlarını talep ettiler. Patron da buna 38 işçiyi işten atarak yanıt verdi. İşten atılan 38 işçi sorunlarını kamuoyuna duyurmak için çok çaba harcadılar. Burjuva basını duyarsız kaldı. Sendikalar ve hukukçularla görüşmelerini söyledik. Hadi burjuva basını anladık ama, sosyalist basın da Aras Kargo emekçilerinin sorunlarına yerli ilgiyi göstermedi.

Sahipsiz ve parasız kalan işçi ve şoförlerin otuzu işletme yöneticilerinden Nazan Ağınmatlıoğlunun elini üzerine kapatarak imzalatıldığı kağıtların (bu kağıtlarda kendi istekleri ile ve tazminatsız işten ayrıldıklarını kabul ediyorlardı) karşılığında maaşlarının bir kısmını alabildiler.

Sınıfın bilinciyle donanın

Biz Kazlıçeşme işçilerinin yaşamı her geçen gün daha bir çekilmez oluyor. İşten çıkarmalar işsizlik, ağır çalışma koşulları, işçi sağlığı, iş güvenliği gibi sorunlarla karşı karşıyayız. Tüm bu saydıklarımız yalnız bizim değil genelde ülkedeki tüm emekçilerin sorunu olduğunu biliyoruz. Her gün iş kazaları yaşıyoruz. En son, tüm emekçileri büyük bir yasa boğan Yeniçeltek katliamını yaşadık. Bu katliamı lanetliyoruz. Ve şunu gördük; katliam karşısında sarı sendika ağaları kıllarını bile kıpırdatmadılar. Ciddi sayılabilecek hiçbir şey yapmadılar. Bunun ötesinde maden işçilerinin katliamı protesto amacıyla düzenledikleri mitinge bile katılmadılar.

Sınıf Bilinciyle donanan işçiler, yurtsever, devrimci-demokratlar ve ezilen emekçi halk bu vahşeti lanetledi. Ve işverenlerin daha çok kazanç için diri diri insan mezara gömmeleri protesto edildi. Bu anlamda Türkiye genelinde bu olaya tepkilerini dile getirerek sınıf tavrını ortaya koyan Belediye işçi ve sendikacı kardeşlerimizi de yürekten selamlıyoruz.

Ve biz inanıyor ve görüyoruz; ancak sınıf bilinci temelindeki örgütlenmeler olaylar karşısında kayıtsız kalmayacaktır. Sınıf menfaatleri dışında hiçbir saplantı içine girmemeyeceklerdir.

Son zamanlarda kamuoyunun bir hayli dikkatini çeken bölgemize ilgili gelişmeler yansıdı.

Belediye, sağlık ve hava kirliliğini gerekçe göstererek iş yerlerini mühürleme yoluna gitti. Sözü ilk baştan söyleyelim ve açıklayalım.

Her ne sebeple olursa olsun sınıf örgütülüğüne ve onu ortadan kaldıran tasfiye etmesine yönelen tüm hareket ve tutumların karşındayız, karşısında olacağız. Uzun zamandan beri taşınmaları ve Tuzla'ya yerleşmeleri

gereken işverenler malesef üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmediklerinden dolayı taşınmışlardır. Hem kendileri maddi anlamda gerekli kaynak aktarımını yapmamışlar hemde artık, su, hava kirliliği, işçi sağlığı ve iş güvenliği için gerekli tedbirleri almamışlardır. Ve gözlerini işçilerin örgütlü oldukları Deri-İş sendikasına çevirmişlerdir. Amaçları geç gitmek, zehir saçmak, çevreyi kirletmek, iş güvenliği tedbirlerine gerek duymadan ve en önemlisi karşıya (Tuzla'ya) sendikasız gitmektir. Bunun içinde işçileri işten çıkarmayı hedeflemişlerdir. "Bunu yapacağız ama nasıl?" diye düşünmektedirler. Tamda bunun hülyalarını düşünürken bu hülyalarını belediye gerçekleştiriyor. Gerçekleşecek ama eğer işçiler buna alet olurlarsa. "Belediye mühürü vurursa bize birşey olmaz ama işçiler perişan olacak" diyor hep birağzından işverenler. Sanki gece gündüz işçileri düşünüyordular. Tıpkı timsah vari gözyaşları altında yatan ana gerçek gibi. İşçi düşmanı KOŞAR bir anda işçi babası pozuna büründü. "İşçiler işsiz kalır, bunun içinde iş yerlerinin kapatılmasına karşıyız" rolünü oynadı. Kazlıçeşme işçisi unutmadı. Daha grevde grev kırıcılığı yapan, mahkame kararıyla üretim yapamaz denmesine rağmen bunu hiçe sayan, işçilere saldıran, mahkeme kararlarına sövüp sayan, "haneme tecavüz ediyorlar" diye işçileri mahkum ettiren, sendikaya, işçiye karşı saldırıda şampiyonluk yapan her nedense bir anda "benim çocuklarım" dediği daha dün karakollarda mahkemelerde süründürdüğü biz Kazlı işçileriyiz.

Belediye, Hava kirliliği, Ruhsatsız işyeri, Kamu toprağını işgal, denizi kirletme, iş güvenliği yoktur gerekçesiyle mühürleme işlemleri başlatı. Doğrudur hepsi doğrudur. Ancak bizler şunu gördük. Zaten örgütsüzlük

yaratma amacında olan işverenler belediye mükümmel bir malzeme oldu ve olmaya devam ediyor. İşçiler çıkarılacak, sendika yok edilmeye çalışılacak denilecek ki belediye kapatı, ben işçiyi attım. Bizler ne belediyenin bu tavrına ne de işverenin esas amacına alet olmadık, olmayacağız. Belediye gerekçelerini sıralarken örgütülüğümüzü hedefleyemez, buna izin vermeyiz. Burada bir yaptırım gücü varsa koşulları düzeltene kadar hodri meydan yapın. Bir bütün işçiler hedeflenemez. Veya kendi amaçları için işte belediye sizi sokağa döküyor, haydi yürüyün deyip işçileri kendi çıkarları için kullanmaya çalışsan asalak işveren oyununa asla.

Hemen hergün gelişmeleri bir bütün olarak izleyen sendika, temsilci ve işçi toplantıları yaparak oynanmak istenen senaryoyu boşa çıkardı. İşçiler ve sendika gelişmeler karşısında gerekli tavrı anında koydu. Hem belediyenin tavrını hemde işverenlerin amacını işçilerle bir bütün olarak tartıştı. Esas olarak işverenin saldırılarına karşı gerekli gördüğü tedbirleri aldı. Gelişmeleri hergün işçilere anlatarak, onlarla durum değerlendirmes yaparak tavrı takındı. Belediyeye karşı işçileri kıskırtan, haydi yürüyün bizde sizinleyiz diyen işverenleri oyununa işçilerin alet olmasına olanak tanımadı. Tüm bu olumsuzlukların işverenlerin yaptırımları olduğu nu işçilere anlatarak işçilerle beraber gerekli tedbirleri aldı.

Sendikal örgütülüğümüze karşı yönelen, gerek işveren gerekse belediyenin oyunu boşa çıkarılmıştır. Kazlıçeşme'de sınıf bilinçli işçilerle konuyla ilgili gerekli çalışmalarını yapmış ve önlemlerini almıştır. Fabrika mevzilerini sıklaştırmış, her türlü baskıya, gerici oyuna karşı proleter ideoloji ile donanmıştır. Bu doğrultuda mücadele ve çalışmalarına sürdürmektedir. Baskıya, sömürüye katımlara karşı verilen mücadelede sınıf kardeşlerimizle omuz omuza haykuruyoruz, mücadelelerimiz sömürsüz, sınıfsız bir toplum yaratılana dek sürmektedir.

Kazlıçeşme'den bir grup
Yeni Demokrat İş

PTT'de işveren sendikası gibi

PTT işçileri adına Türk-İş'e bağlı Haber-İş Sendikası ile Kamü İşveren Sendikası TÜHİS arasında Ağustos 89'da başlayan Toplu Sözleşme görüşmeleri Aralık 89'da uyuşmazlıkla sonuçlandı. Bunun üzerine 24 Ocak'ta greve gitme kararı alındı, Grev kararı ile birlikte işvereni protesto eylemleri de gelişti. Bu eylemler yaklaşık bir hafta sürdü. Bu süre içinde greve hazırlanan PTT işçileri beklemedikleri bir Toplu Sözleşme haberi ile adeta şoke oldular.

Toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanmasından sonra 22 bin PTT işçisinin işvereni protesto için başlattıkları eylemler şöyle gelişti: PTT işçileri yılbaşından önce yaptıkları yemek boykotları ile seslerini duyurmaya başladılar. Yılbaşından önce ve sonra (30-31 Aralık ve 6-7 Ocak) Cumartesi, Pazar günleri 4 gün işvereni protesto etmek için PTT'nin yurt düzeyindeki işyerlerinde işçilerin büyük çoğunluğu fazla mesai yapmadılar. Bu, yapılan protesto eylemleri içinde en etkili olanı idi. Kızılay'a kan verme ve sakal bırakma gibi pasif eylemlerde yapıldı. Ardından viziteye çıkma eylemi DGM tarafından engellendi. Bundan hemen sonra da toplu sözleşmenin imzalandığı haberi patlak verdi.

24 Ocak'ta yapılacak greve hazırlanan ve yüksek morale sahip olan PTT işçileri toplu sözleşme haberi ile neye uğradıklarını şaşırıyorlar. Çünkü bu, işçiler için, işveren ile sendikanın ortak darbesiydi. Sözde işçi çıkarlarını engellemekle görevli olan sendika, işçiler yerine işverenlerin çıkarlarını koruyan bir toplu sözleşme imzaladı. Hem de işçilerin haberi olmadan kapalı kapılar ardında yıldırım hızı ile gerçekleştirildi. Bu haberi bazı gazeteler "PTT'de greve 5 kala anlaşma" diye verdiler. Gerçekten de greve beş kala yapılan bir anlaşma idi ve bu iş

öyle oldu bittiye getirildi.

Bu toplu sözleşme ile PTT işçilerinin ücretlerine, ilk altı ay için % 80 artı 10.000 TL., ikinci altı ay için ise % 40 artı 70.000 TL zam yapılacak. Bu zam artan hayat pahalılığının çok gerisinde kalıyor. Kısacası yapılan toplu sözleşme ile hiç bir hak elde edilmedi hatta daha da geriye gidildi. Çünkü geçen yılın zam oranı ile yapılan bir toplu sözleşmedir. Bundan dolayı işçilerin memnun olmaları mümkün değil. PTT çalışanlarının 17 Ocak'ta yapıldığı açıklanan toplu sözleşmeye tepkiler başladı.

PTT Çalışanları Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (PTT-ÇAYAD) tarafından yapılan açıklamada, toplu sözleşmeyi PTT emekçilerinin aleyhine sonuçlandıran Haber-İş Sendikası kınandı. Yapılan açıklamada; "PTT-ÇAYAD olarak, birey çıkarlarını toplum çıkarlarının önünde gören, emekçilerinin emeklerini rahatlıkla ve hiç düşünmeden satan bu zihniyeti nefretle kınıyoruz. KİT'ler içerisinde iki yıldır en az ücretle çalışan PTT işçilerinin Milli Piyango çekilişleri gibi umutla bekledikleri toplu sözleşme görüşmelerinin kendileri aleyhinde sonuçlanması ile bu umutları kursaklarında kaldı" denildi. Aynı zamanda PTT işçileri, Haber-İş Genel Merkezine protesto telgrafi yollamaya çağrıldı.

PTT işçileri yeni sözleşmeleri için "satıldık" ifadesi ile tepkilerini gösterirken özellikle de çok düşük olan taban ücretlerinin sadece 300 lira yükseltülerek Türk-İş'in geçen yıl aldığı zam oranlarının eklenmesine karşı çıktılar. Geçici sözleşme ve iş güvencesi sorunu çözülmemesini haklı olarak eleştirdiler.

Toplu sözleşmeden önce her müdürlükte en az 16 işçi işten atıldı. İstanbul genliğinde yaklaşık 2000 işçi-

nin işine son verildi. Geçici işçi statüsünde çalıştırılan işçilerin işten atılmaları sistemli hale getirilmiştir. Bu gün PTT işçilerinin en önemli sorunlarından biri de budur. Bu sorunlar yıllardır çözüm bekleyen sorunlardır. Ancak sorunların çözümü için bilinçli ve aktif mücadele yok. Ekonomik mücadele siyasal mücadelenin bir parçasıdır. PTT işçilerinin en önemli sorunlarından biri de budur. Bu sorunlar yıllardır çözüm bekleyen sorunlardır. Ancak sorunlarının çözümü için bilinçli ve aktif mücadele yok. Hala Milli Piyangodan bekler gibi sorunlarına çözüm bekliyorlar. Açık ki, bu şekilde sorunlar çözülmez. Unutmayalım ki hak verilmez alınır. Bütün PTT işçileri bu anlayışla mücadeleye katılmalıdırlar. PTT işçilerinin önünde duran acil görev şudur: Sarı sendikayı teşhir ve tecrit etmek, sendika ağalarını al-aşağı etmek ve sınıf bilincine erişmiş devrimci işçileri sendika yönetimine getirmektir. Aksi takdirde aynı sorunlar, aynı aldatmalar gündemde kalacaktır. Bunların tekrarlanmaması için bilinçli ve örgütlü bir mücadele şarttır.

PTT işçilerinin haklı grevi neden engellendi?

TÜHİS ile Haber-İş sendikası arasındaki sözleşme işçi düşmanı sendikaların gerçek yüzünü iyice ortaya çıkardı. Hükümet başta olmak üzere her iki sendikada PTT işçilerinin greve gitmesini istemiyorlardı. Ne pahasına olursa olsun engellemek istediler ve istediklerini de yaptılar. Çünkü; Grevler sınıf mücadelesinin en güçlü araçlarından biridir. Grevlerin özel bir önemi ve yeri vardır. Grevler emekçileri sendikal hareketi sınıf ve dayanışma ruhu ile eğitirler. Grevler işçilerin kaçınılmaz hale gelen büyük çatışmalara hazırlandıkları bir savaş okuludur. İşte bu yüzden patronlar ve sarı sendika ağaları işçilerin bu savaş okulunda eğitilmelerini ve hak almasını istemezler.

İşçi sınıfı grevle sadece inkar edilen haklarını ve iş güvencesinin tanınmasını talep etmekle kalmayıp, her fırsatta sarı sendikaların gerçek yüzünü, işçi düşmanı niteliğini ortaya koymalıdır.

Bir eylem deneyi

Kristal-İş Sendikasının çifte standartlı genel merkezi yöneticileri sarı sendikacılık örneği sunuyorlar.

12 Eylülcüler bu ülkede gözlerini kapayan ama vazifisini yapan bir toplum yaratmak istiyordu. Bürokrat sendika yöneticileri ise gözlerini kapayan, ülke sorunları ile uğraşmayan ama kendi lüks yaşamları için sendikal kasaya para yatıran bir işçi sınıfı yaratmaya çalışmaktadırlar. O nedenle de bu profesyonel, bürokrat sendikacılar lüks yaşamlarından ve sendikacılığın nimetlerinden yararlanmaya devam etmek istediklerinden belirlirli bir takım konularda çifte standartlı davranmak, yerlerini koruma uğraşı vermek için bizzat sınıfın kendisine oyunlar oynamaktadırlar.

İşte bu oyunlardan bu senaryolardan gölde damla olacak şekilde bir tanesi Cam-İş kolunda örgütlü Kristal-İş sendikasında yaşandı.

Toplu sözleşmeden sonra işveren baskılarının bir çoğunda işveren baskıları artmaya başladı, ancak işveren baskıları bir yana toplu sözleşmenin açısından önemli olan bazı maddeleri bir türlü işveren tarafından uygulanmıyordu. Toplu sözleşme de sürekli işlerde geçici işçi ve müteahit firma çalıştırılmaz denmesine rağmen hem geçici işçi çalıştırılmakta hem de şu ana kadar çalışan müteahitlerin işine son verilmediği halde yeni yeni müteahitlere iş verilmeye başlandı. İşe yeni giren işçiye toplu sözleşmenin ücret maddesi uygulanmıyordu. Tensikat (düzenleme) kuralları işverenin adeta keyfine bırakılmış, (Sinop'da), işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzük maddeleri yerine getirilmemekte, normal çalışanların cumartesi hafta tatili yapılması isteği, kalite çemberleri ile takas edilmek istenmekte vb. değişik bir sürü sorunlar bulunuyor.

İşte tüm bu nedenlerden dolayı toplanan Sendika Temsilciler Genel Kurulu haklı olarak genel merkez yö-

neticilerinin de istemiyle masa başında çözülemeyen sorunları üretimden gelen güç ile çözmek doğrultusunda haklı olarak eylem kararları aldı.

Toplanan genel merkez, genel temsilciler kurulundan yaklaşık bir hafta sonra genel merkez yöneticilerinden gelen istek doğrultusunda toplanan başkanlar kurulu önce uyarı niteliğinde yemek boykotu, daha sonra ise bir toplu vizite kararı aldı.

Yemek boykotu eylemi bütün işyerlerinde eksiksiz bir şekilde yapıldı. Ancak toplu vizite eylemi sadece 3 şubeye bağlı olan işyerlerinde hayata geçti. Bu 3 şube ise, Topkapı, Lülebürgaz ve gebze şubesi (toplu sözleşmenin en iyi uygulandığı 3 şube) eylem önerilerini her toplantıda savunan, ancak eyleme katılmayan şubeler ise Paşabahçe, Sinop, (Mersin şubesi başkanlar kuruluna katılmadı) sabah başlayan toplu vizite eylemi başarılı bir şekilde geçiyor. Genel merkez şubeleri arayarak işçilerin vizitede geçen süreyi olduğu gibi kullanmamalarını ve bundan sonraki vardiyalarda toplu viziteden vazgeçildiğini, neden olarak cam işverenlerinin kendilerini aradıklarını ve sorunları çözeceklerini belirtiyorlar. Hatta genel merkez yöneticileri yakın fabrikalara gelerek çok keskin konuşmalar da yapıyorlar işçilere karşı. Ancak ne oluyorsa bundan sonra oluyorsa, toplu vizite işverene göre yasadışı bir grev sa-

yılıyor. Ve Trakya'dan 6, Topkapı'dan 9, Teknik Cam'dan 3 ve Cam Elyaftan 3 işçi atılınca o ana kadar asılan kesilen genel merkez yöneticileri ve bazı şube yöneticiler suçlu arama ya başlıyorlar. İşçiler toplu sözleşme maddelerini uygulanmıyor diye ve diğer şubeleri de kendilerine dayanışma yapmaları için bizzat eyleme davet eden ama her ne hikmet ise alınmış eylem kararlarına uymayan şubeler akıllı alınmış karara saygı duyarak; sorunları olmamasına rağmen eyleme katılan şubeler ise maceracı, genel merkez yıpratıcı şubeler olup çıkıyorlar. İşte burada genel merkez yöneticilerinin çifte standartlığı ortaya çıkıyor, hem sorunları masa başında çözemedik diyorlar, üretimden gelen güç doğrultusunda eylemler öneriyorlar, eylemleri başarı ile yerine getiren şubeleride yıpratmak için böyle bir kararı bizi yıpratmak için yapıyorlar diye de tabana mesaj veremeye çalışıyorlar.

İşçilerin karşısına geçip alınan kararlar doğrudur, bizim için temel ölçü toplu sözleşmemizin bütün maddelerinin uygulanmasıdır. hak grevi olmayan bir ülkede zaten iki yılda bir imzaladığımız toplu sözleşmemizin bir tek maddesine uyulmadığı zaman üretimden gelen gücümüzü kullanmak kadar doğal daha ne olabilir diyecekleri yerde ve suçlu alınmış bir karara uymayan ve böylece işverene gösterecek gücü bölen şubeleri gösterecekleri yerde kendilerinin de onurunu kurtaran şubelere saldırılarına ve tabana değişik mesajlar vermelerine ne demeli! Bir tek şey demeli "ya olduğunuz gibi görünün ya da görüldüğünüz gibi olun" demokratiği da sadece lafta değil biraz da pratikte gösterin, gösterinde biraz olsun çifte standartlıktan kurtulmaya çalışın demeli.

**Yeni Demokrasimizi güçlendirmek için
katkılarınızı Umut Yayımcılık
Basım Sanayi ve Limited Şirketi
Pamukbank Türbe İstanbul Şubesi,
Hesap No: 10210237 No.lu hesaba
bekliyoruz.**

Yılmaz Güney'in Kemikleri Sızladı

21 Ocak 1990'da Paris Zenith Salonu'nda, Fatoş GÜNEY öncülüğünde, Yılmaz Güney'in anıt-mezarının yapımına katkı amacıyla bir gece düzenlendi. Gecenin sonuna doğru bir konuşma yapan Fatoş Güney, gecenin görkeminden ve bunun büyük bir başarı olduğundan sözetti. Salondaki yaklaşık 7 bin kişinin büyük çoğunluğu da galiba bu görüşe katıldı.

Yazının başlığından da anlaşıldığı gibi biz, Fatoş Güney'in bu görüşüne hiç katılmıyoruz. Bize göre bu gece, Yılmaz Güney'in her bakımdan iğdiş edildiği bir gece oldu. Kanıtlarımızı ortaya koymadan önce, gecenin organizasyonu hakkında (teknik yönleri) birkaç şey söylemek istiyoruz:

Afişte, programa katılacağı duyurulan aydın, sanatçı ve politikacıların hemen hemen hepsi, geceye katılmıştı. Program, vaktinde başlayıp vaktinde bitti. Ses ve ışık düzeni iyiydi. Kısacası, organizasyonun bu yanları genel olarak iyiydi. Ne var ki bunun böyle olması, hiçbir şeyi kurtaramazdı. Nitekim olumsuzdu.

Niçin?

Şöyle!

Yılmaz Güney, burjuva tarzda sanstüre uğratılarak, içi boşaltıldı. Bunun nasıl yapıldığından bahsetmeden önce, biraz Yılmaz Güney'den söz etmek gerekiyor.

Yılmaz Güney, sanatçı etkinliğiyle siyasal etkinliğini bir arada icra eden, bu iki yanın onun pratiğini koşullayıp şekillendirdiği, örnek özelliklere sahip, büyük aydın-sanatçılarımızdan biridir.

O'nun, Türkiye sinemasında bir çığır açtığı tartışma götürmez. Ama O, yalnız sanatçı yönüyle ele alınırsa, anlaşılabilir ve anlaşılabilirliğin ötesinde O'nun özü boşaltılmış, idealleri çarpıtılmış olur. Yılmaz Güney'in siyasal kişiliğine ilişkin nesnel örnekler şunlardır:

O, şiddete dayanan devrime, proletarya diktatörlüğüne, komünizme inanan bir devrimciydi. Günümüzde, artık hayatın bağıra bağıra kanıtlandığı siyasal fikirlere sahipti.

O, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkından yana ve anti-kemalistti. O, sosyalist maskeli bürokrat-burjuva rejimlerin özünü Sovyetler Birliği'nin ve Doğu Avrupa ülkelerinin somutunda iyi kavramış bir anti-revizyonist ve Maoçuydu.

Bunlar, dostun da düşmanın da bildiği, Yılmaz Güney'in siyasal kimliğinin ayırdedici çizgileridir.

Bu, çok iyi bilinmesine rağmen, 21 Ocak'ta Yılmaz Güney, bilinçli bir tarzda sanstüre uğratıldı.

Bu nasıl yapıldı?

Bu programa katılan şahsiyetlerin

pratik tavırlarıyla gerçekleştirildi.

Sözde Yılmaz Güney için Türkiye'den ve Avrupa'nın çeşitli kentlerinden gelen aydın, sanatçı ve politikacılar Yılmaz Güney'in devrimciliğinden söz etmesi, birkaç kişinin de aynı tonda konuşmasının hiçbir etkisi olmadı. Konuşmacılardan Server Tanilli, Nihat Behram ve Mahmut Tali Öngören'in dışındakilerin hemen hemen hepsi, aynı şeyi vurguladılar. Yılmaz, "İyi, güzel ve yiğit insan!"dı.

İş, bazan o kadar komikleşti ki, adeta kanımız dondu. Bir tek allahın kulu Yılmaz'ın Kürt meselesi konusundaki, "Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunduğunu söylemezken, koskoca Nazım Hikmet'in karısı Vera, Nazım Hikmet'in süt annesinin Kürt olduğunu ve bu yüzden Nazım'ın kanında Kürt sütü olduğunu söyledi. Ve gece boyunca, Kürt'lere yönelik yağcı, dalkavuk politika çeşitli düzeylerde sürdürüldü.

Geceye 4 eski SHP milletvekili de katılmıştı. Salih Sümer, Ahmet Türk, İbrahim Aksoy ve Fehmi Işıklar. Bu milletvekillerinin, Yılmaz Güney konusunda doğal olarak söyleyecekleri pek bir şey yoktu. Ama bunlar, kendilerinin bu geceye katılmalarını sağlayan kişi ve kişiler sayesinde, devrimci ve komünizm taraftarı Yılmaz Güney'in anıt-mezarı için yapılan bu toplantıda, niçin SHP'den ayrıldıklarını ya da atıldıklarını anlattılar. İnönü'yü teşhir ederek, sol maskeli reformizmin propagandasını yaptılar.

Nerede ne konuşması gerektiğini gayet iyi bilen, şerbetçi Aziz Nesin, Yılmaz'ı aslanagözü adlı bir çiçeğe benzeterek, onun yiğitliğinden, çektiği çilelerden sözetti. Hepsini bildiği halde, Yılmaz'ın fikirlerine hiç değinmedi.

Ünlü 'Yol' filminin yönetmeni Şerif Gören'in Yılmaz Güney sineması için söyleyeceği çok şeyler olmalıydı. Fakat, birkaç dakikalık bir konuşmayla geçiştir-di.

Yine ünlü aktörümüz Tarkan Akan, hoş ve buz maceralarından söz ederken, nasıl karpuz çaldıklarını, Yılmaz Güney'in hapishaneden gönderdiği bir çekin nasıl boş çıktığını vs. anlattı. Anılar anılar anılar! Ama, titizlikle kaçınılan bir şey var: Yılmaz Güney'in sanatçı kişiliğini şöyle bir anlatmak, siyasal fikirlerinden, siyasal kişiliğinden ise, dikkatle ve ısrarla kaçınmak.

Bunun nedeni, cesaretsizlikten ziyade bir karşı çıkıştı. Bu geceye katılanların ezici çoğunluğu, Yılmaz Güney'in diline, ruhuna yabancı hatta düşman kimselerdi. Bırakalım bunu, Yılmaz konusunda nesnel ve dürüst olamayacak kadar hesaplı ve

subjektiftir. Ve bu şahsiyetlerin hemen hepsi, şu veya bu düzeyde solcu (!) kimselerdi. Sayelerinde, küçük-burjuva aydınını tabansızlığı, tutarsızlığı, kofluğu, gerçek karşısındaki yalpalamalı, umursamaz, gerici, anti-demokratik ruhu bir kez daha kanıtlandığı için teşekkürler!

Yılmaz Güney'in bilinçli olarak sanstüre uğratılması, iğdinin boşaltılması, çarpıtılması, bu gecede devrimciler hiç söz hakkı tanınmamasıyla da garanti altına alınmıştı. Bir kısım devrimcinin, gecede konuşma istekleri özellikle Fatoş Güney tarafından reddildi. Hiçbir gerekçe, devrimcilere söz hakkı verilmemesini mazur gösteremez. Bu gecede konuşma yapmak, herkesten önce devrimcilerin ve Marksistlerin hakkıydı. Ama bu hak tanınsa, Yılmaz Güney'in iğdinin boşaltılması operasyonu boşa çıkartılacaktı. Bu çok iyi bilindiğinden, devrimciler ve Marksistler de Yılmaz Güney gibi sanstüre uğradılar. Yılmaz Güney'in hamileri ve tekellileri olduğunu tutumlarıyla sergileyenler, devrimciler ve Marksistlere söz hakkı tanımazlarken, iki Fransız aracılığıyla Fransız Devlet Başkanı'nın eşi Daniele Mitterrand'ın ve yine Fransız Kültür Bakanı Jack Lang'in mesajlarının özet olarak okunmasından zevk aldılar.

Tüm bu gariplikler manzumesi yaşanırken, 21 Ocak günü Pöre Lachaise mezarlığında komünarların arasında yatan Yılmaz Güney daha fazla üşüdü, kemikleri sızladı.

Fatoş Güney ve yardımcıları bu maksatlarla bu geceyi organize ederlerken, kitleleri nasıl tavlayıp avlayacaklarını da inceden inceye oturup planlamışlardı. Hedef, sol eğilimli kitlelerin en geri duyuğu ve düşüncelerine seslenen ek salonu doldurmaktı. Bu plân, afişte ve gece öncesi sergilenen tutumlarda belliydi ve nitekim yaşandı.

Organizatörler, Kürtleri avlamak için Şivan PERVER'i düşünmüşlerdi. Şivan PERVER, türkülerini yine Kürtçe söyledi. Hangi dilde söylerse söylesin. Bu onun hakkı ama Şivan Perver, bu noktada aslında koyu bir Kürt milliyetçisi olduğunu bir kez daha ve pervasızca yaptı. Kürt kitleleri, "Türklerle Kürtçe öğretmek için birlikte Kürtçe söylemeye" davet etti.

Organizatörler, Alevileri avlamak için de Arif Sağ'ı düşünmüşlerdi. Arif Sağ, yine Alevi türkülerine ağırlık verdi ve Alevi kitleler zevkten dört köşe oldular.

Organizatörler, arabeske meraklı solcuları da düşünmüşlerdi. Bunun için popüler isim Ahmet Kaya sahnede boy gösterdi. Önce üç şarkı söyledi Kaya. Kitle, bir şarkı daha istedi. Kaçar mı? Ahmet

Kaya, bu dördüncü şarkısında kendisinin bir 'başkaldırcı' olduğunu ilan ederek (bir kez daha), kendisini eleştirenlere (tabi ki, sanatın ne olduğunu yutturmadığı aydın ve sanatçılar ve de devrimciler) çatı.

Organizatörler, az-çok eğitim görmüş, şehirli ya da kasabalı solcu küçük, burjuvaları tavlama için de solculuğu kendinden menkul Edip Akbayram ve ekibini düşünmüşlerdi.

Tüm bu adını saydığımız, ilerici kültür ve sanat hayatımızın nadide çiçekleri bu plân sayesinde, Paris'te 7 bin kişinin önünde ve Paris'in en büyük ve en ünlü salonlarından biri olan Zenith salonunda, sanatlarını icra etmek fırsatına nail oldular.

Kitlelerin avlanmasında, programa bu sanatçıların katılımının önemli etkisi oldu. Yılmaz Güney tekelsiz organizatörlerimiz, bu gece için, çok ünlü medar-ı iftiharımız İbrahim Tatlıses'i bile düşünmüşlerdi. Bu konu, gece öncesi günlerde çok tartışıldı. Sonra galiba, İbrahim Tatlıses'in Yılmaz Güney gecesinde ıslıklanmasından, yuhalanmasından korktukları için, biraz da İbrahim Tatlıses'in başına böyle bir şeyin gelmesini istemediklerinden (kim bilir, belki bu yüzden bilet satışları bile istenildiği düzeyde olmayabilirdi) bu büyük yıldızdan vazgeçilmişti.

Tüccar mantığıyla kitleleri avlamaya soyunan organizatörlerimiz bazı isimleri düşünmesi elbette mümkün değildi.

Paris'te yaşayan Tülay German, Almanya'da yaşayan Emekçi, Türkiye'de müzik yapan Grup Yorum vb. daha birçok

sanatçı acaba niçin düşünmemişti?

Sonra konuşmacılar için de niçin daha başka isimlere yer verilmedi. Geçiyoruz... Bilinçli garipçiler dizisine bir örnek daha vererek bu yazıyı bitirmek istiyoruz.

Yıllardır Paris'te yaşayan, orta vadede uluslararası bir üne, çalışkanlığı, insanlığı ve derinliği sayesinde ulaşacağı artık belli olan bir ressam var. Sürgün bir ressam: İsmail YILDIRIM!

İsmail, Yılmaz GÜNEY'in çok yakın arkadaşlarından biri. O kadar yakın ki, Yılmaz'ın hayatına dair çok özel ayrıntılara bile tanık olmuş. O'nu, kuvvetli ve zayıf yanlarıyla iyi tanıyan biri. İsmail yıllardır kafasında yaşattığı, olgunlaştırdığı Yılmaz Güney dizisi adı altında sayısız resim yapmaya bu geceden çok önceleri başlamış. 21 Ocak'a kadar bu diziden 15 tablo yapmış. Ve İsmail'e, kendisini çok heyecanlandıran, çok anlam yüklediği, bize göre de çok başarılı olan bu resimlerini bu gecede sergilemeye olanacağı tanınmış. Tanınmış! Bu kadar.

Bu kerhenliğin dışında hiçbir özel ilgi yok. Kitleleri avlamak için, bir yığın ip-siz sapsiz, aydın ve sanatçılığı ve de solculukları sifıra yakın kişiyi, Türkiye'den ve Avrupa'nın çeşitli kentlerinden Paris'e taşımak için avuç avuç para döken organizatörler, nedense İsmail'in resimlerini çok sayıda insanın görmesi için birkaç bin franklık harcamayı yapmamışlardı. Aslında normal olan bu ilgisizlik sonucu İsmail resimlerini salonun çok ücra bir köşesinde sergiledi ve belki de ancak birkaç yü-

z kişi farkına varabildi. Böyle kalsa iyi. Organizatörlerimizden, Türkiye'den ve Avrupa'nın değişik ülkelerinden gelen aydın, sanatçı ve politikacılarımızdan hangileri bu resimleri gördü çok merak ediyoruz. Aziz NESİN, Erdal ÖZ, VERA, Nevzat HELVACI, Atuf YILMAZ, Adalet AĞAOĞLU, Fehmi İŞIKLAR, Şian PERVER, Mustafa EKMEKÇİ, Atilla DORSAY ve diğerleri, hatta Fatoş GÜNEY... Niçin görmediler? Aslında, niçin görürler? Sanatta, siyasette, genel olarak hayatta, ciddiyet, tutarlılık, saygı ve emekten yana olmak çoğunun işi değil ki!

Bu geceye ilişkin daha çok şey söylenebilirse de bu kadarını yeterli görüyoruz.

İyi, dürüst, namuslu, gerçeğe bağlı insanları, bir daha Yılmaz GÜNEY'in içinin boşaltılması operasyonuna fırsat vermemeye, duyarlı ve uyanık davranmaya çağırıyoruz.

Yılmaz GÜNEY, halkın ve devrimin oğludur.

Soruyoruz!
21 Ocak gecesi, görkemli ve büyük bir başarı olarak ilan edildi.

Soruyoruz sana Yılmaz GÜNEY!
Ne diyorsun bu işe? Fikrini söyle!

Paris, Hakan GÜNGÖR

Paris'te Özal'a Protesto!

13 Şubat 1990 tarihinde Paris önemli bir gösteriye sahne oldu. İlhakçı, despot askeri fetihlerle hanedanlığını dünyaya duyurmuş, Osmanlı padişahlarından Kanuni Sultan Süleyman'ın eşyaları Londra, Tokyo ve Amerika'dan sonra Paris'te sergilendi.

Bu durumu fırsat bilen Turgut Özal sergiyi açma bahanesiyle Mitterand ile görüşme fırsatını yaratma çabasına girdi. Ama Mitterand, Özal ile görüşmek istemiyordu. Son güne kadar da bu böyleydi. Lakin, "yüzsüz" bir Cumhurbaşkanı zorla da olsa görüşmekten yanaydı. "İsteyenin bir yüzü kara, vermeyenin zenci" misali resmi olmayan bir şekilde 8 saatliğine Paris'e geldiği gibi, gitmek zorunda kaldı. Bu süre zarfında, AT üyeliği için Fransa'nın Türkiye'yi desteklemesi durumunda Türkiye pazarlarından ne şekilde, nasıl yararlanacağı ekonomik, askeri vb. gizli görüşmeler yapıldı.

1988 yılında yine aynı şekilde ÖZAL Paris'e gelmiş, yoğun protestolara sahne olmuştu. Kaldığı 2-3 gün boyunca hemen hemen hergün Paris eylemlerle dolup taş-

mıştı. Fransız polisi bu gösteriler karşısında aciz duruma düşmüştü. Tüm bu olup bitenlerden sonra Fransız polisi gerekli dersleri çıkarmış, önlemleri fazlasıyla almıştı.

Devrimciler, yurtseverler.... 13 Şubat günü faşist Özal'ın Paris'e gelmesini protesto için gün boyu işlerine gitmeme pahasına beklediler. Ekonomik ve siyasi sebeplerden dolayı yurtdışında bırakılan halkımızın; başta Evren-Özal faşist kliginin faşist yönetiminin bütün uygulamalarını, bunların sahte "demokrasiye geçiş" palavralarını, cezaevlerindeki insanlık dışı baskılarını, Kürt ulusu üzerindeki milli baskıları, zoraki göç uygulamalarını Fransa kamuoyuna duyurmak her zaman önlerinde duran görevdir.

13 Şubat akşamı eylem alanına giderken Fransız burjuvazisi önlemini bu sefer çok geniş bir şekilde almıştı. Metroları olduğu gibi kapatmış, oraya gelen Türk'lerin 1000'e yakını metroda tutuklanmıştı. Diğer yerlerden gelen ise kesinlikle sergi alanına yaklaşılmıyor, görülenler ise tek tek veya gruplar şeklinde tu-

tuklanıyordu. Yoğun yağmur altında polisle süren kovalamacadan sonra tutuklanmalara rağmen, devrimciler tekrar toparlanıp Özal ve Fransız polisinin bu tutumunu protesto ettiler. Bunun üzerine Paris'in en işlek ve hareketli Champs Elysee'de sürekli korsan gösterilerle yakalanmalar, yalaranmalar pahasına da olsa Özal'ı protesto gösterisiyle teşhir ettiler ve Fransız kamuoyunun desteğini almaya çalıştılar. Bunda da başarılı olundu.

Yaşadığımız hayat bize göstermiştir ki, kokuşmuş iktidarlarını kılıç zoruyla sürdüler, hanedanlık ile idare etmeye çalışanlara hiçbir şey nasip olmamıştır. Türkiye topraklarında da Özal hanedanlığı bir gün mutlaka Çavuşesku'nun akibetine uğrayacak ve tarihin yargısından kendisini kurtaramayacaktır.

Yurtdışında yaşamını sürdüren devrimciler bir gün mutlaka ülkemiz topraklarına döneceklerdir. Ama Özal'ın böyle bir geleceği yoktur. Sonları, Marcos'un, Şah Rıza'nın, Somoza'nın, Çavuşesku'nun sonu olacaktır. Tarihin yargısı acımasız, onları "kara toprak" da kabul etmeyecek.

Paris'ten Yeni Demokrasi Okurları

Bu telaş niye?

Ankara'da II jandarma alay komutanlığı, vañik ve siyasi polis bir "olay" üzerine harekete geçti. Olay çok önemliydi. Liseliler bir dayanışma şenliğine katılmışlardı. 27.1.1990 tarihinde ODTÜ'de öğrenci derneği tarafından bir şenlik düzenlendi. Bu şenliğe Amıtepe, Cumhuriyet, Balgat Endüstri Meslek, Atatürk ve Atatürk Anadolu Liseleri'nden de bir grup öğrenci gitmek "gaflet"inde bulundu. Ve tabii kampüse girebilmek için kapıda pasolarını bıraktılar. Şenlik sonrasında öğrenciler herhangi bir olayla karşılaşmadan evlerine döndüler. Fakat kapıda bırakılan pasolardan öğrencilerin okulları tespit

edilmişti bile...

Sonrasında gelişen olaylar egemenlerin içinde bulunduğu aczin belirgin örnekleri oldu. II jandarma komutanlığı okullara birer yazı göndererek bu öğrencilerin adreslerini istedi, siyasi polis liselere olan "ilgi"si arttı ve Emniyet ile sözü ettiğimiz liseler arasındaki trafik yoğunlaştı. Arkasından DGM de bir soruşturma açtı. Valilik okullara gönderdiği bir yazıyla bu öğrenciler hakkında ne gibi bir cezai işlem yapıldığını sordu, bunun üzerine okul müdürleri tek tek sınırlar dolaşp tehditler savurmaya, "en küçük bir hareketlerinde dahi okuldan atacağı" vb. şek-

linde tehditlerle öğrenciler üzerinde baskı kurmaya başladılar. Bazıları işi iyice ileri götürüp "benim arkamda devlet var, siz beni korkutamazsınız" vb. gibi sözler sarfederek eğitime nasıl baktıklarını sergilediler. Bunlar yetmez gibi bir de öğrencilerin velilerini çağırıp uzatlarında baskı oluşturmalarını istiyorlar.

Yasal bir şenliğe giden öğrenciler üzerinde bu baskıları uygulayan egemen sınıfların bu telaşı niye? Neyin derdinde-ler? Çünkü korkuyorlar! Bu korku öyle ileri boyutlara varmış ki artık kendi gölgelelerinden bile korkar olmuşlardır. Fakat korkularında haklılar; her geçen gün ayaklarını bastıkları toprak kayıyor. Proletaryanın ve onun destekleyicisi gençliğin mücadelesi gün be gün yükseliyor. Korkuyorlar, çünkü koltuklarının derdindeler ve o koltuk er ya da geç mutlaka başlarına yıkılacaktır!

Nazimiye'de vurulan On'ların isimleri açıklandı!

31 Ocak günü başlayan, 1 ve 2 Şubat günleri devam eden Nazimiye'deki silahlı çatışmanın sonunda 10 TKP/ML-TIKKO üyesi katledilmiş ve üç asker vurulmuştu. TKP/ML Basın Bürosunun kamuoyuna dağıttığı açıklamasında Dersim'de vurulanlar hakkında bilgi veriyordu. Açıklamada vurulanların; Hüseyin Demir (Merkez Komite Üyesi, Erdoğan Karataş, Hasan Toy (Parti Üyesi), Ali Asker Aksu, Yazgılı Kılıç, Emine Akyüz, Cemile Sevgül, Aynur An ve Zilan... (TIKKO üyesi) olduğu belirtiliyordu. Ayrıca 8 Aralık 1989'da Hozat'taki çatışmada TKP/ML Merkez Komitesi üyesi ve TIKKO Genel Komutanı Hasan Ben ve Yeter Koç" adlı üyelerinde katledildiği belirtiliyordu.

Yine yapılan diğer bir açıklamada da

şu bilgilere yer veriliyordu. "Üç gün boyunca süren yoğun çatışmalar sonucunda, az içine düşen düşman, şehitlerimizin en son kurşununa kadar direnmesi ve mermilerin bitmesini kendisi açısından fırsat bilen beyaz ordu savaş kurallarını da çiğneyerek lav silahı kullanarak devrimcileri alçakça katletti. Şehitlerimizin cesetleri yanaktan dolayıtanmaz bir hale gelmiştir. Düşman bununla da yetinmeyerek içine düştüğü acizliği kapatmak, çevre köyle ve halka gözdağı vermek için şehitlerimizin cesetlerini arabaların arkasına bağlayarak şehire getirmiştir." diye devam eden açıklamada "üç asker şehit düştü diye kamuoyuna yapılan açıklamanın doğru olmadığı", "düşman her zaman ki gibi Nazimiye direnişinde de gerçek kayıplarını vermekte özellikle kaçındı" deniyor.

ADANA'DA ŞEVKET YILMAZ'A PROTESTO

Dobarman Ağa...

4 Şubat'ta Adana'da Türk Harb İş kolunda çalışan işçilerin işten atılmasını protesto mitingi yapıldı. Mitinge çok sayıda sendikacı, işçi ve halktan insan katıldı. Miting alanında sıkı güvenlik önlemleri ve polis kameramanları çevre bina ve evleri istila etmişti. Çevre illerden gelen emekçi işçiler mitinge ayrı renk kattı. Davul zurna eşliğinde yüzler, binler, onbinleri aştı. Şevket Yılmaz'ın korteje katılması kitlelerin protestoyla karşılaştı. Üç kilometre boyunca, "işçiler elele genel greve" "1 Mayıs hakkımız söke söke alırız" "Hükümet istifa-Kahrolsun Amerikan emperyalizmi" "Yükümlü duvarlar boşalsın zindanlar" İşkencecilerin hesap sorulsun "Halklara özgürlük" "Tek yol devrim" vb. slogan, kitleler tarafından coşkuyla söylenmesi devam ediyordu ki Adana ağası olmaya aday Selahattin Çolak'ın Belediye bandosu çalmaya başladı. Kitle bunu protesto ederek susturdu. Ardından, devrim şehitleri adına 1 dakikalık saygı duruşu, bir devrim marşından mısralar okunmasıyla sonuçlandı.

Şevket Yılmaz'ın kürsüye çıkması üzerine kitleden yoğun bir protesto-dalgası yükseldi. Gerginleşen durum üzerine Ağa'nın konuşmasını sükun içinde kitleye dinletirmek üzere sendikalar devreye girdi. kendisine ilerici, demokrat diyen bu sendikalar slogan atan kitleye "siz bizden değilsiniz" diyerek gerici-uşak yüzlerini birkez daha açığa çıkardı.

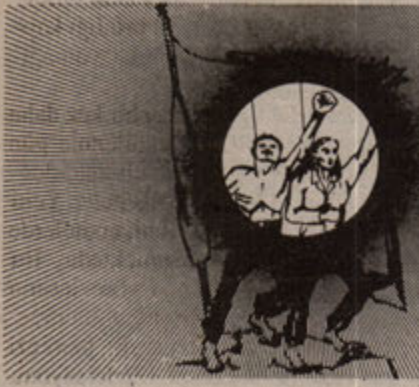
İkinci gün basına açıklama yapan aynı sendikacılar bu kez kitleyi "demokrasi düşmanı, karanlık güçler" olarak nitelendirip yağcı yüzlerini dahada açığa çıkardılar.

Ç.Ova'dan YD Okurları

Kayseri Temsilcimiz Serbest!

6 Ocak 1990 günü Ferhat Tunç konseri sonrası keyfi olarak tutuklanan Kayseri Temsilcimiz Hasan Özaşlamacı, 5.2.1990 günü çıkarıldığı duruşmada salıverildi. Temsilcimiz düzenleyicisi olduğu konserde slogan atmak ve Umut Yayımcılık takvimini satarak halkı ayaklanmaya teşvik etmekle suçlanıyordu. Özaşlamacı, duruşmadaki ifadesinde, keyfi ve zoraki suçlamalarla tutuklandığını, yasal bir gecede yasal olan bir takvimi sattığını belirterek; "konserde insanlar-işkenceye son, ve insanlık onuru işkenceyi yenecek diye slo-

gan atmışlardı. Bu çok doğru ve suç olmayan bir durumdur. 'İşkenceye son' diye bağırmanın neresi suç anlamıyorum. Asıl suç olan işkencedir. Yine takvimde işkence izlerini gösteren fotoğraflar nedeniyle suçlanıyorum. O işkence ve katliamları yapanlar serbest dolaşırken onu belgeleyen, fotoğraflayan insanların tutuklanmasını anlamak güçleşiyor. Asıl hesap sorulacak olan işkence ve katliamları yapanlardır" dedi. Duruşma yargılamanın tutuksuz devam etmesi kararıyla ileri bir tarihe ertelendi.

Yeni Demokrat

GENÇLİK

Öğrenci gençlik teslim alınamadı, alınamayacak

13-15 Şubat tarihleri arasında Ankara'da toplanan 71 ilin "Emniyet" müdürleri; "terörün" odak noktası olarak Üniversiteleri tepit etti ve "öğrenci derneklerini kesin denetim altına almamız gerekiyor" sonucuna vardı.

Evet; yıllardır toplumsal dinamiklerin içinde aktif olarak yerini alan ve üzerine düşen görevi yerine getirmeye çalışan öğrenci gençlik özelde de üniversite gençliği terörist olarak tespit edildi. Sormak gerekiyor; gerçek terörist kimdir? Dağ başlarında halkının mutluğu için mücadele eden gerillayı, Silopi'de, İkiyaka'da yoksul Kürt köylüleri, Tuzla'da dört devriiciyi, Kumkapı'da, Yeniçeltek'te onlarca işçiyi, işkencede, zindanda, sokak ortalarında insanları katleden, katlemediği yerde ölüme mahkum eden kimdir? Bu soruların cevabını çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı çok iyi biliyor. Ki, faşist diktatörlüktür. Fakat öğrenci gençliğin mücadelesi ve başeğmez tavrı sonucu üniversitelerden çekilen resmi polis gücünü yeniden üniversitelerde konumlandırmak ve en önemlisi de adına "Özel Güvenlik Birimleri" denilen CIA, MIT, Kontra gerilla karışımı militarist bir odak kurmanın zeminini yaratmaktı amaçları. Çünkü daha önce sivil fa-

şistleri kullanarak gençliği teslim alma, etkisizleştirme politikaları tutmamış, gençlik 25 Aralık İstanbul ve 25 Ocak Bursa direnişleriyle sivil faşizmin yüzünü teşhir ederek diktatörlüğün oyunlarını bozmuştu.

Yeni politikalarını uygulamak için zemin arayan faşist diktatörlük ilk olarak; Yıldız Üniversitesi'nde TGKB'li öğrencilerin düzenledikleri "Parti nedir?" formunu izleyerek, öğrencileri tespit eden sivil polis'in teşhir edilip, dövülerek üniversite dışına atılmasını bahane edip Yıldız Üniversitesi'ni düzenledikleri operasyonla başlattılar. Yıldız Üniversitesi'nde yakalanan sivil polis, egemenlerin "üniversitelerden polisi çektik" demagogilerini boşa çıkartırken polis-idare işbirliğini de ortaya koyuyordu.

Sivil polisin dövülerek üniversiteden defedilmesi polisi ve işbirlikçisi idareyi kudurtmuş 1000'i aşkın çevik kuvvet, çelik yelekli özel timler ve sivil polislerle birlikte rektörlüğün izniyle üniversiteyi kuşatarak 50'nin üzerinde öğrenciyi gözaltına almalarına neden olmuştu. Gözaltına alma sırasında bir üniversite çalışanının yüzünü kapatarak tek tek öğrencileri gösteremsi ve gösterilen öğrencinin hiçbir itirazına bakılmayarak gözaltına alınması ise sivil polislerin bizzat

üniversitede resmi memur gibi çalıştırıldığının bir göstergesiydi.

Polisler okulu terkederken faşist rektör alelacele üniversite senatosunu toplayarak erteksi gün gelişbelcek "olay"ları engelleyebilmek için üniversiteyi tatil ediyordu. Nerede kaldı sayın baylar sizin öğrenim özgürlüğünü. Suçun, öğrenim özgürlüğünü engelledikleri gerekçesiyle disiplin soruşturması açıp onlarcasını üniversitelerden uzaklaştırdığınız devrimci, demokrat öğrencilerin değil, sizin faşist feodal-şöven eğitim politikanızda olduğu ve bu kararlarınızla bir kez daha ortaya çıkan faşist kimliği-nizle öğrenimi engelleyen komprador patron-ağa düzeninin yetkilileri olduğu ortaya çıkıyordu.

Yıldız Üniversitesi rektörlüğünün gelişecek protestoları önleme uğraşısı içinde aldığı Üniversite'nin tatili kararı devrimci, demokrat öğrencileri yıldırıyor, arkadaşlarının yanında olduklarını, yaşanacaklara sessiz kalmayacaklarını vurgulamak için formu düzenleme çabasına giriyorlardı. Bu arada devrimci demokrat öğrenciler İstanbul Üniversitesi'nde de bir forum düzenleyip gerçek teröristin bu düzen olduğunu, bu nedenle Yıldız'daki gelişmelere sessiz kalmayarak olayın protesto edilmesi gerektiğini vurguladılar. Daha sonra çeşitli üniversitelerden öğrenciler Yıldız Üniversitesine giderek orada düzenlenecek foruma katılmak ve arkadaşlarıyla omuz omuza olduklarını göstermek için yola koyuldular. Fakat düzenlenecek forumu önceden haber alan siyasi şube ve çevik kuvvet ekip-

leri farklı üniversitelerden gelen öğrencilerin foruma katılmasını engellemek için Beşiktaş'tan Yıldız Üniversitesine kadar ki duraklarda pusuya yatarak öğrencileri yaka paça gözaltına aldılar. 150'yi aşkın öğrenci bu şekilde gözaltına alındı ve Yıldız Üniversitesi'ne girmesi engellendi. Tüm bu engellemelere ve baskılara karşın Yıldız Üniversitesi öğrencileri ve üniversiteye girmeyi başaran diğer öğrenciler formu düzenleyerek polis ve rektörlüğün tavrını teşhir ettiler. Bir grup devrimci öğrencinin gözaltularının hesabının rektörlükten sorulması ve gerekirse rektörlüğün işgal edilmesi yönündeki önerisi ise Yıldız-Der'in belirleyici olması gerektiği öne sürülerek kabul edilmedi.

Bu arada rektörlükten izin alarak okula giren çevik kuvvetle öğrenciler çatışarak rektörlüğün önüne kadar geldiler. Tüm engellemelere rağmen öğrencilerin büyük kısmı rektörlüğe girebilirken bir kısım öğrenci polisin direktifiyle içeri giremedi. Bazı öğrenciler polisin eline düştü. Feci şekilde dayak yiyen bu öğrenciler sürüklenerek gözaltına alındılar. Öğrencilerin rektörlüğü işgal etmesi üzerine çevik kuvvete bağlı ekipler öğrenciler üzerine uygulayacakları terörün geniş kitleler tarafından görülmesini engellemek için üniversitenin boşalmasını beklemeye başladılar. Aynı saatlerde Marmara Üniversitesi'nde forum düzenleyerek polis idare işbirliğini teşhir eden ve "Üniversiteye polis giremez" yazılı pankartı asmak isteyen öğrencilerin üzerine kurşun yağdırıyorlardı.

Üniversitenin boşalmasıyla herekete geçen polisler 1000'in üzerinde çevik kuvvet, çelik yelekli özel timler ve panzer eşliğinde üniversiteye girip, operasyonlarına kaldıkları yerden devam ediyorlardı. Öğrencilere çağrı yaparak işgale son vermelerini isteyen Çevik Kuvvet müdürü "arkadaşlarımız serbest bırakılsın" sloganı ile şaşkına dönüyordu. Bir süre öğrencileri ikna etme görünümü altında binaya girmenin yollarını arayan polisler çatıdan binaya girmeyi başarinca operasyon başlıyor, gaz bombaları ardi arkasına patlatılıyordu. Öğrenciler panzere, gaz bombalarına molotof kokteylerle karşılık veriyor, fakat

malzemelerinin sınırlı olması nedeniyle fazla dayanamıyorlardı. Sonunda her türlü teçhizatla donatılmış bini aşkın polis gücü 99 öğrencinin işgalini kırmayı "başardı." Öğrenciler polislerden oluşan çift sıralı koridordan geçirilip tekme tokat dövülerek otobüslere bindirildi. İşkencelerden geçirilmek üzere şubeye yolculuk başlamıştı. Fakat, yedikleri, yiyecekleri onca dayağa ve göreceklere işkencelere rağmen başalarını eğmeyecek teslim olmayacaklardı. Şube tavrı belliydi; artık gelenekselleşen ifade verme ve açıklık grevi.

Gözaltılardan sonraki günlerin, hafta sonu olması nispeten sessiz; öfkeyi, kini biriktiren 2 günün geçmesini sağladı. Ta ki pazartesi gününe kadar. İstanbul Üniversitesi'ni dolduran yüzlerce öğrenci derslere girmeyerek yapılacak forumu sabırsızlıkla bekliyorlardı. 13.20 sıralarında başlayan forumda devrimci, demokrat öğrenciler kitleye çağrı yaparak diktatörlüğe karşı mücadelenin yükselmesi gerektiğini, fakat bu süreçte daha radikal olma adına kitlelerden kopulmamasını, geniş kitlenin kaulabileceği doğru eylemlilikler örgütlemek gerektiğini belirttiler. Alana doğru yürüyen öğrenciler "arkadaşlarımız serbest bırakılsın,", "kahrolsun faşizm, yaşasın mücadelemiz", "kahrolsun faşist diktatörlük" sloganlarıyla üniversiteden çıkarak Hürriyet Meydanını doldurdular. Öğrenciler Çevik Kuvvet'in müdahalesiyle üniversiteye doğru çatışarak geri çekilmek zorunda kaldılar. Bu arada, yüzlerce sivil polis ve MİT ajanı halkın arasına giderek, halkı öğrencilere karşı kışkırtmaya çalışıyordu. 5-10 sivil faşist'in dışında halk bu kışkırtmaya genelde sessiz kalırken polisler ve MİT ajanlarına karşı gelenler yaka paça gözaltına alınıyordu. Provakasyonun farkına varan öğrenci gençlik "Türkeşin ıleri" sloganıyla provakatörleri teşhir edenken "halkımız saflara" sloganıyla kendilerini desteklemeleri mesajını veriyordu. 1 saat boyunca panzerli, kalkanlı polislerle çatışan öğrenci gençlik devrim andı içerek eylemini sonuçlandırıyor. Protesto eylemleri diğer illerde sıçradı. Ankara'dan, Adana'ya öğrenci gençlik sesini yükselterek İstanbul'da yaşanan olaylara

karşı tavrı takınıyordu. Fakat birkaç gün sonra yine sessizlik ortalığı kaplıyor, gençlik yine sorunlar yumağının içine dalıyordu.

Bu eylemlilik süreci bir kez daha gösterdi ki merkezi örgütlenme gün geçtikçe ihtiyaçtan zorunluluğa doğru kaymaktadır. Bu gelişmeler Yeni Demokrat Gençliğe üniversitelerde önemli görevler yüklenmektedir. Bu görev birimlerdeki asli görevlerinin yanında öğrenci gençliğin merkezi örgütlülüğünü sağlayacak merkezi Demokratik Öğrenci Federasyonu mücadelesini yükseltmektedir. Canla, başla azim ve inançla bu göreve sarılmayı, süreci hızlandırmayı, birimlerde tartışmayı genişleterek netleşmeyi sağlamayı ve federasyon örgütlenme komitesinden merkezi demokratik öğrenci federasyonuna ulaşacak merkezi örgütlenmenin temellerini atmalıdır. Faşist diktatörlüğün her türlü tertibine, porvakasyonuna merkezi bir örgütlülükle, tek bir vücut halinde cevap vermelidir. Gündemi egemenler değil, onların alternatifini olan halk güçlerinin örgütlü mücadelesi belirlemelidir.

Yeni Demokratik Gençlik önüne kısa ve uzun vadeli programlar koymalıdır. Faşist diktatörlüğün oluşturduğu gündeme bağlı olarak önüne gündem koymamalı. Sadece olaylara karşı tavrı takınmak, sivil-resmi faşist saldırılarına püskürtmek perspektifiyle değil, kendi uzun ve kısa vadeli programı etrafında öğrenci gençliği harekete geçirmeli, öğrenci gençliğin ekonomik-demokratik (bilimsel eğitimi, özerk üniversite, yurt sorunu vb.) sorunlarına sahiplenmesini sağlamalıdır. Gençliğe akademik-demokratik mücadelenin sorunları kısmi hafifleteceği, sorunların gerçek çözümünün Yeni Demokratik Türkiye yaratıldıktan sonra, Demokratik Halk Üniversitelerinin kurulmasıyla çözüleceğini göstermeli ve kavratmalıdır.

**YENİ DEMOKRASİ'Yİ
GÜÇLENDİRELİM**

SOSYALİZMİN SORUNLARI

SOSYALİT SANAYİLEŞME:

III. BÖLÜM

FERHAT ALI

Başarılı bir devrimden sonra, büyük kapitalist sermaye mülksüzleştirilecek, proletarya iktidarının hizmetine sokulacaktır. Gerek Sovyet ve gerekse Çin örneği bu yolda en iyi tecrübedir. Devrimden hemen sonra, bir yandan toprak ağalarının topraklarına zoraltım uygulanırken, öte yandan mevcut kapitalist sermaye mülksüzleştirilerek sosyalist sanayinin hizmetine sokulur. Nedir ki, hemen devrimle birlikte tüm ülke sanayinin sosyalist nitelik taşıdığı, taşıyacağı düşünülmemelidir. Rusya örneğini ele alırsak, devrimden bir kaç yıl sonra 1924 yıllarında sanayide sosyalizm kesiminin payı % 80 civarında, kapitalist sanayi ise % 20 civarındadır. Aynı şey Çin örneğinde de böyledir. Tüm kapitalist ekonominin % 80'nin mülksüzleştirilmesine rağmen geriye kalan % 20'si henüz sosyalist değil, kapitalist niteliktedir.

Bu demektir ki, devrimin zaferle taçlanması sonrasına bile, sanayide sosyalist kesimin payını hemen % 100'e çıkarmak mümkün değil; kapitalist sermayenin önemli bir bölümü, varsayalım ki beşte dördü mülksüzleştirilip sosyalist sanayiye dahil olurken, kayda değer bu miktarda, Çin ve Sovyet devrimleri örneğinde olduğu gibi % 20'lik bir bölümü kapitalist niteliğini bir müddet korur.

İşte sosyalist sanayileşmede, bu geri kalan kısım ne olacaktır? Bunun sosyalist sanayiye dönüştürülmesi için hangi yol ve araçlar kullanılacaktır? Evet asıl cevaplandırılması gereken budur.

Lenin'in "Devlet kapitalizmi" öğretisinin doğrultusunda hareket eden Mao şöyle açıklar:

"Batı Avrupa ülkeleri ve Birleşik Devletlerin kapitalist gelişme düzeyleri yüksektir ve denetim mevkileri bazı tekelci kapitalist azınlığının elindedir. Fakat büyük sayıda küçük ve orta kapitalist de vardır. Dolayısıyla, Amerikan sermayesinin yoğun, fakat aynı zamanda genişçe dağılmış olduğu söylenir. Bu ülkelerde, başarılı bir devrimden sonra, şüphesiz tekelci sermayenin mülksüzleştirilmesi gerekecektir. Ama küçük ve orta kapitalistler de aynı şekilde mülksüzleştirilecek midir? Bunları dönüştürmek için devlet kapitalizmi biçimlerinden birinin benimsenmesi gerekebilir." (92) (abç)

Demek ki bu yol, devlet kapitalizmi yoludur.

(92) Mao Zedung, "Sovyet Ders Kitabı ve Siyasal İktisat" Üzerine Notlar, "Sovyet İktisadının eleştirisi, s. 38

Öyleyse nedir devlet kapitalizmi? Ve devlet kapitalizmi yoluyla sosyalist sanayileşme nasıl olacaktır?

Devlet Kapitalizmi:

Ekim Devrimi ve Lenin'in öğretileriyle başlayalım. 1918 yılında yazdığı broşürde Lenin, ülkenin iktisadi düzenini tartışırken, ekonominin geçiş ekonomisi niteliğinde olduğunu ve "bugünkü düzenin hem kapitalizmin hem de

1918 yılında yazdığı broşürde Lenin, ülkenin iktisadi düzenini tartışırken, ekonominin geçiş ekonomisi niteliğinde olduğunu ve "bugünkü düzenin hem kapitalizmin hem de sosyalizmin unsurlarını, parçalarını, kırıntılarını kapsadığı"nı açıklar.

sosyalizmin unsurlarını, parçalarını, kırıntılarını kapsadığı"nı açıklar. (93) Rusya'da mevcut toplumsal-ekonomik yapıları hangi unsurların oluşturduğu sorununu açıklığa kavuşturmak için bu unsurları şöyle sıralar:

- 1) Onemli ölçüde doğal köylü ekonomisi (Ataerki)
- 2) Küçük meta üretimi
- 3) Özel kapitalizm
- 4) Devlet kapitalizmi
- 5) Sosyalizm.

Lenin broşüründe, Rusya öylesine büyük ve öylesine çeşitlilikle bezenmiştir ki der, bütün bu toplumsal-ekonomik biçimler birbirlerine karışmıştır. Ama nedir ki, küçük köylü ülkesi Rusya'da egemen unsur, küçük-burjuva unsurdur. (94) Doğaldır ki, küçük-burjuva unsurun egemen olduğu bir ülkede "sosyalizmin başlıca düşmanının küçük-burjuva ik-

(93) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, s. 422

(94) Denilebilir ki, küçük-burjuva, toplumsal-ekonomik yapının egemen olduğu Rusya, nasıl oluyorda sosyalist oluyor ve nasıl oluyor da Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti oluyor? Bu soruya "Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti" teriminin bugünkü ekonomi düzenini sosyalist bir düzen olduğunu değil, Sovyet hükümetinin sosyalizme geçişi başarma azmini ifade ettiği biçiminde yanıtlar. "Aynı vergi üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, s. 422

dasi koşullar ve küçük-burjuva unsur olduğu" rahatlıkla görülebilir. (95) Küçük-burjuva ülkesi Rusya'da sosyalizmle savaş halinde olan devlet kapitalizmi unsuru değil, hem devlet kapitalizmi ve hem de sosyalizmle savaş halinde olan yegane şey "küçük burjuvazi ve özel kapitalizmdir." Zira bilinir ki, küçük burjuvazi, kapitalist ya da sosyalist olsun her türden devlet müdahalelerine, düzenlemesine, denetimine karşıdır. "Vurguncu, ticaret yağmacısı, tekel kaçakçısı (tekel alanına kaçakçı şeklinde sızan) başlıca (iç) düşmanlarımız. Sovyet hükümetinin aldığı iktisadi önlemlerin düşmanları bunlardır." (96) Vurgunculuğun iktisadi temelini, "Rusya'da çok yaygın olan küçük mülk sahiplerinin ve her bir küçük-burjuvanın, onun bir unsuru olduğu özel kapitalizmin meydana getirdiği" ve küçük-burjuva ahtapotun ekonomik organizmanın bütün gözeneklerine yerleştiği Lenin tarafından sözkonusu biçimde açıklanır. (97)

Lenin, bu küçük-burjuva unsurdan kurtulmanın en güvenilir, en olanaklı yolun devlet kapitalizmi yolu olduğunu belirtir. Ve şöyle der; "Sovyet Cumhuriyetimizde, devlet kapitalizmi, bugünkü koşullarda ileri bir adım olur. Eğer devlet kapitalizmi aşağı yukarı altı aylık bir süre içinde kurulabilirse, bu büyük bir başarı ve sosyalizmin bir yıl içinde süreli bir dayanak kazanması ve ülkemizde yenilmez hale gelmesi için çok güvenilir bir güvence olur." (98)

Ya küçük-burjuvazi gözetim ve denetim altına alınacaktır ya da burjuvazi toplumsal-ekonomik gözeneklerden faydalanarak, küçük mülkiyet toprağında fıskıran Napolyon'lar, Cavaignac'lar tarafından devrildiği gibi kaçınılmaz olarak Ekim devrimini ters-yüz edeceklerdir.

Lenin, binliklerini biriktiren küçük-burjuvazi devlet kapitalizminin düşmanıdır der ve onlar binliklerini bütün devlet gözetimi; denetimine rağmen yoksullara karşı sadece kendisi için kullanır ve bunların binlikleri, milyarları bulan bu binlikler sosyalist kuruluşumuzu baltalayan vurgunculuğun temelidir diye sürdürür açıklamalarını.

Daha ileride,

Diyelim ki, belirli sayıda işçi, şu kadar günde örneğin

Lenin, binliklerini biriktiren küçük-burjuvazi devlet kapitalizminin düşmanıdır der...

1.000 değerinde mal üretir. Yine diyelim ki, bu toplam değerinin 200'lük kısmı, küçük vurgunculuk, dolandırıcılık ve küçük mülk sahiplerinin Sovyet kararnamelelerini ve nizamnamelerini uygulamamaları nedeniyle yitirilsin. Sınıf bilincine varmış her işçi şunu söyleyecektir: Eğer 300 ödeyerek daha iyi bir düzen ve örgütlenme sağlanabilecek olsa, 1.000'in 200'ü yerine 300'ünü isteyerek verirdim, çünkü Sovyet yönetimi altında düzen ve örgütlenme kurulduğu ve küçük-burjuvanın devlet tekelini çiğnemesine son verildiği zaman bu haracı 100'e ya da 50'ye indirmek kolay olacaktır.

(95) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 421

(96) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 423

(97) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 423

(98) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 421

Tamamen açık bir şekilde anlaşılması için bilerek son derece basitleştirdiğim bu sayılı basit örnek, bugün devlet kapitalizmi ile sosyalizm arasındaki karşılıklı ilişkiyi açıklar. Siyasal iktidar işçilerin elindedir; sosyalist amaçlar dışında başka hiçbir şey için tek bir kuruluş bırakmaksızın, bütün birliği açıklamak için her türlü yasal olanağa sahiptir. İktidarın gerçekten işçilere geçmiş olmasına dayanan bu yasal olanak, sosyalizmin bir unsurudur. Ancak küçük mülk sahibi ve özel kapitalist unsur, pek çok yollardan bu yasal durumu baltalar, vurgunculuğu devam ettirir ve Sovyet kararnamelelerinin uygulanışını engeller. Bugün ödediğimizden daha fazlasını ödeyecek olsak bile (rakamlara dayanan bu örneği, bu noktayı daha kesin olarak ortaya koymak için bilerek seçtim) devlet kapitalizmi ileriye doğrudur, bir adım olurdu; çünkü o, bu 'bedel' ödemeye değer; çünkü o, işçiler için yararlıdır, çünkü en önemli şey, düzensizlik, yıkıntı ve laçkalığa karşı zafer kazanmaktır. Çünkü bizi tehdit eden en büyük, en ciddi tehlike, küçük mülk sahipliği anarşisinin devamıdır ve (onu yenemezsek) hiç kuşkusuz bizi yıkacaktır. Öte yandan, devlet kapitalizmine daha ağır bir haraç ödenmesi bizi yıkamaz; ayrıca bizi sosyalizme en güvenilir yoldan götürcektir." (99)

İşçilerin, yoksul köylülerin iktidarı altında devlet kapitalizmi iktisadi açıdan ileri bir adımdır; ve Rusya'da küçük-burjuva kapitalizmi egemendir ve bundan "hem büyük-çapta devlet kapitalizmine ve hem de sosyalizme giden ve 'üretim ve dağıtımın, ulusal muhasebesi ve denetimi' adını alan tek ve aynı ara duraktan geçen tek ve aynı yol vardır" (100)

Bu demektir ki, devlet kapitalizmi ve sosyalizmin bir tek ortak yolu olan ulusal muhasebe ve denetimi açmaksızın küçük-burjuva iktisadi durumdan bir tek adım ileri atılamaz. Bunun tek olanaklı yolu; Devlet kapitalizmidir. Çünkü devlet kapitalizmi, sosyalizme bir başlangıç, tarih merdiveninde sosyalizmle arasında hiçbir başka basamakların olmadığı bir basamaktır. Çünkü sosyalizm, devlet kapitalizminden sonraki bir adımdır.

Öyleyse, maddi, üretken ve iktisadi açıdan sosyalizme erişmemiş olan küçük burjuva unsurun egemen olduğu Rusya'da sosyalizm kapisından geçmenin yegane yolu devlet kapitalizmi yoludur; Rusya bu eşliği aşmaktan başka bir şey yapamaz.

İşte Lenin, küçük-burjuva unsurun kendiliğindeniciliği ile başa çıkmanın yolu olarak, aracı olarak kapitalizmi devlet kapitalizmine dönüştürme siyasetini öngörmüştü.

Devlet kapitalizmi, sosyalizme bir başlangıç, tarih merdiveninde sosyalizmle arasında hiçbir başka basamakların olmadığı bir basamaktır.

1918 yılında Lenin'in önerdiği bu politika döneminde 1918 Rusya'sında bir anımsayın. Sosyalizm ile kapitalizmin unsurlarının içiçe geçtiği, kapitalizme yaşama hakkı tanıdığı, ekonomik biçim olarak küçük-burjuva biçimin ege-

(99) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 424-425

(100) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 427

nındığı, ekonomik biçim olarak küçük-burjuva biçimin egemen olduğu bir ülke. Böylesi bir durumda ne yapılabilir?

Değişim varolduğuna göre, küçük-ekonominin gelişmesi, küçük-burjuva-kapitalist gelişmedir. Peki bu ekonomik gerçeklik karşısında proleter öncü ve proletarya nasıl davranabilir? Proletarya, tahli ve hammadde karşılığında henüz küçük köylüye sosyalist sanayinin ürettiği malların hepsini verebilecek durumda değil; ve ülke bundan henüz oldukça uzak. Bütün malları henüz küçük köylüye vermez ve bunu yakın bir zamanda da yapamaz. Ve Lenin'in sözleriyle "ülkenin elektrikleştirilmesinden önce bunu yapamaz.

O halde ne yapılmalıdır?

İki yol var. Birinci yol, kapitalizmin gelişmesine kilit vurmak, yani onu yasaklamak; ikinci yol, kapitalizmin gelişmesine kilit vurmamak, onu yasaklamamak. Eşed kilit vurulursa bu, bu politikayı uygulayan parti için intihar demek olur. ve bu politikayı uyguladığı anda, parti kaçınılmaz olarak yıkılır; ve dahası iktisadi bakımdan bu politika uygulanamaz. Bu demektir ki, proleter öncünün önünde tek yol kalıyor; Kapitalizmin gelişmesine kilit vurulmamalı, o yasaklanmamalı, devlet kapitalizmi kanalına yönlendirilmelidir. Ancak böylece küçük-burjuva kendiliğindencilikleriyle başa çıkmış olur.

Lenin tarafından devlet kapitalizminin ileri sürülen başlıca biçimleride şunlardır:

Birincisi, ayrıcalıklardır. Lenin ayrıcalıklar için, devlet kapitalizminin gelişmesini devlet kapitalizmi kanalına yöneltme biçimi, kapitalizme, devlet kapitalizmi aşılama'nın en basit biçimi olarak ele alır. Sovyet sistemi altında bu ayrıcalıklar neler olabilir. "Bunlar, küçük mülk sahibi (ataerkil ve küçük-burjuva) unsura karşı Sovyet devleti yani proleter devleti ile devlet kapitalizmi arasında bir ittifak, bir blok bir anlaşmadır." (101)

Bu biçimde imtiyaz sahibi olan, işini kapitalist yoldan, kâr amacıyla yapan kapitalisttir. Normalin üstünde fazla kâr elde etmek amacıyla; başka yollardan ve başka türlü sağlayamayacağı ya da çok büyük güçlükler sonucu ancak sağlayabileceği hammaddeyi elde etmek amacıyla, proleter devletle bir anlaşma, bir ittifak bir blok kurmak istemektedir kapitalist. Bu durumda anlaşmanın bir ucu kapitaliste kâr getirirken, öteki ucu proleter devlete kazanç sağlayacaktır. Üretici güçler gelişecek, kısa zamanda malların miktarında artış sağlanacak ve böylece Sovyet devleti kazançlı çıkacaktır.

Bu kazancı Lenin şöyle açıklar; Diyelim ki der; yüz tane petrol, maden, orman alanına sahibiz; ve bütün bunları geliştiremiyor ve işletemiyoruz. Çünkü bunları işletecek, geliştirecek makinelere, yiyeceğe ve ulaşımına sahip değiliz. Büyük işletmelerin yetersiz gelişme düzeyi yüzünden küçük-burjuva unsur her bakımdan yoğunluk kazanmakta ve bu husus çevresindeki köylü tarımının yıkılmasında onun üretici güçlerinin azalmasında, hırsızlığın, vurgunculuğun vb. yayılmasında yansımaktadır. Proleter devlette ayrıcalık vasıtasıyla, devlet kapitalizmini uygulayarak küçük üretime karşı büyük üretimi, geri üretime karşı ileri üretimi, el üretimine karşı makine üretimini güçlendirmektedir. Ve böylece devlet denetimindeki iktisadi ilişkilerhabe güçlenecektir. Öte yanda, ayrıcalıklar politikası sanayinin durumunu hızla

iyileştirecek, işçilerin ve köylülerin içinde bulunduğu durumu düzeltecektir.

Bilinmelidir ki, "hiçbir şekilde sınıf mücadelesinin yerine sınıflar arasında barışın konması değildir" (102) Ayrıcalıklar, mücadelelerin bir devamı, mücadelenin bir biçimi, sınıf mücadelesinin yeni koşullardaki sürdürülüş biçimidir.

"Dünya kapitalizmine belirli bir "haraç" ödüyoruz; ona bir "fidye" vererek şu ya da bu formüllerle "kendimizi kurtarıyoruz" ve derhal Sovyet hükümetinin durumunun istikrar kazanmasında belirli bir artış, ekonomimizin koşullarında bir iyileşme sağlıyoruz" (103)

İkincisi, kooperatiftir. "Kooperatiflerde, devlet kapitalizminin, daha az basit olan diğer bir biçimidir." (104) Lenin, bugün der Rusya'ya egemen olan koşullar altında, kooperatif topluluklara verilen haklar, kapitalizme verilen haklardır. Ancak der, özel kapitalizm tersine, proleter devletin yönetimi altındaki kooperatifler kapitalizmi devlet kapitalizminin bir çeşididir; ve bu yüzden proleter devlete yararlıdır.

Daha ileride;

"Aynı vergi (vergi şeklinde alınan üstünde ve ötesinde kalan) fazla ürünün serbestçe satılması demek olduğuna göre, kapitalizmin bu gelişmesini-çünkü serbest pazar, kapitalizmin gelişmesi demektir- kooperatif kapitalizmi kanalına yönelmek için elimizden gelen her şeyi yapmalıyız. Kooperatif kapitalizmi, muhasebeyi, denetimi, gözetimi ve devletle (bu durumda Sovyet devletiyle) kapitalist arasında sözleşmeye dayanan ilişkilerin kurulmasını kolaylaştırmasın bakımından devlet kapitalizmine benzer." (105)

Devlet kapitalizminin kooperatif biçimi başarıya ulaştığı takdirde küçük ekonominin yükselmesi ve onun belirsiz bir süre içinde gönüllü birleşme temeli üzerinde büyük üretime geçişi kolaylaştırma sonucunu verecektir.

Üçüncüsü, devletin kapitalisti, bir tüccar olarak tanıması, devlet mallarının satışı ve küçük üreticilerin mallarının satın alınması üzerinde ona belirli bir komisyon ödemesi biçimi.

Dördüncüsü, Devletin kendisine ait olan bir sınai kuruluşu, petrol alanını, orman bölgesini, toprağı vb. kapitalist girişimciye kiralaması biçimi.

Devlet kapitalizminin bilinebilen, düşünülebilen bu biçimlerini çözümlen Lenin, sorunun özünü şu yargılarıyla dile getirir;

"Ve 'bizim sosyalizme doğrudan geçiş sorunumuzu başarıyla çözebilmemiz için kapitalizm-öncesi ilişkilerde sosyalizme geçiş için hangi ara yolların, yöntemlerin, vasıtaların ve araçların gerekli olduğunu anlamalıyız. Bütün sorun budur". (106)

Ekim devriminden sonra, Lenin, proletaryanın ekonomiyi yönetme tecrübesinin yokluğunu hasaba katarak devlet kapitalizminin yol ve araçlarını kullanacak, proletaryanın bu alandaki yetisini geliştirmeyi denedi. Nedir ki Rus

(101) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 440

(102) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 441

(103) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 441-442

(104) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 442

(105) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 443

(106) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 445.

unsurlardan dolayı mümkün olmuştu; Birincisi, nüfus içinde köylülerin bulunmaması; yüzünden işçilerin mutlak ağırlığı, ikincisi, proletaryanın işçi sendikaları içindeki sağlam örgütlenmesi, üçüncüsü, proletaryanın nispeten yüksek kültür düzeyi ve son olarak, İngiliz kapitalistlerini siyasi ve iktisadi sorunları uzlaşma yoluyla çözme alışkanlıkları. Bu koşullar burjuvazinin satın alınmasını olanaklı kılmış ve güvencilik altına almıştı. Ve tüm bu koşullar, burjuvaziye barışçıl yönden boyun eğdirmenin olanaklılığının fikrini yaratmıştı.

Durumun kendine özgü niteliğini, olanca uzak görüşlülüğü ve sevgisiyle değerlendiren Lenin, peki Sovyet Rusya hakkında ne diyorsunuz sorusuna şu karşılığı verir; "İktidar proletaryanın eline geçtikten sonra, ve sömürücülerin silahlı direnmesi ve sabotajları ezildikten sonra, o sırada, sosyalizme barışçıl bir geçiş başlamış olsaydı, yarım yüzyıl önce İngiltere'de mevcut olabilecek olan koşullara benzer belirli koşulların hüküm sürdüğü açık değil midir?" (124)

Nedir bu koşullar?

Elbetteki İngiltere'de, o günkü koşulların tümünü 1917 Sovyet Rusya'sında bulmak mümkün değil, ama, belirli koşulları bulmak mümkün. İşte o koşullar: Rusya'da ne nüfus içinde işçilerin mutlak ağırlığı, ne yüksek örgütlülük düzeyi,

Emegin egemenliğini kurmak için günün birinde başvurmak zorunda kalacağımız şey, zordur. Devrimlerin temel içeriği şiddettir. Ama bu durum, bazı koşullarda işçi sınıfının hedefine barışçıl yollarla varabileceği istisna örnek ve durumları yadsımaz

ne yüksek kültür düzeyi ve ne de uzlaşma alışkanlığı vardır. Buna karşın, proletarya, Sovyet Rusya'da hızla sefalete sürüklenen yoksulların desteğini kazandığı gerçekliği vardır. Ve iktidar proletaryanın elindedir. Bu özgün koşullar dikkate alındığında Sovyet Rusya'da, Lenin, hem uzlaşma ve hem de acımasızca ezme gibi iki yöntemi birden uygulamayı önerir. Bir yandan, vurgunculukla yoksul köylüleri dolandırarak, Sovyet devletinin aldığı önlemleri baltalayan her türlü uzlaşma ve devlet kapitalizmi yönetimini reddeden KÜLTÜRSÜZ KAPİTALİSTLER acımasızca ezilirken, öte yandan, devlet kapitalizmini kabul eden ve onbinlerce insana ürün sağlayan, mamul madde sağlayan proletaryaya faydalı kültürlü KAPİTALİSTLER satın alınır. Yani uzlaşma yöntemi kullanılır.

Lenin devlet kapitalizmi uygulamasının bir biçimi olan, kültürlü kapitalistlerle uzlaşma biçimlerinden biri olan ayrıcalıklar için, "Ayrıcalıkların bizim için yararlı ve tehlikesiz olan derecesi ve koşulları, kuvvet ilişkilerine bağlıdır ve mücadele tarafından tayin edilecektir; çünkü ayrıcalıklarda, mücadelenin bir biçimi, sınıf mücadelesinin başka bir biçimde sürdürülmesidir ve hiçbir şekilde sınıf mücadelesinin yerine sınıflararasında barışın korunması değildir. Mücadelenin biçimlerini pratik tayin edecektir." (125)

(124) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", *İşçi Sınıfı ve Köylülük*, sf: 430

(125) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", *age*, sf: 445

Peki Çin'deki koşullar nedir?

Dahası, burjuvaziye barışçıl yollardan altetmeyi, ona boyun eğdirmeyi öngören unsurlar ya da koşullar nelerdir?

Her şeyden önce İngiltere'deki koşullara benzer koşulların çoğunun Çin'de olmadığı bir gerçektir. Ama şu da bir gerçek ki, Çin'de, İngiltere'dekine benzer koşullardan biri, burjuvaziye uzlaşma alışkanlığı, hemde defalarca pratikte tanıtılmış, bir gerçeklik halini almış ya da gelenekselleşmiş bu durum, Sovyet Rusya'da uzlaşmayı mümkün kılan "proletaryanın yoksul ve hızla sefalete sürüklenmiş olanların desteğini sağlaması" koşulu Çin'de uzun yıllardan beri, ta kızıl siyasi iktidar yıllarından beri mevcuttur. Dolayısıyla, iktidarın proletarya ve bağlaşıklarının eline geçmesinden sonra, dışa bağımlı komprador burjuvazi ve toprak ağalarının silahlı direnişi ezildikten sonra burjuvazinin geçmişten kalan uzlaşma alışkanlığı geleneğinde etkisiyle, burjuvazinin barışçıl yoldan boyun eğdirilmesi Çin'de çok daha fazla mümkündür.

Bu koşullar, Çin'de, burjuvaziye boyun eğdirdi; ve onunla bir blok, bir anlaşma, bir ittifak kurulmasının zemini hazırladı.

Ulusal burjuvaziye karşı tavrı Mao, şu önemli cümleleriyle açıklıyordu:

"Ulusal kapitalistlere karşı politikamız, onları yanımıza alıp, sonra da etraflarını çevrelemektir." (126)

Ve Lenin'de şöyle diyecakti;

"Dünya kapitalizmine belirli bir 'haraç' ödüyoruz; ona bir 'fidye' vererek şu ya da bu formüllerle 'kendimizi kurtarıyoruz' ve derhal Sovyet hükümetinin durumunun istikrar kazanmasında belirli bir artış ekogomimizin koşullarında bir iyileşme sağlıyoruz." (127)

Daha ileride...

"Sosyalizmle kıyaslandığında kapitalizm kötüdür. Küçük üreticilerin dağılımlığıyla ilgili olan ataerkillikle, küçük üretimle, bürokrasiyle kıyaslandığında kapitalizm iyidir. Küçük üretimden doğrudan doğruya sosyalizme geçmemiz mümkün olmadığı sürece, küçük üretimin ve değişimin basit bir sonucu olan bir miktar kapitalizm kaçınılmazdır. Ve bunun için, küçük üretimle sosyalizm arasındaki ara bağlantı olarak, üretici güçleri arttırmanın bir aracı, bir yolu, bir yöntem olarak kapitalizmden yararlanmalıyız, (ve özellikle onu devlet kapitalizmi kanalına yöneltmeliyiz)" (128)

Engels, 21 Ağustos 1890'da OTTO BOENİGK'e yazdığı mektupta, yararlanma siyasetini bir başka cepheden ele alıyor ve şöyle diyor; "Kuşkusuz, henüz teknisyenimiz, tarım bilincimiz, mühendisimiz, kimyacımız, mimarımız vb. yok, ama gerektiğinde tipki kapitalistlerin yaptıkları gibi, onları ücretle çalıştırabiliriz, ve eğer —bu toplumda elbette bulunacak— bazı hainler örnek alınacak bir cezaya çarptırıldıklarını görürlerse, artık bizi kazıklamakta bir yarar bulmayacaklardır." (129)

En sonu Lenin'den sorunumuzun kilit taşıını teşkil eden bir paşaj:

"Özel sermayenin sosyalizme yardımcı olması çe-

(126) Mao Zedung "Sovyet Ders Kitabı ve Siyasal İktisat Üzerine Notlar" *Sovyet İktisadının eleştirisi*, s1: 62

(127) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", *İşçi Sınıfı ve Köylülük*, sf: 441-442

(128) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", *İşçi Sınıfı ve Köylülük*, sf: 446

(129) Engels, "Engels'ten Breslov'daki Otto Boenik'e" *Seçme Yazıtlar* 3, sf: 590 (Marks-Engels)

mızın ne yararı var. Bu ittifak, tarım ürünleriyle değiştirilecek daha fazla mamül madde elde etmemizi sağlamaktadır. Ekim devriminden sonraki belli bir dönemde Lenin'in kafasını meşgul eden işte bu meseleydi. Devletin karşılık olarak vereceği mamul madde olmadığı için köylüler tahıllarını satmayı reddediyorlar ve kağıt para kabul etmiyorlardı. Lenin, köylük bölgelerdeki kendiliğinden kapitalist güçlüklerle başedebilmek üzere daha fazla mamül madde sağlamak amacıyla proleter devlet iktidarının devlet kapitalizmiyle bir ittifak kurmasını tasarlıyordu."

Daha ileride,

"Burjuvaziyle ittifak yapmamız ve şimdilik kapitalist işletmelere el koymaktan kaçınarak bunları kullanmak, kısıtlamak ve dönüştürmek siyasetini benimsememiz köylülerin ihtiyaçlarını karşılamak ve tahıllarını ve hatta bazı sanayi hammaddelerini satmada gösterdikleri isteksizliğin üstesinden gelmek için daha fazla mamül madde elde etme hedefini gütmektedir. Bu, köylülerin tahıllarını satmada gösterdikleri gönülsüzlüğün üstesinden gelmek amacıyla burjuvaziyle yaptığımız ittifaktan yararlanmak demektir. Öte yandan, tahıl ve sanayi hammaddelerinin sağlanmasında köylülerle olan ittifakımıza dayanıyoruz. Ve bu şekilde burjuvaziyi denetim altında tutuyoruz. Kapitalistler herhangi bir

"birleşmeksizin mücadele etmek 'sol' sapmadır, mücadele etmeksizin birleşmek ise sağ sapmadır."

hammaddeye sahip değildiler. Oysa devlet sahiptir. Hammadde istiyorlarsa, mamul mallarını devlete satmak ve devlet kapitalizmini kabul etmek zorundadırlar. Bunu yapmayı reddederlerse, onlara hammadde vermeyiz. Her iki durumda da denetim altında tutulmuş olacaklardır. Bu, burjuvazinin izlemek istediği kapitalist yolu kapatacaktır, yani serbest pazarların açılmasını, hammaddelerin serbestçe satın alınmasını ve mamul malların serbestçe satılmasını engelliyecek, ayrıca burjuvaziyi siyasi bakımdan tecrit edecektir. Bu iki ittifak işte böyle birbirini etkilemektedir. Bu ikisi arasında köylülerle ittifakımız en önemli, temel ve birincil olanıdır; öte yandan burjuvaziyle ittifakımız geçici ve ikincildir. Bizim gibi ekonomik bakımdan geri bir ülke için her iki ittifak da şu anda vazgeçilemezdir." (111)

Devlet kapitalizmi güzergahından geçerek kapitalist ekonominin sosyalist ekonomiye dönüşümünde, bir yararlanma ve birde kısıtlama siyaseti ciddi öneme sahiptir. Burjuvaziden yararlanılacaktır; ama öte yandan onun ulusal ekonomiye ve halkın geçin koşullarına zararlı olan yönü kısıtlanacak, sınırlandırılacak ve törpülenecektir. Hiç kısıtlama koymamak sağa kaymak; çok aşırı kısıtlama ise sol'a kaymak olur. Çok haklı olarak Lenin şöyle demişti: Küçük-burjuva unsurun egemen olduğu bir alanda; milyonlarca küçük üreticinin hâlâ varlığını sürdürdüğü bir durumda, Lenin sözleriyle "milyonlarca küçük üreticinin bulunduğu yerde kaçınılmaz olan kapitalizmin gelişmesine kilit vurmaya, tamamen yasaklamaya" çalışmak, böyle bir politikayı "uygulamaya çalışan parti için, aptalca bir iş ve intihar etmek de-

(111) Mao Zedung, "Tarımın Kooperatif Dönüşümü ve Bugünkü Sınıf Mücadelesi Üzerine" Seçme Eserler 5, sf: 241-242

mek olur." (112)

Öyleyse doğru politika, bir yandan kısıtlama bir yandan yararlanma, Mao'nun sözleriyle "birleşmeksizin mücadele etmek 'sol' sapmadır, mücadele etmeksizin birleşmek ise sağ sapmadır." (113) Ne kapitalizm hemen ortadan kaldırılabilir ve ne de sosyalizm hemen kurulabilir. Bu unutulmamalıdır. Emperyalizmin temel dayanağı bürokratik sermayeyi hemen mülksüzleştirilebilirsiniz ama, ulusal nitelikteki güçlük ve orta sermayeyi hemen yok edemezsiniz. Bu ancak devlet kapitalizmi yoluyla adım adım yok edilebilir. Buna bağlı olarak Mao, 1953 yılında yaptığı bir konuşmada şöyle diyor: "Şu anda hem özel mülkiyet hem de sosyalist kamu mülkiyeti yasaldır ama özel mülkiyet giderek yasadışı olacaktır." (114) Bu sözler karşısında bazıları irkilecektir ve hem de hiddetle! Ne! Özel mülkiyet yasal mı? Bu sözler karşısında hisşimla ayağa kalkanlar kapitalist ekonominin sosyalist ekonomiye geçiş doğasını, koşullarını, unsurlarını, yol ve yordamını bilmiyenlerdir. Her şeye evet ya da hayır diye cevap veren, süreçlerin karmaşıklığı konusunda kafa yormayan, geçiş ekonomisinin tabiatını kavrayamayan insanlar dır.

Bakın ne diyor Lenin, "Ticaret özgürlüğü, kapitalizmin özgürlüğüdür, ama kapitalizmin yeni bir biçim altındaki özgürlüğü. Bu demektir ki, belirli bir noktaya kadar yeniden kapitalizmi yaratacağız. Bunu apaçık yapıyoruz. Bu, devlet kapitalizmidir. Ne var ki, iktidarın sermayeye ait olduğu bir toplumdaki devlet kapitalizmi ile proletarya denetimindeki devlet kapitalizmi farklı kavramlardır. Kapitalist toplumda devlet kapitalizmi, onu burjuvazinin çıkarları doğrultusunda denetleyen devlet tarafından kabul edilmiştir ve proletaryaya karşıdır. Proletarya devletinde, henüz daha güçlü olan burjuvaziye karşı direnme ve ona karşı mücadele etme olanlığı sağlayabilmek için, aynı şey, işçi sınıfı yararına yapılmaktadır. Söylemeye gerek yok ki, yabancı sermayeye öteki ülkelerin burjuvazisine, ayrıcalıklar tanımak zorundayız. Ulusal niteliğini en ufak şekilde bozmaksızın, madenleri, ormanları, petrol kuyularını, karşılığında sanayi ürünleri makineler almak ve böylece öz sanayimizi ileri götürmek için yabancı kapitalistlere emanet ediyoruz." (115)

Tam da bu noktada bir noktayı belirtmeliyiz ki, özel kapitalist ekonomi, proletarya önderliğindeki devlet sisteminde dizginsiz bir biçimde gelişmesine izin verilemez; vergi sınıyasetiyle, pazar fiyatıyla, çalışma koşullarıyla pek çok bakımdan kısıtlanacaktır.

Dolayısıyla yeni dönemde sınıf mücadelesinin esas biçimi, kısıtlama ile kısıtlamaya karşı koyma arasındaki mücadeledir. Nitekim Mao, toprak reformu tamamlandıktan sonra demokratik devrimin görevleri esas olarak tamamlandıktan sonra (onarım yılları 1949-1952), "işçi sınıfı ile millî burjuvaz arasındaki çelişme Çin'deki başçelişme durumuna gelmiştir; dolayısıyla bundan böyle millî burjuvazi bir ara sınıf olacaktır."

(112) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 438-439

(113) Mao Zedung, "Partimizin Bazı Tarihi Tecrübeleri", Seçme Eserler 5, sf: 374

(114) Mao Zedung, "Tarımda Karşılıklı Yardım ve Kooperatifleşme Üzerine İki Konuşma" Seçme Eserler 5, sf: 159

(115) Lenin, "Komünist Enternasyonal'in III. Kongresinde Sunulan Rus Komünist Partisi'nin taktiğiyle ilgili rapor, Temmuz 1921" İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 489-490

(116) Mao Zedung, "Çin'deki Başçelişme İşçi Sınıfı ile Burjuvaz Arasındadır." Seçme Eserler 5, sf: 87 (Marks-Engels)

ak tanımlanmamalıdır." der. (116)

1953 yılında "Parti İçindeki Burjuva Fikirlere Karşı Mücadele Edelim" başlıklı konuşmasında Mao, "şimdi iki birleşik cephe, iki ittifak vardır. Biri işçi-köylü ittifakıdır; bu önemlidir. Öteki, işçi sınıfının milli burjuvaziyle yaptığı ittifaktır. İşçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki çelişmeler uzlaşmaz çelişmelerdir" çözümlenmesi durumu nesnel olarak saptamaktadır.

Ama nedir ki, bu durum, kapitalist sermayenin adım adım barışçıl yollarla kapitalistlerin ellerinden koparılıp alınması gerçeğini dışlamaz; nitekim bu durum Mao'nun Mart 1950'deki "milli burjuvaziyle siyasi, iktisadi ve örgütsel bakımdan bir birleşik cephe kurmuş bulunuyoruz" yargısını dışlamaz. (117) Dışlamaz zira, farklı koşul ve ayrı çerçevede gündeme gelen Rus devriminde Lenin şunları açıklıyordu; "Kuşkusuz bizim Sovyetler Cumhuriyetimizde, toplumsal rejim iki sınıfın; işçiler ile köylülerin işbirliği üzerine kurulmuştur-bu işbirliği, ne bugün, bazı koşullarda "nepman"lar (118), yani burjuvazi de kabul edilmiştir." (119)

Böylece yeni ve canalıcı bir soruna gelmiş bulunuyoruz. Burjuvazi, başarılı bir devrimden sonra, iktidarı proleterya ve bağılaşklarının elindeyken, barışçıl yollardan yola sokulabilir mi? Ya da burjuvaziye barışçıl yollardan boyun eğdirme mümkün mü?

Evet mümkündür.

Özgün koşullar, öncü ve egemen sınıf olarak, yönetici sınıf olarak, ideolojik, politik, örgütsel kumanda merkezinde bir sınıf olarak, proleteryanın iktidarından burjuvaziyle ittifakı öngörmüşse; proleterya, gelecekteki mevzilerini sağlamlaştırmak zaferini güvence altına almak, halkın maddi gereksinimlerini karşılamak, işçi-köylü ittifakını güçlendirmek ve dolayısıyla sınıf çıkarlarını korumak istiyorsa, burjuvaziyle "bir ittifak, bir blok, bir anlaşma" kurması gerektiği apaçık ortadadır.

Sorumuzu açıklığa kavuşturmak, temellendirmek için Marx'tan Mao'ya beş ustanın düşüncelerini inceleyelim.

İşçilerin, burjuvaziyi "satin almaları" anlamında, sosyalizmin "barışçıl" bir zaferle elde edilmesi olasılıkları, geçim işte devrim ve sosyalizm davasının liderleri önüne bir gerçeklik, bir olgu, bir olay olarak çıkmıştır. Buna en iyi örnek, sanayi sermayesinin egemenliği döneminde, ya da sermayenin henüz mali sermaye dediğimiz finans-kapitalist sermaye üzerindeki tekeli kapitalizmi oluşturmadığı ya da o devreye ulaşmadığı İngiltere'dir, Amerika'dır.

1870'li yıllarda Amerika ve İngiltere'de militarizm ve bürokrasi diğer ülkelere oranla daha az belirgindi, zayıftı. Bu ülkelerin kurumlarını, alışkanlıklarını, geleneklerini berrak bir çözümlenmesini yapan Marx, "Lahey Kongresi"ndeki konuşmasında 8 Eylül 1872'de şöyle diyecektir.

"İşçi, emeği yeni bir biçimde örgütlemek için günün birinde siyasal iktidarı ele geçirmek zorunda kalacaktır; eğer bunu ihmal eden ve alaya alan eski hristiyanların durumunda olduğu gibi, yeryüzü cennetinin yokolup gittiğini görmek istemiyorsa, eski kurumları destekleyen eski politikayı al-

tetmek zorunda kalacaktır.

Ama bu hedefe varma yollarının her yerde aynı olduğunu hiçbir zaman iddia etmedik.

Çeşitli ülkelerin kurumlarının, alışkanlıklarının ve geleneklerinin dikkate alınması gerektiğini biliyoruz; ve işçi sınıfının hedefine barışçıl yollarla varabileceği Amerika, İngiltere - ve eğer kurumlarınızı daha iyi bilseydim Hollanda'yı da bunlara eklerdim- gibi ülkeler olduğunu yadsımıyoruz. Eğer bu doğruysa, Kıta ülkelerinin çoğunda devrimlerimizin manivelasının zor olması gerektiğini de kabul etmeliyiz; emeğin egemenliğini kurmak için günün birinde başvurmak zorunda kalacağımız şey, zordu." (120)

Bundan şu sonuca varabiliriz: 1) Devrimlerin temel içeriği şiddettir. 2) Ama bu durum, bazı koşullarda işçi sınıfının hedefine barışçıl yollarla varabileceği istisna örnek ve durumları yadsımayız. (121)

Marx'ın bu düşüncelerini inceleyen Lenin, Nisan 1921'deki "Aynı Vergi Üzerine" başlıkla broşüründe şu sonuçlara varıyordu;

"Marx ne kendisini ve ne de sosyalist devrimin gelecekteki liderlerini, biçim sorunlarına, devrimi gerçekleştirme yöntemlerine ve yollarına bağımlı kılmadı. Bir çok yeni sorunun ortaya çıkabileceğini, durumun, devrim süreci içinde sık sık ve köklü bir biçimde değişebileceğini tam olarak kavramıştı." (122)

Bu demektir ki, bir çok yeni sorunun ortaya çıkabileceği, durumun sık sık değişebileceği koşulları gözönüne alınarak, belli koşullar altında burjuvazinin satın alınması olanağı doğabilir, bu koşullarda işçiler, burjuvaziyi satın almayı elbette reddetmeyeceklerdir.

"Fransa'da ve Almanya'da Köylü Sorunu" adlı broşüründe Engels, bu durumu şu sözleriyle açıklığa kavuşturuyordu;

"Partimiz iktidara geçer geçmez, yapması gereken şey, tıpkı büyük sanayiciler gibi, büyük toprak sahiplerini de mülksüzleştirmektir. Bu kamulaştırmanın karşılık ödenerek ya da ödenmeyerek yapılması ise özünde bize değil, ama iktidara geçme koşullarımızda, ve özellikle de büyük toprak sahibi efendilerinin tutumuna bağlı bulunacaktır. Bir zarar ödentisinin her durumda kabul edilmez bir şey olduğunu hiç mi hiç düşünmüyoruz; eğer tüm bu çeteden kurtarmalık vererek kurtulursak, kendisine göre bunun bize daha ucuza malolacağını Marx bana kaç kez söyledi bilmem." (123) (abç)

Düşünce zenginliğinin bolluğu ile taşan bu pasajlar öğreticidir.

Mao'nun Çin ulusal burjuvazisine karşı "barışçıl" dönüşüm tavrının karşısında yer alanların bu pasajlardan öğrenecekleri çok şey olsa gerektir.

Her şeyi belirleyen koşullardır.

İngiltere'de kapitalistlerin işçilere bağımlı kılınması şu

(120) Marks, "Lahey Kongresi", Seçme Yapıtlar 2, sf: 366

(121) İngiltere ve Amerika'da 1880'li yıllarda bürokrasi ve militarizmin zayıflığı vb. koşullardan dolayı barışçıl geçiş imkanları varoluşunu sürdürmesine rağmen bu ülkelerin tekeli aşamaya ulaşmasıyla birlikte devletin, bürokrasi vb. kurumlarının iyice güçlenmesiyle birlikte, barışçıl geçiş imkanı artık ortadan kalmıştır.

(122) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 430

(123) Engels, "Fransa'da ve Almanya'da Köylü Sorunu", Marks-Engels, Seçme Yapıtlar 2, sf: 516

(117) Mao Zedung, "Zengin Köylülerin Ele Alınmasıyla İlgili İstatistikler Konusunda Görüşlerin Bildirilmesi İsteği" Seçme Eseler 5, sf: 26

(118) Nepman; NEP yıllarında ticaret yapıp bu yolda iyi geçim sağlayanlara verilen addır.

(119) Stalin, "SSCB Komünist (Bolşevik) Partisinde Sağ Sapma" Leninizmin Sorunları, sf: 286

burjuvazisi, proletaryanın gücünü küçümsedi ve öne sürülen koşullar reddedildi, işler yavaşlatılıp, yıkıcı faaliyetler hızlandırılarak silahlı direnişlere geçildi. Proletarya da bu koşullarda burjuvazinin mülklerini ele geçirdi. Ve dolayısıyla, Lenin'in önerdiği devlet kapitalizmi gelişmedi ve bu koşullarda gelişemezdi de.

Çin özgüline gelince...

1949 Ekim'i ile birlikte komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının feodal-faşist diktatörlüğünün yıkılmasıyla birlikte, "tüm kapitalist ekonominin yüzde seksenini oluşturan bürokratik sermaye" mülksüzleştirilir. Bu arada 1949-1952 arası süreci kapsayan onarım yılları döneminde toprak reformu tamamlanır, kooperatifler adım adım bir gerçeklik haline getirilir; "üç aleyhtarlık", "beş aleyhtarlık" kampanyaları tamamlanır. Tamda bu dönüşümlerden sonra sıra ulusal burjuvaziye gelir. Dönüştürülen %80'lik kapitalist ekonominin geri kalan %20'si ulusal burjuvazinin elindedir. İşte bu geriye kalan ulusal sermayeyi dönüştürmek gerekmektedir. Devrimden sonra, sıraladığımız dönüşümlerden sonra Çin ulusal burjuvazisi adım adım yeniden şekillendirilmeyi kabullenmek durumunda kaldı.

Devlet aygıtının proletarya önderliğinde devrimci sınıfların elinde bulunduğu, toprak reformunun üç yıllık bir süre içinde tamamlandığı, başarılı kampanyaların ivedilikle yerine getirildiği, kooperatiflerin maddi temelini oluşturulduğu ve kurulduğu, Çan-Kay Şek'in devrildiği, bürokratik sermayenin mülksüzleştirildiği bir durumda, milli burjuvaziye bir tek yol kalıyordu; yeniden şekillendirmede barışçıl yolları kabullenmesi. İşte tamda böylesi koşullarda devlet kapitalizmi yoluyla, sermayenin geri kalan %20'si (ulusal burjuvazinin elindeki kısım) mülksüzleştirilip, sosyalist sanayinin

Devlet kapitalizmi uygulaması koşullarında Mao, kapitalistlerle kurduğumuz "işbirliği hiçbir zaman zorlama kabul etmez" der

hizmetine sokulacaktır.

Bu mümkün mü?

Evet mümkündür.

Zira bilinir ki, eğer devlet iktidarı işçi sınıfının elinde ise, komünizme geçiş devlet kapitalizmi yoluyla mümkündür.

Neydi devlet kapitalizmi?

Mao'dan dinliyoruz; "Bugün Çin'deki kapitalist ekonomi, büyük bir bölümü Halk Hükümetinin denetiminde bulunan, devlet mülkiyetindeki sosyalist ekonomiyle çeşitli biçimlerde bağlantılı olan ve işçiler tarafından denetlenen bir kapitalist ekonomidir. Sıradan bir kapitalist ekonomi değil, kapitalist ekonominin özel bir türüdür, başka bir deyişle yeni türden bir devlet kapitalizmi ekonomisidir. Bu ekonominin varlık nedeni esas olarak kapitalistlere kâr sağlamak değil, halkın ve devletin ihtiyaçlarını karşılamaktır. Evet, işçiler tarafından yaratılan kârın bir bölümü kapitalistlere gitmektedir, ama bu yalnızca küçük bir bölümüdür, bütünün dörtte biri kadardır. Geri kalan dörtte üçü işçiler için (refah fonu biçiminde), devlet için (gelir vergisi biçiminde) ve üretim kapasitesinin artırılması için (bunun küçük bir bölümü kapitalistlere kâr sağlamaktadır) yaratılmaktadır. Dolayısıyla, bu yeni türden devlet kapitalizmi ekonomisi çok büyük ölçüde sosyalist bir nitelik kazanmakta ve işçilerin ve devletin yararına işlemektedir." (107)

Rusya özgülünde Lenin tarafından ortaya konan ama

uygulama alanı pek bulunamayan, gelişmeyen devlet kapitalizmi Çin somutunda hayat hakkı bulur. Çin'de ulusal sermayenin devlet kapitalizmi yoluyla dönüştürülmesi şu aşamalardan geçti:

a- Devlet emri ile özel imalat

b- Özel imalatın devlet eli ile alım ve satımı (108)

c- Hem tekil ve hem de tüm üretim komplekslerinin devlet ve özel kesim tarafından ortaklaşa işletilmesi.

d- Sabit faiz ödemesi.

Her aşama yöntemli bir şekilde yürüdü ve dönüşümün ilerlemesiyle birlikte üretimde arttı, gelişti. Ulusal burjuvazinin satın alınması yukarıda sıraladığımız biçimler altında gelişti. Birinci aşamada, devletin imalat ve işleme için özel teşebbüslerle birlikte ısmarlamada bulunuyor ve bu teşebbüsler tarafından üretilen ürünler satın alınıp dağıtılıyordu. 1952 yılında özel sanayi içinde düzeltme kampanyası ile birlikte, kampanya sonunda kârları dört paya bölme biçiminde ikinci aşama yürürlüğe girdi. Bu dönemde devlet kapitalizmi işletmelerinde kâr dağılımı şöyleydi: Gelir vergisi %34,5, yardım fonu %15, birikim fonu %30, kapitalistlere verilen kâr hissesi %20,5. (109) Üçüncü aşamada ise, biray-sel ve tüm teşebbüs ve ticaretle, birleşik devlet-özel mülkiyetinin yürürlüğe girmesi idi. Kapitalist sanayi ve ticaretin 1956 yılında bütünüyle devletin ve özel sermayenin ortak işletmeleri haline getirilmesinden sonra, devlet son aşamada da son biçim diyebileceğimiz bir sistem uyguladı: Oranı sabit tutulan faiz ödeneği. Devlet, ulusal burjuvaziye belli bir süre için sermayenin parasal değeri üzerinden hesaplanan yıllık bir sabit faiz ödemeye başladı ve bu faiz özünde hâlâ bir sömürü biçimiydi. Sabit faiz ödemeleri kültür devrimi sırasında sona erdi.

Devlet kapitalizmi uygulaması koşullarında Mao, kapitalistlerle kurduğumuz "işbirliği hiçbir zaman zorlama kabul etmez" der ve devamla, "Bu toprak ağalarını ele alma biçiminden farklıdır." (110) Çin'in içinde bulunduğu dönemin koşulları içinde özel sanayi ve ticaret ülke ekonomisine ve halkın geçim koşullarına hizmet etmekteydi.

Mao durumu şöyle izah ediyordu:

"Şimdi iki ittifakımız var; biri köylülerle, diğeri milli burjuvaziyle, her ikisi de bizim için vazgeçilemezdir. Çu En-Lay yoldaş bu nokta üzerinde durmuştur. Burjuvaziyle ittifakı

(107) Mao Zedung, "Devlet Kapitalizmi üzerine", Seçme Eserler 5, s. 114

(108) "Birleşik satınalm ve ara politikası, devletin bazı ürünler sabit fiyatlarla satın alması, böylece özel piyasayı ve bu malların spekülasyona yol açma şartları yok etmesi anlamına gelirdi. Tütün ve yemeklik yağ ve yağ çıkarılan bitkilerin birleşik satınalm ve arzı 1954 Mart'ında ortaya çıktı. Pamuk ve pamuklu kumaş için ise bu politika 1954 Eylül'ünde gerçekleşti. Birleşik satınalm ve arz sisteminde mallar üç kategoriye ayrılır. (1959 Nisan'ından itibaren 38 ürünü içeren) Birinci kategoriye giren mallar; devlet şirketlerinde sabit fiyatlarla satılır. İkinci kategoriye giren mallar, (1949'dan Nisan'ından itibaren 29,3 ürün) sözleşme temelinde ulaşılan kotalara göre devlete satılır. Kota üst üretimde devlete satılabilir. Ama, satılmayabilir de. Üçüncü kategoriye giren mallar, (birinci ve ikinci kategorilerde içerilmeyenler,) hala piyasaya satılabilir. "Sovyet İktisadının Eleştirisi" Mao Zedung, sf: 165, 8. dipnot.

(109) Mao Zedung, "Kapitalist sanayi ve ticaretin tek dönüşüm yolu" Seçme Eserler 5, sf: 128

(110) "Kapitalist sanayi ve ticaretin tek dönüşüm yolu", Seçme Eserler 5, sf: 129

"Özel sermayenin sosyalizme yardımcı olması çelişkili bir durum değildir? Hiç de çelişkili değildir; bu, edilemez bir iktisadi gerçektir. Ulaşımın son derece aldatıcı bir halde olduğu bir küçük köylü ülkesi, —ulaşım sistemini ve büyük sanayi denetleyen— proletaryanın siyasal egemenliğinde olan ve savaştan ve ablukadan henüz çıkmakta olan bir ülke sözkonusu olduğuna göre bundan şu sonuçlar çıkar; birinci olarak, yereldeğişim bugün için birinci derecede önem kazanır ve ikinci olarak, **sosyalizme devlet kapitalizmi şöyle dursun) özel kapitalizm vasıtasıyla destek olma olanağı mevcuttur.**" (130) (abç)

Netice itibarıyla denilebilir ki; gerek Rusya özgüllu ve gerekse Çin somutunda devlet kapitalizmi yoluyla sosyalist dönüşüm, ya da ulusal burjuvaziye barışçıl yönden boyun eğdirme bir gerçeklik olarak gündeme girmiş; ve Rusya'da, Lenin burjuvaziyle, ya da Lenin'in sözleriyle "kültürlü kapitalistlerle" bir blok, bir anlaşma, bir ittifak siyasetini öngörmüş, ancak öngörülen biçimde gelişmemiştir (Burjuvazi Lenin'in örne sürdüğü koşulları reddetti; yıkıcı faaliyetlere girişti). Oysa Çin'de, burjuvaziye barışçıl yönden boyun eğdirildi. Lenin'in öngördüğü devlet kapitalizm yolu, yani burjuvaziden yararlanmak için işbirliği siyaseti yolu bir gerçeklik haline geldi. Ve bu kültür devrimi yıllarına dek uzadı.

Ayrıca belirtelim ki, Sovyetler Birliği'nde proleter öncünün zengin köylülere karşı uyguladığı kısıtlama politikası (131), ÇKP'nin üç-beş yıllık plan dönemi boyunca burjuvaziye uygulamayı öngördüğü politik benzeriydi. Kurtuluştan hemen sonra, Sovyetler Birliği'nin zengin köylülerin (kulak

(130) Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 450

(131) Stalin, "SSCB Komünist (Bolşevik) Partisinde Sağ Sapma" Leninizmin Sorunları 287'de Stalin Şöyle yazar: Biz der: Burjuvaziye bütünleşiyoruz. (Buharinci tezdır bu); Kapitalistleri derecelerece ülkenin ekonomik yaşamından uzaklaştırmayı öngörüyoruz. Yani onları sınırlandırıyoruz.

(132) Lenin'i devlet kapitalizmi uygulamasına şu nedenler itti: "Sanayi ile tarım arasındaki değişime 'kilit vurulması' dayanılmaz bir hal almıştır. Bu yüzden çabalarımızı, yapılması mümkün olan şeye toplamalıyız. Yani, küçük sanayiye yeniden kuramk, işe bu taraftan başlamak, savaş ve ablukanın birlikte yığıtması yapının bir yanını desteklemeliyiz. Kapitalizmden korkmadan, ticareti geliştirmek için ne pahasına olursa olsun mümkün olan her şeyi yapmalıyız. Çünkü kapitalizme koymuş olduğumuz sınırlamalar, iktisadi alanda büyük toprak sahiplerinin ve burjuvazinin mülksüzleştirilmesi, siyasal alanda işçi ve köylülerin egemenliği) yerleri kadar dar, yeteri kadar 'ilimli' dir. Aynı verginin dayandığı temel fikir budur: İktisadi anlamı budur," Lenin, "Aynı Vergi Üzerine", İşçi Sınıfı ve Köylülük, sf: 448

ya da tarım kapitalist(sınıfı) tahılına ihtiyaç vardı; ve dolayısıyla onlara karşı sınırlandırma siyaseti uyguladı ve bu politika 1929'lara dek devam etti. Çin'de ÇHC'nin ulusal burjuvazinin mamül mallarına ihtiyaç vardı ve bunlara karşı devlet kapitalizmi yoluyla sınırlandırma politikası uyguladı. Aynı durumu, Lenin'de öngörmüş ancak, belli nedenlerden dolayı gelişmemiştir. (132)

Neticede şu söylenebilir ki;

a- İktidar, proletarya ve komşularının elinde ise, komünizme geçiş devlet kapitalizmi yoluyla mümkündür.

b- Ulusal burjuvazinin elindeki kapitalist sermaye, (mülksüzleştirilenin dışında kalan; Çin'de ve Rusya'da mülksüzleştirilen sermaye % 80, geri kalan % 20 civarında) devlet kapitalizmi yoluyla, burjuvaziye bir anlaşma, bir ittifak, bir blokla barışçıl yollardan alınarak sosyalist sanayiye dönüştürülebilir.

c- Lenin'in Rusya'da öngördüğü ama pek uygulama alanı bulamayan devlet kapitalizmi yoluyla, Çin'de Mao öncülüğünde öngörülen ve uygulama sahası bulan devlet kapitalizmi yoluyla sanayinin (Ulusal burjuvazinin elindeki) sosyalist dönüşümü yolu özü itibarıyla aynıdır.

d- Mao'nun ulusal burjuvaziye yaptığı ittifakın iktisadi alanla sınırlı kalmayıp bunu siyasal alana dek uzanması (bakınız 117 nolu dipnot) her iki ülke devriminin farklı koşul ve ayrı çerçevede gelişmesinden ötürüdür. Sosyalist devrimin (1917 Ekim'i bunu öngörüyordu) görevleriyle, demokratik devrimin görevleri (Çin devrimi bunu öngörüyordu) aynı hat üzerinde ilerlemeyebilir, ve dolayısıyla her iki devrimin temel içeriğini oluşturan diktatörlüklerin (proletarya ve demokratik halk diktatörlükleri) sınıf ittifakı bileşimi ile sınırları aynı değildir. Dolayısıyla, Mao'nun ittifakı (ulusal burjuvaziye) siyasal alana dek genişletmesi bu özgül koşullar içinde ele alınmalıdır.

e- Yalnız devlet kapitalizmi değil, özel sermayenin de sosyalizme yardımcı olması mümkündür. (Bakınız dipnot 130)

f- Devlet kapitalizmi yoluyla kapitalizmin dönüştürülmesi yolu tekil bir olay değil, evrenselidir. (133) Bu yol, yalnızca Sovyetlerde gündeme gelen ama gelişmeyen, Çin'de somutlaşan, ya da bu ülkenin özel bir sorunu değil, tüm ülkeler açısından evrensel önemde bir yoldur.

(133) Mao Zedung Sovyet İktisadının eleştirisinde bu konuya değinerek şöyle der: "Kapitalizmin dönüştürülmesi için devlet kapitalizminden geçme deneyi tekil ve özel bir tecrübe olarak ele alıyoruz, bunun evrensel önemi inkar ediliyor." sf: 38

24 MART 1983

ONLAR KI, BİR AYRIKOTU

TARLASINDA

BİR TUTAM ÇİÇEKTLER,

BİNLERCE İHANET ÇİRKİNLİĞİNDE

BİR AVUÇ DİRENÇİ GÜZELLEDİLER

ASLAN TEL

SEFAKÖY DİRENİŞİ, FAŞİZME KARŞI
BİR İSYAN TÜRKÜSÜ VE BİR DİRENME RUHUDUR

M.ALİ DOĞAN

YAŞAR AYAŞLI

REMZİ KÜÇÜKERTAN

SELİM AÇAN

MART AYI ŞEHİTLERİNİ ANIYORUZ

PROLETARYANIN KIZIL NEFERLERİ

AHMET MUHARREM ÇİÇEK
HAYDAR SÖNMEZ

NIYAZI GÜNDOĞDU
MAZLUM GÜDER

KIZILDERE ŞEHİTLERİ

MAHİR ÇAYAN
ÖMER AYNA
CİHAN ALPTEKİN
SEBAHATTİN KURT
SAFFET ALP

SİNAN KAZIM ÖZÜDOĞRU
ERTAN SARUHAN
HÜDAİ ARIKAN
AHMET AKSOY
NİHAT YILMAZ

16 MART 1978'de İSTANBUL ÜNİVERSİTESİNDE FAŞİSTLERCE KATLEDİLEN DEVRİMCİLER

A. TURAN ÖZEN
HAMİT AKIL
BAKİ EKİZ
HATİCE ÖZEN

ABDULLAH ŞİMŞEK
MURAT KURT
CEMİL SÖNMEZ

VE

ŞENOL ŞENER
HASAN BÜLBÜL
HÜSEYİN AYDIN

FİKRİ SÖNMEZ
ABDULLAH GÖZALAN

**Yok,
Onlar ölmediler
Direnişleriyle destanlaştılar
Ölümleriyle ölümsüzleştiler
O güzel bakışlarıyla
Yüreklerimize yerleştiler**

Yeni Demokrasimizi Yaşatalım Güçlendirelim!

Merhaba Değerli Dostlar;

Öncelikle dergi çalışanlarına en içten selam ve sevgileri mi iletir, işçi sınıfı ve tüm ezilen kitlelerin kurtuluşuna yönelik, yayın yaşamını tavizsiz sürdüren dergimiz Yeni Demokrasi'ye başarılar dilerim.

Bugüne kadar size yazamayıp, herhangi bir konuda katkılarının olmaması-tutsaklık koşullarında olsa bile- bir eksiklik ve duyarsızlıktı. Bundan böyle mevcut eksikliği aşmak, çeşitli konularda elimizden gelen katkı ve çabaları gösterme amacındayım.

Yeni Demokrasi, yayın yaşamına başladığından bu yana, faşist diktatörlüğün boy hedefi haline geldi. Özellikle son dönemlerde, sudan bahaneler gösterilerek arka arkaya toplatma kararları, büro baskınları, dergi çalışanlarına yönelik işkence, baskı ve tutuklamalar ayyuka çıktı. Amacı, proletarya ve emekçi kitlelere gerçekleri anlatmak, yığınların ufkunu açmak ve onları işçi sınıfı bilimiyle donatmak olan Yeni Demokrasi'nin maruz kaldığı bu türden çirkin uygulamalar hiç bir haklı gerekçeyle açıklanamaz. Sosyalist basına ve dergimize yönelik baskıların tek amacı; onları ekonomik olarak çöktürmek ve böylece kitlelerin haklı sesini boğmaktır. Bu gerçek biliniyor. Egemen güçlerin bu noktada -kısmi de olsa, başarılı olduğu söylenebilir! (Zaten bu durum sizin tarafınızdan da dile getiriliyor.) Bu anlamda saldırıların boşa çıkartılması ve varolan güçlüklerin aşılması amacıyla açmış olduğunuz kampanyayı gönülden destekliyorum ve katılıyorum. **Belirtilen hesaba şimdilik 50.000 TL gönderiyorum.** İleride çeşitli konularda yazacağım. Ayrıca gücüm oranında katkılarımız da olacak. Maddi katkıları -cezaevinden geliyor diye- kabul etmeme anlayışından vazgeçin! (Daha önce böyle bir yaklaşım vardı sizde.) Ayrıca **Yeni Demokrasi'ye gönül veren tüm dostları, kampanyaya katılmaya ve güçleri oranında desteklemeye çağırıyorum.**

Çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryası ve emekçi halklarının, Bağımsızlık, Halk Demokrasisi ve Sosyalizm mücadelesi nezdinde, dergi yönetici ve çalışanlarına, büro temsilcilerine yönelen işkence, gözaltı ve tutuklamaları kınıyor, geliştirilen uygulamaları çeşitli eylem biçimleriyle göğüsleyen duyarlı her insanımızın onurlu mücadelesini coşkuyla selamlıyorum. **Proletarya ve emekçi halkların özgür sesi Yeni Demokrasi susturulamaz!**

Ali Rıza Şahin
E-Tipi Özel Ceazevi 1

Merhaba Yeni Demokrasi

Erzincan'dan bir okurunuz olarak bu mektubu yazmayı kendime bir görev olarak kabul ediyorum. Nedenine gelince

29. sayımızın "okuyucudan destek bekliyoruz" yazımızı okuduğumda bir hayli üzüldüğümü ifade edeyim. Ben de bundan dolayı mücadelemize katılmayı bir görev kabul ediyorum. Ve burada neler yapabileceğim hakkında bana bilgi ve hatta muhabirlik dahilinde çalışmayı ve elimden gelen bütün yardımları sağlamayı görev olarak kabul ediyorum. Yardımlarınızı, aydınlatıcı düşünce ve önerilerinizle desteğinizi bekliyorum.

Erzincan'dan Bir Okur.

Merhaba

Yayın hayatına başladığınızdan beri sürekli okurunuzum. Gerçekten yüklenmiş olduğunuz görevin ne kadar zor bir görev olduğunu da biliyorum. Ama ne olursa olsun bizler zor da olsa devrimci inancımızla her türlü zorluğu aşmasını biliyoruz. Şu anda derginizin Ocak-Şubat sayısı elimde ve yine öğrendiğime göre yardım kampanyası başlatmışsınız. Kampanyanızı canı gönülden destekliyorum ve ilk etapta 75.000 TL ile katılıyorum. Dergimiz yasal olmasına rağmen faşizmin saldırılarından korkan bazı gazete bayileri dergimizi yasakmış gibi el altından okuyucularına veriyorlar. Ben aldığım zaman bayi bana dergiyi bir kağıda sararak verdi, nede-nini sorduğum zaman "burda benim bu tür dergi sattığımı görürlerse benim için hiç iyi olmaz" diye cevap verdi. Bu ve buna benzer durumlarda derginin daha sağlıklı bir şekilde okuyucusuna ulaşabilmesi için muhakkak bir tedbir almanız öneriyorum.

Cemal R.

Yeni Demokrasimizi Yaşatalım, Güçlendirelim!

Yayın hayatını her türlü zorbalığa, teröre, toplatmaya karşı proletaryanın özgür sesi, emekçi halkımızın yılmaz savunucusu dergimizi desteklemek, haber, yazı, makale yazarak, abone olarak, abone bularak, resim göndererek desteklemek ve her okurun görevidir. Kampanyanızı yürekten destekliyorum.

Yeni Demokrasi üstünde estirilen terörün tırmandığı, peş peşe toplatmalarla ekonomik olarak çöktürmeye çalışıldığı günümüzde biz okurlara her zamankinden daha da büyük görev düşmektedir. Bu özellikle ekonomik olarak destek verme yönünde kendisini bir zorunluluk olarak ortaya koymaktadır. Bunun için biz Yeni Demokrasi'nin bütün okurları olarak gücümüz oranında mutlaka ekonomik destek vermek zorundayız. Dergimizin yaşamasının ve daha güçlü olmasının biz okurların verdiği desteğe bağlı olduğunu biliyorum. Ve bu kampanyaya katılıyorum.

Zeki Şahin

Ferhat Tunç

Süney
Plak
KASETÇİLİK

